DAMEN TANGO

Dinah

Un amest

de cu

Dinah Jefferies

Înainte de ploi

Traducere din limba engleză de
Monica Şerban
EDITURA NEMIRA
— 2018 —

Dinah Jefferies
BEFORE THE RAINS
Copyright © 2017

The author has asserted her moral rights. All rights reserved.

© Nemira 2018

Coperta: Cristian FLORESCU, Ana NICOLAU
Redactor: Monica ANDRONESCU
Lector: Duşa UDREA-BOBOREL
Tehnoredactor: Magda BITAY
Tehnoredactor ebooks: Mihai Eftimescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
JEFFERIES, DINAH
Înainte de ploi / Dinah Jefferies;

trad. Din lb. Engleză: Monica Şerban
Bucureşti: Nemira Publishing House, 2018
ISBN print: 978-606-43-0369-1
ISBN epub: 978-606-43-0419-3
ISBN mobi: 978-606-43-0420-9
I. Şerban, Monica (trad.)
821.111

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă şi se pedepseşte conform Legii dreptului de autor.

Dinah Jefferies s-a născut în Malaysia, dar s-a mutat în Anglia când avea nouă ani. De-a lungul timpului, a călătorit mult şi a rămas foarte ataşată de Asia de Sud. Pe vremuri, a trăit într-o comunitate mică, alături de o trupă rock şi a lucrat ca artist. În 2014 i-a apărut la Penguin primul roman, *The Separation. Soția plantatorului de ceai* este al doilea volum pe care l-a publicat (Nemira, 2017) urmat de *Fiica negustorului de mătase.* În prezent locuieşte în Gloucestershire împreună cu soțul.

Pentru Richard

Delhi, India – 23 decembrie 1912

Anna Fraser aştepta în balconul împodobit al uneia dintre vilele *haveli*[1] ce se înşirau de-a lungul rutei. La unsprezece dimineaţa, străzile fuseseră spălate şi stropite apoi cu ulei, dar praful ridicat în vârtejuri de vânt tot irita ochii celor din mulţime. Coroanele bogate ale neemilor şi pipalilor [2] din centrul străvechii Chandni Chowk[3] se agitau sălbatic în toate direcţiile, parcă sfidătoare, în timp ce ciorile îşi făceau auzite glasurile, croncănind deasupra aleilor înguste ce porneau în evantai din piaţa principală.

Anna îşi săltă cât mai sus umbreluţa şi privi emoţionată în jos, spre negustorii care vindeau de toate, de la şerbet proaspăt până la peşte prăjit cu chili. Se zăreau fructe cu aspect ciudat, sariuri din şifon, cărţi, bijuterii şi, în spatele ferestrelor cu gratii subţiri, femei care brodau şaluri delicate, din mătase până îşi pierdeau vederea. Acolo unde aerul era îmbibat de aroma lemnului de santal, spiţeriile făceau averi de pe urma uleiurilor şi a poţiunilor în culori bizare. David le spunea tuturor „ulei de şarpe”, deşi Anna aflase că unele se obţineau din şopârle zdrobite, iar

---

[1] Casă tradiţională în India, caracterizată prin elemente arhitecturale exterioare bogate şi complexe (n. Tr.).

[2] Copaci specifici subcontinentului indian (n. Tr.).

[3] Una dintre cele mai vechi pieţe din Delhi (n. Tr.).

nuanțele diverse, din rodii. Umbla vorba că aici, în inima oraşului, găseai orice îți doreai.

Orice îți doreai! Ce ironie, îi trecu ei prin minte.

Se întoarse spre locul unde urma să apară curând viceregele, cocoțat pe un elefant, alături de soția lui. Cu pieptul umflat de mândrie, David, soțul Annei, subofițer districtual, o informase că şi el va merge pe un elefant, unul dintre cei cincizeci şi trei aleşi să îl urmeze pe vicerege în fruntea procesiunii. Delhi avea să devină centrul guvernării britanice, în locul Calcuttei, iar aceasta era ziua în care viceregele, lordul Hardinge, va pecetlui schimbarea printr-o intrare ceremonială în vechiul oraş înconjurat de ziduri. Alaiul pornea de la gara centrală din Delhi şi continua pe Şoseaua Reginei.

Anna recunoscu trilul canarilor şi al privighetorilor închise în zecile de colivii ce înfrumusețau fațadele prăvăliilor de dedesubt. În depărtare, se auzea şi zgomotul aspru scos de cele câteva tramvaie care mai funcționau. Privi din nou în jos, spre marea de culori orientale, exact când lumea începu să se strângă. O strigă pe fiica ei, Eliza.

— Vino, draga mea! Vor ajunge aici în câteva minute.

Eliza stătuse liniştită până atunci, citind ca să mai treacă timpul, dar se repezi afară când auzi vocea mamei:

— Unde, unde?

— N-ai astâmpăr? Încă o dată, răbdare! spuse Anna şi îşi verifică atentă ceasul.

Era 11:30.

Eliza clătină din cap. Aştepta de prea mult timp şi, copleşită de o asemenea agitație intensă şi nemaiîntâlnită, îi venea greu să-şi strunească entuziasmul. Avea doar zece ani, la urma urmei.

— Se apropie clipa când o să-l vedem pe tati, rosti ea.

Anna oftă.

— Uită-te la tine! Ți-ai şifonat deja rochița.

Eliza privi în jos, la rochia albă, cu volănaşe, croită special pentru această ocazie. Încercase din răsputeri să nu o mototolească, dar, cumva, nu se împăcase prea bine cu ea. Nu era vorba că nu se străduia să îşi păstreze hainele curate, dar întotdeauna apăreau lucruri interesante de făcut. Din fericire, tatei puţin îi păsa când aspectul ei lăsa de dorit. Îl iubea cu pasiune. Chipeş şi amuzant, o îmbrăţişa mereu călduros, oferindu-i o bomboană în staniol, ascunsă în fundul buzunarului de la cămaşă.

În spatele localnicilor, britanicii, purtând haine pastelate din pânză de bumbac şi şezând în tribunele aranjate de-o parte şi de alta a străzii, păreau lipsiţi de culoare. Deşi era o zi frumoasă, Anna nu se putu abţine să-şi spună în sinea ei că indienii arătau apatici, deşi poate era de vină vântul rece şi aspru ce bătea dinspre Himalaya. Dar cel puţin britanicii îşi dădeau silinţa să afişeze un entuziasm potrivit ocaziei. Anna strâmbă din nas la mirosul de ghimbir şi de ghee[4] din aer. Continuă să aştepte, bătând darabana cu degetele pe balustradă. David îi promisese atât de multe când îi propusese să vină cu el în India, dar, cu fiecare an care trecea, magia îşi pierdea din tărie. Dedesubt, copiii neastâmpăraţi începeau să se foiască. Unul dintre ei, foarte mic, ieşise în afara liniei trasate şi înaintase spre mijlocul străzii, exact pe unde procesiunea urma să treacă în drum spre fort.

Anna încercă să ghicească unde ar putea fi mama lui. *Ce neglijenţă să-şi lase odrasla nesupravegheată!* gândi ea. Zări o femeie cu fustă verde ca smaraldul şi şal asortat. Părea pierdută în gânduri, cu privirea fixată pe balcon. Îi trecu prin minte că ar putea fi mama copilului. Avu senzaţia clară că necunoscuta se uită direct la ea şi, când privirile li se

[4] Tip de unt limpede, specific bucătăriei indiene (n. Tr.).

întâlnire, Anna ridică mâna să-i atragă atenția la cel mic. Chiar atunci femeia plecă fruntea şi ieşi din mulțime ca să-şi recupereze băiatul neascultător, aducându-l la loc în siguranță.

În timp ce urmărea gloata care curgea într-un val neîntrerupt dedesubt, Anna se bucură că e separată de amestecul pestriț de babe ştirbe, cu capul şi fața acoperite, de cerşetori singuratici în zdrențe, de negustori şi copiii lor, dar şi de localnicii înfăşurați în şaluri, care parcă țipau unii la alții. Când pisicile porniră în căutarea prăzii pe stradă, toate capetele se ridicară ca să vadă porumbeii înghesuindu-se pe ramurile copacilor. Bărbații de vârstă mijlocie se dădeau importanți, aruncând priviri discrete când şi când aşa-numitelor „tinere dansatoare", iar de undeva, din spate, răsunară brusc glasuri cristaline de copii, iar Annei îi tresăltă inima.

N-avea cum să nu fie conştientă de trecutul ce impregna fiecare centimetru al pieței istorice, pătrunzând până şi în oasele clădirilor. Toată lumea ştia că pe aici trecuseră procesiunile împăraților, iar prinții moguli îşi cabraseră caii în dansuri amețitoare. Acum britanicii veniseră cu planuri mărețe să construiască un Delhi imperial nou şi puternic. De la sosirea regelui în Delhi cu un an înainte, pacea triumfase şi crimele politice încetaseră. Drept urmare, luarea unor măsuri de precauție fusese considerată inutilă pentru ziua respectivă.

Auzi bubuitul asurzitor al armelor care anunțau sosirea iminentă a viceregelui. O salvă nouă cutremură aerul şi, din mijlocul mulțimii, se ridică un vuiet. Oamenii ocupaseră toate ferestrele şi balcoanele, cu capetele întoarse spre direcția zgomotului. Anna simți împunsătura unei senzații de nedescris, aproape ca o premoniție îşi va aminti ea mai târziu, dar acum se mulțumi doar să clatine din cap. Îşi privi ceasul din nou, apoi zări cel mai mare elefant cu

putință, care căra o *howdah*[5] argintie splendidă, deschisă, de unde lordul Hardinge şi soția lui urmăreau întreaga scenă. Elefantul gri-albăstrui era împodobit în stilul înzorzonat al localnicilor, pictat cu diverse modele colorate şi acoperit de țesături din catifea brodată cu fir de aur. Procesiunea trecuse deja de Grădinile Reginei, unde publicului nu i se permisese să se adune. Când intră în Chandni Chowk, uralele se intensificară.

— Nu-l văd încă pe tati, încercă Eliza să acopere larma. E acolo, nu?

— Dumnezeule, eşti cel mai nerăbdător copil din câți cunosc!

Eliza privi în jos, în stradă, unde zeci de copii căutau să se repeadă în față. Sprâncenele i se arcuiră.

— Nu cred. Uită-te la ei! Şi tăticii lor nici măcar nu sunt în procesiune.

Se aplecă peste balustradă cât de mult îndrăzni, ținându-se bine cu o mână şi sărind întruna când şirul lung de elefanți îşi făcu treptat apariția.

Abia reuşi să-şi stăpânească bucuria.

— Ai grijă! o certă mama ei. Dacă o să mai țopăi în halul ăsta, o să cazi.

În spatele viceregelui se găseau doi ofițeri districtuali special aleşi, apoi prinții de Rajputana şi căpeteniile Punjabului, pe nişte elefanți chiar şi mai împodobiți. Erau înconjurați de soldați recrutați dintre localnici, care purtau săbii şi lănci, precum şi armura pentru ceremonii. Dincolo de ei, venea restul guvernului britanic pe elefanți obişnuiți. Eliza cunoştea ordinea pe de rost. Tatăl ei îi explicase fiecare moment al zilei şi fetița insistase ca el să se oprească şi să-i facă semn cu mâna când elefantul lui ajungea în dreptul

---

[5] Scaun prevăzut cu baldachin, purtat de un elefant sau de o cămilă pentru transportul persoanelor de vază în Orient.

balconului lor. Vântul se mai domolise, soarele ieşise din nou şi dimineața se dovedea perfectă. Clipa cea mare venise în sfârşit.

Anna îşi privi ceasul din nou. 11:45. La fix. Pe partea cealaltă a străzii, femeia în verde ca smaraldul îşi ținea copilul în brațe ca să vadă şi el, pesemne. *Mult mai bine,* cugetă Anna.

Britanicii izbucniră în urale vesele, strigând la răstimpuri „Ura!" sau „Dumnezeu să-l binecuvânteze pe rege!". Când lordul Hardinge salută mulțimea, Eliza îşi zări tatăl. Emoționată, dădu din mâini cu frenezie şi, după ce elefantul viceregelui mai înaintă câțiva paşi, David Fraser îşi opri animalul ca să împlinească dorința fiicei sale. Când îşi ridică privirea spre balcon ca să o salute, o explozie asurzitoare, ca salva unui tun, îi amuți pe toți cei prezenți. Clădirile se cutremurară şi întreaga procesiune se opri brusc. Anna şi Eliza se uitară şocate spre resturile ce zburau prin aer şi spre norul gros de fum alb ce se revărsa spre ele. Zguduită de parcă ar fi primit un pumn în piept, Eliza îşi frecă ochii plini de lacrimi usturătoare şi se îndepărtă de balustradă. Nu pricepea ce se întâmplase. Deşi aerul încă vibra, fumul se împrăştie puțin şi o zări pe mama ei icnind îngrozită.

— Mami, ce e? strigă Eliza. Ce se întâmplă?

Niciun răspuns.

— Mami!

Însă mama părea să nu o audă. Copila nu ştia decât că zburase ceva prin aer, iar acum habar nu avea cum să se poarte. Se holbă la mulțimea încremenită şi complet zăpăcită. De ce nu-i vorbea mama? Trase de mâneca Annei şi băgă de seamă că mâinile femeii se albiseră nefiresc de cât de tare strângea balustrada.

Dedesubt, oamenii se repeziră înainte şi prin norul de praf Eliza îi observă pe soldații care alergau spre vicerege din toate direcțiile. Un miros nesuferit de metal ars şi

substanțe chimice îi îngreună respirația. Începu să tușească și apucă mâneca mamei din nou.

— Mami! țipă Eliza.

Dar femeia continuă să stea neclintită, cu fața albă ca varul, cu ochii larg deschiși, o stană de piatră.

Cuprinsă de o stare ciudată, în care timpul parcă încremenise, Anna părea conștientă numai de faptul că indianca în verde leșinase. Eliza o văzu și ea, dar nu înțelese de ce mama tot arăta spre femeia cu pricina. Nu știa decât că senzația îngrozitoare din stomac o făcea să plângă.

— Tati e bine, nu-i așa, mami?

În sfârșit, Anna o observă.

— Nu știu, iubito.

Și, cu toate că părea să aibă ochi doar pentru femeia de pe partea cealaltă a străzii, Anna își văzuse soțul clătinându-se, apoi prăbușindu-se în față. Preț de o clipă, bărbatul dădu să se îndrepte de spate, ba chiar îi zâmbi Elizei, apoi însă căzu brusc și de data asta rămase nemișcat. Servitorul care ținea umbrela pentru vicerege se prăbușise și el într-o parte și acum atârna nefiresc, încurcat în frânghiile palanchinului.

Eliza nu se gândea decât la tatăl ei. Sigur nu pățise nimic. Trebuia să fie bine. Brusc, știu ce să facă. Desprinzându-se de mama ei, se răsuci pe călcâie, coborî în goană scările și năvăli în stradă, unde se ciocni de un băiat indian, nu cu mult mai mare decât ea. Rămase holbându-se la el uluită, neputincioasă în încercarea de a-și găsi cuvintele.

— Tăticul meu, șopti ea.

Băiatul o luă de mână.

— Haide! Nu mai e nimic de făcut aici.

Dar Eliza trebuia să-și vadă tatăl. Își retrase mâna din a băiatului și își croi drum prin mulțime. Când ajunse în față, îngheță. Elefantul era atât de speriat, încât refuza să îngenuncheze și fata urmări consternată cum un alt ofițer

englez lipeste o scară de lada mare a unei prăvălii din apropiere, pentru ca tatăl ei să poată fi coborât. După ce reusiră să-l aducă jos, îl întinseră pe caldarâm. La început, trupul lui nu păru vătămat, deşi avea faţa translucidă ca gheaţa şi ochii larg deschisi din pricina socului. Eliza se împiedică şi aproape căzu când alergă spre el. Îl privi oripilată, apoi îl luă în braţe. Rochia i se îmbibă de sângele singurei persoane pe care o iubea mai presus de orice.

— Mi-e teamă că n-a avut nicio şansă, bietul om, spuse cineva. Şuruburi, cuie, ace de gramofon, sticlă. Se pare că asta au folosit nenorociţii pentru bombă. Ceva l-a lovit direct în piept. Aş zice un vârf de harpon. În orice caz, vom dărâma Chandni Chowk ca să punem mâna pe aşa-zisul grup eliberator care a făcut-o.

Eliza continuă să-şi îmbrăţiseze tatăl, şoptindu-i la ureche „te iubesc, tati". Din acest moment, îşi va spune mereu în sinea ei că a auzit-o.

Apoi, peste murmurele şi gemetele mulţimii, băiatul îi vorbi blând:

— Vă rog, domnişoară, daţi-mi voie să vă ajut. S-a dus. Când fetiţa îşi ridică privirea spre el, totul deveni ireal.

PARTEA ÎNTÂI

„Departe de noi în vise şi în timp, India aparţine Orientului antic din sufletul nostru."

André Malraux, *Antimemorii,* 1967

1

Statul princiar Juraipore, Rajputana, Imperiul Indian

Noiembrie 1930

Eliza zări fațada castelului o clipă. Felul în care strălucea o şocă – un miraj născut din negura deşertului, bizar şi uşor înfricoşător. Vântul care amuțise câteva momente porni să sufle iar. Închise ochii ca să nu mai vadă prelungirea tremurândă a nisipului. Oricât de departe de casă se afla şi fără cea mai vagă idee în privința viitorului, nu se mai putea întoarce. Simțea frica în capul pieptului. La vârsta de 29 de ani, aceasta avea să fie cea mai importantă comandă de când devenise fotograf profesionist, deşi încă nu se lămurise pe deplin de ce Clifford Salter o alesese tocmai pe ea. Îi explicase că ea e cea mai potrivită să le fotografieze pe femeile din castel, fiindcă mulți încă se agitau la vederea străinilor, mai cu seamă bărbații. Pe deasupra, viceregele ceruse în mod special un fotograf britanic pentru evitarea oricăror conflicte politice. Urma să primească o sumă lunară şi, dacă termina cu succes, beneficia şi de o primă.

Deschise ochii în aerul greu, plin de nisip şi de praf, însă castelul se ascunsese din nou. Deasupra, cerul perfect senin întețea căldura nemiloasă. Călăuza ei spre oraş se întoarse să-i spună să mărească pasul.

Îşi plecă fruntea pentru a-şi feri ochii şi se urcă în căruța trasă de cămilă, strângând la piept geanta cu aparatul de fotografiat. Mai presus de orice, nu trebuia să-i permită nisipului să-i strice obiectul prețios.

Când se apropiară de destinația lor, îşi ridică privirea şi văzu cetatea de vis care se întindea în vârf de munte. Sute de păsări traversară orizontul liliachiu, fuioarele rozalii ale norilor trasând modele delicate deasupra lor. Aproape drogată din cauza căldurii, se chinui să nu cadă pradă mirajului. Venise aici să lucreze, în definitiv. Dar nu vântul chema trecutul îndepărtat, chiar când se apleca de spate să se ferească de el, ci amintirile ei recente.

Când Anna Fraser îl contactase pe Clifford Salter, naşul

bogat al soțului ei, crezuse că, datorită legăturilor lui, i-ar putea găsi fiicei ei o poziție de funcționar în biroul de avocatură din Cirencester sau undeva similar. Sperase că o va împiedica pe fată să continue cu aventura ei ca fotograf. În definitiv, spunea ea, cine vrea o femeie pe post de fotograf? Dar cineva dorise așa ceva și acesta fusese chiar Clifford, care a zis că tânăra e ideală pentru planurile lui. Anna nu s-a mai putut împotrivi. El reprezenta coroana britanică și răspundea numai în fața ofițerului-șef al Rajputanei pe probleme politice sau AGG, care își exercitase indirect conducerea celor peste douăzeci și două de state princiare. El, rezidenții[6] și ofițerii politici minori din statele mai mici aparțineau departamentului politic condus de vicerege.

În prezent, pe Eliza o aștepta un an pe care avea să-l petreacă într-un castel unde nu cunoștea pe nimeni. Primise comanda să fotografieze viața din statul princiar pentru o nouă arhivă care să marcheze mutarea definitivă a guvernului britanic de la Calcutta în Delhi. Construirea orașului New Delhi durase mai mult decât se așteptaseră și războiul întârziase totul, dar acum sosise vremea.

Auzise avertizările mamei în privința suferințelor oamenilor și observă că în afara zidurilor uriașe ale castelului copiii vagabonzi se jucau în praf și mizerie. Zări o cerșetoare ce stătea cu picioarele încrucișate lângă o vacă adormită, privind înainte cu ochi goi. Lângă ea, adăpostul improvizat din bambus, ce se sprijinea de zidul înalt, se clătină periculos, două scânduri de lemn desprinzându-se din legături deasupra unui copil despuiat care stătea pe vine dedesubt.

— Oprește! strigă Eliza și, când căruța se opri brusc, sări

---

[6] Reședințele Indiei Britanice erau birouri politice, administrate de un rezident (n. Tr.).

din ea exact când una dintre scânduri începu să alunece.

Cu inima bubuindu-i nebuneşte în piept, ajunse lângă copil şi îl trase din calea pericolului. Lemnul căzu pe pământ şi se despică în mai multe bucăţi. Copilul o luă la fugă şi căruţaşul ridică din umeri. *Oare nu le pasă deloc?* se întrebă ea în timp ce urcau rampa.

Câteva minute mai târziu, căruţaşul se dădu jos şi se luă la harţă cu gărzile din faţa castelului. Nu voiau să-i lase să treacă, în ciuda documentelor arătate de el. Eliza privi în sus, spre faţada ameninţătoare. Intrarea cu grilaj enormă era suficient de lată cât să treacă o armată pe-acolo: cămile, cai, căruţe... Auzise că cel care domnea aici avea şi maşini nenumărate. Automobilul în care călătorise ea se stricase şi îşi continuase drumul cu căruţa trasă de cămilă, aşa că Eliza era obosită, însetată şi acoperită cu praf. Îl simţea în ochii care o usturau şi în scalpul iritat. Nu se putu abţine să nu se scarpine, dar asta înrăutăţi lucrurile.

Într-un târziu, la poartă apăru o femeie cu faţa acoperită de o eşarfă lungă şi fină, care-i lăsa la vedere doar ochii întunecaţi.

— Numele?

Eliza îi spuse cine e şi îşi feri şi ea ochii de soarele arzător de amiază.

— Urmează-mă!

Femeia dădu din cap spre gărzi, care, deşi se enervaseră, le lăsaseră să treacă. Se împliniseră optsprezece ani de când Eliza şi mama ei părăsiseră India, mutându-se în Anglia. Optsprezece ani de posibilităţi din ce în ce mai mici pentru Anna Fraser. Dar Eliza se hotărâse să fie liberă. Ei i se părea că se naşte a doua oară, de parcă o mână ascunsă o adusese înapoi, deşi Clifford Salter numai un om ascuns nu era. Putea fi mai atrăgător, dar cu greu găseai un om mai obişnuit decât el. Avea părul de culoarea nisipului, subţire şi gras, iar ochii miopi, de un albastru-pal întăreau impresia

de plictiseală. Totuşi, ea îi rămânea îndatorată pentru că îi aranjase o slujbă în ţinutul rajpuţilor, clanurile nobile de războinici ale acestui grup de state princiare din regiunea deşertică a Imperiului Indian.

Înainte de a trece pe sub o serie de arcade splendide, Eliza se scutură de praf cât putu de bine. Un eunuc o conduse printr-un labirint de camere şi coridoare cu podea din mozaic, până într-un mic vestibul. Auzise de bărbaţii castraţi, înveşmântaţi în haine feminine şi se cutremură. Vestibulul era păzit de femei care o priviră fioros pe Eliza, barându-i drumul prin uşile late din lemn de santal, împodobite cu fildeş. După ce eunucul oferi câteva explicaţii, îi dădură voie să treacă, lăsând-o să aştepte singură. Se uită prin încăpere. Fiecare centimetru fusese pictat într-un albastru ca azurul, cu modele aurii ce ieşeau în relief. Florile, frunzele şi elementele decorative filigranate se ridicau pe pereţi şi traversau tavanul. Până şi podeaua de piatră avea covoare albastre. Deşi culoarea îţi ardea ochii, efectul general era de o frumuseţe delicată. Înconjurată de atâtea tonuri senine, se simţi o parte a cerului.

Oare se aşteptau să-şi anunţe sosirea în vreun fel? Să tuşească politicos? Să strige? Îşi şterse palmele umezite de pantaloni şi îşi aşeză jos geanta cu echipamentul de fotograf, greu. După un moment de nesiguranţă, o ridică din nou. Părul prins într-un coc la ceafă, pantalonii kaki-deschis şi bluza albă, iniţial apretată – acum mototolită – îi sporeau sentimentul că nu are ce să caute aici. Nu-şi găsise niciodată locul în mijlocul decorurilor în culori vii. Îşi petrecuse cea mai mare parte a vieţii prefăcându-se că se integrează în societate, că discută despre lucruri care nu contau, simulând că o interesează oameni care nu-i plăceau. Se străduise din răsputeri să fie ca alte fete, apoi ca alte femei, dar sentimentul că nu aparţine niciunui loc o urmărise chiar şi în timpul căsniciei cu Oliver.

Într-o cameră de un portocaliu-aprins, dincolo de vestibulul bleu, razele de soare ce pătrundeau printr-o ferestruică dreptunghiulară luminau particulele de praf plutind în aer. Şi mai departe, întrezări colţul unei alte încăperi, roşie ca focul, de unde pereţii sculptaţi ai *zenanei* începeau cu adevărat. Ştia că *zenana* din palatele regale rajputane interzisese de multă vreme prezenţa bărbaţilor care nu aveau sânge albastru. Clifford îi explicase cum aceste încăperi ale femeilor – el le numea haremuri – se cufundau în mister şi intrigă. Locuri ale uneltirilor, ale bârfelor şi ale erotismului descătuşat. Toate femeile fuseseră instruite în „cele şaisprezece arte feminine", spunea Clifford. Bogate în copulaţii multiple şi degenerare morală, adăugase el, făcându-i cu ochiul. Chiar şi cu preoţii sau poate mai ales cu preoţii, deşi ofiţerii britanici care îl precedaseră munciseră din greu să desfiinţeze practicile sexuale întunecate ale *zenanei*.

Care o fi cele şaisprezece arte? se întrebă Eliza. Dacă le-ar fi ştiut, poate şi căsnicia ei s-ar fi dovedit un succes, dar, amintindu-şi solitudinea traiului ei alături de Oliver, pufni.

Un parfum oriental îmbătător, sigur conţinând scorţişoară şi posibil ghimbir, plus ceva dulce şi ameţitor, pluti dinspre încăperea roşie, confirmând tot ce auzise ea despre *zenana*. Din cauza lui, simţi că se sufocă şi tânji să se apropie de fereastră, să tragă draperiile albe şi ondulate şi să se aplece în afară ca să tragă în piept aer curat.

Braţele începură să o doară, aşa că se îndoi de spate şi lăsă bagajul greu pe covor, de data asta sprijinindu-l de perete, lângă o lampă în formă de păun, cocoţată pe o coloană de marmură. Cineva tuşi grav şi Eliza îşi ridică privirea. Se îndreptă iute de spate şi îşi aranjă şuviţele de păr desprinse din agrafele puse cu grijă. Părul ei lung şi gros, care se electriza adesea, îi dăduse de furcă toată viaţa şi cu greu putea fi controlat. Încercă să-şi ascundă roşeaţa

din obraji la vederea unui bărbat foarte înalt care stătea în dreptul ferestrei.

— Eşti britanică? se interesă el, iar ea se holbă, surprinsă de engleza lui impecabilă.

Când păşi în faţă, lumina pică oblic pe chipul lui. Bărbatul era indian şi părea incredibil de puternic. Un praf roşu-cărămiziu îi acoperea hainele, iar un soi de pasăre mare cu capul acoperit de o glugă se odihnea pe braţul lui drept.

— Ar trebui să fii aici? întrebă ea. Nu e aceasta intrarea în *zenana?*

Se uită fix în ochii lui adânci de culoarea chihlimbarului, mărginiţi de gene imposibil de negre, şi se miră că bărbatul nu purta turban. Nu toţi bărbaţii din Rajput purtau turban? Pielea lui măslinie strălucea, iar părul castaniu bogat era dat pe spate, ondulându-se uşor.

— Cred că ar trebui să cauţi intrarea pentru comercianţi, adăugă ea, dorindu-şi ca el să plece şi gândindu-se că e probabil vreun negustor, deşi, sincer vorbind, aducea mai degrabă cu un ţigan sau cu un menestrel călător. Câteva picături de sudoare i se prelinseră la subsuori. Acum nu numai palmele şi le simţea lipicioase.

În acel moment, o indiancă în vârstă intră în cameră, purtând veşmintele tradiţionale: fusta lungă numită *ghagra,* o bluză albă curată şi un voal lung, sau *dupatta,* care flutura la fiecare mişcare. Culorile alcătuiau o explozie de purpuriu, verde-smarald şi stacojiu cu inserţii aurii, dar cumva se asortau foarte frumos. Femeia afişa un calm regal, iar un nor de miros de santal plutea în jurul ei. Trase de o sfoară din spatele coloanei de marmură şi lampa-păun se aprinse, răspândind o lumină verde-albăstruie peste sclipiciul de pe mâinile ei. Făcu câţiva paşi spre Eliza, se aplecă uşor, cu palmele apropiate şi degetele îndreptate în sus. Purta multe inele cu pietre preţioase, iar unghiile

fuseseră date cu ojă argintie.

— *Namaskar,* eu sunt Laxmi. Sunteți fotografa, domnişoara...

— Eu... Eu sunt Eliza Fraser.

Înclină la rândul ei capul, neştiind ce alte dovezi de curtoazie ar trebui să mai ofere. În definitiv, femeia aceasta era Maharani, regina, mama conducătorului din Juraipore. Clifford îi povestise despre frumusețea şi inteligența ei legendare. Împreună cu soțul ei decedat, bătrânul maharajah, aveau meritul de a fi modernizat multe dintre obiceiurile statului. Părul împletit în coadă se răsucea într-o buclă la baza gâtului ei lung şi elegant. Pomeții îi ieşeau în evidență, iar ochii negri sclipeau. Eliza văzu că reputația de femeie frumoasă se baza pe un adevăr, dar îşi dori atunci ca să-i fi explicat Clifford mai multe despre protocol. Nu-i spusese decât să aibă grijă la molii şi la furnicile albe. Moliile mâncau hainele, iar furnicile, mobila.

Laxmi se întoarse spre bărbat.

— Şi tu? Văd că ai adus iar pasărea aici.

Ridicând din umeri cu un gest familiar, bărbatul îşi arcui sprâncenele. Eliza băgă de seamă cât sunt de negre şi de groase.

— Te referi la Godfrey, spuse el.

— Ce fel de nume e ăsta pentru un şoim? întrebă femeia. Bărbatul izbucni în râs şi îi făcu şmechereşte cu ochiul Elizei.

— Profesorul meu de clasice de la Eton se numea Godfrey şi era un om foarte bun.

— Eton? rosti Eliza surprinsă.

Laxmi oftă din toți rărunchii.

— Dați-mi voie să vi-l prezint pe al doilea fiu al meu şi cel mai obraznic, Jayant Singh Ratore.

— Fiul dumneavoastră?

— Domnişoară Fraser, aveți un tic să repetați tot ce

auziți? se interesă Laxmi cu o privire curioasă, apoi zâmbi. Aveți emoții, aşa că e de înțeles. Dar sunt fericită că vă aflați aici ca să ne fotografiați viețile. Pentru o nouă arhivă în Delhi, din câte am auzit.

Când femeia pomeni de munca ei, Eliza reveni cu picioarele pe pământ şi vorbi entuziasmată.

— Da, Clifford Salter doreşte fotografii obişnuite care să prezinte viața aşa cum e ea în realitate. Mulți oameni sunt fascinați de India şi sper ca unele să fie publicate în cele mai bune reviste dedicate fotografiei. În *Photographic Time* sau în *Photographic Journal* ar fi perfect.

— Înțeleg.

— Un ghid complet al vieții într-un stat princiar pe parcursul unui an. Aştept cu nerăbdare să mă apuc de treabă. Vă mulțumesc pentru invitație! Promit să nu vă stau în cale, dar sunt atât de multe de văzut şi lumina este nemaipomenită! Totul se reduce la lumini şi la umbre. Ştiți şi dumneavoastră, clarobscurul... Şi mai sper să pot...

— Da, da, sunt sigură. În ceea ce îl priveşte pe fiul meu, veți descoperi că, imediat ce se va curăța de praful deşertului, nu e chiar atât de amenințător pe cât pare în prezent. Haide, recunoaşteți! Ați crezut că e hgan?

Eliza simți cum roşeşte până în vârful urechilor, gândindu-se la propriile haine pline de praf, şi o cuprinse fierbințeala, deşi nu era cel mai cald anotimp.

— Nu vă faceți griji, după ce stă în deşert cu zilele, toată lumea crede la fel. Are treizeci de ani, e dependent de pericol şi preferă natura sălbatică, în locul nostru, al oamenilor civilizați. Nici nu-i de mirare că nu s-a căsătorit încă.

— Mamă! exclamă el şi Eliza remarcă de îndată o nuanță amenințătoare în tonul lui.

Jayant se duse să tragă draperia şi se sprijini de fereastră, cu o expresie de dezinteres insolent pe chip.

Frustrarea provocată de fiul ei se văzu în tremurul bărbiei

lui Laxmi, dar femeia îşi veni iute în fire şi se răsuci spre Eliza.

— Acesta e echipamentul dumneavoastră?

— O parte din el. Restul vine cu o căruță.

Eliza gesticulă vag în direcția pe unde presupunea ea că ar fi căruța.

— O să dau poruncă să fie dus în camera dumneavoastră. Veți sta aici, unde vă putem supraveghea.

Descurajată brusc, Eliza îşi arătă nervozitatea din nou şi femeia izbucni în râs.

— Vă necăjesc, draga mea. Sunteți liberă să plecați şi să veniți în castel, după cum vă pofteşte inima. Am respectat cerințele rezidenților la sânge.

— Sunteți foarte amabilă.

— Nu are nicio legătură cu amabilitatea. E în interesul nostru să încercăm să satisfacem dorințele guvernului britanic ori de câte ori putem. Relațiile dintre noi au fost încordate în trecut, recunosc, dar mă străduiesc să-mi folosesc influența asupra anumitor facțiuni din castel. În fine, destul despre noi. Aveți propria cameră obscură cu acces la apă, aşa cum ați cerut, şi veți descoperi cât de confortabile sunt odăile dumneavoastră. Au vedere spre curtea drăguță plină de palmieri pitici.

— Mulțumesc. Clifford mi-a spus că a aranjat cu dumneavoastră deja. Dar mă aşteptam... ei bine, la un loc mic numai al meu.

— Nu se cuvine deloc. Şi, în orice caz, casa noastră de oaspeți din oraş este în renovare. Pe deasupra, chiar dacă am eliminat *purda-ul* aici, în Juraipore, mulți cred în continuare că femeile ar trebui să rămână ascunse sub văl.

— Sunt convinsă că va fi bine, spuse Eliza, deşi nu era deloc sigură.

— Nu, draga mea. Britanicii au senzația că sunt singurii răspunzători de emanciparea femeilor, dar, ca să fiu sinceră,

am aprobat doar din buze acest obicei şi, după moartea mamei lui, soţul meu m-a sprijinit numaidecât în cererea mea de a renunţa la văl. Supunerea şi ignoranţa femeilor le convenea mai tuturor bărbaţilor. Din fericire, soţul meu nu s-a numărat printre ei.

— Şi ce-o să fac atunci când sunt în afara zidurilor castelului?

— Veţi fi însoţită tot timpul, fireşte. Şi asta îmi aduce aminte de prima dumneavoastră misiune. Fiindcă am intrat bine în luna lui Kartik[7], Jayant s-a oferit cu amabilitate să vă însoţească la târgul de cămile din Chandrabhaga. Poimâine. O să aveţi şi câţiva servitori. Sunt sigură că fiul meu se va bucura că poate folosi engleza, iar dumneavoastră vă veţi bucura de târg. Înţeleg că vor fi cămile de toate culorile şi multe chipuri interesante ce pot fi fotografiate. Mâine veţi merge cu domnul Salter la un meci de polo.

Eliza se enervă cumplit. N-avea chef nici de meciul de polo, nici de târgul de cămile. Nu voia decât să se aşeze puţin, să-şi tragă sufletul o vreme, în niciun caz să plece nu ştiu unde, mai ales însoţită de acest prinţ, dacă ăsta era statutul lui real. Încercă să zâmbească, dar buzele refuzară să se arcuiască.

— Sperasem că voi vedea castelul mai întâi, spuse ea, observând că prinţul o priveşte cu o expresie curioasă, cu şoimul încă aşezat pe braţ.

— Mamă, cred că ţi-ai găsit naşul.

Când bărbatul rosti cuvintele, Eliza crezu că aude ceva nou în vocea lui. O tachina pe ea sau pe mama lui?

Laxmi murmură ceva şi Eliza avu senzaţia că era puţin probabil ca femeia să creadă că-şi găsise naşul.

---

[7] Luna lui Kartik începe pe 23 octombrie şi se termină pe 21 noiembrie (n. Tr.).

— Aveți suficient timp să vedeți castelul, dar târgul e de neratat. Veți cunoaşte peisajul de țară şi o veți întâlni pe Indira acolo. O s-o rog pe Kiri, servitoarea, să vă conducă în camerele dumneavoastră.

— Ai lăsat-o pe Indira să se ducă înainte, mamă? Îmi sună a necazuri.

— Am trimis un bărbat de încredere şi o servitoare cu ea. În plus, fata se pricepe bine la cămile.

Soarele se mutase, pesemne, fiindcă acum razele lungi cădeau pieziş pe podea. Laxmi se dovedise deschisă şi amabilă, dar Eliza intui că nu trebuie s-o superi. Când ieşi din încăpere, cu atitudinea unei regine, bărbatul făcu o plecăciune formală. Acum Eliza îl analiză pe el, îi cercetă fața puternică, cu pomeți înalți, asemănători cu ai mamei, dar mai masculini, sprâncenele ce-i dădeau un aer inteligent, ochii mari de culoarea chihlimbarului şi mustața. Apoi el o privi sever şi Eliza îşi plecă fruntea.

— Nu noi te-am invitat, rosti el calm. Ne-am supus unui ordin care ne cerea să-ți oferim acces în castel şi să te escortăm în alte locuri. Primim adesea ordine similare de la britanici.

— De la Clifford Salter?

— Întocmai.

— Şi întotdeauna vă supuneți ordinelor?

— Eu...

Se opri, apoi schimbă subiectul, dar ea putea să jure că el intenționase să mai adauge ceva.

— Mama îşi doreşte o cămilă de culoarea ciocolatei.

— Există cămile precum ciocolata?

— Numai la Chandrabhaga. O să-ți placă. Puțini britanici se duc acolo. Şi cu părul tău de nuanța părului de cămilă, o să te integrezi la fix.

El zâmbi, dar Eliza se încordă şi-şi trecu mâna prin păr.

— Prefer să cred că e ca mierea.

— Ei bine, aici e Rajputana.

— Şi Indira. Pot să întreb cine e?

— Are doar nouăsprezece ani şi îşi face de cap. Indira o să ţi se pară foarte fotogenică.

— E sora ta?

Bărbatul se întoarse şi se uită pe fereastră.

— Nu mi-e rudă. E o miniaturistă foarte talentată. O artistă. Locuieşte aici sub protecţia mamei.

Eliza auzi glasuri de copii care râdeau şi ţipau undeva dincolo de fereastră.

— Nepoatele mele, explică el, făcându-le cu mâna.

Se răsuci apoi s-o privească.

— Trei păpuşele, dar niciun nepot, spre ruşinea fratelui meu.

O tânără intră în cameră şi îi ceru Elizei să o urmeze. Ea îşi ridică geanta, uşor iritată. Cum putea să spună el un asemenea lucru în faţa ei? Chiar credea că e o ruşine să ai doar fete?

— Lasă-l. Ţi-l va aduce cineva.

— Poate sunt doar o femeie, dar prefer să-l duc eu.

El înclină din cap.

— După cum ţi-e voia. Să fii gata poimâine, la şase! Nu e prea devreme pentru tine?

— Fireşte că nu.

Jayant păru că o cercetează cu atenţie.

— Ai şi ceva haine femeieşti?

— Dacă te referi la rochii, da, dar când lucrez pantalonii mi se par mult mai potriviţi.

— Păi, o să-mi facă plăcere să te cunosc, domnişoară Fraser.

Zâmbetul lui indulgent o enervă mai tare decât ar fi trebuit. Cine se credea bărbatul acesta arogant ca să-şi permită să o judece? Leneş, răsfăţat, fără nicio ţintă, neîndoielnic, ca toţi indienii de origine regală. Cu cât se

gândea mai mult, cu atât devenea mai iritată.

Eliza se trezi devreme a doua zi. Perdelele subțiri şi soarele strălucitor o siliră să-şi acopere ochii când sări din pat şi se duse să se uite pe fereastră. Se lăsă copleşită de senzația ciudată că, în pofida anilor scurşi, ceva din țara asta orientală încă îi curgea prin vene şi că rămăsese adânc înrădăcinat în ea. Mirosul simplu de pământ îi stârnea amintiri de demult şi peste noapte se trezise de câteva ori, simțind chemarea unui lucru nedefinit. În văzduh plutea aroma nisipului din deşert, iar ea inspiră cu nesaț aerul răcoros al dimineții, deopotrivă entuziasmată şi emoționată.

Priveliştea din curte se ridica la nivelul promisiunilor şi zâmbi când zări maimuțele sărind dintr-un copac în altul şi jucându-se în cele mai mari leagăne pe care le văzuse vreodată. Castelul – doar o parte a citadelei imense – se înălța în vârful unui deal abrupt din calcar, dominând oraşul poleit cu aur. Panorama de dedesubt cu acoperişurile plate îi tăie răsuflarea, iar ea îşi cuprinse umerii cu brațele, în semn de încântare. Micile case pătrățoase, cuibărite una într-alta în apropierea zidurilor cetății, străluceau în nuanțe de ocru-aprins, dar clădirile mai îndepărtate păleau sub linia orizontului într-un val argintiu, acolo unde oraşul se unea cu desertul. Parcă avea în fată cutia cu acuarele a unui copil, ce conținea toate nuanțele sublime ale auriului şi ale caprifoiului mângâiat de soare. Presărați ici şi colo, printre case, copacii prăfuiți se înălțau spre lumină şi deasupra oraşului stoluri uriaşe de păsări coborau în picaj.

Domnea răcoarea, dar Eliza bănui că, până la amiază, temperatura va atinge 24 de grade, dacă nu şi mai mult. Şansele de ploaie erau minime. Se întrebă ce să îmbrace pentru un meci de polo şi se opri la o cămaşă cu mâneci lungi şi o fustă de gabardină grea. Alegerea hainelor îi dăduse bătăi de cap săptămâni la rând înainte de călătoria ei lungă pe vas spre India. Mama ei se dovedise

neputincioasă, părea că îşi aminteşte numai de rochiile de seară pe care le purtase în perioada petrecută în India, înainte ca soţul ei, tatăl Elizei, să fie omorât. Eliza nu-şi mai amintea decât foarte puţine lucruri despre zilele acelea, dar chiar şi acum i se punea un nod în gât când se gândea la el.

Viaţa nu fusese deloc uşoară şi, după ce soţul ei, Oliver, murise, Eliza se întorsese să locuiască acasă, unde descoperise că Anna ascundea constant sticle de gin, de obicei, sub pat sau sub chiuveta de la bucătărie. Anna continua să-şi nege viciul şi, uneori, episoadele de beţie crâncenă i se şterseau complet din minte. În cele din urmă, Eliza renunţase să mai spere. Clifford Salter apăruse ca o mână întinsă de soartă. Prin venirea ei în India, tânăra căuta să se rupă de trecut şi totuşi trecutul, şi nu doar mama ei, nu-i părăsea gândurile.

Se uită în jurul camerei. Spaţioasă, cu patul ascuns în spatele unui paravan, cu un fel de spaţiu de zi aranjat într-un colţ, unde se aflau un fotoliu mare şi o canapea confortabilă, iar dincolo de el arcada dădea într-o mică sală pentru cină. Nu existau semne de molii sau de furnici. O altă arcadă decorativă de pe peretele opus patului ei cu baldachin ducea spre o baie luxoasă. Uşa către camera obscură se afla în exterior, pe coridorul întunecat, şi se bucurase când primise confirmarea că numai ea va avea cheia de acolo.

În timp ce îşi aranjă hainele, se gândi la sosirea ei cu o seară în urmă, exact când soarele strălucitor înroşise cerul. Clopotele de la templu bătuseră şi două fete, care se plimbau în zigzag pe patine cu rotile, aproape că o dărâmaseră. Ţipaseră chicotind şi îşi ceruseră scuze în hindi. Eliza, mulţumită că le înţelesese cât de cât vorbele, îi era recunoscătoare bătrânei ayah care o învăţase limba în copilărie. Lecţiile luate recent pentru împrospătarea cunoştinţelor ajutaseră şi ele.

Curând după aceea, un servitor cu mănuşi imaculate, purtând o uniformă albă şi un turban roşu, îi adusese castroane cu dahl, orez şi fructe pe o tavă de argint şi, după ce despachetase, se culcase devreme. Dacă zgomotele nu ar fi fost atât de multe, probabil că ar fi adormit imediat, obosită după lunga călătorie din Anglia, la care se adăugase drumul spre Delhi, apoi încă o zi până la Juraipore. Zarva îşi spusese cuvântul însă. Muzica, râsetele, trilurile păsărilor, orăcăitul broaştelor şi strigătele copiilor până târziu în noapte: toate pătrundeau prin fereastra ei, alături de ţipătul ascuţit al păunilor – un sunet mai degrabă ca al pisicilor în călduri –, tulburându-i liniştea.

Rămăsese întinsă în pat, fără să poată adormi, chinuită de noaptea tulburătoare din Juraipore. Tobele, instrumentele de suflat, fumul din aer, dar, mai mult decât orice, senzaţia omniprezentă a unei vieţi trăite din plin în ciuda sărăciei şi a lumii aspre din deşert.

Fără să-şi poată opri vâltoarea gândurilor, se gândi la tatăl şi la soţul ei. Oare va fi vreodată pregătită să se ierte pentru ce se întâmplase? Va trebui, dacă avea de gând să profite la maximum de această şansă unică. Nu putea risca să se întoarcă înfrântă la mama ei. Cu greu îndrăznea să admită că ajunsese să redescopere ceva dinlăuntrul ei, ceva ce pierduse în ziua în care plecaseră în Anglia.

2

Ziua devenise arzătoare şi Eliza începu curând să asude, simţindu-se mult prea îmbrăcată. O zi mai degrabă potrivită rochiilor de vară din muselină, nu veşmintelor grele, deşi Clifford purta un costum din olandă cu guler şi cravată. Se aşteptase să găsească mai multă lume, ca la o petrecere în grădină, dar, cum suporterii veseli se adunau de ambele părţi, în aer plutea entuziasmul. Eliza nu mai participase

niciodată la un meci de polo şi terenul, înconjurat de copaci şi de garduri metalice, cu dealul maiestuos în fundal, părea idilic.

— Bine măcar că e uscat aici, comentă Clifford. Spre deosebire de Anglia, unde terenurile noroioase chiar sunt o problemă.

Bărbatul îi spuse că echipa britanică era alcătuită din ofițeri ai armatei din Escadronul 15 Lăncieri şi se părea că aduseseră cu ei o grămadă de suporteri extrem de gălăgioşi, dintre care mulți băuseră deja pe săturate. Mai apăruseră şi alți angajați ai armatei, alături de servitorii lor, precum şi încă doi jucători pe post de rezervă, în caz că desfăşurarea meciului ar fi impus ajutorul lor.

Eliza aştepta lângă Clifford, privind mica mulțime. Chiar lângă grupul principal de suporteri britanici, un bărbat şi o femeie înaltă stăteau în picioare, braț la braț. Femeia se uită în direcția lor şi zâmbi. Clifford o observă şi îi şopti Elizei că doamna respectivă e soția doctorului, Dottie Hopkins.

— Îi vei cunoaşte mai târziu, adăugă el. Oameni cumsecade.

Femeia părea prietenoasă şi Eliza se bucură la gândul că îi va fi prezentată. În partea opusă, prindea contur un grup mare şi gălăgios de suporteri indieni, însoțiți şi aceştia de un roi de servitori îmbrăcati formal. Nu-şi putea desprinde ochii de la ei.

— Deşi acesta e cunoscut ca un joc al regilor, Anish, conducătorul, rareori mai participă, spuse Clifford. Prințul Jayant e de urmărit. Are o îndemânare splendidă cu calul şi e un excelent jucător de echipă. Dacă joacă astăzi, meciul va fi un regal.

— Meciurile acestea au loc adesea?

— Cele mari fac parte din turneul obişnuit, dar cel de-acum este doar un meci amical pentru propria noastră distracție. Jaipore are cea mai bună reputație. A câştigat

campionatul indian anul ăsta, dar Juraipore vine tare din spate.

— Minunat!

— Încă mai visăm să triumfăm. Să fluturăm steagul şi tot restul...

Curând sosiră şi jucătorii, frumos îmbrăcaţi, care intrară pe teren păşind ţanţoşi. Apoi îngrijitorii, mândri nevoie-mare, aduseră caii speciali pentru polo şi mulţimea începu să aplaude, deşi Clifford îi explică rapid că la joc se foloseau cai obişnuiţi.

— Este un sport incredibil de scump. Caii speciali pentru polo valorează mii de lire.

Eliza îi urmări pe jucători cum încalecă – toţi arătau extrem de puternici – şi, chiar când observă că prinţul Jayant se afla printre ei, bărbatul se aşeză în şaua unui cal negru magnific. Mulţimea, încântată, izbucni în urale, urmate de fluierături şi de strigăte din partea suporterilor indieni.

Clifford se trase mai aproape de Eliza.

— Mereu cucereşte mulţimea, iar calul lui are un temperament extraordinar. Întotdeauna trebuie să te bazezi pe animalul tău şi ai grijă să nu ţi se urce la cap entuziasmul. Îi vezi pe tipii ăia doi?

Eliza privi în direcţia arătată.

— Arbitrii. Mai există şi un mediator, în caz de neînţelegeri. Când spui polo, spui fair-play.

Până acum, atmosfera o încântase şi Elizei îi plăcea că se află în aer liber, în mijlocul unor lucruri noi, în pofida rezervei ei anterioare. Urmări cum cele două echipe se aliniază faţă în faţă, cu crosele de polo pregătite şi jocul începu imediat ce loviră mingea. Pe măsură ce lucrurile se încinseră, norii de praf se ridicau din pământul tare, lovit cu putere de copitele cailor. Printre iureşuri şi atacuri, deveni iute vizibil că animalul prinţului dă să se cabreze.

— Aşa trebuie să se întâmple? întrebă ea.

Clifford se încruntă.

— Într-adevăr, pare cam agitat.

Eliza continuă să-i urmărească pe jucători, dar, uitându-se spre grupul de indieni, observă doi bărbaţi în veşminte protocolare, cu săbii curbate prinse la brâu, cum păşesc în faţă de parcă s-ar fi aşteptat la necazuri. Îşi ţinu răsuflarea, însă nu se întâmplă nimic şi jocul continuă. Fascinată de ceea ce vedea, abia îl ascultă pe Clifford, care îi explica regulile şi terminologia specifică.

Abia câteva minute mai târziu, ceva rău păru că se întâmplă cu calul special al prinţului.

— Dumnezeule! exclamă Clifford când animalul începu să cabreze şi să se mişte haotic, lipsit de control, zvârlind din copite în toate părţile.

Eliza băgă de seamă expresia ciudată de pe chipul prinţului Jayant – un amestec de iritare şi de nedumerire. Atât britanicii, cât şi indienii începură să murmure, apoi să strige de-a binelea când şaua lui Jayant alunecă într-o parte. În câteva secunde, căzu pe spate, iar calul o luă la goană lovit parcă de streche. Restul jucătorilor rămaseră nemişcaţi şi toată lumea privi îngrozită cum doi îngrijitori alergară după animalul intrat în panică. Eliza nu îndrăzni să respire şi îl apucă pe Clifford de braţ când calul se repezi direct în mijlocul suporterilor indieni. Mulţi dintre ei scoaseră urlete de groază, dând din mâini şocaţi, în timp ce alţii fugiră care încotro să se adăpostească. Se auzi un ţipăt ascuţit şi o femeie se prăbuşi lovindu-se cu spatele de grilaje. În timp ce calul se repezea nebuneşte în toate direcţiile, Eliza simţi spaima din aer. Oamenii încă alergau să se ferească din calea lui, dar femeia, care zăcea pe pământ tăcută, nu se mai mişcă deloc.

Eliza îl zări pe doctorul pe care Clifford i-l arătase mai devreme aplecându-se grăbit deasupra femeii. Apoi bărbatul

se lăsă pe vine lângă ea.

Mai târziu, îngrijitorii prinseră şi liniştiră calul panicat şi doi bărbaţi aduseră o targă de pânză, cu care o luară pe biata femeie, urmaţi îndeaproape de doctor. Între timp, prinţul se ridică în picioare şi se scutură de praf, aparent deloc rănit grav, dar livid la faţă. Părăsi terenul cu calul păşind în spatele lui. Cei doi bărbaţi cu săbii curbate la brâu porniră după el şi Eliza presupuse că sunt gărzile lui personale.

Fotograful din ea era pregătit să observe detaliile unei scene şi zări un indian, probabil un îngrijitor, care se furişă pe lângă grajduri, ajungând în spatele mulţimii alcătuite din indieni, unde se apropie de un alt bărbat. Acesta era înalt şi avea o postură regală. Îl bătu pe îngrijitor pe spate prieteneşte şi afişă un zâmbet răutăcios larg. Ei i se păru ciudat, având în vedere că prinţul tocmai căzuse. În ciuda atmosferei tensionate, Eliza văzu şi doi suporteri britanici chicotind, schimbând priviri amuzate şi făcându-şi cu ochiul.

— Ce idioţi! Nu e nimic amuzant! exclamă ea. E foarte posibil ca femeia să fi murit!

— Voi afla veşti curând de la Julian Hopkins, spuse Clifford.

Britanicii continuau să discute între ei netulburaţi, fără să pară deloc şocaţi aşa cum s-ar fi cuvenit şi fără să dea semne că ar dori să plece. Însă suporterii indieni dădeau din cap şi bombăneau, câţiva dintre ei întorcându-se şi îndepărtându-se de teren.

— Meciul va trebui să se oprească acum, rosti Eliza convinsă.

— Nu, răspunse Clifford. Un înlocuitor pentru prinţ e deja pe drum. Este permis în cazul unei răni.

— Serios? Dar nu e mai degrabă un gest crud?

— Spectacolul trebuie să continue, draga mea.

Uitându-se în jur, Eliza simți cum anxietatea care cuprinsese lumea se mai risipeşte şi speră din toată inima ca femeia să fi supraviețuit.

— Dar e o chestiune stranie, continuă Clifford. Foarte stranie. N-am mai văzut aşa ceva. Deşi acum, că prințul a plecat, mă aştept să învingem. Tot e ceva. Am dubii că va folosi un alt cal după tot ce s-a întâmplat.

3

În ziua următoare, Eliza şi Jayant Singh ieşiră din holurile de marmură şi păşiră în curtea cu pavele din gresie roz, sculptată, ce strălucea în lumina palidă a dimineții. Trecură printr-un şir de pavilioane legate între ele şi ajunseră într-un loc unde bătea o adiere mai răcoroasă, aducând parfumul grădinilor. Deşi Eliza încă se gândea la meciul de polo, ceva din grandoarea spațiului o făcu să se îndrepte de spate, să-şi ridice capul şi să păşească plină de mândrie. Îşi aruncă eşarfa peste umăr şi aceasta se umflă de la vânt. După gestul simplu, feminin, se simți de parcă intrase în pielea unei regine indiene.

— Locul arată de parcă ar fi făcut din lemn de santal, şi nu din gresie, spuse ea când ajunseră în grădina dichisită, mărginită de un zid, pe care se plimbau vinovații pentru tărăboiul din noaptea anterioară.

Păunii! Când unul dintre ei îşi luă zborul de pe zid şi căzu greoi la pământ, izbucni în râs. Cine-ar fi zis că frumusețea poate fi atât de stângace?

— A fost plantată în secolul al XVIII-lea, explică prințul, arătând spre tufişurile de trandafiri, spre chiparoşi, palmieri şi portocali.

Ieşiră din castel pe o rampă care trecea prin şapte porți cu arcade. La un moment dat, Eliza observă cinci rânduri de mâini sculptate pe unul dintre zidurile laterale.

— Sunt palmele văduvelor *sati*[8]*,* spuse prinţul, fără să pară deloc afectat. În drum spre rugul lor funerar, femeile îşi vârau mâinile în pudră roşie şi le lipeau de ziduri pentru a-şi exprima devotamentul. Mai târziu, urmele au fost sculptate.

Eliza gemu.

— Oribil!

— Noi îi spunem femeii care moare *sati,* dar voi, britanicii, numiţi actul în sine *suttee.* Este o practică ilegală în India Britanică încă din 1829. Au urmat statele princiare, pentru ca apoi să fie interzis în toată India de regina Victoria în 1861. Totuşi...

Eliza cunoştea deja ritualul de sacrificiu al văduvelor prinţilor din Rajput, precum şi al femeilor simple, dar tot i se făcu rău când se gândi la el. Oare chiar credeau că arderea văduvelor reprezintă un mod onorabil de a muri? I se părea imposibil să-şi imagineze cum trebuie să se fi simţit femeile acelea.

Privi aleile nisipoase ale oraşului medieval, înţesate de meşteşugari de tot felul, şi se gândi la momentul când văzuse prima dată zidurile imense, cu toate turnurile şi bastioanele lor. Se uită în spate, spre cetate. Înălţându-se invincibilă din dealul abrupt, se vedea clar că e cioplită în stâncile pe care stătea. Cine ştie câte femei din interiorul zidurilor muriseră arse?

Se suiră într-o maşină şi după o vreme lăsară în urmă oraşul. Eliza admiră deşertul, unde vânturile spulberau nisipul fierbinte, îngroşând aerul. Kilometru după kilometru de câmpuri, printre care drumul şerpui printr-un peisaj

---

[8] *Sati* (sau *suttee)* este o practică în anumite comunităţi hinduse prin care o văduvă fie se oferă voluntar, fie este silită să se sinucidă, ca urmare a morţii soţului. Cea mai cunoscută formă de sati este cea în care femeia arde pe rugul soţului ei (n. Tr.).

albit de soare, presărat ici şi colo cu salcâmi uscaţi, ciulini, dar şi petice de un verde orbitor. Era un loc singuratic, gol, iar Jayant Singh păstră tăcerea, concentrându-se la condus pe şoseaua care abia se desluşea. Eliza îi iertă tăcerea. Totuşi, un bărbat care ocupa atât de mult spaţiu mental şi fizic nu putea fi ignorat cu uşurinţă. Eliza intuia un soi de sălbăticie în el. O tulbura, se simţea tensionată şi stânjenită totodată, dar încercă să lege o conversaţie. După ce primi mai multe răspunsuri taciturne, renunţă şi se cufundă în reverie, lăsând asaltul asupra simţurilor ei să o învăluie. Apoi, exact când alunecă într-un vis cu ochii deschişi, populat de palate, de grădini şi de maimuţe ce se legănau şi în momentul precis când chipul tatălui ei urma să i se înfiripe în minte, Jayant începu să vorbească.

— Cineva mi-a umblat la şa, spuse el şi glasul lui cald şi uşor răguşit o făcu să tresară. Te-am văzut la meci ieri şi sunt sigur că aveai unele nedumeriri.

— Mi-a părut rău pentru cele întâmplate. De unde ştii? Mă refer la sabotaj.

— Chinga fusese tăiată. O verificasem cu o zi înainte, dar ieri am ajuns prea târziu şi n-am mai apucat să mă uit încă o dată la ea. Chinga e cea mai vulnerabilă parte a echipamentului de călărie. Ar fi trebuit s-o verific iar.

— Şi din cauza asta s-a cabrat calul?

— Nu, din cauza unor crenguţe cu spini pe care un idiot le-a pus chiar sub şa.

— Dumnezeule! Ăsta a fost un sabotaj în toată regula.

Îi veni în minte imaginea celor doi indieni care i se păruseră dubioşi.

— Te-ar fi putut omorî.

El zâmbi.

— Mai degrabă mi-ar fi rupt nişte oase, dar sunt bine, după cum vezi. Totuşi, calul meu ar fi putut muri. Şi nu aş fi iertat aşa ceva, cât despre biata femeie...

— Cum se simte?

— Are un traumatism la cap, cred. Din fericire, doar atât.

— Mă enervează cumplit fapta. E oribil când te gândeşti că un om a făcut asta dinadins.

Vocea lui deveni gravă.

— O copilărie. Calul meu e o frumuseţe, are energie, agilitate şi viteză. De el îmi pasă... Dumnezeu ştie ce s-ar mai fi putut întâmpla cu mulţimea. Dă o reputaţie proastă jocului de polo.

— Şi ce măsuri pot fi luate?

— M-am plâns lui Clifford Salter şi autorităţilor jocului de polo, dar nu putem dovedi cine e făptaşul. Am bănuielile mele, dar echipa adversă, o adunătură pestriţă de oameni, venise doar în vizită şi a plecat deja.

Eliza păstră pentru ea gândurile despre cei doi indieni care-şi râdeau în barbă. Deşi prinţul păruse foarte furios la momentul respectiv, acum reacţiona uşor filosofic.

— Aşadar, domnişoară Fraser, ce anume te interesează în privinţa noastră?

— Ştii foarte bine despre ce e vorba. Am o slujbă.

— Ciudat că domnul Salter a ales o necunoscută.

Se aşternu tăcerea câteva momente, timp în care ea fierbea în suc propriu.

— Asta e o călătorie de câteva zile, continuă el, întrerupându-i nepăsător gândurile.

— Păi, ar fi fost bine să-mi fi spus şi mie. Am luat cu mine doar un schimb de haine.

— La fel şi eu.

— Nu te speli de obicei?

El izbucni în râs.

— Dacă aş fi primit o liră ori de câte ori un european m-a întrebat asta... În noaptea asta vom campa, şi la fel mâine. Aşa că nu.

— N-am vrut să sune aşa.

Era sigură că bărbatul o înțelesese perfect, dar lăsă baltă subiectul.

— Şi unde vom campa?

— În deşert. Dar nu te îngrijora, nu vei fi singură. Ai o servitoare cu tine. Ea şi alții vin în urmă.

— Şi corturile?

— Sunt deja ridicate. Câțiva bărbați au plecat înainte să se ocupe de ele.

În fiecare an, târgul Chandrabhaga din Jhalwar are loc în luna hindusă Kartik. Este un stat puțin explorat de britanici şi mama a considerat că îți va plăcea.

— Şi cu benzina pentru maşină cum rămâne?

El îşi luă o mână de pe volan şi arătă spre spațiile vaste de afară.

— De ici şi de colo. Puncte de oprire. Am aranjat deja.

— Atât de departe veniți de obicei pentru cămile?

— O observație bună. Nu, de regulă, mergem la Pushkar sau la Nagaur.

— Şi-atunci?

— Avem afaceri în zonă. În timpul târgului, pelerinii se adună pe malurile fluviului sacru Chandrabhaga. Vei vedea fortărețe, castele, viață sălbatică, dar şi un lac liniştit unde avem un palat de vară moştenit de la un văr. Acolo vom sta în cele din urmă. Poate vrei să vizitezi şi anticul oraş al clopotelor.

— Nu sunt turistă şi vreau să fotografiez oameni, rosti ea uşor iritată. În orice caz, asta mi-a cerut viceregele. Nu poze de amator. Punem bazele arhivelor din New Delhi. Clifford spune că e vorba de o comparație între viața din statele princiare şi viața din India Britanică.

— În detrimentul nostru, fără îndoială.

Eliza se zbârli.

— Nici pomeneală. În orice caz, sper să pot organiza o mică expoziție dacă găsesc un sponsor.

— Ai grijă. Chatur va crede fără îndoială că eşti spioană, râse el. Eşti?

Pe Eliza începea s-o mănânce pielea de enervare.

— Normal că nu sunt! Dar Chatur cine e?

— *Dewan-ul.* El conduce totul.

Tânăra rămase tăcută.

— Negustorii din ţinuturile îndepărtate ale Rajputanei, din Madhya Pradesh şi din Maharashtra se întâlnesc la acest târg. Vei cunoaşte tot felul de oameni.

— O voi cunoaşte şi pe Indira?

— Sigur.

— Îmi dai mai multe detalii despre ea?

— Mai bine te lămureşti singură. Apropo, îmi retrag cuvintele despre părul tău. În razele soarelui este roşcat sau poate auriu, nu are culoarea părului de cămilă.

— Ca mierea, murmură ea şi nu se putu abţine să nu zâmbească.

Trecură de câteva aşezări cuibărite în interiorul zidurilor şi, ici şi colo, pe lângă sate micuţe unde ţăranii creşteau porumb, linte şi mei. După ce lăsară în urmă turmele de capre, de oi şi chiar de cămile ce se hrăneau cu iarbă grasă, el vorbi din nou.

Îi arătă pământul pe fereastră.

— Acolo unde se văd câmpurile cu iarbă, *khimp* sau *akaro,* sigur există apă în adâncuri. Uneori, rezervoare mari de apă. Dar vorbim de cel puţin 90 de metri adâncime.

— Presupun că e scump să forezi.

El încuviinţă din cap.

— Unele femei merg zilnic pe jos kilometri întregi până la tancurile şi rezervoarele cu apă. Mă interesează apa. Depindem de muson ca să umplem rezervoarele şi anul acesta am avut puţină ploaie, iar anul trecut, mai deloc. Viaţa poate fi dură. Nu ai cum să cucereşti deşertul, dar îţi dai silinţa să-l protejezi cât mai bine.

— Am nevoie de apă ca să developez fotografiile.

— Şi exact acest lucru îţi poate fi fatal.

În noaptea aceea Eliza şi prinţul stătură cu picioarele încrucişate în jurul unui foc de tabără. Bărbaţii cu atitudine demnă purtau turbane în modele colorate. Aerul era răcoros şi doar o uşoară adiere bătea, aducând cu ea miros de nisip şi de praf ce se amesteca blând cu aroma condimentelor din oala de gătit, atârnată deasupra focului. Surprinsă să vadă cât de repede e acceptată de ceilalţi, Eliza îşi dădu seama că totul se datorează prezenţei lui Jayant. Când el îi oferi un pahar înalt plin cu lapte, observă cum pielea lui străluceşte precum chihlimbarul în lumina flăcărilor tremurânde.

— Lapte de cămilă, spuse el. Foarte hrănitor, dar se acreşte repede, aşa că trebuie să îl bei rapid. Pe aici, nu se face niciodată brânză din el.

Tânăra sorbi din lapte şi se bucură de gustul plăcut.

— Dar, orice-ar fi, să nu bei niciodată *asha.*

— Ce e asta?

El izbucni în râs.

— O băutură puternic fermentată. Îţi dă dureri de cap cumplite. Vorbesc din experienţă.

Unul dintre bărbaţi cânta la un fel de tobă, altul lovea încet nişte clopoţei de rugăciune. Cu tot fumul care se ridica în văzduh, Eliza se simţi copleşită de scena ce părea suspendată în timp. Urma să împartă cortul cu servitoarea care stătea lângă ea, aşa că, deşi pe Eliza o tulbura gândul că se află în sălbăticie înconjurată de atâţia bărbaţi, nu se simţi nicio clipă ameninţată.

A doua zi, după o noapte surprinzător de friguroasă, în care dormise pe un *charpoy,* un pat împletit tradiţional, Eliza se trezi în zori, învăluită de sunetul glasurilor. Se întinse, intenţionând să se bucure de moment, dar aroma mâncării se dovedi prea aţâţătoare şi, cum i se făcuse o foame de lup, iar fata se trezise deja, îşi trase hainele pe ea,

fără să-i mai pese de spălat, şi ieşi din cort. În doar câteva clipe, lumina se schimbase. O dimineaţă de o frumuseţe orbitoare o întâmpină, cu un cer roz-aprins la orizont, ce se transforma încetul cu încetul în portocaliul piersicilor coapte. Nu se vedea niciun nor. Lumina delicată arunca o strălucire blândă peste pământul plat ce părea să se întindă kilometri întregi, umplându-i fiinţa cu o senzaţie de spaţiu nesfârşit. Zări ceea ce presupuse a fi un adăpost de capre temporar, construit din stâlpi de lemn, peste care fusese aruncată o prelată ca să facă puţină umbră. În jurul adăpostului, zeci de capre mestecau din tufişurile rare şi, deşi viaţa nomadă trebuie să fi avut compensaţiile ei, Eliza se gândi că aceasta, neîndoielnic, era şi foarte singuratică.

O surprinse plăcut că e întâmpinată de un prinţ Jayant zâmbitor, cu trăsăturile mândre ale chipului parcă uşor îmblânzite. El întinse mâna, arătându-i unde vor mânca.

Dar nu numai faţa i se schimbase, ci toată fiinţa. Îşi dădu seama că această persoană nouă, relaxată e un bărbat născut parcă să stea în natură. Eliza purta pantaloni europeni de culoare închisă şi un tricou larg, răscroit la gât, de un verde-aprins. Se gândi să îl întrebe mai târziu dacă îi permite să-l fotografieze.

După o masă îmbelşugată cu dahl şi orez gătit deasupra focului de unul dintre bărbaţi, Jayant glumi şi râse alături de ceilalţi. Nu se purtă deloc ceremonios, făcându-se iubit de toată lumea. Eliza îi observă evantaiul de riduri ce i se forma la coada ochilor când râdea şi smocul des de păr ce-i acoperea bărbia. Linia maxilarului îi îmblânzea expresia.

— Mergi adesea cu cortul? întrebă ea.

— Cât de des pot. Este felul meu de a evada.

— Simţi nevoia să evadezi?

— Nu se întâmplă aşa cu toată lumea?

Eliza îşi dădu seama că bărbatul are dreptate. Totuşi, cât de diferit părea astăzi!

— Nu te-ai purtat deloc ceremonios, cum credeam, dar tu nu eşti un prinţ obişnuit, nu?

El îşi plecă fruntea.

— Poate că nu, dar nimeni nu uită cu adevărat de unde se trage.

— Cât se poate de corect. Nesuferit de corect.

— Cred că ar trebui să vezi Udaipore la începutul sezonului ploios. E cel mai bun loc să admiri norii întunecaţi cum se adună şi se rostogolesc. E oraşul lacurilor.

— Am auzit.

— Poate te voi însoţi acolo să faci fotografii, adăugă el. Este unul dintre cele mai frumoase locuri din Rajputana.

Când ajunseră la poalele dealurilor din zona împădurită Aravalli, Eliza încremeni la vederea taurilor-albaştri care rătăceau nestingheriţi în toate direcţiile.

Prinţul izbucni în râs.

— Nu-ţi face griji, domnişoară Fraser! Nu se vor apropia de noi. S-au acomodat cu caravanele de mărfuri şi cu oamenii în trecere prin zonă încă din vremuri de demult. Facem parte din vechile rute comerciale care traversau acest deşert aducând bunuri de departe. În schimbul lor, ne vindeam lemnul de santal, cuprul, cămilele şi pietrele preţioase.

— Mi-aş fi dorit să fi văzut şi eu asta atunci.

— Erau vremuri primejdioase, când statele se războiau întruna între ele. Viaţa putea fi foarte dură aici.

Eliza zări un grup de vulturi pe un afloriment stâncos.

Bărbatul râlji.

— Înţelegi ce zic? Atunci n-ai fi avut nicio şansă pe vremuri dacă te îmbolnăveai.

— Serios? Ce norocoasă sunt că trăiesc acum!

— Fără îndoială. Dar uite cât de frumos e peisajul! Dealurile se întind pe kilometri întregi. Vegetaţia e alcătuită

mai ales din arbuşti cu spini, diverse foioase şi tec uscat... Însă mă îngrijorează tare mult despăduririle viitoare.

— Crezi că vor deveni o realitate?

— Deja se întâmplă.

Vorbiră în continuare despre viaţa din Rajputana şi prinţul păru foarte relaxat. Era limpede că iubea ţinutul în care se născuse şi, în ciuda educaţiei lui britanice, se vedea cât colo că aici îi este locul. Tensiunea resimţită de Eliza când plecaseră la drum cu o zi înainte se risipise complet şi, până la sfârşitul celei de-a doua zile în compania lui, tânăra se simţi relativ mulţumită.

Mergând spre târg, în ultima zi, trecură pe lângă un bărbat cu o mustaţă enormă în formă de ghidon şi o privire bântuită. Mâna de la spate o cămilă pe care, aşezată într-o parte, stătea o femeie cu o eşarfă roşie umflată de vânt, ce-i acoperea faţa şi părul. Brăţările de la glezne scoteau un clinchet gingaş. Prins bine de trupul ei cu nişte legături, se afla un bebeluş cu păr negru, bogat. Culorile aprinse ale veşmintelor lor contrastau puternic cu albastrul incredibil al cerului.

— Ne putem opri puţin? întrebă ea. Aş vrea să fac o fotografie.

Chiar dacă, din nefericire, culorile nu aveau să fie văzute niciodată în pozele ei alb-negru.

— Cere permisiunea bărbatului mai întâi, o sfătui Jayant şi apăsă pedala frânei. Mi s-a spus că le vorbeşti limba. Deşi habar n-am cum.

— Am locuit în Delhi în copilărie.

— Nu, aşteaptă, spuse el, când Eliza deschise portiera. Mai bine să-l rog eu. Dialectul e diferit aici.

Prinţul coborî şi, după un dialog cu celălalt bărbat, în timpul căruia amândoi zâmbiră, îi întinse câteva monede şi se întoarse la maşină.

— Am aranjat, îi confirmă el scurt.

Eliza făcu fotografia folosindu-şi Rolleiflexul, sperând să surprindă expresia pierdută a bărbatului. Trecură apoi pe lângă un lac, deranjând un stol de păsări albe enorme, cu ciocuri imposibil de lungi. Când se desprinseră la unison de pe suprafaţa lacului, tânăra le admiră uluită aripile şi penele negre splendide de la capătul acestora.

— Incredibile!

— Pelicani, îi spuse el. Nu ai mai văzut înainte?

— Nu în Cotswolds, răspunse ea şi văzu cum el îi zâmbeşte.

— Nivelul apei e mai mic decât ar trebui, rosti el privind spre lac.

Apropiindu-se de târg, Eliza rămase cu gura căscată când zări sutele de cămile răspândite care încotro. Bărbaţii stăteau în grupuri mici în jurul focurilor fumegânde şi, când prinţul opri maşina şi coborî, mirosul de fum şi de bălegar o izbi imediat. Se aşteptase să se simtă în mijlocul atenţiei, dar locul gemea de lume şi nimeni n-o băgă în seamă.

— Nu sta în spatele cămilelor! i se adresă el zâmbind răutăcios şi trăgând-o într-o parte. Dau multe vânturi. Şi sunt morocănoase.

Pe partea cealaltă a potecii înguste zări vite, capre şi cai.

— Nu ştiam că se face şi negoţ cu vite aici. Cum naiba găseşte lumea ce vrea?

— Cămilele au calităţi diferite. Dacă ştii cu precizie ce cauţi, nu e dificil.

— Şi tu ce cauţi?

— Oh! spuse el, după care se opri zâmbind epuizat. Nu ţi-ar ajunge o viaţă întreagă să înţelegi! Şi probabil ai mai avea nevoie de încă una ca să-ţi explic.

Eliza îl privi lung. Bărbatul acesta avea aer de filosof, ce să mai! Când se uită din nou spre animale, văzu că se diferenţiau între ele prin mărime, dar şi prin culoare. Îi zise şi lui asta.

— Exact ca noi, nu? Sunt rase mai dure şi animale mai delicate. Haide să o căutăm pe Indira!

Eliza nu se dezlipi de prinţ, întrebându-se cum ar trebui să i se adreseze. Până acum el insistase să-i spună domnişoara Fraser şi nu se simţise deloc bine. Ea evitase să-i spună cumva, aşa că se hotărî să-l întrebe totuşi.

— Spune-mi Jay, replică el. Aşa mă strigă toată lumea.

Ea se încruntă.

— Mă rog, nu chiar toată lumea, dar tu ai voie.

— Dar nu e mai degrabă neprotocolar?

— Nu mă aşteptam să ţii la tradiţie. Cel puţin nu dacă iau în calcul felul în care te îmbraci. De fapt, am senzaţia că n-ai nicio treabă cu veşmintele.

Jay îi aruncă o privire pătrunzătoare, iar Eliza înmărmuri copleşită de indignare. Cum naiba reuşise să o citească atât de repede?

— E mai degrabă...

— Nu foarte britanic, vrei să spui, dar eu nu sunt britanic, în pofida încercărilor celor de la Eton de a mă transforma într-unul.

— Asta au făcut?

— Tu ce crezi?

Ea se uită în pământ înainte de a-şi ridica privirea spre el, acceptând ideea că umbrele trecutului puteau fi prezente chiar şi în cea mai însorită dintre zile.

— Apropo, doamna Cavendish. Dar îmi folosesc numele de fată, Fraser. El îi cercetă inelarul.

Deşi moartea lui Oliver o şocase, nu pierduse iubirea vieţii ei. Date fiind împrejurările, cum ar fi putut sta lucrurile altfel? Dar tatăl ei... acela fusese un pumnal înfipt direct în inimă. Atât de adânc, încât ea nu mai putuse să funcţioneze. Nu mai mâncase. Nu mai dormise. Şi câteva luni nu mai vorbise deloc. Ideea propriei culpabilităţi o transformase în victima coşmarurilor îngrozitoare.

— Sunt văduvă, îi explică ea.

Prințul își arcui sprâncenele.

— N-am intenționat să ascund asta. S-a întâmplat pur și simplu.

— Mai bine să rămână între noi, cred. Oamenii consideră și acum că văduvele aduc ghinion și lucrurile au un fel al lor de-a o lua razna.

— Aș prefera să-i spun totuși lui Laxmi. A fost atât de amabilă cu mine și nu vreau să afle despre asta mai târziu și să creadă că am venit aici cu pretenții false.

El clătină din cap.

— Oamenii cred că, dacă supraviețuiești soțului, nu ai avut grijă cum trebuie de el și că de vină e karma ta rea.

— De parcă nu m-aș simți deja prost!

— Lumea așteaptă să faci penitență pentru păcatele tale, trebuie să mănânci numai orez simplu și să nu te mai recăsătorești niciodată, chiar dacă legea permite așa ceva acum. E un obicei antic, știu, dar ți-ar putea face viața foarte dificilă. De asemenea, oamenii se așteaptă să te îmbraci în alb și să te razi în cap.

Îi zâmbi răutăcios.

— Am crezut că obiceiurile acestea sunt pe cale de dispariție.

El plecă fruntea și dădu din umeri, de parcă ar fi vrut să respingă vorbele ei.

— Chiar dacă britanicii au declarat *suttee-ul* ilegal, încă se practică. Vechile obiceiuri mor greu, domnișoară... adică doamnă Cavendish.

— Cred că ar fi mai bine să-mi spui Eliza.

Prințul încuviință exact când o tânără trecu razant pe lângă Eliza și fugi spre Jay. Făcu o plecăciune exagerată în fața lui, urmată de un hohot de râs sănătos. Era foarte zveltă și, inițial, Eliza crezu că e un copil, un fel de rudă, dar apoi îi zări chipul: mai deschis decât al lui Jay la culoare, te

izbea cu frumusețea lui ieşită din comun. Se holbă la ea fără să se poată controla. Părul lung şi prins aproape neglijent îi curgea în valuri până în talie, iar ochii verzi incredibili aveau ceva întunecat în ei, spre deosebire de ochii cenuşii ai Elizei. Totuşi, acolo unde ochii blânzi ai englezoaicei sclipeau precum culoarea lacurilor, tânăra indiancă avea smaralde. Strălucea în razele soarelui, în timp ce râdea şi trăncănea cu entuziasm. *Şi cu bucurie,* gândi Eliza. O bucurie efervescentă şi pură. Purta o bijuterie de nas şi era acoperită de brățări şi de coliere. După câteva momente, Jay o apucă de mână şi, zâmbind larg, se apropie de Eliza.

— Indira, spuse el, ea este Eliza sau domnişoara Fraser pentru tine. Eliza, ea e Indira.

— *Namaskâr,* rosti fata şi îşi apropie palmele una de alta în dreptul pieptului.

— A fost educată la castel, o întrerupse Jay, şi vorbeşte foarte bine engleza, Eliza, aşa că nu te lăsa păcălită!

Când ziua se scurse spre amurg, Jay le duse cu maşina înapoi la palatul de vară de lângă lac. Acesta nu era deloc aşa cum se aşteptase Eliza. Avea un aspect jalnic, cu pereți scorojiți şi ziduri dărâmate. Jay îi spuse că mai are un palat într-o stare asemănătoare în statul Juraipore şi că intenționa să îl restaureze pentru ziua în care îşi va întemeia o familie.

— Se numeşte Shubharambh Bagh.

Eliza ştia că *bagh* înseamnă o locuință cu grădină şi livadă, mai ales o livadă cu pomi fructiferi, iar *shunharambh,* începuturi de bun augur.

— Ar putea fi superb acolo, continuă el. Şi s-ar putea dovedi de folos pentru tine, dacă te hotărăşti să îl fotografiezi aşa cum e.

Tânăra încuviință din cap.

Cât el îi arătă holurile cu arcade prăfuite şi predominant albastre, ea admiră cu uimire sinceră paravanele zăbrelite şi

minunat lucrate, cu un design ce reprezenta un frunziş răsărind dintr-o vază înaltă.

— *Jali,* spuse el. Aici erau încăperile femeilor. Paravanele cu lucrătura lor perforată le permitea femeilor să vadă afară, însă fără a fi văzute.

Primul gând al Elizei se dovedi a fi legat de Indira. Departe de a fi ținută în spatele unui paravan, fata părea hotărâtă să le deschidă drumul, la răstimpuri aşezând o mână posesivă pe brațul lui Jay. Indira nu era deloc sfioasă. O prevenea oare că bărbatul îi aparține? Nu părea să se ruşineze atunci când îl atingea ocazional şi Eliza se întrebă dacă nu cumva cei doi erau iubiți ori dacă nu cumva Indira avea statutul unui fel de concubină. Sau poate se purtau de parcă ar fi fost frați? Îşi aminti atunci că Laxmi îi spusese că fata era o miniaturistă, o artistă de un mare talent.

— Rareori folosim locul acesta, rosti el. Mă întâlnesc cu un potențial cumpărător cât suntem aici să strângem fonduri. În numele fratelui meu. Lui nu-i place să călătorească.

— Se pare că ai palate pretutindeni.

— Familia mea are, eu am doar unul. Te vei îndrăgosti de logia cu arcadă de acolo. Sau poate exagerez şi ar trebui să o numesc verandă. Podeaua e din marmură albă, dar, din păcate, acum e distrusă.

Bărbatul oftă.

— Întregul loc are nevoie de restaurare.

— Din descriere, pare foarte frumos.

— Am nevoie de lumină şi de spațiu în camere ca să respir. Iar castelul nostru principal, cu labirintul lui de coridoare şi de scări întunecate, nu mi-l oferă. Din acest punct de vedere, sunt total de acord cu britanicii.

Pe acoperişul-terasă cineva aranjase perne mari, înconjurate de torțe aprinse, iar, într-o parte, un paravan cu perdele diafane. Cei trei se aşezară confortabil şi două fetițe

aduseră un festin alcătuit din fructe, dahl, orez şi cărnuri. Sub puzderia de stele, parfumul nopții plutea pe deasupra, amestecându-se cu aromele mâncărurilor şi ale trupurilor calde. Atinsă de o senzație tulburătoare de magie, care nu avea ce să caute în lumea reală, Eliza privi spre cer. Noaptea păru să strălucească mai puternic decât ziua, iar perdelele se unduiră sub adierea blândă a vântului. Deşi ar fi dorit să zăbovească aşa o veşnicie, trebui să-şi amintească că nu se afla aici ca să se lase sedusă de frumusețea Indiei, ci mai degrabă ca să o surprindă în fotografiile ei. Totodată, vraja romantică a deşertului putea fi întunecată, fără să-ți dai seama, de asprele furtuni de nisip. Cât ai clipi, deşertul devenea un spațiu al morții. Şi, deşi pulsul vieții bătea puternic, dacă moartea pândea în pragul uşii tale, nici nu era de mirare că voiai să crezi, aşa cum o făceau hinduşii, că viața ta înseamnă doar o etapă a călătoriei către momentul unirii simbiotice cu universul. În acel moment, Indira începu să murmure un cântec liric foarte trist care o mişcă pe Eliza atât de profund, încât nu reuşi să împiedice apariția unui sentiment de invidie față de talentele fetei.

4

— Îmi pare rău că nu am apucat să ne salutăm la meciul de polo, dar mă bucur să te cunosc, spuse femeia înaltă, brunetă, cu ochi albaştri strălucitori, în timp ce îi întinse mâna. În fine, eu sunt Dottie. Dottie Hopkins.

Eliza sosise la o petrecere cu cocktailuri, de fapt, o mică adunare de britanici organizată la vila lui Clifford, din partea mai modernă a oraşului. Interiorul, după cum se aşteptase, se dovedi elegant şi scăldat în razele soarelui. Ferestrele glisante uriaşe fuseseră larg deschise, iar în aer plutea aroma de iarbă proaspăt tunsă ce se îmbina cu fumul de trabuc. Semăna foarte bine cu o casă de țară britanică într-o

zi de vară.

— Soțul tău a făcut o treabă bună cu biata femeie, rosti Eliza.

— Da, a fost îngrozitor, sinceră să fiu. A avut un noroc incredibil. Putea fi mult mai rău. Ai stat până la sfârşit?

— Da, dar, întrucât Clifford a trebuit să plece imediat ce s-a terminat, aşa am făcut şi eu.

— Trebuia să investigheze toată tevatura, îmi închipui. Soțul meu mi-a spus că ar fi fost ceva necurat la mijloc. Deşi acum nu prea mai contează. Se crede că avea de-a face cu grupul acela de britanici. În fine, Clifford nu ar vrea să mai insiste, dacă ține de noi asta.

Eliza îşi aminti ceea ce credea că observase. Probabil că nu însemna nimic, dar cu siguranță avea să rămână cu ochii în patru la castel.

— Sper că vom fi prietene. Locuim în apropiere.

Dottie îi zâmbi uşor.

— Aşa că ştii unde să vii dacă...

— Într-adevăr, o întrerupse Eliza, întorcându-i zâmbetul cald.

Femeia avea în jur de 40 de ani, ochi blânzi şi o strângere de mână foarte fermă.

— Clifford ne-a povestit atât de multe despre tine!

— Serios? întrebă Eliza surprinsă.

— Te admir. Aş fi îngrozită să plec de capul meu aşa cum ai făcut tu. Nici măcar nu ştiam că femeile se pot ocupa cu fotografia. Cum te-ai apucat?

Eliza zâmbi.

— Ne aflam în luna de miere la Paris. Eu şi răposatul meu soț, Oliver. Am vizitat două sau trei expoziții.

— Îmi pare rău pentru că l-ai pierdut.

— Mulțumesc... Una dintre expoziții era dedicată fotografiei. În capul meu s-a aprins un beculeț când am auzit-o pe femeia-fotograf vorbind despre munca ei. Oliver a

văzut cât de încântată eram, aşa că mi-a cumpărat primul aparat ca dar de nuntă. Lui îi datorez meseria mea, deşi încă am multe de învăţat. În orice caz, sper să mă descurc bine aici.

Dottie zâmbi:

— Sunt sigură.

Eliza nu comentă, dar încuviinţă uşor din cap.

— Eşti foarte curajoasă. Se vede. Cum e? Mor de curiozitate să aflu.

— Te referi la castel?

— Nu trăim aici de foarte mult timp, dar am fost în vizită, de obicei când e un *durbar* sau ceva de genul ăsta. Trebuie să fie fascinant să locuieşti acolo.

— Nu am văzut suficient ca să pot spune prea multe, dar oamenii s-au purtat amabil până acum.

— Ei bine, Clifford ar face orice pentru tine, ştii doar. E atât de bun! Nea ajutat pe mine şi pe Julian foarte mult când am sosit aici... Ne-a găsit servitori, lucruri de genul acesta...

Se opri şi se strâmbă puţin.

— Ai întâlnit-o pe maharani deja?

— Pe soţia prinţului?

Dottie încuviinţă.

— Priya.

— Încă nu.

— Am auzit tot felul de bârfe despre ea şi, dacă zvonurile sunt adevărate, ai face bine să fii atentă. Mai ales la un bărbat pe nume Chatur. Din câte am aflat, el conduce toate afacerile castelului.

— Da?

Eliza îşi aminti că Jayant pomenise şi el numele bărbatului.

— Clifford face o treabă minunată, dacă mă întrebi pe mine, are o răbdare de sfânt, dar tipul ăsta, Chatur, i-a dat

numai bătaie de cap. Îşi bagă nasul peste tot. Nu respectă ordinele. Ştii genul. Îi urăşte pe britanici.

Se mutară lângă fereastră, unde pe o masă fuseseră aranjate gustări şi carafe pline cu punci din fructe. Dottie turnă băutura în două pahare, apoi ridică o farfurie cu gustări.

— Îți plac crevețiі?

Eliza se aplecă uşor să-i studieze.

— Sunt OK. La conservă, desigur. Suntem mult prea departe de mare. Când şi când ți se va oferi miel, dar, de fapt, e carne de capră. Mulțumeşte-te cu mâncarea vegetariană de la castel. Acesta e sfatul meu. Soțul meu a trebuit să se lupte pe parcursul anilor cu multe stomacuri britanice chinuite, aşa că ştiu bine cum stă treaba.

— Mulțumesc, dar, dacă nu te superi, cred că voi sări peste crevețі, spuse Eliza şi se întoarse să cerceteze încăperea.

Zări un bărbat voinic, cu o mustață îngrijită, care zâmbea spre ele.

Dottie bătu din palme.

— Uite, el e Julian. Trebuie neapărat să-l cunoşti. El şi Clifford sunt buni amici, iar Clifford te prețuieşte enorm, asta e părerea mea, deci cred că o să te vedem de multe ori pe-aici.

Eliza se încruntă.

— Serios? Clifford mă ştie de când eram mică, dar nu l-am văzut cu anii. Cel puțin nu până de curând.

Dottie zâmbi.

— Ei bine, acum, pentru că ştii unde stăm, poți trece oricând pe la noi. Oricând.

— Eşti foarte amabilă.

Eliza chiar simțea asta şi cine ştie? Poate uneori chiar va avea nevoie să evadeze într-o lume familiară pe care o înțelegea mai mult sau mai puțin.

— De multe ori, bărbații se așază să joace poker, adăugă Dottie, după care zâmbi parcă pentru a-și cere scuze. Duc o viață destul de plictisitoare, așa că prezența ta ar fi binevenită. Sunt atât de puține englezoaice pe aici!

— Intenționez mai degrabă să mă cufund în lumea indiană.

— Va trebui să mai iei și pauze uneori. Sunt sigură de asta. Acum hai să-l cunoști pe Julian. Sunt convinsă că vă veți înțelege de minune.

În ziua de după petrecerea cu cocktailuri, Eliza developă primele fotografii și se arătă încântată de rezultate, mai ales de fotografia bărbatului cu privire pierdută și a copilului cu părul negru, țepos. Omul avea ceva etern în el, un amestec de demnitate și de tristețe. Iubea la nebunie felul în care o fotografie putea spune o poveste întreagă, concentrând-o într-un singur moment. Spera să mai facă asemenea fotografii inspirate de sufletul ei, și nu numai de creier. Dacă ar reuși să se plimbe mai mult și să surprindă ceva din calitatea misterioasă a oamenilor simpli, ar fi fericită.

Primise un mesaj scris de mână de la Chatur, pe care încă nu îl întâlnise, prin care o informa că primele fotografii trebuiau să fie cu familia regală, altfel ar fi dovedit o lipsă enormă de respect față de aceștia. Plănuise oricum să facă asta, așa că nu-i păsa. Ar fi o amintire clară a persoanei care fusese înainte să încerce să fotografieze firidele mai intime ale castelului. Și, deși pesemne pe Clifford îl interesa mai mult ca ea să surprindă imagini potrivite pentru arhive, tânăra era hotărâtă să-și folosească și creativitatea.

Un curtean cu turban roșu și veșminte albe o însoți până la o curte spațioasă, înconjurată pe trei laturi de balcoanele închise cu paravane ale *zenanei.* Cu toate că femeile din *zenana* nu mai erau restricționate de purtarea vălului, multe încă rămâneau în spatele paravanelor. Un fior îi străbătu corpul când își dădu seama că tot ceea ce făcea era

urmărit.

Un bărbat înalt şi drept, cu o mustaţă impresionantă, sprâncene stufoase şi pungi groase sub ochi veni spre ea. Tânăra ar fi putut jura că este acelaşi bărbat înalt care izbucnise în râs la meciul de polo, după accidentul prinţului. Se gândise să îi pomenească de asta lui Clifford, dar îşi făcuse griji că poate se înşela şi nu voise să pară naivă în faţa lui.

— Sunt Chatur, *dewan-ul* sau reprezentantul principal al Curţii, începu el pe un ton arogant.

Nu îi aşteptă replica şi nici nu îi întinse mâna, ci continuă cu glas poruncitor.

— Am ultimul cuvânt în ceea ce priveşte ce se poate şi ce nu se poate face în palat. Eu organizez totul. Înţelegeţi? Orice doriţi să faceţi, eu trebuie să aflu.

Deşi de origine simplă, bărbatul impresiona prin postura severă a unui rege şi Eliza intui că Chatur avea o părere excelentă despre sine însuşi. Ea îi susţinu privirea, deşi nu fără greutate, şi se văzu nevoită să îşi controleze impulsul de a se strâmba din cauza căutăturii lui întunecate. Auzise deja de la Dottie că bărbatul are o reputaţie anume şi atitudinea lui nu făcea decât să întărească bârfele. El o privi cercetător din cap până-n picioare, dar Eliza nu ştiu dacă din vreun motiv anume.

— Dacă îmi respectaţi instrucţiunile, veţi descoperi că pot fi foarte înţelegător, domnişoară Fraser. Dacă nu, ei bine...

Ridică din umeri.

— Pricep, spuse ea, hotărând că a accepta tacit sfatul lui reprezenta cea mai bună politică, cel puţin pentru moment.

— Ne vom vedea de multe ori, adăugă el, oferindu-i un zâmbet strâmb. Mă aştept să depuneţi toate eforturile pentru ca asocierea noastră să fie armonioasă. Nu ne plac străinii care îşi vâră nasul în treburile castelului.

— Vă asigur că nu o să-mi vâr niciun nas, cum ziceţi

dumneavoastră. Mă aflu aici doar ca să fac fotografii.

— Aşa susţineţi, domnişoară Fraser. Voi ţine un ochi asupra activităţilor dumneavoastră.

Imediat, bărbatul se răsuci pe călcâie şi plecă.

Schimbul scurt de replici nu o ajutase deloc pe Eliza să-şi mai potolească nervozitatea, dar luă hotărârea să nu devină şi mai deprimată.

Se gândise la multe locuri care i-ar fi oferit lumina potrivită, dar i se comunicase că acesta ar fi singurul moment şi loc unde i se va permite să fotografieze şi nu avea la dispoziţie decât o jumătate de oră. Trebuia să ia în calcul şi fundalul, preferând ceva simplu pentru a permite ochiului să se concentreze pe subiectul fotografiilor: oamenii. Rezultase că multe dintre ideile ei fuseseră considerate de Chatur drept „incredibil de nepotrivite". Astfel, fotografiile aveau să fie făcute în dreptul unui perete plin de ornamente. Trebuia să fie atentă.

Imediat ce identifică poziţia optimă pentru aparatul foto, începu să asambleze echipamentul. Urma să folosească aparatul cu obiectiv mare, un Sanderson „Regular". Deşi nu atât de masiv precum aparatele cu multe plăci, îl adusese cu ea fiind cel mai bun compromis între o greutate mai mică şi calitatea specială a imaginii căutată de ea. Întotdeauna purtase cu ea vechiul Rolleiflex. Avea încredere în el pentru situaţii în care putea să fotografieze cu aparatul în mână. Din fericire, mişcarea de du-te-vino a aparatului Sanderson, când apleca plăcuţa din faţă, îi dădea control asupra perspectivei şi asupra focalizării de care avea nevoie pentru ca subiecţii ei să poată ieşi în evidenţă.

Îi luă ceva vreme să regleze aparatul, fiindcă necesita un trepied masiv din lemn de mahon şi din alamă, dar posibil şi folosirea unei pudre pentru a asigura o explozie de lumină. Îşi cocoţă lampa Agfa pentru bliţ pe un al doilea trepied şi îi ataşă declanşatorul de la distanţă, alcătuit dintr-un tub

lung de cauciuc şi cu o pară de cauciuc în capăt pe care trebuia s-o strângă bine. Acea presiune mică urma să declanşeze mecanismul cu cremene, ce aprindea pudra pentru bliț. Se plimbă de colo până colo studiind spațiul ca să decidă cantitatea de pudră necesară. Posibil să aibă vreme numai pentru trei sau patru fotografii, nu mai mult de şase, aşa că amestecă deja pudra ca să câştige timp, în loc să o amestece înaintea fiecărei fotografii în parte. Lucru nu lipsit de pericole, fiindcă, odată amestecată, putea exploda pe neaşteptate. Combinația de praf de magneziu şi de clorat de potasiu îi aprinsese părul nu doar o dată, dar, dacă îşi plasa subiecții la umbra unui copac, totul va fi cât se poate de bine.

Imediat ce termină, ca la un semnal – confirmându-i senzația că se află sub permanentă observație – apărură patru servitori cărând un obiect ce semăna cu un tron. Auzise de aceste scaune somptuoase cu perne. Era un *gaddi* opulent, roşu-auriu, deloc pe gustul Elizei, dar care reflecta personalitatea maharajahului. Se gândi atunci că Jayant şi fratele lui, Anish, nici că puteau fi mai diferiți unul de altul. Arătă cu degetul spre locul de sub un copac şi bărbații aşezară tronul alături de alte câteva scaune. Un alt servitor veni să împrăştie petale de trandafir pretutindeni.

Auzi sunetul liric al unui fluier, urmat de bătaia gravă a unei tobe şi îşi aminti că, în mitologia indiană, tobele şi sunetele lor erau responsabile pentru crearea existenței în sine. Apoi surprinse foşnetul mătăsii şi zări familia regală intrând în curte printr-o arcadă joasă, pe jumătate ascunsă. Eliza căscă gura, uimită de grandoarea lor solemnă, iar asta îi spori nervozitatea. Abia după ce se aşeză, maharajahul observă prezența Elizei.

Anish, maharajahul, era un bărbat masiv care îşi vâra degetele grăsuțe într-o cutie cu rahat turcesc, pe care soția lui cu figură acră, Priya, o ținea desfăcută în poală,

răspândind nori de pudră dulce în aer ori de câte ori băga o bucată în gură. Albul ochilor avea firişoare roşii şi Eliza se întrebă dacă omul se deda băuturii cu aceeaşi lăcomie pe care o arăta faţă de mâncare. După părerea mamei Elizei, excesele prinţilor indieni erau cauzate de practica îngrozitoare a poligamiei. Mama ei dispreţuia poligamia din adâncul inimii.

Atât Priya, cât şi soţul ei purtau un număr mare de inele, precum şi alte bijuterii prinse pe veşminte şi Eliza se bucură, rar moment, că nu poate face fotografii color. Dacă *gaddiul* i se păruse ostentativ, cele două personaje se dovediră de sute de ori mai îngrozitoare. Priya, care avea în jur de 40 de ani, nu era o femeie frumoasă în sensul tradiţional. Afişa o expresie rigidă, nu zâmbea deloc, dar Elizei i se păru fascinantă, cu ochii ei adânciţi în orbite şi nasul uşor coroiat. Purta o bluză, o fustă brodată roşu-auriu sau *ghagra,* cu un şal de mătase asortat ce îi acoperea părul. Un şirag de rubine îi strălucea la gât, iar în partea de sus a braţului se zăreau brăţările masive din aur şi argint, *ponchee.*

Eliza privi în stânga ei când Jayant intră în curte împreună cu un bărbat mai scund şi lat în umeri, cu păr precum cerneala şi cu sprâncene negre. Înveşmântat într-o haină lungă până la genunchi, făcută din satin negru cu broderie aurie fină, un guler înalt şi ţeapăn şi pantaloni negri, Jay arăta foarte bine, chiar dacă aborda un stil mai reţinut. Era pentru prima dată când îl vedea purtând un turban, dar cel mai mult o uimi cât de demn şi de elegant arăta un bărbat obişnuit să stea mai mult în aer liber. Când îi zâmbi, ea îşi dădu seama că se holbase până atunci şi, ruşinată că fusese surprinsă, se întoarse să aranjeze aparatul de fotografiat. La auzul unor paşi în spatele ei, se răsuci pe călcâie. Indira intrase printr-o altă arcadă aproape ascunsă vederii şi acum venise să stea lângă Eliza.

— Am fost instruită să îți ofer asistență, dacă vei avea nevoie, zise ea. *Theek hai*[9]*?*

— Da, bine, răspunse Eliza.

Însă avea de-a face cu o Indi diferită: entuziasmul ei debordant dispăruse, își ținea ochii plecați și se purta cu mai multă precauție. Din expresia de pe chipul lui maharani se vedea clar că femeia mai în vârstă era motivul. Priya ignorase sosirea fetei, mulțumindu-se să-i arunce o căutătură disprețuitoare, pentru ca apoi să-i întoarcă spatele dinadins. În timp ce Eliza se întrebă cine era celălalt bărbat, mama lui Jay, Laxmi, și cele trei fete ale maharajahului apărură și se alăturară grupului. Fratele mai tânăr al lui Jay se afla la școală în Anglia, prin urmare nu avea cum să vină.

Eliza îi grupă – apropiindu-i mai mult decât păreau că își doresc –, iar prietenul prințului rămase în afara cadrului. Priya oftă repetat și, după numai câteva minute, se și ridică în picioare. Cu spatele la Eliza, se întoarse spre Laxmi.

— Sigur englezoaica a terminat, nu? Trebuie să mă duc la rugăciune.

— O cheamă domnișoara Fraser, replică Laxmi blând. Înțelegerea este ca ea să aibă libertatea să facă tot ce dorește.

— Înțelegerea dintre tine și ea!

— Haide să nu stricăm o zi atât de frumoasă, spuse maharajahul. Cerul e senin, aerul, proaspăt, păsările ciripesc. Poate să facă ce dorește, dar evident că...

Zâmbi spre Priya.

— În limita bunului-simț, draga mea.

Priya îi aruncă iute soțului ei o privire agasată, țuguindu-și nemulțumită buzele.

---

[9] „Bine?” – în hindi în orig. (n. Tr.).

— Şi, desigur, tu întotdeauna faci tot ce doreşte mama ta.

Anish se încruntă:

— Sunt sigur că domnişoara Fraser nu mai are mult.

Eliza îşi stăpâni iritarea. Oamenii ăştia o enervau cumplit.

— Încă puţin durează. Dacă nu vă supăraţi, v-aş ruga să luaţi loc din nou, prinţesă, mă voi grăbi cât pot de tare.

Ştia că în minutele anterioare Jayant ignorase complet discuţia şi îşi văzuse de gândurile lui. Bărbatul se ridică în picioare cu nonşalanţă, în lumina soarelui, de parcă n-ar fi avut nicio grijă în viaţa lui. Însă discordia din sânul familiei şi tensiunea acumulată deveneau tot mai vizibile. Eliza nu-şi permitea să-şi facă duşmani, nu acum când cumpărase atât de mult echipament. Progresa încet, fiindcă fiecare fotografie presupunea şi schimbarea plăcii. Orbecăi mai mult decât de obicei, dar, copleşită de un sentiment imens de uşurare, termină treaba fără să strice nimic. O mică binecuvântare, fiindcă altfel ar fi trebuit să se retragă într-un întuneric perfect pentru a drege busuiocul, iar asta ar fi lungit şi mai mult şedinţa de fotografiat. Prefera să-şi folosească Rolleiflexul afară şi avea să-l utilizeze pentru poze mai simple, dar ziua de azi fusese dedicată fotografiilor mai formale. Aşa era obişnuită familia regală şi nu voia să-i sperie încă de la început fotografiindu-i în poziţii mai puţin oficiale, cum îşi dorea ea. În plus, asta i se ceruse în mod special. Clifford îi spusese din capul locului că voia instantanee cât mai naturale ale vieţii din Rajputana, nu poze în care toată lumea e ţeapănă, fără niciun zâmbet pe faţă, aşa cum prefera familia regală.

Când familia se împrăştie, Jay îl luă pe Anish deoparte, iar Eliza îi auzi discutând aprins. Surprinse numele „Chatur” de câteva ori şi, uitându-se cu coada ochiului în timp ce strângea echipamentul, văzu cât de rău se supărase Jay. La un moment dat îşi aşeză mâna pe braţul fratelui său şi păru să îl strângă cu putere. Anish se smulse din

strânsoare şi vorbi pe un ton ridicat.

— Nu te băga! Felul în care Chatur conducea treburile castelului depinde de mine, nu de tine.

— Dar îi dai prea multă putere.

În acel moment, Eliza mută trepiedul şi bărbaţii o observară, aşa că îşi coborâră glasurile, dar ei îi era limpede că Jay nu-l înghiţea deloc pe Chatur.

Anish plecă şi Jay rămase nemişcat preţ de câteva clipe, înainte să se apropie de ea şi să i se adreseze cu o voce normală:

— N-a fost rău. De fapt, aş zice chiar impresionant, remarcă el.

— Încă nu ai văzut fotografiile, se împotrivi ea, burzuluindu-se la auzul siguranţei din vocea lui.

— Profesionistă.

— Te aşteptai la altceva?

— Păi, când trimiţi o femeie-fotograf...

Se opri şi o cercetă, dar cu o expresie ceva mai blândă de data asta.

— E totuşi ceva rar întâlnit, nu? Iar noi nu prea suntem obişnuiţi să vedem o femeie din înalta societate care să muncească.

— O femeie din înalta societate? se interesă ea, clipind des.

El încuviinţă din cap.

— Sunt o ciudăţenie şi acasă, dar intenţionez să îmi fac un nume, continuă Eliza, gândindu-se cât de mult aprecia eliberarea pe care i-o dădea munca. Şi nimic nu mă va împiedica.

— Dorinţa ta de a fi recunoscută îţi poate fi fatală.

— La fel şi utilizarea unei cantităţi mari de apă, nu?

El îi zâmbi strâmb.

— Crezi că n-ar trebui să încerc?

— Trebuie să existe un echilibru. Ceva care să separe

ceea ce merită de ceea ce nu merită.

— Şi tu ai obținut asta?

Bărbatul îşi feri privirea.

— N-aş spune. Apropo, el e vechiul meu prieten Devdan. Dev, pe scurt. Ne-am întâlnit la un târg de cămile în copilărie. Îmi place să mă duc incognito ori de câte ori pot. Îmi dă o senzație mai mare de libertate.

— Ca să nu mai pomenim că, dacă negustorii nu ştiu cine e, obține şi un preț mai bun. Habar n-aveam cine era când ne-am întâlnit, rosti bărbatul mai scund cu un zâmbet larg. În fine, eu sunt darul zeilor sau cel puțin aşa se traduce numele meu.

— Ar trebui să ți se spună instigatorul.

Jay râse şi îl bătu cu palma pe spate.

— Sunt aici să vânăm puțin cu şoimii, să prindem antilope şi să particip la o cursă de cămile alături de prietenul meu din Rajput. Onoarea e mai presus de orice, aşa spun rajputanii, Jay, corect?

Jay zâmbi, dar Eliza observă cum ochii lui chihlimbarii se întunecă uşor. Privirea lui meditativă ascundea ceva care îi dădu de înțeles că, în spatele încrederii afişate, exista mai puțină siguranță, de fapt. Aşteptă ca el să vorbească din nou şi nu-şi luă ochii de la maimuțele gălăgioase din portocali.

— Într-adevăr. Ce zile grozave au fost acelea! Să te sinucizi mai degrabă decât să te laşi învins, rosti el într-un târziu.

După o pauză oarecum stânjenitoare, adăugă:

— Înainte de a deveni atât de sfioşi.

— Sfioşi! Nu mi se pare deloc că ai fi sfios! se împotrivi Eliza.

— Ah, dar pe vremuri eram feroce, se băgă Dev în vorbă şi, judecând după expresia de pe chipul lui, Eliza îl crezu pe cuvânt.

Deşi mai scund decât Jay şi, în ciuda comportamentului său frivol, bărbatul o intriga. Se dovedise suficient de prietenos, dar, la răstimpuri, îl surprinsese privind-o intens, făcând-o să nu se simtă prea bine din această cauză. Poate că era vorba doar despre curiozitate, dar indiferent de motiv, nu se putea hotărî să se uite în ochii lui adânci şi aproape imposibil de citit. Nu părea deloc genul de bărbat pe care ea l-ar fi văzut prieten cu Jay.

— Vorbeşti de echilibru, spuse ea, mutându-şi privirea de la Dev spre Jay. Cum rămâne cu munca? Dacă vechiul rol de războinic a dispărut, de ce nu găseşti ceva folositor de făcut?

— Ce părere ai, Jay? Ea consideră cursele de cămile nefolositoare, izbucni Dev în râs la propriul comentariu.

Uşurată că atmosfera se destinsese, Eliza zâmbi.

— Posibil să aibă dreptate, răspunse Jay.

— Şi cum ai devenit interesată de fotografie? o întrebă Dev.

— Soțul meu mi-a cumpărat un aparat de fotografiat când ne aflam în luna de miere.

Vorbise fără să se gândească şi se uită iute la Jayant.

— Pesemne că ți-e tare dor de el, rosti el sec.

Sentimentul de vinovăție legat de Oliver îi aduse un nod în gât. Parcă nici nu mai putea să respire şi aproape că izbucni prosteşte în lacrimi. Ca de obicei, izbuti imediat să-şi înăbuşe emoțiile şi încuviință politicos din cap.

— Şi ce anume mai exact te-a atras la fotografie?

— A fost captivant, zâmbi ea. Am văzut fotografiile lui Man Ray. Foarte experimentale. A lucrat cu artiştii suprarealişti precum Marcel Duchamp. Când am încercat la rândul meu, am descoperit că şi eu văd lucrurile diferit prin propriul obiectiv. Am învățat cum să mă concentrez pe lucrurile neaşteptate. Parcă găsisem o lume nouă. Desigur că soțului meu nici nu i-a trecut prin cap că asta va duce la

o carieră de sine stătătoare.

Se lăsă o clipă scurtă de tăcere.

— Abia după ce a murit, am avut acces la fonduri cu care să îmi cumpăr mai mult echipament şi să îmi achit lecţiile.

— Îmi pare rău, nu mi-am dat seama, zise Dev.

— Iar acum...

Eliza îşi plecă fruntea.

— E viaţa mea. Pentru mine, fotografia înseamnă nu doar ce văd, ci şi ce simt.

Însă răspunsului ei îi lipsi forţa pasiunii pe care o simţea în realitate. Nu-i mărturisi că numai cu ajutorul obiectivului se putea exprima cu adevărat şi nici că fotografia devenise refugiul ei. Nu-i mai spuse că ea credea că o carieră de succes i-ar mai uşura din povara vinovăţiei. Voia să-şi facă tatăl mândru de ea şi considera că, dacă lucra din greu, putea să se ridice şi deasupra suferinţei. Însă adevărul era că ar fi renunţat mai degrabă la viaţă decât să sfârşească precum mama ei, chiar dacă asta ar fi însemnat să accepte ani grei de singurătate ca preţ pentru îmbrăţişarea unei cariere. Totodată, se bizuia pe un lucru sigur: niciodată nu va mai face compromisuri în privinţa propriei persoane doar ca să nu se mai simtă atât de singură şi nici nu se va mai ruşina din cauza îndrăznelii de a-şi face vocea auzită.

— Pari diferit, i se adresă ea lui Jay, uitând de gânduri şi arătând cu mâna spre haina lui.

— Ah, asta. Se numeşte *achkan.* Are origine mugală.

Eliza îşi ridică privirea spre paravanele dantelate *jali,* sculptate cu măiestrie din marmură, şi avu din nou senzaţia că e urmărită.

Eliza îşi petrecu restul zilei ascunsă în camera obscură. În căldura din Rajputana, plăcile fotografice nedevelopate se deteriorau cu uşurinţă, aşa că planul era să treacă la treabă imediat. Dar ceea ce nu luase ea în calcul nicio clipă fusese căldura intensă a soarelui de după-amiază care intensifica

atmosfera apăsătoare a camerei obscure ce nu beneficia de niciun fel de ventilație, în condițiile în care ea purta mănuşi de protecție şi o mască pentru față. Fluidul pentru developare era un amestec de substanțe chimice, cele mai toxice fiind cristalele albe, lucioase, de acid piroglutamic, ele fiind şi motivul pentru care insistase să nu existe decât o singură cheie. Doar o cantitate mică de acid îngerată sau lipită de piele ar fi putut avea efecte secundare îngrijorătoare. Însă ei îi plăcea să lucreze singură aşa şi, deşi mirosul înțepător îi dădu dureri de cap, îşi continuă treaba până obținu o serie de negative bune. I le va arăta lui Clifford care, spera ea, va permite să fie trimise la Delhi împreună cu plăcile, pentru imprimarea finală, cu instrucțiunile şi notele Elizei în ceea ce priveşte mărimea dorită.

5

Surprinsă de un ciocănit la uşă, Eliza îi strigă celui de afară să aştepte că nu mai are mult. Se gândise că probabil era un servitor care îi adusese ceva de băut, dar, când deschise uşa, dădu cu ochii de Indira care se sprijinea de peretele opus.

— Ai vrea să-mi vezi lucrarea? o întrebă fata, lăsându-şi privirea să rătăcească în toate direcțiile, de parcă şi-ar fi recăpătat entuziasmul. Suntem amândouă artiste, dacă fotografia poate fi considerată o artă.

Eliza încuviință din cap politicos.

— Dacă fotografiile îi fac pe oameni să le admire, atunci nimic nu mai contează.

Îşi dorea să vadă lucrările lui Indi, deşi, dacă ar fi fost întrebată de ce, probabil că ar fi răspuns că se simțea mai degrabă curioasă în privința fetei. Indira emana ceva ciudat, ceva ce nu părea în regulă. Cine era ea? De unde apăruse

această tânără care părea să se bucure de libertatea castelului, fără să fie limitată prea mult? În sinea ei, Eliza continuă să se întrebe care era natura relației dintre această femeie amabilă şi Jayant.

Eşarfa diafană a lui Indi pluti în aer, iar mersul ei căpătă o frumusețe aproape lichidă prin labirintul de coridoare şi încăperile înguste. Elizei, în schimb, îi veni greu să respire din adâncul plămânilor. Senzația de sufocare se accentuă în pasajele întunecate, claustrofobice, în cotloanele umbrite şi pe scările nesfârşite şi înguste. Paravanele *jali* se găseau pretutindeni şi, pierzându-se de două ori, pricepu de ce britanicii descriseseră palatele ca fiind pline de intrigi şi de bârfe.

Totuşi, cu ce aspect magnific le întâmpinară stâlpii aurii când sosiră la un *durbar* opulent sau sala de bal! Când Eliza îşi ridică privirea spre uşile masive, înalte de şase metri, făcute din alamă, în spatele cărora tavanul împodobit cu oglinzi şi cu bijuterii sclipi orbitor, rămase cu gura căscată. Rubine, safire, smaralde. O nebunie! Din glasul lui Indi răzbătu o notă de mândrie când îi arătă portretele membrilor familiei, ce atârnau pe pereți. Le pictase pe toate în stilul vechi mugal şi Eliza se minună de talentul fetei.

— Tu ai pictat toate astea?

Indira încuviință şi, adăugând cu şi mai multă mândrie, spuse:

— Da.

— Nu prea înțelegi de ce e nevoie de un fotograf, nu?

Tânăra îşi muşcă buza, în vreme ce Eliza aşteptă un răspuns.

— Pictura e *mera pyaar,* rosti ea într-un târziu.

— Dragostea ta. Înțeleg.

— Mă simt de parcă aş intra într-o lume secretă atunci când pictez.

— Aşa simt şi eu când fac fotografii. E vorba de felul în

care văd lucrurile, adăugă Eliza.

Îi susținu, aşadar, privirea Indirei, cântărind fiecare cuvânt pe care urma să îl spună.

— Eu nu voi rămâne aici pentru totdeauna. Promit să nu fiu o amenințăre pentru tine.

— Adică numai acesta e motivul pentru care te afli aici? Să faci fotografii?

— Desigur. Pentru ce altceva?

Fata îşi îngustă privirea şi o expresie bizară licări pe chipul ei câteva clipe. Totuşi, nu adăugă nimic.

— Şi sunt sigură că nu toată lumea aprobă prezența mea. Maharani,

Priya, nu pare să mă placă prea mult.

Indi chicoti.

— Priya nu place pe nimeni. Dă vina mereu pentru felul în care e Jay, pe educația lui britanică. Şi tu tot britanică eşti.

— Felul lui Jay? Cum adică?

— Pe de-o parte, el evită să-şi afişeze emoțiile, o atitudine tipic rajputană, şi nu-şi va recunoaşte niciun fel de punct vulnerabil. Pe de altă parte, se bazează pe propriile forțe, e îndrăzneț şi nu-şi ascultă familia aproape niciodată! E un bărbat care refuză toate ocaziile de a se căsători cu o prințesă tânără şi drăguță şi are prieteni care susțin nesupunerea civilă, mai ales de când a fost impusă taxa pe sare şi de când Gandhi a mărşăluit împotriva ei. După cum am spus, Priya nu e prietena britanicilor, dar în ultima vreme au apărut tot felul de frământări şi teama ei față de o revoluție violentă e chiar mai mare decât furia împotriva britanicilor.

— Bănuiesc că e speriată, spuse Eliza, gândindu-se că în spatele trăsăturilor aspre ale Priyei se ascunde, de fapt, o mare fragilitate.

— Nu va recunoaşte în veci aşa ceva, dar probabil că da.

— Oamenii care au multe de pierdut sunt adesea speriați. Poate că se teme de ce se va întâmpla dacă India ar ajunge să se guverneze singură.

— Poate. Dar cred că Anish a aranjat deja să-şi ascundă averea undeva într-unul dintre vechile tunele de sub fort.

— Averea e incredibilă.

Indi încuviință.

— Şi cu Dev cum rămâne? Este un prieten de-al lui Jay care e în favoarea nesupunerii sociale?

— Posibil. Nu i s-a acordat licență să dețină propria maşină de scris. Asta ar trebui să spună ceva. El crede că oamenii simpli ar trebui educați ca să poată vorbi cu propria voce.

Indi ridică din umeri.

— Sau ceva de genul acesta. Niciodată nu ştii de unde să-l iei pe Dev.

Eliza oftă din toți rărunchii şi se hotărî să schimbe subiectul.

— Cum ai învățat să pictezi?

— M-a învățat un thakur din satul meu.

— Un nobil?

— Da.

— Nu te-ai născut într-o castă înaltă?

Indi clătină din cap şi îşi plecă privirea.

— Nu.

Eliza speră ca fata să îi dezvăluie mai multe, dar fața ei se închise, aşa că hotărî să nu-i mai scotocească trecutul. În schimb, o întrebă ce îi plăcea cel mai mult din viața de la castel.

Indi îşi ridică privirea, încântată de noua direcție a conversației.

— Îmi place totul aici, bineînțeles. Dar sunt mai interesată să aflu lucruri despre tine. N-ai vrut niciodată să te măriți?

Eliza zâmbi în sinea ei. Oare părea atât de bătrână? Se uită la frumoasele miniaturi ale lui Indi şi se gândi la felul în care fotografia preluase controlul asupra vieţii ei. Când fusese la Paris, întâlnise o femeie care urma să devină fotograf cu drepturi depline. Abia atunci Eiza îşi dăduse seama că aşa ceva era posibil. Şi, după ce una dintre primele ei fotografii de amator înfăţişând un copil orfan zdrenţăros ajunsese în paginile unei reviste ilustrate, ştiu că ar putea, la rândul ei, să devină un fotograf competent.

Şovăi, dar se hotărî să vorbească. Era posibil ca într-o bună zi să aibă nevoie de prietenia fetei.

— Am fost căsătorită, dar soţul meu a murit într-un accident de maşină.

Indira afişă o expresie şocată şi deschise gura uluită.

— Eşti văduvă?

Copleşită de o asemenea reacţie, Eliza simţi un gol în stomac. Încă nu se obişnuise cu ideea că era grav să povestească aşa, oricui. Jay o sfătuise să-şi ţină gura, dar ea se repezise să bălmăjească despre Oliver mai întâi în faţa lui Dev, iar acum, a lui Indi. Ce naiba avea în cap?

6

Într-o noapte, curând după întâlnirea ei cu Indi, Eliza se uită pe una dintre ferestrele coridorului, care nu era dublată de un *jali,* şi descoperi o curte plină cu ustensile, boluri învăluite de lumina argintie a lunii, oale şi tot felul de recipiente pentru gătit, ce zăceau pe pământ în faţa bucătăriilor. Această expoziţie nocturnă îi intensifică sentimentul că s-ar putea să nu înţeleagă niciodată această lume nouă sau ce însemna să fii un rajputan.

De dimineaţă, când auzi că a sosit Clifford la castel, nu reuşi să evite gândul că bărbatul urma să îi tulbure şi mai mult echilibrul fragil. După ce fusese condusă printr-un

coridor ce separa camerele bărbaților de cele ale femeilor, ajunse într-o cameră mică, unde el apăru cărând o cutie plată şi mare şi, fără prea multe fasoane, se aşează comod, ca la el acasă, cu picioarele cocoțate pe un divan cu perne de catifea.

— Sunt aici să te ajut să te pregăteşti pentru *durbar-ul* de stat, spuse el cu felul lui direct de a vorbi, împingându-şi ochelarii, care îi alunecaseră pe nas.

Se vedea de la o poştă că e un bărbat care transpiră mult, mai ales că acum purta un costum din pânză de în groasă. Fruntea îi strălucea deja îmbrobonată. Scoase o batistă albă şi se şterse.

— Peste două zile, vei avea parte de un spectacol pompos. O chestie aiuritoare cu toate podoabele ceremoniale obişnuite şi cu mulți oameni la un loc.

— Trebuie să particip şi eu?

— Trăiam cu impresia că te va încânta ideea. Dottie va fi şi ea acolo.

Eliza inspiră adânc şi, simțindu-se curajoasă, hotărî să rămână fermă pe poziții.

— Ar fi frumos să o văd din nou, dar, de fapt, aş vrea să mă mut de la castel.

— În oraş?

Ea încuviință.

Bărbatul clătină din cap, deşi parcă nu din prea mult regret.

— Îmi pare rău, dar nu se poate. Casa de oaspeți e închisă.

Ea oftă adânc. Nu avea să fie deloc uşor.

— Aici nu am intimitate. Mă simt de parcă aş fi urmărită tot timpul.

— Fiindcă aşa şi este. Întotdeauna e o bătălie adevărată cu oamenii de soiul ăsta.

Clifford făcu o pauză şi ridică spre ea cutia. Cracul de la

pantalon i se săltă pe picior şi Eliza observă că are pielea ca laptele şi părul roşcat. Era clar un bărbat care se ardea la soare cu uşurinţă.

— Dar trebuie să nu uiţi că noi suntem constructorii de imperii!

Tăcu o clipă, de parcă ar fi vrut ca ea să îi absoarbă vorbele.

— În orice caz, ţi-am adus ceva.

— Nu înţeleg. De la cine?

Bărbatul zâmbi, părând deosebit de încântat de gestul lui.

— Hai să-l numim un mic cadou de bun venit din partea mea.

Eliza luă cutia, o puse pe masă, desfăcu încet sfoara cu care fusese prinsă şi săltă uşor capacul. Nu se putu abţine să nu caşte gura de uimire la vederea unei rochii în nuanţe splendide de bleu-verzui.

— Mama ta mi-a mărturisit că e culoarea ta preferată.

Ea se încruntă.

— De unde ai ştiut ce măsură port? Tot mama ţi-a zis?

— E din mătase, adăugă el, ignorându-i întrebarea. Îţi place?

— E foarte frumoasă.

— Dacă simţi că e prea îndrăzneaţă, ai şi un şal asortat, brodat de mână cu fir auriu, nu altceva. Îl poţi purta pe umeri.

— Nu ştiu ce să zic.

Se lăsă un moment de tăcere când el se ridică în picioare şi se apropie de fereastră ca să se uite afară. Dacă o făcuse ca să îi lase timp să gândească, atunci ea îi era recunoscătoare. Poate că se înşelase în privinţa lui, poate că el se dovedea un om mai sensibil decât crezuse ea. Dar nu putea accepta o asemenea rochie de la cineva pe care abia îl cunoştea. Ce-ar fi spus asta despre ea, dacă ar fi primit-o? Totuşi, nu avusese niciodată ceva atât de şic şi tentaţia era

puternică.

— Povesteşte-mi despre acest *durbar,* rosti ea ca să mai câştige timp. Pentru ce e?

— A existat o vreme când statele princiare organizau două *durbare* importante, unul fiind un eveniment politic în care maharajahul şi miniştrii lui strângeau Curtea ca să afle problemele statului, iar celălalt, cu aspect social, un spectacol care să distreze şi să expună averea şi splendoarea Curții prințului.

— Şi acesta e din al doilea tip?

— Da. De vreme ce ne ocupăm de treburile administrative în cooperare cu prințul Anish, acum nu mai e nevoie decât de un *durbar* luxos care să le reamintească oamenilor de splendoarea Curții.

Chipul lui străluci de mândrie.

— Am reuşit să separăm cu succes aspectele administrative de cele ceremoniale. Nu le putem permite acestor oameni să creeze haos.

Eliza tot nu înțelesese de ce prinții renunțaseră la atâta putere, semnând tot felul de tratate cu englezii, şi tânjea să întrebe, dar avusese suficient parte de Clifford pentru o singură zi. Nu ştia decât că India Britanică cuprindea trei cincimi din țară şi că restul se compunea din 565 de state princiare aflate sub conducerea „indirectă” britanică.

— Nu pot să accept un asemenea dar din partea ta, rosti ea pe un ton neutru.

— Cred că va trebui, totuşi.

În loc să se certe, Eliza preferă să schimbe subiectul.

— Ştii cumva de ce au scos zeci de vase de gătit afară noaptea trecută?

— Mă lasă rece obiceiurile lor ciudate şi minunate. Dar probabil ca să fie mângâiate de razele lunii sau ceva siropos de genul ăsta.

Clifford se apropie de uşă.

— Apropo, cum ți s-a părut Laxmi?

— E foarte drăguță.

— Ar fi o idee bună să stai cu ochii în patru. Raportează-mi direct tot ce ți se pare suspect.

— Dumnezeule! Cum ar fi...?

El ridică din umeri.

— Nimic special. E doar o sugestie prietenească.

— Clifford, mă gândeam să folosesc cele mai bune fotografii pentru a organiza o mică expoziție. Crezi că e în regulă? Poate în octombrie, spre sfârşitul anului meu aici?

— Nu văd de ce nu. Te-ai gândit unde să aibă loc?

— Încă nu. Am crezut că m-ai putea sfătui în această privință.

— Păi, mai discutăm. Doar să ai grijă să-mi arăți mai întâi mie fotografiile pe care doreşti să le expui. Nu am vrea să laşi o impresie greşită despre imperiu. În fine, ne vedem diseară. Să nu mă dezamăgeşti.

— În niciun caz.

— Sincer să fiu, felul în care vei arăta în rochia asta este şi un motiv pentru care *zenana* şi *merdana* sunt separate.

— *Merdana?*

— Camerele bărbaților, draga mea. În ochii mei, eşti deja suficient de frumoasă şi aşa, dar în chestia aia vei frânge multe inimi. Va trebui să te supraveghez cu atenție.

După ce Clifford îi oferise o oarecare idee despre lucrurile la care să se aştepte, acordă ceva mai mult timp înfățişării ei în seara *durbaru-lui* şi, odată înveşmântată în rochia de mătase, fata în casă, Kiri, veni să-i perie părul. *O sută de perieri,* şopti Eliza. *Nici mai mult. Nici mai puțin.* Aproape că auzi în cap glasul poruncitor al mamei ei în timp ce Kiri îi împodobea părul cu cristale strălucitoare.

O amintire îi răsări iute în minte. O pieptăna pe Anna şi, când o întrebase de ce pare atât de tristă, răspunsul fusese doar un moment lung de tăcere. Apoi lacrimile calde ale

mamei ei picuraseră pe mâna Elizei. Nu ştiuse ce să facă sau cum s-o aline, dar încercase să o mângâie. Anna îi respinsese mâna şi niciun cuvânt nu se mai rostise. Acel mic moment căpătase proporţii în mintea Elizei şi nu înţelesese niciodată cauza permanentă a melancoliei mamei ei, cu excepţia morţii soţului, desigur.

Când Eliza se privi în oglindă, îşi dădu seama că nu se aşteptase la felul extraordinar în care culorile rochiei de mătase, parcă rupte din penajul unui păun, îi luminau ochii. Sclipeau precum cristalele din părul ei. Într-adevăr, căzându-i în valuri pe umeri, părul îi strălucea, cărămiziul lui contrastând puternic cu albeaţa tenului. Femeia i-l prinsese lejer, apoi îi făcuse un machiaj în stil indian, subtil, scoţându-i în evidenţă ochii cu fumuriu şi aplicându-i puţină culoare în obraji şi pe buze.

Exact când Eliza se pregătea să părăsească încăperea, intră Laxmi. Îi dădu un ordin scurt lui Kiri, care se furişă iute afară, apoi o privi pe Eliza şi zâmbi.

— Cât eşti de frumoasă! De ce îţi ascunzi lumina, copila mea?

— Eu...

— Te-am stânjenit. Lartă-mă! Dar va trebui să-ţi acoperi umerii.

— Ah! Şi uitasem, spuse Eliza şi se repezi spre dulapul cu haine unde atârna şalul.

Îl scoase şi i-l arătă lui Laxmi.

Femeia mai în vârstă îşi trecu degetele peste el.

— Foarte fin! De unde îl ai?

— De la Clifford Salter.

— Este un bărbat respectabil. Nu aşa ar spune britanicii?

— Bănuiesc că da.

— Poate nu cel mai arătos dintre bărbaţi.

Laxmi o privi cu superioritate.

— Dar se putea şi mai rău.

— Nu sunt în căutarea unui soț.

— Oare nu orice femeie își caută un soț bun?

Eliza zâmbi.

— Credeți asta cu adevărat?

Laxmi oftă și Eliza îi simți melancolia.

— Eu am fost norocoasă. Am avut o căsnicie fericită cu un bărbat minunat. Mă considera egala lui. Un lucru mai rar pe la curțile regale. Dar acum să vorbim despre tine. Care îți sunt speranțele și așteptările? Chiar dacă nu îți cauți un soț, sunt multe alte feluri de iubire. Fără ea, inima ta va fi pustie.

— Deocamdată îmi iubesc munca.

Femeia surâse.

— Corect. Haide, lasă-mă să-ți arăt cel mai bun loc de unde să privești procesiunea. Noi, cele câteva femei cu gândire modernă, trebuie să rămânem împreună, mai ales zilele astea.

— Mulțumesc.

— Vei avea nevoie de toți prietenii posibili și nu uita ce ți-am spus despre Clifford Salter. O femeie albă măritată în India are mai multă libertate decât o femeie singură.

— Voi ține minte... Speram să îmi povestiți câte ceva despre clopotele pe care le aud în fiecare zi. Știu doar că sunt clopote de templu.

— Ne cheamă să ne facem rugăciunile sau *puja,* cum le spunem noi. Vei descoperi că aici, în Rajputana, tot ce facem devine un ritual sau un rit de un fel sau altul și că, într-un fel, zeii la care ne rugăm simbolizează diverse forte din viața noastră. Nu trasăm o linie clară între sacru și viețile noastre obișnuite. Pentru noi, ele sunt unul și același lucru.

— Înțeleg. E foarte diferit.

— Da, îmi închipui. Ei bine, îți doresc o seară de care să te bucuri. Femeia se întoarse să plece.

— De fapt... rosti Eliza. Mi-ar plăcea să mă duc într-unul dintre sate să fotografiez localnicii, dacă îmi permiteți.

— Consideră că ai deja permisiunea mea.

Arcada cu coloane ce mărginea cea mai mare intrare în castel era iluminată de torțe aprinse, fixate în urnele de marmură, fiecare dintre ele păzită de un servitor în alb. Imediat ce Laxmi o lăsă singură, Eliza privi de la balcon scena şi văzu un şir lung de *howda* argintii şi aurii, împodobite cu bijuterii în vârf şi elefanți pictați ce urcau greoi dealul pe lângă un zid acoperit din abundență cu flori. Când animalele se opriră, Eliza scoase un sunet de uimire, dar nu datorită spectacolului strălucitor ce se desfăşura în fața ochilor ei. Preț de o clipă terifiantă, avea din nou zece ani şi se apleca peste un balcon diferit; cel de unde încercase să-i facă cu mâna tatălui ei. Ochii i se umeziră şi se luptă să-şi controleze lacrimile; nu-şi putea permite aşa ceva acum. Ani la rând se oțelise înfrângându-şi slăbiciunea, învățase disciplina interioară, se întărise atât în interior, cât şi în exterior. Nu avea voie să cadă tocmai azi.

— Eliza?

Se răsuci pe călcâie şi îl văzu pe Jayant purtând un *angharki* sau o tunică, răscroită adânc în față şi împodobită cu fire aurii. Dinții lui păreau foarte albi în comparație cu buzele întunecate şi pielea arămie strălucitoare, iar evantaiul de riduri fine de la colțul ochilor deveni şi mai pronunțat când îi zâmbi. Stătea în picioare nemişcat şi se uita fix spre ea. Rămaseră uitându-se unul în ochii celuilalt secunde lungi, mult prea lungi. Când bărbatul clipi, Eliza îşi dădu seama că el are ceva cu adevărat autentic. Acel ceva o afecta incredibil de mult. Deschise gura să vorbească, dar nu reuşi să scoată niciun cuvânt. Apoi momentul intens se sfârşi brusc. Ruşinată că el îi simțise fragilitatea, Eliza îşi şterse iute lacrimile şi făcu un pas în spate, încercând disperată să găsească o scuză pentru reacția ei sentimentală

exagerată.

— E foarte frumoasă, rosti ea gâtuit. Procesiunea.

— La fel ca tine. Cine ar fi crezut? Îmi retrag toate cuvintele pe care le-am zis despre părul tău.

Eliza clipi des. Îl imploră în gând să nu fie prea amabil cu ea.

— Îmi permiți să te însoțesc până jos?

Ea încuviință, uşurată că ruşinea stânjenitoare dispăruse şi deopotrivă nesigură în privința consecințelor intrării ei îndrăznețe la brațul unui prinț chipeş.

Cât timp se îndreptară spre scara mare de marmură ce şerpuia în jos, spre sala *durbar-ului,* se calmă şi încercă să se relaxeze. Se simți expusă şi cu greu îşi stăpâni nervozitatea provocată de apropierea lui şi de impresia pe care o va produce asupra lor. Presimțirile ei nu se dovediră false, căci, atunci când coborâră, surprinse privirea Indirei. Fata purta o costumație stacojie extraordinară, dar felul în care ochii i se îngustară din cauza invidiei neiertătoare o îngrijoră pe Eliza. Că Indira îl iubea pe Jay era cât se poate de limpede. Eliza îl privi cu coada ochiului să îi vadă reacția, dar bărbatul abia dacă o băgă în seamă pe Indi. Oare greşise față de ea? O păcălise intenționat pe față? Sau adorația Indirei crescuse pe parcursul anilor de prietenie? Eliza speră că e vorba de cea de-a doua variantă.

Imediat ce elefanții fură eliberați de povara nobililor aristocratici cu ajutorul îngrijitorilor, toți oaspeții porniră spre sala *durbar*-ului, însoțiți de gărzile castelului ce purtau livrele formale. O orchestră cânta deja o partitură occidentală pe o scenă dintr-un capăt al sălii şi, în timp ce toată lumea aştepta sosirea maharajahului şi a soției sale, Eliza se lăsă învăluită de muzică. Când apăru Anish, purtând nenumărate bijuterii orbitoare peste o *kurta* din satin albastru-marin, se lăsă tăcerea şi întreaga adunare păru că-şi țină răsuflarea. Priya venea în urma lui, cu

privirea plecată, îmbrăcată într-o fustă roz-pal, cu bluză şi eşarfă asortate, cu brăţări încrustate cu nestemate la glezne şi pe braţe până sus.

Cuplul regal se aşează pe tronurile din abanos şi argint decorate cu perne din satin. Podiumul se afla exact în partea opusă a orchestrei. După ce se aranjară comod, Laxmi, Jay şi fiicele maharajahului li se alăturară. Un vuiet se ridică de pe buzele celor 200 de nobili şi membri ai familiilor importante din întregul stat, dar şi ale câtorva localnici, iar orchestra porni să interpreteze o melodie veselă.

Se eliberă un spaţiu şi distracţia indiană începu cu o *dholan,* o femeie care cânta acompaniată de o tobă. Apoi veniră câteva dansatoare în haine de ţigănci ce se învârtiră, săltând la răstimpuri cu o graţie extraordinară. Eliza o căutase pe Dottie, dar ea şi Julian încă nu apăruseră. În orice caz, în pofida tulburării ei de mai devreme, Eliza se distră de minune. Oamenii se purtau prietenos şi nu se simţi deloc nelalocul ei aşa cum se aşteptase. La un moment dat, îi zări pe Indira şi pe Jayant discutând, cu capetele apropiate unul de altul şi, când Indira se răsuci brusc, părăsind încăperea în goană, Elizei i se făcu milă de ea. Se hotărî să vadă dacă o găseşte pe fată afară.

Sperase să dea de Indi într-unul dintre leagănele înalte făcute special pentru femei. Erau obiecte tipice pentru regiune şi prezente peste tot în curţile castelului, dar partea aceea de grădină era pustie. Merse într-un colţ slab luminat, unde plutea delicat aroma de iasomie. Aerul se răcorise, aşa că se înfăşură cu şalul şi admiră stelele. Aceeaşi senzaţie de magie pe care o trăise pe acoperişul palatului de vară aduse o adiere blândă şi Eliza îşi dori ceva ce nu putea defini. Îşi ferecase inima în faţa oricărei posibilităţi a iubirii şi îşi concentrase întreaga energie asupra exteriorului şi a revelării esenţei unei scene într-un singur moment efemer.

Ceva divin, atunci când funcționa.

Când dădu să se întoarcă înăuntru, îl zări pe Clifford venind spre ea cu un mers uşor clătinat.

— Eliza! Eliza... rosti el. Draga mea, draga mea fată, ce cauți tu aici?

— Aş putea să te întreb acelaşi lucru, nu?

— Te căutam.

Bărbatul rămase nemişcat o clipă, apoi se apropie, îi aruncă o privire întrebătoare şi îi vorbi cu un glas grav:

— Ai observat ceva interesant recent?

Ea scrută cu privirea pământul înainte de a-şi ridica fruntea.

— La ce te referi?

— Chatur s-a purtat bine cu tine?

— Cred că da, deşi pare uşor băgăreț.

Clifford izbucni în râs.

— Ăsta e Chatur al nostru... I-ai văzut adesea pe Anish şi pe soția lui?

Ea se încruntă.

— Nu prea. Dar despre ce e vorba?

— Doar conversăm, draga mea. Vrei să facem o plimbare?

— Sigur.

În timp ce mergeau pe aleea îngustă, luminată de opaițe cu ulei, el păstră tăcerea, deşi nu una confortabilă. Eliza se întreba ce să mai spună când el vorbi pe un ton mai grav decât înainte.

— Eliza, te ştiu de când erai o copilă în India.

— Da.

— Deşi nu te-am văzut de prea multe ori cât ai crescut în Anglia.

— Ai venit acasă la noi o dată. Îmi amintesc asta.

— Ai idee cât de mult am ajuns să te îndrăgesc?

— Mă flatezi.

Eliza inspiră adânc şi tăcu câteva clipe înainte să

vorbească.

— Ai fost foarte bun cu mine, Clifford. Ştiu asta, dar nu te cunosc prea bine şi nici tu nu mă cunoşti sau cel puțin nu ştii cine sunt eu acum.

— Eliza, nu discut despre bunătate! Aş vrea să ne cunoaştem mai bine.

Înțelegi?

Asta era exact ce nu îşi dorise, dar câtă intuiție din partea lui Laxmi şi ce prostie din partea ei să nu se aştepte la aşa ceva.

El se aplecă spre ea, mirosind a whisky şi a trabuc. Eliza se dădu un pas în spate, temându-se că el ar putea încerca să o sărute.

— Eşti o femeie foarte atrăgătoare. Ştiu că n-a trecut mult de când ți-ai pierdut soțul, dar...

Ea îl întrerupse.

— Îmi pare rău, Clifford. Încă nu sunt pregătită.

Probabil că bărbatul băgase de seamă expresia de pe chipul ei, fiindcă se întinse uşor spre ea şi o apucă blând de umeri.

— Nu te-aş grăbi niciodată. Dă-ți o şansă să mă cunoşti mai bine. Atât îți cer.

— Desigur.

— Mă refuzi pentru că sunt mai bătrân decât tine? Ăsta e motivul? Fiindcă bărbații pot avea copii mult timp, iar eu nici măcar nu am împlinit 50 şi...

Presată de nevoia de a pune capăt scenei, îl întrerupse din nou.

— Clifford, te plac foarte mult...

Făcu o pauză, gândindu-se la glezna lui albă şi la părul roşu de pe picioare, dar apoi observă tristețea din ochii lui.

— Nu ar fi un start bun, atunci? Să mă placi, adică? o întrebă el.

Eliza nu voia să-l rănească şi nici să-l jignească, dar preț

de o clipă sau două nu reuşi să zică nimic.

— Ei bine, am vrut să-ți mărturisesc sentimentele mele. Ar fi frumos din partea ta să iei în calcul tot ce ți-am spus. Îți pot oferi un cămin frumos şi sunt un bărbat respectabil, nu ca...

El se opri brusc.

— Cine?

— Nu mai contează. Gândeşte-te la tot ce ți-am zis. Sunt absolut sincer în intențiile mele.

— După cum am menționat şi înainte, mă simt flatată.

— Te rog să iei în calcul şi faptul că nu sunt prea mulți britanici aici de unde să alegi. Te-ai gândit ce vei face după aceea? După ce termini proiectul?

— Încă nu.

— Poate ar trebui. În orice caz, sper să te pot convinge că sentimentele mele sunt sincere.

După plecarea lui, se duse la un bazin cu apă pătrățos, încercuit de lumânări. Un fel de corturi mici, cu trei laturi, din plasă îl înconjurau, având intrarea cu fața spre apă, fiecare dintre ele fiind suficient de mare ca să găzduiască două persoane. Pătrunse în cel mai îndepărtat şi se lăsă greu pe una dintre pernele groase, de mătase. Urmă o explozie puternică şi artificiile luminară cerul. La început, se încordă din cauza sunetului, apoi urmări spectacolul şi, când se termină, lăcrimând a doua oară în noaptea aceea, de data asta fără să înțeleagă de ce, admiră reflexiile lumânărilor ce dansau pe apă şi se simți copleşită de singurătate.

De partea cealaltă a bazinului îl zări pe Jay plimbându-se singur, cufundat în gânduri. Îşi ridică privirea în direcția ei şi o surprinse uitându-se la el. Eliza simți iarăşi aceeaşi legătură pe care o trăise mai devreme, când coborâseră scările împreună spre sala *durbar-ului.* El ocoli bazinul, venind spre ea, şi, când ajunse la nici doi paşi, zâmbi şi o

întrebă dacă se descurcă singură aici. Ea încuviință, iar prințul parcă şovăi înainte de a face o plecăciune şi de a se îndepărta.

7

O săptămână şi ceva lucrurile merseră bine şi Eliza ajunse rapid să considere lacrimile pe care le vărsase în noaptea *durbar-ului* drept un moft. Nu era momentul ca emoțiile să-i stea în cale. Venise vremea să muncească din greu. Până acum personalul îi permisese acces necondiționat în cea mai mare parte a castelului, inclusiv în bucătării şi în cămară şi până şi femeile din *zenana* se dovediră prietenoase. De fapt, când descoperi că Anish încă ținea concubine, Eliza se trezi apropiindu-se de ele. Multe dintre ele erau în vârstă şi se găseau aici de pe vremea tatălui prințului. Unele îi spuseseră poveşti despre cum fuseseră aduse la castel de copile. Nu mai părăsiseră castelul de atunci. Dar ele râdeau, coseau şi cântau când ea venea să le vadă şi Eliza experimentă un soi de camaraderie complet nouă pentru ea.

Nu semăna deloc cu relațiile din perioada petrecută la pensionul pentru fete minore, mulțumită ajutorului financiar al unui bărbat pe care mama ei îl numea „unchiul". Îl chema James Langton şi Eliza ştia foarte bine că nu era nicio rudă de-a lor, deşi ea şi mama ei primiseră o cabană mică pe moşia lui şi tot ce trebuia să facă Anna în schimb era să verifice personalul în timpul absențelor lui.

Până acum uşurința cu care alți oameni păreau să fie înrădăcinați atât de solid în lumea lor îi scăpase Elizei. În prezent, chiar dacă femeile *zenanei* bârfeau despre ea când nu se afla acolo, nu-i păsa. Îi făcea plăcere prezența lor. Fetele de la pension nu o amuzaseră deloc şi nu se încrezuse în niciuna dintre ele. Dar nu le auzise pe femeile

din *zenana* vorbind cu duşmănie decât în zilele în care Priya venise printre ele şi Eliza vedea că ele nu au încredere în maharani a lor.

Exact când Eliza o fotografia pe una dintre concubinele mai tinere, Indira intră în cameră purtând o geantă şi vorbi o engleză pe care celelalte să nu o înţeleagă.

— Vrei să vezi ceva? întrebă ea cu un zâmbet larg pe chip.

Părea foarte mulţumită de propria persoană şi trase un scaun ca să se trântească pe el.

— Depinde.

— Un fel de înmormântare.

Când pricepu cuvintele, Eliza se încruntă. Avusese din plin parte de înmormântări.

— O să-ţi placă. Îţi promit!

Eliza şovăi. Nu se văzuse prea mult cu Indi din noaptea balului, când fata îşi arătase făţiş gelozia.

— Kiri vine şi ea.

— Serios? Fata în casă?

Indi încuviinţă.

— Ne întâlnim cu ea în oraş.

Eliza se hotărî pe loc şi începu să împacheteze.

— Am terminat aici, aşa că de ce nu? Dar nu pot să stau mult, vreau să developez plăcile astea imediat ce mă întorc. E în regulă dacă îmi iau Rolleiflexul cu mine?

— Dacă poate fi dus într-o geantă pe care s-o pui pe umăr.

Indi sări în picioare şi îi întinse ceva.

— Nu stăm mult, dar va trebui să te schimbi. Am adus haine indiene.

— De unde?

Indi îşi lăsă capul într-o parte şi zâmbi misterios.

— Eu pot obţine orice. Acum schimbă-te.

— În faţa lor?

Indi izbucni în râs.

— Normal. Suntem numai femei aici. Au văzut de toate înainte. Îți poți lua hainele mai târziu.

Eliza nu era vreo pudibondă, dar, în timp ce se schimbă, obrajii îi ardeau de ruşine, tot chinuindu-se să-şi ascundă diverse părți ale corpului. Femeile chicotiră şi pălăvrăgiră vesele, atât de repede încât Eliza nu izbuti să prindă sensul cuvintelor. Părea că nu spun nimic rău, deşi entuziasmul provocat de imaginea unei femei albe pe jumătate goală roşind ca zmeura se dovedea a fi totuşi ceva nou. Când termină de îmbrăcat o fustă lungă tipică şi o bluză pe corp, Eliza se simți o persoană diferită.

Când ieşiră din *zenana,* Indi o împinse brusc pe Eliza într-o firidă de pe coridor. Se încruntă, dar Indira îşi lipi degetul de buzele ei. După un moment, îi vorbi.

— Chatur! *Dewan-ul,* administratorul oficial al Curții.

Eliza îşi aminti ochii cu cearcăne ai omului şi sprâncenele lui stufoase.

— Şi?

— Are un ochi la ceafă. M-a folosit, dar cu cât ştie mai puține despre tine, cu atât mai bine. O să vrea să-şi vâre nasul în tot ce faci dacă nu eşti atentă. Haide! A plecat.

— Dar de ce să fiu atentă?

— Urăşte schimbarea şi nu-i suferă pe britanici. Mă îndoiesc că e de acord cu prezența ta aici. E foarte demodat. El şi Priya sunt apropiați. Cel mai bine ar fi să-i eviți pe amândoi.

Indira continuă să flecărească. Indiferent de ce o necăjise la bal, părea că-i trecuse supărarea. Poate că Indi şi Jay reuşiseră să stea de vorbă? În orice caz, Eliza se simți uşurată că tensiunea se risipise. Încântată de aspectele vieții de la castel, se temuse că ranchiuna ar putea să tulbure apele. În ceea ce-l privea pe Clifford, refuza să se gândească la el.

Aceasta era prima vizită reală a Elizei în inima oraşului

medieval, unde se întâlniră cu Kiri ca să le însoțească. Entuziasmată de culorile vii din ghemul de străzi şerpuitoare, inima începu să-i bată mai tare. Bazarurile vechiului oraş păreau că se desprind ca nişte funde înguste din turnul cu ceas. Cele trei femei trecură pe lângă tot felul de meşteri, de la vopsitorii de materiale până la păpuşari. Elizei îi trecu prin minte că, dacă s-ar pierde aici, nu şi-ar mai găsi drumul înapoi niciodată. Oare ar ajuta-o oamenii ăştia agitați, care-şi vedeau de viețile lor mici, de bucuriile şi temerile lor, care păreau atât de apropiați, şi totuşi foarte posibil străini unii de alții?

În piețele cu condimente, aroma de tămâie plutea în jur, alături de izul iute al cărnii de capră gătite pe cărbuni. Apoi, pe măsură ce înaintară tot mai departe prin bazarurile care vindeau de toate, de la dulciuri până la sariuri, sunetul ritmic al unei tobe deveni tot mai puternic, aşa cum mirosurile puturoase ale canalizării se intensificară.

— E un festival? întrebă ea, cunoscând dragostea Indiei pentru festivități, indiferent că era vorba de celebrarea naşterii unui zeu sau de bucuria pentru o recoltă bogată, ca să nu mai pomenească de sărbătorile muzicale.

— Nu neapărat.

Eliza se opri în mijlocul străzii.

— Şi-atunci?

Indi îi făcu iute semn cu mâna să o urmeze mai repede, văzându-şi de drum.

— Familia lui Kiri se ocupă cu păpuşile. Astăzi e o zi specială pentru ei. Haide, să nu dea vreo ricşă peste tine!

— Dar ai spus...

— Că e o înmormântare. Şi chiar e. Într-un fel.

— Eşti foarte misterioasă.

Indi izbucni în râs, apucându-le pe cele două femei de braț. Kiri zâmbi şi ea larg.

— Vei vedea. Crezi în karma sau în destin?

— În destin? Nu sunt sigură că înțeleg ce înseamnă.

— Eu cred. Avem ceva care se numeşte *adit chukker,* roata nevăzută a sorții. Totul se rezumă la destin aici. Iar ziua de azi nu face excepție de la regulă.

În acel moment, Eliza auzi o voce de englezoaică strigându-i numele. Se întoarse şi dădu cu ochii de Dottie care se înroşise la față, alergând spre ea.

— Am crezut bine că eşti tu, spuse femeia. Lisuse, am rămas fără suflu! Regula numărul unu. Să nu alergi niciodată pe zăduf! Ce pui la cale îmbrăcată în ținuta asta?

— E o chestie ciudată. Mă duc să văd un fel de înmormântare.

— Doamne sfinte! Dar eşti în siguranță?

Se uită în jur, de parcă i-ar fi căutat pe atacatorii ascunşi pe aleile dosnice.

— Da, nu e nicio problemă, răspunse Eliza. În fine, ce mai faci, Dottie? Mi-a părut rău că nu te-am văzut la *durbar.*

— Am avut una dintre durerile mele de cap îngrozitoare. Mi-a dat Julian ceva care m-a doborât definitiv.

Dottie atinse brațul Elizei şi se opri o clipă.

— Dar serios acum, să rătăceşti aşa singură...

— Sunt cu ele două.

Arătă spre Indi şi Kiri.

— Mă refeream...

— Ştiu la ce te refereai, dar sunt bine. Serios.

— Şi Clifford crezi că ar fi de acord?

— Probabil că nu. Ascultă, de ce nu vii cu noi?

— Ştii, chiar mi-ar plăcea să vin cu voi, dar sunt cu Julian, zâmbi Dottie. Caută un joc de şah.

— Păcat!

Eliza făcu un pas într-o parte şi aruncă o privire spre Indi.

— Poate altă dată?

Eliza încuviință din cap.

— Îmi pare rău că mă grăbesc, dar nu le mai pot ține pe loc.

— Desigur. Ne vedem curând?

Eliza sesiză o undă de melancolie în glasul femeii şi îşi dădu seama că şi Dottie se simțea puțin singură. Va face un efort să o sune cât de curând posibil.

Dottie se dădu într-o parte, lăsând-o să se apropie de cele două tinere care aşteptau.

Când sosiră în sfârşit la marginea oraşului, se opriră pe malul unui râu nu foarte lat şi în niciun caz adânc. Aici părea să nu mai fie atâta praf ca în oraş şi Eliza inspiră aerul proaspăt. Chiar atunci zări o mică mulțime care se strânsese să urmărească un spectacol cu păpuşi.

— Pentru asta am venit?

— Cam aşa ceva.

Imaginea impresionantă a marionetelor înalte de aproape un metru pe o scenă miniaturală, cu capetele lor sculptate din lemn şi cu costumele lor elaborate, nu semăna cu nimic din ceea ce văzuse Eliza înainte. Păpuşarul pe jumătate ascuns scotea sunetele prin ceea ce părea a fi bambus, pentru a-şi modifica vocea lui normală, şi mişca membrele păpuşilor manipulând sforile ataşate de ele. O femeie de lângă el cânta la toba pe care o auzise Eliza.

— E un *dholak,* o tobă, explică Indi. Sunt poveşti despre destin. Şi despre iubire, război şi onoare. Îl poți întreba pe Jay despre asta. El cunoaşte totul despre onoare.

Eliza se întrebă dacă Indi tocmai încercase să facă o aluzie, dar se mulțumi să ridice din umeri. Cel mai probabil îşi închipuia.

— Oamenii aceştia sunt țărani din zona Nagaur, cunoscuți sub numele de *kathputliwala.* De obicei, dau spectacole seara târziu, dar azi e altceva.

Eliza ascultă fluierăturile şi şuierăturile scoase de păpuşar, în timp ce o a doua femeie spunea povestea. Prima

continuă să cânte şi să bată la tobă.

— Suntem aici pentru o înmormântare, adăugă Indi.

— A cui?

— Stă întins acolo.

Deşi nu avea niciun chef să dea cu ochii de un cadavru, Eliza nu se putu abține să nu se întoarcă şi să nu se uite. O văzu doar pe Kiri, stând pe jos lângă o altă păpuşă de aproape un metru, aşezată pe un pat de mătase.

— Păpuşa aceea e bătrână şi prea uzată ca să mai fie folosită.

Eliza continuă să privească şi spectacolul se sfârşi. Păpuşarul se apropie de Kiri, o sărută pe creştet, ridică vechea marionetă şi o cără cu dragoste până la marginea apei, unde începu să se roage. Eliza surprinse scena cu aparatul ei de fotografiat şi apoi, pe măsură ce rugăciunile continuară, omul aşeză păpuşa în apă cu ajutorul lui Kiri.

— Cu cât pluteşte mai mult, cu atât mai încântați vor fi zeii, o lămuri Indi.

— Şi Kiri de ce ajută?

— Păpuşarul e tatăl ei.

— Dar nu locuieşte cu familia ei?

— Nu poate. Ca să lucrezi la castel, trebuie să trăieşti acolo.

După scena de la râu, cele trei femei rătăciră prin bazaruri, evitând bicicletele, vacile adormite şi marfa pusă direct pe trotuare, oprindu-se doar ca să probeze eşarfe viu colorate şi coliere, chicotind şi pozând ca modelele.

— Ți se potriveşte stilul indian, Eliza.

— Dar de ce a trebuit să mă îmbrac aşa? Poate era suficient să-mi acopăr doar capul.

— Da. Dar am crezut că o să aibă haz şi mai puțini oameni se vor holba la tine.

Eliza zâmbi. Se simțea bine, chiar dacă uşor stânjenită de pielea ei palidă. Cu inima neobişnuit de uşoară şi plină de

admirație față de cunoştințele lui Indi despre oraş, părea că descoperă o parte diferită a ei. Nimeni nu le dădea atenție şi străzile erau pline de femei în *purda* sau cu capul descoperit. Cumpărară chifteluțe din făină prăjite, sau *golgappe* şi clătite cu linte, cărora Indira le zicea *daalbaatichurma,* şi se duseră într-un parc să le mănânce.

Când ajunseră din nou la poalele dealului, asfințise deja şi Eliza ridică privirea uimită. Întreaga cetate era puternic luminată şi părea acoperită cu aur. Fiecare fereastră strălucitoare le făcea cu ochiul şi îi trecu prin minte că, dacă nu-şi păstrează calmul, o să alunece într-un tărâm de basm şi n-o să se mai întoarcă niciodată în lumea reală. Fusese o zi încântătoare, în care se bucura din nou de viață, ce poate fi atât de uşoară, când nu trebuie să încerci să te protejezi. Eliza speră ca ea şi Indi să devină bune prietene. Trecuse prea mult de când nu mai avusese o prietenă adevărată.

8

Eliza îl visase pe Oliver peste noapte şi, când se trezi, vechi sentimente şi amintiri uitate se repeziră la suprafață desprinse tocmai din adâncul inimii. Ziua în care îl cunoscuse nu-i ieşea din cap. Oliver scăpase teancul de cărți pe care îl căra când, din greşeală, ea dăduse peste el într-o librărie sau mai degrabă când mersese cu spatele fără să fie atentă. Când se aplecase să-l ajute să le strângă, văzuse că toate erau despre artă, inclusiv cataloage cu expozițiile de la Londra şi Paris. Se lăsase pe vine, admirând fotografiile şi, foarte curând, el îi imitase gestul. Inițial, Eliza izbutise doar să dea din cap fără să scoată un cuvânt, dar, după câteva momente de analizat vremea, începuseră amândoi să râdă. Fusese foarte amuzant să stea pe podea împreună cu un străin. Apoi el o sprijinise ca să se ridice şi o invitase să bea un ceai în ceainăria din apropiere.

Vremurile bune nu duraseră mult şi se gândi la ziua în care se certaseră atât de violent. Ea nu spusese decât că vrea să devină fotograf. El se înfuriase aşa de rău, încât ieşise, trântind uşa, direct în stradă, fără să-i înţeleagă motivele. Eliza se speriase îngrozitor, de parcă ar fi primit un pumn în stomac şi pe bună dreptate: Oliver nu văzuse autobuzul care îl omorâse pe loc, iar ea învăţase să trăiască astfel cu vina chinuitoare.

Un ciocănit îi întrerupse şirul amintirilor şi rămase surprinsă când îl găsi pe *dewan* Chatur aşteptând-o. Bărbatul nu zâmbea şi, cu o expresie dispreţuitoare, îi întinse o foaie de hârtie ţinută cu vârful degetelor.

— Am adus o listă cu oamenii pe care ar trebui să-i fotografiaţi şi ordinea în care o veţi face. Veţi vedea că am sugerat şi locuri potrivite, de asemenea.

— Înţeleg.

Chatur zâmbi rece.

— Sunt sigur că timpul îmi va permite să fiu prezent la unele dintre aceste ocazii, dar, dacă nu sunt disponibil, una dintre gărzi vă va însoţi.

Displăcându-i profund că se amesteca în treburile ei, Eliza se încruntă.

— Îmi place să-mi aleg singură subiecţii şi am crezut că voi avea acces neîngrădit.

— Până la un punct, domnişoară Fraser. Până la un punct. Am încredere că veţi găsi lista de folos. Am câteva gărzi care aşteaptă să fie fotografiate acum. Le veţi găsi în cea mai apropiată curte.

După ce făcu o plecăciune scurtă şi se întoarse să plece, Eliza se gândi la ceea ce spusese Laxmi. Sigur că i se va permite să facă tot ce doreşte şi nu trebuie să urmeze ordinele nimănui. Pur şi simplu va ignora lista lui Chatur.

Afară, în curte, cele trei gărzi stăteau într-un şir formal ţeapăn şi nimic din ce-ar fi spus ea nu ar fi contat. Tocmai

îşi storcea creierul, încercând să găsească o soluție pentru a face o fotografie mai puțin protocolară când Dev apăru, holbându-se la ea. Eliza îi cercetă părul, mai scurt decât al lui Jay, ochii, mai întunecați, iar fața mai aspră din cauza nasului mare. Îi dădea o senzație ciudată, de parcă bărbatul ar fi făcut echilibristică pe o sfoară subțire, deşi zâmbetul lui fix nu trăda nicio agitație. El îi întoarse privirea, plictisit inițial, dar, după ce înțelese cum stă situația, îşi schimbă atitudinea.

— Ai nevoie de ajutor? o întrebă.

— Nu neapărat, deşi parcă nu izbutesc deloc să-i conving să se relaxeze. Aş vrea să-i surprind într-un moment de neatenție.

Dev se uită la ei şi căzu pe gânduri, apoi zâmbi.

— Am o soluție.

Scoase ceva din geanta pe care o avea cu el şi un săculeț. Gărzile se îndreptară direct spre el. El le adresă câteva vorbe, iar ei încuviințară fără să le mai pese de Eliza.

— E un joc, îi explică el Elizei. Noi îi spunem *challa.*

Desfăcu o bucată de pânză mare pătrată ce părea acoperită cu mătase. Avea un desen complicat cu multe pătrățele. Apoi se aşeză pe vine şi bărbații i se alăturară. Goli săculețul de piese. Eliza admiră frumusețea tablei de joc.

— Eşti tare descurcăreț, văd! exclamă ea.

Dev stătea cu spatele la ea, dar îl văzu când încuviință din cap, pentru ca mai apoi să uite complet de ea. O mişcare isteață din partea lui, fiindcă acum putea să facă fotografiile dorite. Nu îl înțelegea deloc pe Dev. Acum părea că o suspectează de toate relele, acum părea gata să o ajute. De ce?

În timpul unei pauze scurte a jocului, Dev se ridică în picioare şi veni lângă ea.

— E un joc pe care îl jucăm de secole. Îl foloseam să îi

învățăm pe tineri tactici şi strategii de război.

— Şi eşti bun la asta? La tactici, mă refer.

El ridică din umeri.

— Şi ce faci azi, aici?

— Am fost la vânătoare cu şoimii. Împreună cu Jay. Vă rog să nu-i faceți viața şi mai grea, domnişoară Fraser. Oricum nu are deloc zile uşoare aici şi mi-e teamă că, dacă îşi va petrece timpul cu dumneavoastră, relația lui cu Chatur, şi-aşa tulbure, nu se va îmbunătăți deloc.

— Chatur e chiar atât de puternic?

— Cu regret recunosc că da, răspunse Dev. În fine, în altă ordine de idei, Jay mi-a povestit că demult ați locuit în India.

— Doar în Delhi, în copilărie. După ce a murit tata, ne-am întors în Anglia.

Dev îşi lăsă privirea în pământ, vârându-şi degetul mare sub nişte pietre. Nu mai scoase nicio vorbă.

— Mulțumesc pentru ajutor, sparse tăcerea Eliza. Rămân recunoscătoare.

Se întoarse şi îşi strânse lucrurile.

A doua zi, se trezi iarăşi singură cu Jay. De data asta, tocmai se urca în ataşul unei motociclete. Habar nu avea că Jay urma să o însoțească în satul indian, dar, aparent, el se oferise special, fapt care o surprinse şi o încântă totodată. Astăzi, purta o cămaşă în stil tunică, lungă, tipic indiană, şi pantaloni europeni, de culoarea cărbunelui. Pielea lui avea un parfum slab de lemn de santal, exact ca a lui Laxmi, dar şi cu o notă de cedru şi poate de limete.

— Îmi place motocicleta, spuse ea.

— Aveam o Brough Superior 1925, dar mi-a fost furată anul ăsta, ceva mai devreme. Aceasta e o Harley-Davidson.

Când porniră la drum, un nor de praf se ridică de sub roțile motocicletei, dar ea se concentră pe drumul din față şi, abia după ce-şi reveni din senzația ciudată de sfială, se

hotărî să profite de ocazie. Erau încă atât de multe lucruri despre Jay şi lumea lui pe care nu le ştia. Uneori, îl înconjura o aură întunecată, dar regăsea în el atât bucurie, cât şi energie, chiar dacă, de multe ori, reținute. Clar reținute.

— Sper că n-ai de gând să-mi spui că e o altă călătorie de câteva zile? strigă spre el.

Jay izbucni în râs:

— Nu e chiar atât de departe. Mergem acolo şi ne întoarcem până la ora ceaiului, dar avem multe de văzut. E un sat tipic şi vei putea admira felul în care se trăieşte acolo şi sper că vei surprinde şi câteva chipuri interesante. E locul de unde se trage Indi.

Cât călătoriră pe drumurile de țară din Rajput, aerul rămase surprinzător de umed. Eliza zări capre păscând în mijlocul drumului şi trecură pe lângă cămile şi bivoli. Îşi dădu seama cât de repede se obişnuia cu lumea aceasta nouă. Iubea mirosul nisipului din deşert şi vântul ce-i flutura părul şi o umplea de lucrul căruia îi dusese dorul atât de mult timp.

— Viața simplă de aici se desfăşoară aşa de multe secole! țipă Jay ca să acopere zgomotul motorului. Meşteşugarii țes carpete din păr de cămilă la fel ca întotdeauna sau fac vase pentru apă din lut local. Îmi place să vin în regiune pentru păsări.

— Îți place să urmăreşti păsările?

— Nu neapărat, dar ne aflăm pe ruta de migrație a multor specii. Dacă ții ochii deschişi bine, vei vedea peruşi şi păuni.

Cât timp îi vorbi, Eliza recunoscu un tip nou de entuziasm pentru viață, pe care nu îl mai resimțise înainte. De fiecare dată când se întâlneau, el o surprindea cu ceva nou.

— Dacă mergem la lacul Olvi, vom găsi acolo păsări de apă, bâtlani, pescăruşi-albaştri, cufundari şi păsări de

baltă. Uneori, chiar şi cocori mari.

— Opreşte-te! spuse ea râzând. Am capul plin de nisip şi mi-e foarte cald. Sunt prea multe deja şi nu aud cum trebuie din cauza motocicletei.

În acel moment, observă un animal pe care nu îl mai văzuse, iar el opri motorul.

— E o chinkara, o gazelă asiatică, deşi, pe aici, mai degrabă vei întâlni capre-negre.

Jay părea distrat şi se opri, dus pe gânduri.

— Deşi, într-adevăr, mare parte din viaţa obişnuită de aici nu s-a schimbat pentru noi, conducătorii, trebuie să înţelegi că britanicii ne-au lipsit de putere prin sistemul lor de conducere indirect.

Eliza se încruntă, dar se simţi suficient de încurajată ca să îl descoasă mai departe.

— Dar eu nu pricep de ce prinţii au semnat tratatele cu britanicii. De ce au renunţat la atât de multe lucruri?

— Rajputanii provin de dincolo de această regiune şi au trebuit să cucerească pământuri care apoi au devenit ale lor. Totul se reducea la înrudiri, la clan şi la dimensiunea teritoriului. Clanurile s-au luptat constant între el, în speranţa câştigării mai multor ţinuturi şi a unei averi mai mari. Puterea noastră militară a crescut prin căsătorii de alianţă, aranjate între diferite clanuri.

— Şi acasă, aristocraţii se căsătoresc tot între ei. Nişte degeneraţi!

El izbucni în râs.

— Britanicii s-au oferit să-şi asume responsabilitatea apărării teritoriilor, dar în schimb am fost nevoiţi să ne subordonăm lor.

— Ciudat că aţi acceptat aşa ceva.

— Cred că ne săturaserăm de luptele dintre noi şi de costurile conflictelor. Oamenii voştri se temeau de provocările din statele princiare, aşa că ne ţineau izolaţi unii

de ceilalți. E puțin mai bine acum, când avem o relație de cooperare.

— Suntem foarte diferiți, nu-i aşa? Britanicii şi rajputanii adică.

— Categoric, deşi britanicilor le place noțiunea de nobilime. Însă diferențele sunt greu de asimilat pentru unii dintre noi. Educați în Anglia, bărbații îşi pierd direcția când se întorc de acolo. N-au niciun țel şi se apucă de băutură.

— Şi tu?

Jay râse.

— Cu câte un picior în ambele lumi, dar fără niciun cămin real. Fratele meu e fericit că joacă rolul prințului înveşmântat în haine scumpe. Eu nu.

Se lăsă tăcerea preț de câteva secunde, timp în care Eliza răsuci problema pe toate părțile în mintea ei, iar Jay îşi aprinse o țigară. Ea se dădu jos să-şi dezmorțească picioarele şi îl urmări cum fumează cocoțat pe şaua înaltă. Părul i se ciufulise din cauza vântului şi se murdărise de ulei pe mâna stângă. Şi-o şterse nepăsător de pantaloni, apoi îi zâmbi. Era un bărbat complex, care îi vorbise cu sinceritate despre viața lui, dar ea nu credea că Jay poate trăi fericit fără un scop clar. Deşi părea foarte relaxat şi şarmant, bănuia că mai există multe mistere în viața lui.

— Dar nici tu nu eşti fericită, rosti prințul, ca şi cum i-ar fi citit gândurile.

— Nu înțeleg la ce te referi, se împotrivi Eliza, brusc iritată.

Se apropia prea mult de adevăr. De asemenea, umezeala dispăruse din aer şi căldura tot mai intensă o scotea din minți.

— Ai ceva în tine care-mi sugerează detaşare, dar încep să cred că e doar o mască.

— O părere cam directă, spuse ea, străduindu-se să nu pară supărată. Şi în niciun caz nu e treaba ta.

Iarăşi o pauză scurtă.

— Ţi-am spus doar: nu sunt britanic.

— Se vede!

— Britanicii au senzaţia că ne-au reparat viciile, continuă el, dar unele dintre vechile obiceiuri s-au dat pur şi simplu la fund.

— Cum adică?

— Mă gândesc la Indi, de exemplu. Şi la ce i s-ar fi putut întâmpla atât de uşor.

Eliza se încruntă.

— A venit la castel fiindcă bunica ei mi-a salvat viaţa odată. Mama i-a dat bunicii ei o pictură în miniatură drept mulţumire şi i-a zis că, dacă are vreodată nevoie de ajutor, să vină cu miniatura la castel şi să întrebe de maharani.

— Şi?

— Indi a învăţat să o imite.

— Cu ajutorul unui thakur?

— Da.

— Dar ce i s-ar fi putut întâmpla?

— Îţi povestesc mai târziu. Trebuie să mergem acum.

— Ascultă, spuse ea, înainte de a porni la drum din nou, mă întrebam dacă e cazul să-ţi spun ceva. Devdan m-a sfătuit să nu-mi mai petrec atâta timp cu tine, fiindcă susţine că ţi-aş putea face probleme cu Chatur.

— Aşa a spus?

— Ideea e că am văzut ceva la meciul de polo când ai fost rănit. Nu am mai pomenit de asta înainte, deoarece am crezut că e doar imaginaţia mea, dar l-am zărit pe Chatur cu un alt bărbat râzând de căzătura ta. Mă întrebam dacă...

El o întrerupse.

— Te-ai întrebat dacă nu cumva Chatur e în spatele incidentului. Asta ai crezut?

— Am crezut că e o glumă proastă, dar dacă ar fi fost ceva mai serios?

Ochii lui se întunecară şi căzu pe gânduri.

— Bărbatul e o ameninţăre, dar fratele meu nu vede aşa lucrurile. Pe Chatur nu-l opreşte nimic. L-am prevenit pe Anish, murmură el.

— Nu-l opreşte nimic să facă ce anume?

— Să păstreze controlul asupra fratelui meu şi a puterii lui.

Eliza oftă. Clar nu era un aspect care să o privească pe ea.

Jay porni motocicleta din nou şi îşi văzură de drum o vreme, fără să încerce să-şi vorbească, până când el trase pe dreapta, unde un giulgiu de praf plutea peste un sat cu case din chirpici. Bucuroasă că-şi poate dezmorţi picioarele, Eliza coborî şi privi în jur. Casele păreau că răsar din pământ precum copacii sau tufişurile şi frumuseţea simplă a liniilor blânde stârni fotograful din ea. De data asta avea să folosească numai Rolleiflexul.

— *Garh-ul* sau fortul este căminul ancestral al proprietarului zonei, spuse Jay. Mai întâi ne întâlnim cu el.

— Dar şi cu localnicii, nu?

— Da, desigur, dar trebuie să ne prezentăm *thakur-ului* mai întâi. E interesat de artă şi un artist de felul său. El este nobilul care a luat-o pe Indi sub aripa lui. Avem multe pentru care să-i fim recunoscători.

În timp ce se plimbară prin sat, Eliza zâmbi la vederea amestecului armonios de meşteşugari care-şi vedeau de munca lor, de femei care păşeau ca nişte regine în drum spre fântâna de unde luau apă, de copii care alergau şi ţipau pe străzi şi de animale care păşteau. Câinii dormeau pretutindeni şi toată lumea pe lângă care trecură se arătă deosebit de prietenoasă. În ciuda remarcilor personale ale lui Jay de mai devreme, Eliza simţi un val de recunoştinţă fiindcă o adusese aici şi îl urmă îndeaproape prin sat, încercând să ţină pasul cu el.

— Familia aparţine aceluiaşi clan ca a mea, explică Jay. Iar fratele meu Anish e şeful clanului. Uite, acolo e fortul.

Eliza văzu o construcţie aurie, mică, dar foarte drăguţă şi, după ce trecură pe sub o arcadă de piatră, ajunseră la o grădină interioară, unde thakur-ul picta la un şevalet. Era un bărbat înalt, cu o atitudine demnă ce începuse să îi fie atât de familiară Elizei. Însă bărbatul acesta avea mustaţa sură şi era mult mai în vârstă decât Jay. Se ridică de pe scaunul lui, îşi şterse mâinile pe o bucată de pânză şi se apropie de ei, cu braţele larg deschise.

— Bine aţi venit, bine aţi venit! spuse el. Jayant! Mă bucur să te văd alături de o companie atât de încântătoare! Cu ce să vă servesc?

— O băutură rece pentru amândoi, zise Jay. Eşti de acord, Eliza?

Ea încuviinţă, apropiindu-şi palmele în semn de salut.

— Vă rog, luaţi loc!

Cât se aşezară confortabil, el continuă să vorbească.

— Locul acesta a fost construit acum 200 de ani, dăruit de maharajah pentru bravura strămoşilor mei. În schimbul averii, el trebuia să întreţină opt cai pentru cavaleria maharajahului şi să ia parte la orice bătălie. Din fericire, nimic nu se mai aplică în cazul meu.

Eliza zâmbi.

— Sper să pot face câteva fotografii cu sătenii. Nu se vor supăra, nu?

— Nicio problemă. Cred că fotografia va fi o nouă formă de artă.

— Eu sper că nu o să înlocuiască pictura, ci o să trăiască alături de ea.

— Într-adevăr. Jayant îmi zice că ne vorbiţi limba.

— Puţin.

— E modestă.

— Şi ce mai face Indira? îl întrebă *thakur-ul* pe Jay.

Zâmbea, dar privirea bărbatului era tensionată.

— Ne vizitează rareori.

— Ştiu că înțelegi de ce.

Expresia de pe chipul bărbatului se schimbă brusc.

— Aşa e, dar mi-e dor de prezența ei luminoasă. Totuşi, să nu ne lăsăm copleşiți de trecut.

Eliza tânjea să audă mai multe, dar ceva din expresia ambilor bărbați o opri să pună întrebări. Când se ridicară în picioare, Jay şi *thakur-ul* se retraseră într-o parte pentru o clipă şi Eliza nu mai auzi nimic din discuția lor.

Apoi *thakur-ul* îi conduse în afara fortului.

— Pe vremuri, ziduri de lut înconjurau locul. Bunicul meu a construit ziduri din piatră, dar mare parte din *garh* e tot ca pe vremuri. Poarta a fost lărgită astfel încât un om cocoțat într-o *howdah* pe spatele unui elefant să poată trece prin ea.

— E splendidă! exclamă Eliza.

— Înainte de a face fotografii v-ar plăcea s-o cunoaşteți pe bunica Indirei?

— Foarte mult.

— Vă duc acolo şi apoi vă las în pace.

Odată ajunşi în sat, se opriră în dreptul unei colibe simple cu o curte micuță şi un trandafir firav în ea. *Thakur-ul* strigă şi o bătrână aprigă cu părul alb păşi afară, de parcă i-ar fi aşteptat. Îşi trase eşarfa pe cap, dar nu zâmbi deloc.

— Nu vorbeşte engleză. Crezi că vei înțelege? o întrebă Jay.

— Îți spun dacă nu pricep.

Eliza se concentră cât timp Jay şi *thakur*-ul vorbiră cu femeia. Bătrâna nu voia să ştie decât că Indira era bine şi fericită. Păru mulțumită de răspunsuri, relaxându-se vizibil. Dar când Eliza îşi auzi numele pomenit, femeia o privi fix şi îl rugă pe Jay să repete ce spusese.

— Eliza Fraser.

Femeia se întunecă la față şi făcu iute câțiva paşi în spate, apoi, pe cât de brusc apăruse, pe atât de repede dispăru şi discuția se încheie. Jay şi *thakur-ul* schimbară priviri între ei.

— Ce-a fost asta? întrebă ea, stânjenită şi confuză totodată.

— Sunt sigur că nu ai de ce să-ți faci griji, o linişti Jay.

Pentru moment, acceptă explicația lui fără să mai comenteze, dar intui că mai e şi altceva la mijloc. *Thakur-ul* interveni ca să potolească spiritele.

— Dați-mi voie să vă povestesc despre câştiguri. Ele vin din pământ, ca întotdeauna. Țăranii muncesc pe câmpurile mele şi, în schimb, primesc o parte din recoltă. Oierii au voie să-şi lase animalele să pască pe pământul meu, în schimbul unei părți din turmele lor.

— Prietenul meu Devdan sigur ar avea ceva de comentat, rosti Jay zâmbind.

Thakur-ul ridică mâinile alarmat.

— Adu-ți aminte că l-am cunoscut pe prietenul tău. E revoluționar, nu? Un tip foarte periculos. Un *badmash*[10]*.*

— Nu e chiar atât de rău în realitate. Doar gura e de el.

— Ei bine, eu aş fi foarte atent cu el. Acum trebuie să plec. Mă bucur că v-am cunoscut, domnişoară Fraser.

Apoi îl luă iarăşi deoparte Jay să-i mai spună câteva vorbe între patru ochi.

Mai târziu, Jay şi Eliza se plimbară prin tot satul. Era mai linişte decât înainte şi Eliza nu pricepu de ce. Nu reuşi să alunge gândul că e din cauza ei şi simți cum i se ridică părul pe ceafă. Pentru că avea atâtea de făcut – o rolă de film nu permitea decât şase fotografii, aşa că trebuia să se

---

[10] „Derbedeu” – în hindi în orig. (n. Tr.).

ascundă prin unghere întunecate ca să schimbe rola sub o geantă închisă la culoare – nu întrebă ce se întâmplase mai exact. Apoi, pe măsură ce se adânciră pe străduțele înguste şi văzu felul rudimentar în care trăiau oamenii în acest pustiu, simți un şoc profund din cauza sărăciei extreme. Cum de celor de la castel li se părea în regulă să devină atât de bogați în vreme ce oamenii de aici abia supraviețuiau într-o sărăcie lucie? Unii copii nu aveau niciun obiect de îmbrăcăminte şi, când mergea, Eliza trebuia să ocolească mereu pârâiaşul cu apă împuțită, care curgea printr-un şanț fix în mijlocul drumului. Aici, oamenii erau mai slabi, cu suferința întipărită în ridurile de pe chipurile lor, şi, când observă diferența dintre această parte a satului şi cealaltă, amuți uluită. Nu era nimic romantic, dar ea fotografie totul: pe cei săraci, pe cei pierduți şi pe cei aproape uitați. Îi intră în cap ideea că, înregistrând necazurile sărmanilor va putea găsi o cale să vorbească în locul celor care nu aveau glas.

Când urcă în ataş, Jay o întrebă dacă i-ar plăcea să meargă la un bazar situat doar la câțiva kilometri, unde va putea cumpăra materiale imprimate cu blocuri de lemn sculptate manual. Avea şi el câteva treburi acolo.

— E un loc izolat, rareori vizitat. Pentru o experiență autentică în Rajputana, nici că poți găsi un loc mai bun.

Era o sugestie prietenoasă, deşi vocea lui Jay avea ceva grav în ea, o asprime pe care nu o mai observase înainte. De-a lungul drumului cu hârtoape din cele mai rele, Eliza se gândi la bunica Indirei şi hotărî să-i ceară lui Jay să-i povestească mai multe despre Indi.

Jay opri motocicleta, de parcă s-ar fi hotărât încotro s-o ia.

— Ai pomenit ceva mai devreme despre faptul că vechiul stil de viață sa dat la fund şi ai zis şi ceva de Indi. Care e legătura?

Eliza spera ca el să fie pregătit să-i dezvăluie mai multe

acum.

Jay oftă din adâncul rărunchilor.

— Probabil că ai băgat de seamă că Indi e diferită. Are pielea uşor mai deschisă decât noi şi nu ştie cine e tatăl ei. Pe deasupra, mama ei a părăsit-o. Deşi se trage dintr-o familie veche de războinici rajputani – din partea mamei ei –, suferă dizgrația părinților ei pierduți. Legăturile de sânge sunt totul pentru noi.

— Biata fată! rosti ea, ştiind cât e de rău să creşti oricum fără tată.

Dar să îşi piardă ambii părinți trebuie să fi fost îngrozitor de dificil pentru Indi şi sentimentul izolării trebuie să o fi marcat puternic. Nici nu era de mirare că fata se ataşase emoțional de Jay.

Se lăsă tăcerea între ei şi, când ridică privirea spre Jay, el întoarse capul repede.

— Ce e? o întrebă.

— Eşti atât de orb, încât nu-ți dai seama că s-a îndrăgostit de tine?

Bărbatul se uită în gol, apoi se încruntă şi vorbi de parcă ea nu ar fi fost acolo.

— Prostii! Îmi e ca o soră.

Eliza pufni încet.

Tăcerea se prelungi stânjenitoare.

— Interesul lui *thakur* a diferențiat-o de ceilalți săteni şi, dacă nu s-ar fi aflat sub protecția lui şi a bunicii, ar fi fost considerată o *dakan.*

— Asta ce mai e?

Jay o privi ca şi cum i-ar fi judecat reacția:

— O femeie suspectată de vrăjitorie.

— În epoca noastră?

El dădu uşor din cap.

— Când altă femeie bănuită că ar fi o *dakan* a fost găsită moartă, cu un topor înfipt în spate, bunica lui Indi a

acționat rapid şi a trimis-o la castel, împreună cu miniatura originală şi câteva tablouri ale ei. Indi i-a spus lui Laxmi că nu mai era în siguranță acasă şi, din obligație față de bunica ei, mama a trebuit s-o primească. Aşa scapă ei de vrăjitoare pe aici. Le înfig un topor în spate.

Eliza simți un fior pe şira spinării.

— Vrei să spui că ar fi omorât-o şi pe ea? Asta ai vrut să spui când ai menționat că te îngrijora ce i s-ar fi putut întâmpla.

— Indi e talentată şi foarte frumoasă. Alte femei ar fi devenit geloase pe ea.

Amintindu-şi aspectul lui Indi, Eliza înțelese şi de ce.

— Şi ce s-a întâmplat când a venit la castel?

— A început ca fată în casă, dar, când talentul ei a devenit cunoscut pe deplin, mama i-a dat sarcina să-i picteze pe toți membrii casei regale. S-a transformat în ochii şi urechile mamei. Pe vremea aceea, Laxmi era maharani. Nu ştiu exact cum, dar Indi continuă să ştie toate intrigile, bârfele şi urzelile de la castel.

— Îmi închipui că Laxmi a fost o regină puternică.

— A fost. Şi o mamă extraordinară... deşi uneori un pic prea grozavă.

Ultima parte a frazei fusese o remarcă rostită aproape în şoaptă şi Eliza nu se putu abține să n-o compare pe Laxmi, care cu siguranță trăise doar pentru copiii ei, cu Anna şi lipsa ei totală de interes. Până acum Eliza se gândise prea puțin la responsabilitățile unei mame şi disprețuia uşor maternitatea.

Jay îşi pierdu concentrarea o clipă – privind nesigur spre cele două posibile drumuri din fața lui –, apoi reluă discuția de la ultimul comentariu al Elizei.

— Deşi, desigur, britanicii au interzis folosirea cuvintelor rege şi regină. Tata a fost nevoit să devină căpetenie. Nu ni s-a mai permis să purtăm nici coroane. Acestea erau

exclusiv rezervate regalității britanice.

Eliza se strâmbă.

— Ca să fiu sinceră, mi se pare aproape amuzant, dar mă simt şi uşor vinovată.

El îi dărui o privire candidă.

— Nu e cazul. Avem şi noi suficiente rele. Dacă unul dintre fiii mamei n-ar fi urmat pe tron, ea, ca văduvă, nu s-ar mai fi bucurat deloc de statutul înalt pe care îl are acum.

— Înțeleg.

— Mai bine ne continuăm drumul.

Se urcă din nou pe motocicletă.

— În direcția asta, cred.

După câțiva kilometri, Jay opri motorul şi făcură o pauză.

— Te rog să rămâi aproape de mine! spuse el, după ce propti motocicleta de un copac.

Dădea senzația că merge cât se poate de nonşalant, dar Eliza simți ceva diferit în umerii rigizi şi expresia încordată de pe chipul lui. Găsi un localnic şi începu să vorbească rapid cu el. Jay ridică tonul, dar omul se mulțumi să clatine din cap.

Ea auzi un behăit ciudat, gâtuit şi, cercetând cu privirea un drumeag alăturat, zări o capră vie, spânzurată de picioarele din spate. Se cutremură când un sătean scoase o sabie şi, cu o singură lovitură, îi tăie capul.

Jay se întoarse spre ea.

— Iute, înapoi la ataş!

— Dar tocmai am văzut o...

— Nu mai vorbi, trebuie să ne grăbim!

Îi puse mâna pe spate şi aproape că o împinse.

— Dar ce se petrece?

Jay porni iute motocicleta şi se răsuci spre ea cu o expresie de angoasă pe chip.

— Ți-am spus doar că vechile obiceiuri s-au dat la fund.

— Da.

— O să se întâmple ceva îngrozitor.

9

În timp ce Jay conducea înfuriat pe un drum tot mai bolovănos, Eliza se încordă pe locul ei. Teama i se localizase în spatele coastelor. Să nu ştie făcea lucrurile şi mai rele şi până acum nu-l mai văzuse aşa îngrijorat. Simţea că prinţul trăieşte într-o lume ascunsă vederii ei, un tărâm interior, bine protejat şi, la fel ca regatul rajputan, era posibil să nu-l înţeleagă niciodată cu adevărat din cauza nenumăratelor straturi suprapuse care îi alcătuiau fiinţa. Bine tăinuit în spatele ritualurilor şi al obiceiurilor vieţii lui, se găsea ceva important, ceva care ţinea totul la un loc. Se întrebă despre ce e vorba şi hotărî să afle cât mai multe despre zeii hinduşi. Poate asta ar fi ajutat-o să-i cunoască pe oamenii de aici mai bine, dar, pentru moment, nu se confrunta cu nimic mistic sau bizar, ci doar cu tulburările interioare ale unei alte fiinţe umane care o excludea din start.

— Spune-mi, te rog! strigă ea. Ce se petrece?

— Arderea unei văduve. *Thakur-ul* a aflat că umbla vorba despre o ardere ce ar urma să aibă loc mâine, dar bunica Indirei mi-a zis să vin în satul de unde tocmai am plecat şi aici am descoperit că e, de fapt, astăzi.

— Doamne, Dumnezeule! Dar am crezut că *suttee-ul* e ilegal. Trebuie să-i oprim neapărat.

— Asta şi intenţionez. Este ilegal, dar asta nu înseamnă că nu se mai practică. Oamenii ştiu că britanicii se feresc să intervină dacă aleg locuri izolate.

Soarele, care le bătea direct în cap acum, ardea peisajul arid devenit ameninţător în goliciunea lui. Pe punctul de a izbucni în lacrimi, Eliza îşi dori să fie oriunde, numai aici nu.

— Ascultă, Eliza, spuse Jay, te-am avertizat că vechile

ritualuri s-au dat la fund. Cu asta ne luptăm.

— Dar să arzi o femeie de vie!

— Nimic nu se schimbă peste noapte.

Jay continuă să conducă în tăcere, iar Eliza se holbă la frumusețea aspră a deşertului, simțind că i se face rău. Puțin mai târziu, sunetul tobelor o alertă, anunțând-o că se apropiau de locul faptei.

Când Jay se dădu jos, Eliza dori să-l urmeze.

— Nu, stai! S-ar putea să fie deja prea târziu.

— Vin şi eu.

Bărbatul ezită doar o fracțiune de secundă.

— Foarte bine, dar va trebui să fugim.

Deşi decembrie era considerată lună de iarnă în Rajputana, încă putea fi mai fierbinte decât o lună de vară engleză. Ziua nu făcea excepție şi fruntea Elizei se îmbrobonise de sudoare deja.

— Acoperă-ți capul şi fața cu eşarfa cât poți de mult.

Când se apropiară de adunare, murmurul incantațiilor părea să copleşească sunetul tobelor.

— Ce se întâmplă acum?

El se opri şi rămase nemişcat o clipă.

— Vezi acolo, în spatele acelei clădiri, lângă albia secată a râului?

Eliza se răsuci şi văzu un grup mare de oameni, care îi bloca vederea.

— Trebuie să ocolesc, dar vreau ca tu să rămâi aici. Nu ai ce să faci, dar, dacă le spun cine sunt, am şanse să opresc nenorocirea.

Ea nu se mişcă şi aşteptă, cel puțin o vreme. Însă după câteva minute, când Jay ieşise din raza ei vizuală şi incantațiile nu se opriseră, începu să tremure. Alergă după el şi trecu de clădire, unde îşi dădu seama imediat că sunetul tobelor reprezenta invocarea morții.

Îl zări pe Jay clătinând din cap şi certându-se cu mai

mulți bărbați. Eliza nu o vedea pe femeie, dar, la vreo 20 de metri, în spatele unui rug funerar, un preot legăna un obiect masiv plin cu tămâie. Un altul lovea un clopoțel ce reuşea să acopere chiar şi tobele, în timp ce alți doi bărbați turnau ulei din urcioare de lut peste buştenii groşi. Când un alt bărbat aprinse o torță, apoi atinse lemnul pregătit, flăcări mici se ridicară în aer imediat, pentru ca mai apoi să moară. Auzi un vaiet ascuțit îngrozitor şi o văzu, în sfârşit, pe fata pe care o târau.

Eliza făcu un pas în față şi țipă, dar nimeni n-o băgă în seamă. Toți ochii erau ațintiți asupra siluetei micuțe ce urma să urce pe rug. Totul părea că încremenise şi Eliza înlemni de spaimă când fata, cu mâinile deja legate, păru un moment că-şi acceptase soarta. Însă imediat totul se schimbă, fiindcă Jay întoarse spatele bărbaților şi se repezi spre tânără. Dând coate în stânga şi-n dreapta, reuşi să rupă cordonul bărbaților.

Focul, mic la început, se transformase într-o ditamai văpaia. Inima Elizei aproape că se opri când Jay prinse mâinile fetei, trăgând-o departe de flăcări. Secundele trecură şi Eliza simți teama fetei, simți teroarea din tremurul corpului ei. Jay se chinui s-o târască pe fată de acolo şi, preț de o clipă, păru că şi el va muri ars, dar trei bărbați îl apucară cu putere şi-l smulseră de lângă victimă. Se luptă să se desprindă din strânsoarea lor şi se avântă din nou, dar ei îl împiedicară. Flăcările ajunseseră la margine, prinzând-o în mijlocul lor pe fată, care încă încerca să scape. Urla neîncetat, dar un grup de bărbați şi o femeie mai în vârstă înconjurară rugul, împingând-o înapoi, numai că de data asta cu nişte bețe lungi, spre un trup nemişcat înveşmântat în alb.

Totuşi, fata reuşi să-l ocolească şi să alerge într-o parte, unde flăcările erau mai slabe. Un bărbat îşi ridică sabia s-o lovească, aşa că se văzu nevoită să revină în mijlocul

focului. Dincolo de ea, o mulțime uriaşă, nemişcată privea scena. Elizei îi venea să alerge spre foc şi să o scape pe fată, dar tocmai atunci Jay se eliberă şi încercă încă o dată să ajungă la ea. Prea târziu! Flăcările linseră picioarele fetei. I se aprinse fusta, apoi eşarfa şi, la final, părul. Culorile aproape că te orbeau şi Eliza abia reuşi să se mai uite. Pe măsură ce infernul o cuprindea pe victimă, Eliza nu-l mai zări pe Jay, dar țipetele continuară, din ce în ce mai disperate.

Un nor nemilos de fum negru se ridică în aer şi, odată cu el, un miros pe care Eliza ştia că nu îl va uita cât va trăi. Vântul se înteți şi văpaia se înălță tot mai sus, învârtindu-se şi dansând, purtând urletele fetei spre cerul incredibil de albastru.

Eliza se dădu înapoi împiedicându-se, după care o luă la goană, îndepărtându-se de scena oribilă. Când țipetele încetară, nu mai auziră decât pârâiturile focului. Şocată profund, se aplecă în față, aproape doborâtă şi cu ochii arzându-i din cauza lacrimilor. Simți brațele lui Jay, care o trase tot mai departe de mirosul de carne arsă.

— N-ar fi trebuit să vezi asta, spuse el.

Eliza se răsuci şi începu să-l bată cu pumnii în piept.

— De ce a trebuit să se întâmple? De ce?

El o prinse din nou în brațe, de data asta mai strâns, şi Eliza îi observă arsura de la mână.

— Te-ai rănit.

— N-am nimic.

— Am văzut ce ai încercat să faci.

El clătină din cap.

— Am ajuns prea târziu. Sperasem că pot să-i conving să renunțe. Ascunseseră fata. Am crezut că am timp.

Jay îi înconjură umerii cu brațul şi o ajută să se urce în ataş.

După ce se aşeză pe locul ei, cu inima încă bătând să-i

spargă pieptul în ritmul tobei care anunțase moartea femeii, începu să plângă cu lacrimi amare. Apoi, după o vreme, se uită la Jay, care își încrucișase brațele peste ghidon și își lipise fruntea de ele. În pieptul ei se adunase o durere atât de groaznică, încât știu că propria voce ar putea să continue în orice clipă urletul tinerei ce se stinsese între timp.

— Era atât de tânără! șopti el.

Eliza nu răspunse, dar trase aer în piept, chinuindu-se să respire.

— Nu ne ducem acasă. Cred că te voi duce la palatul meu. E doar la o oră distanță de castelul Juraipore, dar e mai intim. Vom putea sta de vorbă, așa cum nu am reușit la castel.

— Dar nu mai e nimic de discutat, izbuti ea să rostească printre suspinele înăbușite care începuseră s-o scuture din nou.

— Sunt multe de spus, dar mai întâi trebuie să înfrunți emoțiile celor văzute. Eu sunt obișnuit.

Nu-și mai adresară niciun cuvânt în timpul călătoriei și, după circa o oră, sosiră la un palat a cărei frumusețe pălise de mult. O conduse printr-o poartă mare prinsă într-un zid lung, apoi într-o zonă frumoasă, înconjurată de clădiri din piatră aurită, cu uși pe ambele laturi ce dădeau spre curte.

— Încăperile servitorilor, grajdurile și cămările, spuse el.

Pe partea opusă porții, o verandă cu coloane se întindea pe lungimea unei clădiri vechi cu două etaje. Era limpede că apa nu lipsea de aici, fiindcă, spre deosebire de celelalte locuri unde fuseseră, curtea era extraordinar de verde și petuniile roz și roșii se revărsau aranjate pe margini. Un copac înalt cu flori galbene și frunze lungi se ridica în mijloc, oferind suficientă umbră celor două bănci de dedesubt.

— E un *Senna siamea,* spuse el când îi observă privirea. Poate atinge o înălțime de 20 de metri. Ăsta încă nu a

crescut aşa de mult. Folosim aceşti copaci pentru mobilă şi alte obiecte. Mai sunt mulţi în grădinile din spate, adăugă el, arătând în direcţia coloanelor.

Merseră prin clădire şi de-a lungul unei galerii deschise şi al unei terase cu scară exterioară. Eliza admiră grădinile mari şi livada. Mirosul de iarbă pluti spre ea şi inspiră adânc parfumul proaspăt al aerului. Deşi încă habar nu avea cum va putea vreodată să scape de dezgustul şi de teroarea din sufletul ei, admise că fusese o alegere atentă din partea lui Jay să vină în acest loc izolat şi liniştit. Se opri o clipă să privească orizontul şi observă panta din spate ce cobora blând.

Jay o conduse la un dormitor de la primul etaj.

— Când o să se mai răcorească şi eşti pregătită, te aştept pe terasa de dedesubt.

Bărbatul îi strânse mâna.

— Pe curând!

Eliza se aşează pe pat, care nu mai fusese folosit de mult timp. Adulmecă mirosul de naftalină, dar şi un parfum care îi aminti de Laxmi. Poate că fusese camera mamei lui Jay la un moment dat? Lângă ea era un mic salon de pictură, căruia Jay îi spusese *dari khana,* cu un covor mare şi câteva perne. Ea încercă să se gândească la alte lucruri, dar auzea întruna ţipetele tinerei. O străină într-un ţinut străin. Sperase că, venind aici, îşi va regăsi rădăcinile, dar, de fapt, se cufunda în mâl. Nu era o lume potrivită pentru ea. *Pentru nicio femeie,* de fapt, se gândi ea. Nu se putu abţine să nu se îngrijoreze în privinţa propriei siguranţe. Şi ea tot văduvă era. Oare cum te simţeai ştiind că vei avea parte de o moarte agonizantă? Suferinţa incredibilă, spaima, cruzimea brutală mai îngrozitoare decât orice ţi-ai putea imagina?

Când strălucirea zilei se mai diminuă şi cerul deveni liliachiu mai întâi, apoi roz-pal, se duse să-l caute pe Jay. Îl găsi învârtind între degete un pahar cu whisky, trântit pe un

scaun din răchită pe terasa cu arcadă sau galeria din spatele clădirii, mai mică şi mai intimă decât vestibulul cu coloane din faţă. Debusolat, bărbatul îşi duse mâna la cap să-şi dea părul ciufulit de pe faţă. Când îşi frecă fruntea, Eliza văzu că încă e neagră din cauza fumului.

— Obişnuiam să locuim aici, cea mai mare parte a timpului, spuse el şi îi arătă cu mâna spre zona din spate. Bei ceva?

Un majordom îi aduse o băutură şi ea se aşeză pe scaunul din faţa lui Jay. Se lăsase întunericul şi luna îşi arunca razele argintii peste grădină, de unde aromele nopţii, alături de alte miresme se răspândeau în aer. Simţi că ar putea să se lase învăluită de căldura lui blândă, dar atunci Jay întrerupse tăcerea.

— Cu două săptămâni înainte ca bunicul să moară, bunica a încetat să mănânce şi să bea apă. Şi-a îngrijit soţul, dar noaptea o auzeam incantând „ram-ram” în mod repetat. Imediat ce el a murit, ne-a şi anunţat că va comite *suttee-ul* a doua zi dimineaţă când va fi ars. Credea că e o dezonoare pentru o soţie să trăiască mai mult decât soţul ei.

Jay vârî în buzunar o cutie de chibrituri care zăcea pe o masă, se ridică în picioare şi luă o lumânare dintr-un suport metalic prinsă de perete. Scoase cutia cu chibrituri, scăpără unul şi aprinse lumânarea. O folosi pentru cele două lămpi fixate de zidul exterior şi mirosul de ulei ars umplu aerul. Lumina pâlpâi şi Eliza urmări fumul preţ de un minut sau două.

— Ai fost acolo?

— M-am dus cu mama, care ştia că tatăl ei nu mai are mult. După ce a murit, bunica s-a spălat, şi-a pus hainele de nuntă, apoi a stat întinsă peste trupul bunicului tot restul nopţii, având companie doar urletul maidanezilor din oraş. Când soarele a răsărit, a sosit *devarul* ei, fratele soţului ei, care urma să îndeplinească ultimele ritualuri.

Când o *sati* se duce la rug, e însoțită de o mulțime de oameni şi aceştia deja începuseră să se strângă.

— Şi ai văzut toate astea?

Jay se holbase la întuneric până atunci, dar acum se întoarse să se uite la ea, cu ochi sumbri din care dispăruse lumina şi cu buzele strâmbate de un zâmbet trist.

— Trimisese după mine, dar mama a interceptat mesajul şi a poruncit să fiu încuiat în camera mea. Mama nu era de acord, însă eu trebuia să văd, aşa că am ieşit pe fereastră. Mi-am iubit bunicii.

Se opri şi înghiți cu greu, înainte de a vorbi din nou.

— Uneori, femeile sunt legate. Dar nu şi bunica. Când am ajuns acolo, flăcările urlau şi nici măcar n-am reuşit s-o zăresc. În schimb, am auzit-o. A incantat „ram-ram" până când a murit. Oamenii o idolatrizează chiar şi astăzi.

Eliza păstră tăcerea câteva momente. Îi urmări trăsăturile ascuțite ale feței, părând acum şi mai umbrite în licărul lămpii. Observă că şocul şi suferința încă zăboveau pe chipul lui. Cum de nu băgase de seamă mai devreme? Apoi coborî umerii şi mai mult şi se adânci într-o tăcere solitară, plecându-şi capul şi privindu-şi mâinile. Muşchii fălcilor tresăriră uşor. Ce experiență îngrozitoare pentru un copil! Probabil că i-a frânt inima, aşa cum moartea tatălui ei a sfâşiat-o pe ea.

— Câți ani aveai?

— Treisprezece ani. S-a întâmplat cu o săptămână înainte să împlinesc 14. În timpul vacanței şcolare, altfel aş fi fost în Anglia.

Eliza îl privi intens şi ochii i se umplură de lacrimi, emoționată la gândul copilului din el.

— Presupun că n-ai povestit nimănui când te-ai întors la şcoală, nu?

El clătină din cap şi o privi direct în ochi. Eliza se simțea de parcă ar fi putut vedea prin el, iar el, prin ea. Apoi Jay îşi

feri privirea.

— Deja credeau despre mine că sunt un sălbatic sau un animal de companie. Bunica şi-a adorat soţul şi a fost devastată de moartea lui, dar, cu excepţia mamei, nimeni nu a încercat s-o oprească. Cumnatul ei îşi făcea griji că, dacă nu respectă tradiţia, va aduce ruşine familiei.

— De ce au permis femeile aşa ceva?

El ridică din umeri.

— Unele încă văd obiceiul ca pe forma supremă de devotament şi sacrificiu feminin. A vrut să fie cu soţul ei în viaţa următoare, aşa că pentru ea a fost singura soluţie.

— Dar e o crimă împotriva femeilor.

Jay o privi din nou, cu o asemenea tristeţe în ochi, încât Eliza tânji să-l aline, dar se mulţumi să vorbească.

— Şi dacă nu există altă viaţă, Jay?

El oftă adânc, dar îi susţinu privirea.

— Femeile chiar nu au nicio valoare? spuse ea.

— Cele care doresc să devină *sati* vorbesc despre un gest voluntar de devotament. Noi am putea spune că sunt spălate pe creier. Cu siguranţă vechile credinţe sunt mai puternice decât instinctul de supravieţuire. Aveau de ales între arderea pe rug sau perspectiva de a fi considerate nişte soţii decăzute.

— Fără să fie obligate?

El pufni şi îşi feri privirea. Eliza se simţi o fracţiune de secundă de parcă ar fi rupt o vrajă.

— Ba da. Preoţii care primesc ceva de valoare din averea femeilor le încurajează. Rudele ambelor familii care îşi doresc bijuteriile lor le încurajează şi, în unele cazuri, femeile trebuie drogate cu *bhang,* marijuana, cum ai numi-o tu, sau opiu. Sau legate de cadavrul soţului cu frânghii. Oricum, chiar dacă viaţa de văduvă e dificilă, multe au încercat să fugă. Şi, când au făcut-o, au adus dizgraţia asupra întregii familii.

— Atracția vieții e mai puternică decât legăturile de familie sau promisiunea nemuririi, nu?

— Cam aşa.

— Dar unele chiar cred în asta. Precum bunica ta?

— Bănuiesc că da. Pentru unele dintre ele este şi era o alegere profund spirituală. Greu de înțeles, nu? Se întâmplă din multe motive, nu neapărat fiindcă sunt silite sau din motive religioase. Uneori o femeie deprimată sau disperată o foloseşte ca pe un mijloc de a se sinucide. Complet nepotrivit, desigur.

— Pare să aibă legătură cu versiunea asta idealizată a felului în care ar trebui să fie o femeie.

— Nu e cu mult diferită de cultura ta, deşi noi o ducem la extrem, fireşte.

— Noi nu ardem femei.

În ciuda nefericirii de pe chipul lui, Eliza îi aruncă o privire aspră.

— Iar infanticidul feminin nu se întâmplă în Anglia.

— Poate nu acum, dar du-te înapoi în trecut. Ştiai că, după ce britanicii au scos aici în afara legii *suttee-ul,* au fost mai multe cazuri decât înainte?

Ea clătină din cap şi între ei se lăsă o tăcere deloc confortabilă.

— Ce vei face?

— O să-i spun lui Anish, apoi lui Chatur şi, bineînțeles, niciunul nu va face nimic. Voi discuta şi cu Clifford Salter. S-ar putea ca britanicii să-i caute pe vinovați, dar nu vor avea şanse de reuşită. Sătenii vor strânge rândurile.

— Dar tu i-ai putea identifica.

— Britanicii nu vor merge atât de departe. Ştiu şi ei că povestea asta continuă.

— De ce oare în toată lumea femeile sunt şi au fost prost tratate? întrebă ea, simțind o angoasă atât de puternică, încât nici nu ştia cum să-i facă față.

El ridică din umeri.

— E o întrebare veche de când lumea. Şi nu cunosc răspunsul.

Eliza deveni conştientă de cât de periculoasă putea deveni viaţa pentru ea aici, dar, în acelaşi timp, dacă tot avea să rămână, simţi şi o nevoie tot mai mare să nu judece India neapărat, ci mai degrabă să o înţeleagă mai bine.

Noaptea se aşternu peste grădină ca o pătură. Nu se mai vedea nimic, dar se auzeau pocnetul ramurilor şi animalele mişcându-se prin tufişuri. Eliza şovăi câteva minute bune înainte de a deschide gura, speriată că, dacă făcea o mişcare greşită sau spunea ceva aiurea, fundaţia vieţii ei s-ar fi putut fisura. În ochii trişti ai lui Jay se văzu pe ea însăşi şi, din cauza asta, dori să-i ofere ceva din ea însăşi. Întotdeauna crezuse că, dacă nu vorbea despre tatăl ei, se proteja, dar trăise în spatele unui perete de sticlă care acum era pe punctul de a se crăpa.

Într-un târziu, sparse tăcerea şi se uită în ochii lui.

— Tata a murit când aveam doar zece ani, spuse ea, cu inima bătându-i nebuneşte.

— Îmi pare rău.

Văzu în ochii lui că e sincer.

— Şi eu am fost de faţă.

10

Eliza deschise ochii şi dimineaţa poleită o întâmpină cu un aer atât de dulce şi de proaspăt, încât aproape că-i veni să creadă că nimic nu fusese real, că totul fusese doar un coşmar dizolvat de lumină. Cu excepţia mirosului. Se prăbuşise în pat îmbrăcată seara trecută. Îşi smulse hainele care încă purtau izul sacrificiului uman şi găsi un halat în şifonierul înalt şi negru. Şi-l strânse bine pe lângă corp şi ieşi pe terasă în căutarea lui Jay.

Afară, lumea părea că încremenise. Nicio frunză nu se mişca, dar mirosul ierburilor aromatice se răspândea dinspre locul în care creşteau. Parfumul iasomiei şi al caprifoiului cuprinsese aerul. Eliza observă că arcada ce înfrumuseța terasa avea culoarea nisipului şi strălucea în razele soarelui. Cu o seară în urmă, nu observase culoarea.

— De-ar fi întotdeauna aşa! spuse ea, când îl văzu pe Jay în urma majordomului care ducea o tavă cu cafele.

— Cum anume?

— Liniştit.

Jay privi cerul ca şi cum ar fi căutat un răspuns acolo, apoi se uită la ea.

— Aici e inima mea, şopti el, cu ochii strălucind şi plini de emoție. Aici vin când lumea pare imposibilă. Şi, întâmplător, tot aici m-am născut.

— Camera în care stau e a mamei tale?

El încuviință din cap şi nu-şi dezlipi privirea de a ei.

— Toți avem inimile rănite. Tu, eu, Indi. Asta ne uneşte.

Jay se cufundă în gânduri, iar Eliza alese să creadă vorbele lui. Era nebărbierit, purta încă hainele de ieri şi mirosea a praf, a nisip şi a fum. Deşi se spălase pe față de petele de funingine, părea cumva pierdut.

— Ai nevoie de haine curate? întrebă el. Eu sigur da.

Ea încuviință din cap.

— Pot să rezolv asta.

— Trebuie să-mi spăl şi părul.

Spre deosebire de Clifford, Eliza nu credea că britanicii din India se arătaseră sensibili față de obiceiurile băştinaşilor. Dar până acum fusese convinsă că britanicii aveau dreptatea de partea lor. Dar, dacă aveau să întoarcă spatele unor asemenea orori, atunci deveneau şi ei vinovați. Cu siguranță exageraseră cu înăbuşirea revoltelor şi, la urma urmei, cine le dădea dreptul să fie aici? Acest lucru îngrozitor îi îmbolnăvea sufletul. Misoginismul avea multe

fețe în părți diferite ale lumii, dar nimeni nu merita să moară ars de viu, prăjit ca o bucată de carne. Nimeni.

Admiră grădina fermecătoare şi se bucură de calmul şi de liniştea ei. Era sălbatică, încântătoare, cu alei îngrijite şi cu flori. Trandafiri cățărători, iasomie şi cine mai ştie ce, toate revărsându-se din abundență. Deşi nu era greu de văzut cum ar fi putut deveni şi mai frumoasă, dacă ar mai fi avut şi câteva spații deschise din loc în loc. Undeva exista o sursă de apă şi poate panta pe care o zărise în spate avea legătură cu asta.

Se hotărî să întrebe.

— Folosim apă de ploaie, pe care o colectăm în containere mici. Există şi nişte pârâiaşe sau *nallah* care apar odată cu venirea ploilor şi avem şi fântâni aici. Dar trebuie să facem mai multe, să construim baraje, rezervoare şi bazine. Practic, avem nevoie de lucrări de irigații, dar nu ştiu sigur ce-aş putea întreprinde eu în acest sens.

— Nu vrei să faci ceva care să conteze în viețile oamenilor?

Jay se încruntă, dar ultima ei remarcă o luă chiar şi pe ea prin surprindere.

Continuă să se gândească la apă. Poate că nu avea nicio putere în privința felului în care femeile erau tratate, dar se simți mai bine când luă în calcul alte modalități prin care să-i ajute pe oameni.

— Trebuie să existe o cale prin care să ajuți oamenii.

— Fac tot ce-mi stă în putere, angajez numai localnici, le dau voie să vină la fântâna din curtea noastră, dar depinde de fratele meu să mai reducă din taxe şi el nu e de acord cu asta.

— Dar ce părere ai de irigații?

— Ei bine, după cum am spus...

Ea îl întrerupse.

— Sigur ai putea construi un sistem, spuse ea.

— Am luat în calcul şi asta.

— Dar aici. E locul perfect. Pe terenul tău, acolo unde se adânceşte, ai putea face un lac. Ba chiar mai multe.

— Probabil ai senzația că sunt plin de bani, nu? Dețin această motocicletă, dar, Eliza, maşina e a mamei. Am un palat vechi frumos pe care abia îmi permit să-l restaurez şi o pensie viageră relativ generoasă, însă nici pomeneală să poată acoperi proiectul unui sistem de irigații.

— Atunci strânge bani. Acolo unde e voință...

Se opri pentru o clipă, dar nu se putu abține.

— Tu chiar vezi sărăcia oamenilor?

— Bineînțeles.

— Nu, Jay, nu cred. Vezi ceea ce vrei să vezi. Voi developa fotografiile de ieri şi te vei uita la ele cu ochii larg deschişi. Nu vei putea ignora lucrurile atât de uşor când le vei vedea în alb-negru. A venit momentul să acționezi. Fă ceva!

— Zici că eşti prietenul meu Devdan.

— Păi, dacă scopul lui e să întreprindă ceva cu privire la inegalitățile de aici, atunci sunt de partea lui. Ai apă. Începe de aici.

— Şi bani de unde?

— Strânge. Voi face şi eu tot ce pot.

Eliza aprecie faptul că palatul lui Jay era un loc special în care să te retragi, să-ți împrospătezi mintea şi sufletul. În ciuda grozăviei la care fusese martoră, se simțea de parcă păşise în ceva pierdut de mult şi care o determina să gândească diferit. Nu putea să precizeze ce anume. O senzație de apartenență. Cu toate că părea ciudat să spună aşa ceva după ce văzuse o întâmplare care o făcea să se simtă ca o străină.

După micul dejun – un fel de prăjitură cu cremă de lapte şi miere –, se duse în camera ei, unde găsi un set de haine indiene. Pe micul lavoar descoperi un bol cu apă călduță şi o cană mare. Îşi spălă părul ca să scape de ultimele rămăşițe

de miros, dar nu-şi putu împiedica lacrimile când tânăra îi reveni în minte. Ea nu-şi va mai spăla părul niciodată, nu va mai avea copii, nu va mai avea nicio viaţă. Îşi lăsă părul liber pe spate, încă umed, se îmbrăcă, apoi îl găsi pe Jay într-o cameră de jos, sărăcăcios mobilată, dar spaţioasă şi aerisită, cu pereţi fini care străluceau precum nişte coji de ou lustruite.

Bărbatul îi zâmbi şi se ridică în picioare când o zări.

— Ai un păr foarte frumos.

— Aşa cum e acum? întrebă ea, ridicând câteva şuviţe umede.

Jay izbucni în râs.

— Când e uscat. Are atât de multe culori în el. Uneori e auriu, alteori parcă e în flăcări.

— Aşadar nu seamănă cu părul de cămilă.

— Am fost necioplit. Lartă-mă!

O privi în ochi şi, preţ de o clipă, Eliza simţi că i-ar putea ierta orice.

— Am crezut că eşti doar o altă britanică venită să se holbeze la băştinaşii caraghioşi.

— Nici pomeneală.

Plecară la plimbare şi vorbiră tot timpul. Mai întâi, el o duse în galeria cu coloane pe care i-o descrisese odată. De fapt era o loggia sau o verandă mare, după cum spusese el, apoi o conduse de pe terasă într-o lateralăa grădinii. Arcadele erau ascuţite şi asizele, sculptate cu flori şi frunze. Unele se spărseseră, dar piatra strălucea aurie.

— Avem din abundenţă gresie, plăcuţe de ardezie, marmură şi alte materiale aici, în Rajputana. Carierele de piatră Makrana au asigurat multă marmură pentru palatul Taj din Agra. Dar avem şi calcar de la Jaisalmer şi piatră roşie, de asemenea, folosită la construirea Fortului Roşu din Delhi. L-ai văzut?

— Da, şi mi-ar plăcea să mă întorc la Delhi. După cum

ştii, acolo am locuit. De fapt, va trebui să mă duc la un moment dat acolo să-mi ridic fotografiile finale.

— Să stai neapărat la Imperial. Toţi britanicii se duc acolo.

Ea încuviinţă din cap şi trecură printr-o poartă lată, intrând într-o încăpere uluitoare, de două ori mai înaltă decât celelalte, unde lumina pătrundea prin ferestre pe care nici măcar nu le vedea.

— Sunt deasupra arcurilor de boltă, spuse el, când îi observă privirea.

Felul în care razele soarelui lumina jumătatea de sus a camerei dădea impresia că astrul solar fusese inventat exact cu acest scop, iar înălţimea sălii le modifica tonalitatea vocilor.

— E o sală de recepţii. Uită-te la podea.

Îşi coborî privirea şi observă că plăcile de marmură se crăpaseră pe alocuri.

Jay rămase nemişcat o clipă.

— Vrei să-mi povesteşti ce s-a întâmplat cu tatăl tău?

Eliza închise ochii câteva secunde. Când îi redeschise, el o privea cu atâta blândeţe, încât clipi des de mai multe ori ca să scape de intensitatea fierbinte a ochilor lui.

— S-a întâmplat pe 23 decembrie 1912. Nu voi uita niciodată data, fiindcă stătea pe un elefant ce mergea imediat în spatele viceregelui, chiar în fruntea procesiunii. Eu şi mama eram tare mândre. Delhi urma să preia de la Calcutta rolul de centru al guvernului britanic, iar în ziua aceea viceregele îşi făcea intrarea ceremonială în oraş.

Jay continuă să o privească intens şi ochii lui se adumbriră.

— Continuă.

Eliza se pregăti să povestească mai departe.

— Cineva a aruncat o bombă. Eu şi mama urmăream totul de pe balconul nostru. L-am văzut pe tata prăbuşindu-

se şi, când am alergat în stradă, am aflat că bomba îl omorâse.

Se opri şi Jay îi întinse mâna.

— A fost vina mea. Îl rugasem să se oprească şi să-mi facă semn cu mâna. Dacă nu i-aş fi cerut asta... În fine, m-am dus la el şi l-am îmbrăţişat. I-am spus că-l iubesc. Mulţi ani m-am prefăcut că el mă auzise. Cineva m-a ajutat să mă ridic, iar rochiţa mea nouă şi albă se murdărise de sânge.

— Eliza, s-ar putea să ţi se pară o întrebare ciudată, dar crezi în destin?

— Nu sunt sigură că ştiu ce înseamnă.

— Noi credem că îţi poţi modifica destinul, dar există anumite lucruri care sunt menite să se întâmple. Nu există altă cale, decât să se întâmple.

— Cum ar fi?

Jay o privi de parcă ar fi vrut să-i răspundă serios, dar se răzgândi.

Zâmbi, apoi dădu din mână a lehamite.

— Înseamnă altceva pentru fiecare om, cred. Mă întrebam doar ce înseamnă pentru tine.

Puţin mai târziu, Jay o conduse prin grădină până la grajdurile de la capătul palatului. Eliza, curioasă, îl întrebă de ce nu plecau spre casă.

— Ştii să călăreşti? o iscodi el, ridicându-şi faţa spre soare.

— Talentul meu la călărit a cam ruginit.

Jay îşi coborî privirea spre ea.

— Mă gândeam că am putea să deviem puţin de la călătoria noastră.

Un băiat de la grajduri îi salută şi Jay îi răspunse cu afecţiune. Băiatul le aduse doi cai. Eliza încă îşi bătea capul cu semnificaţia destinului şi cu motivul întrebării lui. Avea să rezolve mai târziu misterul.

— Cai de deşert, rosti Jay, fără să ştie ce se petrece în

mintea ei.

Eliza se minună de capetele magnifice ale animalelor şi de gâtul lor gros şi arcuit, de urechile frumos curbate şi drepte, dar cel mai mult îi atrase atenţia genele lor lungi şi nările splendide.

— Calul de deşert se trage din caii arabi.

— Am putea face asta altă dată? Trebuie să mă întorc la castel să developez filmul înainte ca imaginile să dispară. Te superi?

— Doar o plimbare scurtă? Nu-ţi face griji, al tău e foarte docil.

Se simţi sfâşiată între dorinţa de a mai petrece timp cu el şi angoasa provocată de îndemânarea ei la călărit.

— Te ţin eu bine.

Când Jay îi zâmbi, pricepu că refuzul era inutil, aşa că acceptă nervoasă. Ultima oară călărise pe vremea adolescenţei, dar, începând să simtă că poate avea încredere în el, în această lume ciudată, nu rezistă ispitei de a mai petrece timp în compania lui.

— Încercăm fără şa? Dacă nu ai mai făcut-o înainte, vei vedea ce grozav e. Te va ajuta să treci peste amintirea oribilă a celor întâmplate ieri.

Ea nu scoase niciun cuvânt, dar ştia că nimic nu va putea şterge o asemenea amintire.

— Stabileşti o legătură mai strânsă cu animalul. Vrei să încerci? Dar nu vei putea călări într-o parte.

Eliza se uită la el fără să vorbească. El îi interpretă tăcerea ca acceptare şi se apropie să o ajute să încalece. Inima îi bubuia în piept.

— Priveşte-mă, spuse el, sărind pe cal. Trebuie să stai puţin mai în faţă şi să nu-ţi lipeşti gleznele sau gambele prea strâns de cal atunci când încetineşti sau te opreşti. Nu fi nervoasă.

Însă Eliza nu voia să-şi lase viaţa în seama unui animal.

— O să fie bine. Ai încredere în el. Altfel, îți va simți frica. Relaxează-te şi bucură-te de plimbare!

Înainte de a se mişca, Eliza îi căută privirea.

— Ce ai vrut să spui cu destinul?

El ridică din umeri.

— Noi ne gândim adesea la destin.

Răspunsul lui nu o satisfăcu deloc şi ceva din privirea lui ferită o determină să nu creadă că acesta e motivul pentru care adusese în discuție subiectul mai devreme. Evita să îi spună ceva.

Porniră încet şi, chiar dacă ritmul nu era deloc rapid, simți cum i se umezesc palmele şi scalpul de sudoare. Trecură pe lângă câteva sate lovite de sărăcie şi Eliza observă nefericirea vieții din inima peisajului mohorât. Se gândi din nou cum apa ar putea schimba traiul oamenilor. Apoi, treptat, după ce lăsară satele în spate, vântul îi flutură părul şi ea începu să se bucure de experiența călăritului pe terenul aspru, dar magic al Rajputanei. Ba chiar simți o legătură aparte cu calul.

Jay se ținu de cuvânt. Plimbarea nu dură mult şi, cât ai clipi, se trezi din nou în ataş.

— Ți-a plăcut? o întrebă el înainte de a tura motocicleta.

— A fost o surpriză chiar şi pentru mine.

Într-adevăr. Deşi urletele femeii încă îi răsunau în cap, plimbarea o ajutase să se simtă mai puțin tulburată.

El râse şi o privi.

— Ar fi trebuit să-ți vezi fața. Numai tonuri de roşu şi de roz. Îmi venea să te iau în brațe şi să te duc în regatul meu privat, unde să te țin prizonieră.

— Ai un regat privat? îngăimă ea, ferindu-şi privirea.

Nu ştia dacă din cauza stânjenelii sau pentru că inima îi bătu din nou nebuneşte.

Înapoi la castel, Eliza se întâlni mai întâi cu Indira. Lumina se revărsa prin ferestrele înalte ale holului, desenând modele pe podea. Le privi intens, copleşită de strălucirea neobişnuită.

— Aţi stat mai mult decât ne-am aşteptat, spuse Indi şi zâmbi, deşi păru uşor nervoasă când o însoţi spre camerele de jos.

— Da.

Indi se opri, iar Eliza continuă să meargă.

— De ce? E doar o călătorie de o zi până în satul meu şi înapoi.

Crezând că fata e pur şi simplu curioasă, Eliza se întoarse să o privească.

— S-a întâmplat ceva.

— Cu Jay?

Eliza simţi un ac în inimă. Sperase să poată vorbi cu Indi despre ce se petrecuse, dar, şocată de ochii ei reci, îşi dădu seama că e imposibil.

— Aş prefera să nu discut despre asta.

— Ai stat la palatul lui?

— Da, în vechea cameră a lui Laxmi, cred.

— Acela e dormitorul lui Jay acum.

— N-am ştiut.

— Şi el unde-a dormit?

— Habar n-am. Ascultă, am de developat un film.

Eliza mai făcu doi paşi, dar Indi veni iute din spate şi o apucă de mânecă.

— Astea nu sunt hainele tale. Ce s-a întâmplat cu ele?

Indi îşi îngustase privirea şi aceeaşi expresie de gelozie şi de suspiciune pe care Eliza o observase în timpul balului apăru din nou pe chipul ei. Uluită de ostilitatea făţişă, îi răspunse cu un bâlbâit.

— Eu... Eu...

— Ți-a dat dormitorul lui. Eşti privilegiată. Mie nu mi l-a oferit niciodată.

Eliza se posomorî la auzul tonului Indirei. Nu-i va permite fetei să-i vorbească în felul acesta.

— Îmi pare rău, dar nu e vina mea. Acum, te rog, chiar trebuie să plec.

Îşi trase mâna şi reuşi să plece, dar scurta interacțiune îi lăsase un gust amar. Nu voia ca Indira să îi fie duşmancă.

Oricât se chinui, Eliza nu izbuti să-şi scoată din minte *suttee-ul.* Nu oroarea celor văzute îi prinsese inima ca într-un cleşte, ci mirosul oribil care i se strecurase în nări şi rămăsese acolo. Trebuia neapărat să stea de vorbă cu cineva. Cu un englez care să înțeleagă pe deplin ce e în sufletul ei. Se strecură afară şi, după ce chemă o ricşă, cincisprezece minute mai târziu se cuibări pe o canapea confortabilă din salonul lui Dottie, sorbind ceai dintr-o ceşcuță de porțelan.

— Ei bine, recunosc că e o plăcere, spuse Dottie. Mie îmi vine greu să-mi umplu orele, dar bănuiesc că tu nu ai această problemă.

Eliza clătină din cap, ascultând doar pe jumătate. Normalitatea lui Dottie şi tot ce era englez o izbi: ghiveciul cu măzăriche de pe măsuța de cafea, pianul din colț, picturile cu câinii ciobăneşti şi perdelele drăguțe înflorate. *Din pânză Liberty,* se gândi ea dând din cap iarăşi, făcându-i-se brusc dor de casă.

— Am vrut să stau de vorbă cu tine, spuse ea. Am mintea agitată şi abia mai ştiu ce gândesc şi ce simt.

I se puse un nod în gât şi trase adânc aer în piept. Oare putea să vorbească despre asta? Cuvintele nu păreau deloc potrivite să descrie realitatea unei asemenea morți.

— Desigur.

Eliza se uită la chipul amabil al lui Dottie.

— Dacă îți povestesc, nu ştiu sigur cine ar trebui să afle.

Dottie o privi nedumerită.

— Eu...

Eliza se opri.

— Am văzut ceva.

— Da?

— O femeie arsă de vie.

Dottie îşi muşcă buza.

— Îngrozitor! Un accident?

— Nu. Tu nu...

Trase iarăşi adânc aer în piept.

— Au ars pe rug o văduvă.

Dottie îşi duse mâna la gură şi se albi la faţă.

— Doamne, Dumnezeule! Chiar nu ştiu ce să zic. Probabil că eşti foarte şocată.

— Probabil că sunt. Am crezut că mi-am revenit, dar nu reuşesc să scap de mirosul de carne arsă. Dottie, nu am văzut niciodată ceva mai îngrozitor.

— Oh, draga de tine!

Eliza suspină.

Dottie se ridică şi începu să se învârtă prin cameră cu paşi mari.

— E împotriva legii, aşa că trebuie să-i spunem lui Clifford şi apoi...

— Nu! o întrerupse Eliza. Nu! Lasă-l pe Jay să o facă. Mi-a zis că lucrurile astea încă se întâmplă şi că autorităţile nu fac nimic. Mă întreb dacă nu cumva doreşte să rezolve lucrurile fără să-i amestece pe britanici.

Acum Dottie era cea şocată şi se holbă la Eliza.

— Doar nu te-a dus chiar el să vezi aşa ceva!

— Nu. Eram în drum spre un alt loc şi el a încercat să-i oprească.

— Şi?

— A fost foarte curajos, s-a ars şi la mână, dar...

Un alt suspin îi scăpă de pe buze.

— Am ajuns prea târziu.

Dottie se apropie de vitrina cu băuturi şi răsuci cheița.

— Cred că ai nevoie de ceva mai tare decât ceaiul. Ştiu sigur.

Ridică o sticlă.

— Un brandy?

Eliza încuviință şi Dottie aduse două păhărele pline cu lichidul de culoarea chihlimbarului. Îl dădu pe gât pe al ei imediat ce se aşeză pe canapea lângă Eliza.

— Lisuse, oamenii ăştia... Nu-mi pasă de sistemul lor de credințe. Iar chestia asta e o monstruozitate. O barbarie cumplită.

Dottie clătină din cap.

— Chiar când începi să te simți, în sfârşit, acasă, se întâmplă una ca asta.

— Nu pot să cred că există aşa ceva... Nu ştiu ce să fac. A fost oribil ce-am văzut.

Eliza îşi plecă fruntea şi simți arsura lacrimilor.

— Sunt sigură că aşa a fost.

— Mi-e greață întruna.

Eliza se aplecă şi mai tare şi-şi îngropă fața între palme.

Dottie o mângâie pe spate.

— Biata fată...

Eliza se răsuci şi îşi ridică privirea spre Dottie.

— Jay spune că *suttee-ul* s-a desfăşurat în mare secret şi că, pentru o vreme, s-a întâmplat chiar mai des, după ce a fost scos în afara legii. Jay trebuie să raporteze. Mai bine să vină din partea lui.

— El ți-a spus să procedezi aşa?

— Nu! Nici vorbă!

— Fiindcă e crimă, Eliza. Nu au voie să scape nepedepsiți.

— Au mai scăpat şi scapă şi azi. Ascultă, mai bine plec. Te rog să nu mai povesteşti nimănui. Nu vreau să ştie Clifford că am fost acolo. Va da vina pe Jay sau va încerca

să-mi impună anumite limite.

Dottie îi atinse mâna.

— Draga mea, nu te pot lăsa să pleci în halul ăsta. Tremuri din toate încheieturile. Rămâi şi ia masa cu mine. Măcar un sendviş, da?

Mai târziu în după-amiaza aceea, Eliza se ascunse în întunericul camerei obscure. Când ieşea de acolo, cădea pe gânduri, amintindu-şi ceea ce văzuse şi ceea ce spusese Dottie. Când se gândea la Jay, trăia sentimente mai calde decât înainte. Dorise să-l întrebe din nou despre destin şi nici asta nu-i ieşea din minte. Se referea la soartă, la ceva ce nu poți controla? Dacă aşa stăteau lucrurile, ea nu avea să se împace niciodată cu o asemenea viziune fatalistă asupra vieții.

Gândurile i se îndreptară spre Indira. Trebuia să găsească o cale să încurajeze prietenia cu fata şi în niciun caz competiția. După o vreme, se dezbrăcă şi se întinse în pat, ascultând ciripitul păsărilor. La început, vocile trecutului nu o lăsară în pace. Mai întâi, tatăl ei care îi promisese că îi va face semn cu mâna, apoi Oliver chiar înainte să se repeadă afară, trântind uşa căsniciei lor şi a propriei lui vieți. În cele din urmă, epuizată de amestecul de suferință şi de şoc, adormi.

O trezi un ciocănit la uşă şi, crezând că e Indi sau Kiri, se înfăşură într-un halat subțire din mătase şi se duse să deschidă, cu părul complet răvăşit. Spre surpriza ei, dădu cu ochii de Jay. Se priviră intens şi, simțind cum se îmbujorează, îşi strânse halatul mai tare peste sâni.

— Ce vrei? reuşi ea să îngaime.

— Mama doreşte să-ți vorbească.

— De ce-ai venit să-mi spui? Am greşit cu ceva?

— Nu. Pur şi simplu, ea a sugerat.

În tot acest schimb de replici, ea îi susținu privirea. Jay şi-o feri pe-a lui preț de o secundă, apoi se uită din nou la

ea.

— Eliza, eu...

— Da?

Jay întinse mâna şi îi mângâie părul.

— Ai un păr atât de frumos!

Ea zâmbi.

— Cred că mi-ai mai spus asta. Şi nu doar o dată!

Ceva din expresia lui o făcu să simtă mai mult decât ar fi vrut. Oare se juca doar cu ea? Îşi mângâie lănţicul de argint pe care îl purta întotdeauna şi mica piatră preţioasă ce stătea lipită la baza gâtului, apoi îşi atinse locul unde pulsul i se înteţise. În acel moment, Anglia i se păru foarte departe. De fapt, ori de câte ori el se uita la ea, Anglia se îndepărta tot mai mult.

— Mă aştepţi pe hol? Stai puţin. Uită-te la astea cât mă schimb.

Se dădu un pas în spate, ridică negativele şi i le dădu cu mâini tremurânde. Nu trebuia să-i permită să o afecteze în halul ăsta.

Cât se îmbrăcă, auzi pe cineva vorbind în hindi, pe coridor, şi se apropie de uşă ca să vadă ce se întâmplă.

Recunoscu vocea gravă a lui Jay, dar imediat un glas ascuţit de femeie preluă controlul. Deşi nu înţelegea o iotă, ştiu că Indira e cu el. Eliza nu se considera frumoasă, dar mai cunoscuse gelozia feminină şi înainte. Când se afla la pension, un grup de fete o ţinuseră cu capul în jos şi îi ciopârţiseră părul lung. Trăise în teroare după aceea şi ultimul lucru de care avea nevoie acum, când nu se simţea deloc în largul ei, era să cadă victimă răutăţii altei femei.

În cele din urmă, se lăsă liniştea şi Eliza ieşi pe hol. Jay se plimba de colo până colo uitându-se la negative.

— Necazuri? întrebă ea.

— Îmi pare rău, nu am prea avut răgaz să mă uit la ele, dar înţeleg ce vrei să spui cu sărăcia. Am devenit imuni la

ea. Pot să le păstrez o vreme?

Jay îi zâmbi strâmb, apoi dădu din cap.

— Aveai dreptate şi în privința Indirei. Am fost orb.

— Întotdeauna e mult mai uşor pentru cineva din afară să observe asemenea lucruri.

El oftă.

— N-am încurajat-o niciodată. Nu am astfel de sentimente față de ea. Ar fi complet greşite, mai ales că mereu am considerat-o sora mea mai mică.

Bărbatul îi aruncă o privire, a cărei semnificație Eliza nu reuşi s-o descifreze.

— Când mă voi căsători, va trebui să fie cu cineva din aceeaşi castă. Dacă i se întâmplă ceva fratelui meu, eu voi prelua frâiele.

Cât se poate de limpede, gândi Eliza.

— După cum am zis, dacă Anish moare, eu sunt succesorul la tron, deşi Chatur se va da peste cap să prevină asta. Eu vreau să schimb multe lucruri şi, în fruntea listei, rolul lui Chatur se va diminua considerabil. Dar, ca s-o fac, va trebui să mă conformez tradiției.

— Fireşte. Oricum n-are legătură cu mine.

Îşi adună puterile să nu arate nicio emoție provocată de tonul sau de cuvintele lui, dar ceea ce-i spusese el o surprinsese neplăcut şi se întrebă dacă nu cumva fusese o avertizare şi pentru ea.

— Acum să mergem să vorbim cu Laxmi. Apropo, am discutat cu Clifford Salter despre *sati.* A fost şocat, după cum era de aşteptat, şi mi-a promis că va cerceta situația.

El se opri.

— N-am pomenit că şi tu ai fost martoră. Ar fi trebuit?

— Nu. Prefer ca el să nu ştie. Nu vreau să mă protejeze exagerat.

— Ideea e că n-o să poată face mare lucru.

Jay o conduse prin încăperi şi coridoare nesfârşite până

în vestibulul albastru în care aşteptase în ziua sosirii ei aici.

— Indi a pictat camera pentru mama.

Eliza se uită la florile, frunzele şi filigranele albastre, îmbogăţite cu fire aurii, care se ridicau pe pereţi şi traversau apoi tavanul.

— Este incredibil de talentată.

Laxmi apăru chiar atunci şi îi întinse mâna.

— Mă bucur să te văd! Fiul meu mi-a povestit despre călătoria voastră.

Nesigură la care parte din călătorie se referea şi ascultându-şi ritmul haotic al inimii, Eliza încuviinţă din cap.

După ce intră în sala principală pentru recepţii, văzu cât e de frumoasă. Ca un palat cu oglinzi strălucitoare sau *sheesh mahal,* toţi pereţii erau împodobiţi cu mozaic de sticlă colorat, cu îngeri înaripaţi pictaţi pe tavan şi cu tencuială poleită. Rămase mută de uimire. Nu mai văzuse niciodată aşa ceva. Podeaua era acoperită cu perne din mătase, deşi Laxmi îi arătase că aveau să stea pe scaune. Eliza se aşeză pe marginea unui scaun tapiţat cu catifea, iar Jay se întinse pe un şezlong.

— Înţeleg că ai nişte idei cu privire la irigaţii, începu Laxmi.

— Era doar o idee.

— Şi încă una bună, deşi fiul meu mai mare, Anish, e posibil să nu fie de acord, dar, fiindcă Jayant mi-a vorbit despre asta de dimineaţă, mi-a trecut prin cap altceva. Se pare că, dacă vrem ca oamenii să fie de partea noastră, trebuie să le uşurăm viaţa. Altfel, britanicii sau rebelii îi vor întoarce foarte uşor împotriva noastră. După cum ştii, deja se întâmplă în unele state şi revoltele de acest fel se vor înmulţi. Mi-e teamă pentru regatul nostru şi am aşteptat ca Anish să acţioneze, dar, pentru că nu a făcut-o, simt că trebuie să iau eu taurul de coarne. Am întocmit un plan şi

aş vrea să scap de povara lui.

Jay îşi arcui sprâncenele.

— Pregăteşte-te să fii şocată.

— Ideea mea e următoarea. Avem un număr mare de bijuterii de familie în seifurile noastre. Dacă am izbuti să obţinem şi promisiunea fondurilor britanice, aş acoperi fericită costurile iniţiale ale unui inginer care să dezvolte un proiect în acest sens.

— Ar trebui să fim sinceri, mamă.

Îndemnată de Jay, Laxmi ridică din umeri.

— Foarte bine.

— Eliza, ideea mamei e că, după ce inginerul întocmeşte planul, noi vom pune la bătaie bijuteriile familiei numai dacă batem palma ca împrumuturile de la britanici să se materializeze la o dată ulterioară.

— Dar asta va trebui să rămână între noi trei, adăugă Laxmi. Fiul meu mai mare nu trebuie să afle nimic. Jayant m-a asigurat că ne putem baza pe discreţia ta.

— Bineînţeles.

Eliza cugetă câteva momente.

— Înainte de a începe, aveţi nevoie să ştiţi că proiectul va fi aprobat şi vor exista şi bani disponibili.

— Exact. Şi iată unde intervii tu. Dacă poţi să discuţi proiectul cu domnul tău Salter şi să-l convingi să organizeze obţinerea acordurilor necesare, asta va conta enorm în obţinerea împrumuturilor. E posibil să te ajute şi cu găsirea de finanţatori care să sprijine proiectul.

Eliza nu se aşteptase ca Jay să ia în serios remarcile ei obraznice, dar se simţi foarte încântată că o ascultase.

— Nu ştiu câtă influenţă am, dar voi încerca.

Discutară ideea încă o jumătate de oră, când Jay plecă la un meci de polo şi Eliza se ridică în picioare.

— Mai rămâi, Eliza. Acum, că ne cunoşti puţin mai bine, mai ai întrebări fără răspuns? o descusu Laxmi, poftind-o să

se aşeze din nou. Ai mai vrea să ştii ceva?

Eliza primi propunerea bucuroasă. După cele întâmplate, rămăsese îngrijorată cu privire la siguranța ei la castel, dar, în acelaşi timp, nu reuşea să scape de gândul că trebuia să afle mai multe dacă voia să se simtă ca acasă aici.

— Aş vrea să aflu mai multe despre cultură, spuse ea, deşi în mintea ei imaginea rugului în flăcări nu voia să pălească şi pace.

— Cultura de la castel? Sau eticheta strictă care ne guvernează relațiile?

Eliza medită puțin şi hotărî să nu spună nimic despre *sati.*

— Ei bine, ambele, dar mă refeream la ritualuri, la rugăciuni. La zei. La ce servesc? Par să fie atât de mulți!

— Suntem o societate bazată pe obiceiuri, dar rugăciunile noastre, *puja,* ne dau un rost într-o lume lipsită de sens. Suntem hinduşi. Nu e o religie, deşi unii aşa consideră. Aşa ne-am născut, e un mod de viață.

— Dar dacă toți aceşti zei nu există în realitate?

— Realitatea e doar o chestiune de interpretare. Ei există în minți le şi în inimile noastre. Acestea sunt locurile unde ei contează. Ne structurează viața. Nu totul e bun, dar ştim unde ne aflăm. Ne cunoaştem locul în lume. Poți susține acelaşi lucru?

Eliza se gândi la sate, unde ulițele înguste şi prăfuite se răsfirau, având doar un singur canal săpat zilnic prin mijlocul lor. În ciuda sărăciei, îi plăceau colibele din chirpici, vacile şi câinii adormiți şi copiii cu ochii negri care o priviseră când rătăcise pe acolo. Admirase grația extraordinară a femeilor: înalte, cu spatele drept, cu capul şi fața acoperite de cele mai uşoare şaluri din muselină. Erau atât de departe de Anglia, în timp şi spațiu, dar, în schimb, adânc înrădăcinate în demnitate şi tradiție.

— Nu m-am gândit, sinceră să fiu, îi răspunse lui Laxmi,

deşi vorbele ei nu reflectau întocmai adevărul.

Habar n-avea care îi e locul în lume şi tânjea să-i mărturisească lui Laxmi cât de oribil fusese să o vadă pe văduvă arzând şi cât de vulnerabilă se simţea, fiind văduvă la rândul ei. Voia din tot sufletul să fie onestă cu această femeie generoasă. Să recunoască tot ce are pe suflet.

— Ce-aş mai putea face pentru tine ca să te simţi bine la noi? se interesă Laxmi. Încă observ o urmă de îngrijorare în ochii tăi şi mai ai multe luni în faţă dacă vrei să prinzi un an întreg din viţile noastre aici, în Juraipore.

— Aş vrea să văd tot castelul. Şi cetatea. Nu ştiu cum să ajung dintr-un loc în altul şi nu vreau să mă bazez pe alţii tot timpul.

PARTEA A DOUA

„Dacă plângi fiindcă soarele a dispărut din viaţa ta, n-o să vezi stelele de lacrimi."

Rabindranath Tagore

12

Eliza adormise în sunetul senzual al clopoţeilor de rugăciune şi de dimineaţă se trezi cu un sentiment mai puternic de speranţă decât ar fi îndrăznit să-şi imagineze. Privi spre cerul albastru perfect senin, urmărind o duzină de papagali verzi care-şi luară zborul dintr-un copac, fluturându-şi aripile şi dezvăluindu-şi petele galbene de sub ele. Găsi o scară care ducea direct jos şi se plimbă pe sub arcade şi printre coloanele delicate ale curţii.

Puţin mai târziu, Jay sosi să o ajute în procesul de familiarizare cu castelul.

— Nu mă aşteptam să fii chiar tu ajutorul meu.

El făcu o plecăciune.

— Am cerut în mod special să mi se permită această plăcere.

Îşi păstră atitudinea protocolară şi îi arătă tot: sălile *durbar,* camerele pentru arme, tot felul de camere de zi, aripa unde locuiau bărbaţii, sălile pentru banchet, birouri legate între ele, bibliotecile imense, atelierele de lucru nesfârşite, grajdurile, cămările, bucătăriile, grădinile înconjurate de ziduri şi, nu în ultimul rând, *zenana.* Eliza încercă să reţină cât mai multe dintre explicaţiile lui, deşi, dată fiind imensitatea aproape monstruoasă a castelului, nu putea să spere că-şi va aminti măcar o fracţiune. Dar, dacă putea merge acum neînsoţită şi cu o idee vagă despre locul spre care se îndrepta, senzaţia de înstrăinare avea să se mai diminueze.

— Aşadar... spuse el după ce terminară... Cum te mai simţi acum? Sincer!

— Adică după ce am văzut...

— Da.

— Îmi trece încetul cu încetul, cred.

— Un lucru atât de oribil nu dispare uşor din minte. Nu ezita să mă cauţi dacă simţi nevoia să vorbeşti despre asta.

— Mulţumesc.

Jay zâmbi.

— Iar acum am plănuit o mică escapadă pe acoperiş pentru noi. Puţină distracţie.

Ea se dădu un pas în spate.

— Serios? Unde?

El îşi lovi uşurel nasul.

— Urmează-mă!

Jay o conduse printr-o uşă şi intrară în ceea ce părea a fi o parte întunecată, nefolosită a cetăţii. Eliza se cutremură când trecură pe lângă zidurile cu ipsosul crăpat şi urcară pe

scările înguste şi prăfuite. Ferestrele erau mici şi coridoarele de legătură, precum şi încăperile umede te izbeau cu aerul lor de abandon. Până şi atelierele păreau mai sufocante decât restul castelului.

— Aici e partea cea mai veche a cetății şi a castelului şi, după cum vezi, am abandonat-o. Ai grijă pe unde calci, podeaua e crăpată mai încolo.

După ce mai urcară un şir de scări şerpuitoare, Jay scoase o cheie din buzunar şi descuie o uşă mare bătută în cuie. După minutele petrecute în penumbră, lumina o izbi pe Eliza cu forță şi, surprinsă, aproape că se împiedică. El întinse mâna să o sprijine, apoi o duse pe acoperiş.

— Acesta e locul meu tainic în care evadez, îi spuse el. Nimeni nu vine aici.

Eliza privi în jurul ei, copleşită de opalescența cerului nemărginit. Trăi o senzație minunată, ca şi cum ar fi fost în vârful lumii, cu vântul care-i flutura părul şi cu aerul atât de proaspăt, încât ameți uşor.

— E foarte frumos!

Oraşul de dedesubt strălucea auriu, iar câmpiile late cu aflorimentele lor păreau cenuşii, învăluite într-o perdea de ceață. Între dealurile pitice şi oraş, turme imense de oi rătăceau libere. Privi încă o dată cerul şi urmări zborul unui uliu de pe o parte a meterezelor pe alta. Se găseau chiar la capătul castelului şi, când se apropie de margine ca să cerceteze ce era jos, văzu conturul unei clădiri cu aleile şi curțile interioare. Oamenii păreau atât de mici şi abia atunci îşi dădu seama la ce înălțime urcase. Se dădu înapoi un pas, cuprinsă de un vertij.

— Eşti bine? o întrebă el.

— Da. Doar aerul. Pare atât de pur!

— Precum cea mai bună şampanie.

— Mai bună chiar.

— Acum vreau să-ți arăt ceva.

Se apropie de o construcție mică, rotundă, din cărămidă şi deschise uşa. Se întoarse cât ai clipi cu un zmeu uriaş în mână. Avea formă de diamant, cu bare simple încrucişate, iar mătasea întinsă peste cadru era de un roşu şi un portocaliu strălucitor, pictată cu modele complicate. Zeci de panglici galbene şi lungi fluturau la baza lui.

— Vrei să înveți cum să-l faci să zboare? E o zi perfectă pentru el, când vântul adie blând.

— Mai întâi o mă uit la tine.

— De ce nu mă ajuți să-l lansez? Le dăm drumul aproape tot anul, dar mai ales de la începutul lui decembrie până la festivalul de Sankrat, când nu numai că îți demonstrezi talentul la înălțat zmeie, ci şi foloseşti sfoara ca să o agăți pe a altui concurent, astfel încât zmeul lui să se prăbuşească, iar al tău să rămână pe cer.

— N-am de gând să concurez cu tine. Sper.

El izbucni în râs.

— Ei bine, în niciun caz la înălțatul zmeului.

Îl urmări atentă cum ține ghemul cu sfoară şi el o rugă să nu dea drumul zmeului. Desfăşură cam douăzeci de metri de sfoară şi apoi aşteptă, de parcă ar fi analizat direcția din care bate vântul. Atunci o rugă să se îndepărteze până când sfoara dintre ei se va întinde perfect şi îi spuse să stea cu spatele la vânt şi cu zmeul în fața ei.

— Eliberează-l! îi ceru el.

Se conformă şi zmeul, după un uşor tremur indecis, țâşni spre cer.

— Când vântul îi atinge suprafața, creează doi curenți de aer. Unul se mişcă pe deasupra zmeului, iar celălalt pe dedesubt. Aşa reuşeşte să se înalțe.

Jay mai desfăcu puțină sfoară ca să împingă zmeul şi mai sus. Eliza îl privi cum se învârte şi se răsuceşte de parcă ar fi fost o ființă vie, panglicile lui desenând modele prin aer.

— Vino să-l ții şi tu! o strigă el.

Se duse lângă el şi Jay îi dădu ghemul. Nu se aşteptase să simtă o vibraţie atât de puternică şi aproape că îl scăpă surprinsă. Jay se aşeză în spatele ei şi o cuprinse cu braţele. Îi acoperi mâinile cu ale lui ca să ţină amândoi zmeul în aer. Cu el atât de aproape şi simţind vibraţia din palmele lor, gura i se uscă şi-şi dădu seama că abia poate să înghită. Admiră priveliştea presărată cu pete verzi şi cu zone nisipoase, unde micile aşezări şi sate păreau doar nişte puncte. Observă şi o panglică subţire albastră. Poate era acelaşi râu unde păpuşa fusese înmormântată. Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Timpul nu numai că încremenise, ci părea suspendat, iar ea tremura, aşteptând ca unul dintre ei să se mişte.

O pală de vânt mai puternică îi lovi şi Jay trase zmeul mai aproape, apoi îl eliberă din nou. Eliza încă stătea prinsă în braţele lui, aproape fără să respire.

— Preiau eu acum, zise el.

Ea făcu un pas în lateral.

— Mulţumesc.

— Am vrut să facem ceva ca să te simţi mai bine.

— A mers.

— Ascultă, o să fiu plecat o vreme. Trebuie să iau legătura cu nişte persoane, poate chiar să mă duc în Anglia să văd dacă pot găsi sponsori sau investitori pentru sistemul de irigaţii. O să te descurci?

— Sigur că da. În plus, o am pe Dottie.

Cu Jayant Singh în minte, Eliza porni spre Residency, vila lui Clifford Salter din oraş, însoţită de o gardă în livrea şi de conducătorul unei ricşe, care urma să-i arate drumul şi să o aducă înapoi. Voia să-i ducă negativele şi plăcile, dar şi să-l roage să-l ajute pe Jay să obţină permisele şi împrumuturile pentru proiectul cu apa.

Încăperea în care îl aşteptă arăta de parcă aparţinea unei case englezeşti de la ţară, având doar un aer slab oriental.

Se aşează cu spatele la fereastră, ținând cu grijă plicul cu negative şi pachetul cu plăci.

Când Clifford intră în cameră, îmbrăcat într-un costum din pânză deschisă la culoare, cu cămaşă şi cravată, Eliza se ridică de pe scaun şi îi întinse mâna. El o ignoră şi se apropie s-o sărute pe obraz. Ochii îi străluceau de plăcere şi ea văzu cât de sincer încântat era de prezența ei.

— Ce plăcere! O să cer să ni se aducă un ceai.

Apoi, trăgându-şi un scaun, se aşează în fața ei şi sună din clopoțel. Îşi vârî degetul între guler şi gât.

— Aşadar? Dă-i drumul.

Eliza zâmbi.

— Nu prea sunt multe de spus. Am reuşit să fac câteva fotografii mai puțin protocolare în ultima vreme.

— Minunat! Ne dorim parfumul adevărat al Rajputanei, nu doar seturi de fotografii reci pe care capetele astea regale le îndrăgesc atât de mult. Şi ia zi-mi, Jayant Singh are mulți vizitatori?

— N-am idee.

— Dar trebuie să fi văzut câte ceva, nu? Poate cineva mai neobişnuit? Poate o față dubioasă? Nu ştii niciodată cine îi influențează pe oamenii ăştia.

— Are un prieten, Devdan, care pare uşor diferit, dar asta e tot ce ştiu.

— Foarte bine. Şi Laxmi?

— Laxmi? Nu i-am văzut niciodată vizitatorii, deşi mă aştept să aibă.

— Şi Chatur? El are vizitatori neobişnuiți?

— Tot ce ştiu despre Chatur e că îți vorbeşte de sus şi e foarte arogant. De unde să ştiu ce vizitatori are? E un castel foarte mare, Clifford.

— Desigur, desigur... Dar nu mi-ai spus de ce ai venit. Doar dacă nu cumva...

Se opri.

— Pot spera?

Ea clătină din cap.

— Îmi pare rău.

— Atunci...?

— Jayant Singh a hotărât să angajeze un inginer care să schițeze planurile unui sistem de irigații pentru pământul lui şi al satelor din apropiere. Vrea să aducă prosperitate în ținut şi crede că apa este soluția.

— Înțeleg... apa. Da, aduce prosperitate. Şi intenționează să foreze?

— Nu cred. E în perioada de început. Clifford, oamenii sunt săraci şi a plouat foarte puțin. Când mă uit la chipurile lor răvăşite, mă simt atât de vinovată! Ideea e că avem nevoie de ajutorul tău.

El îşi țuguie buzele şi se strâmbă:

— Avem?

— În fine, nu eu, ci Laxmi şi Jay, deşi m-am oferit să îi ajut cât pot. Trebuie să vezi sărăcia ca să vrei să ajuți.

— Jay? Aşa îi spui acum?

Se lăsă brusc o tăcere stânjenitoare. Bărbatul o cercetă atent înainte să continue.

— Sper că nu se întâmplă şi alte lucruri între voi, nu?

— Bineînțeles că nu.

O privi cugetând puțin.

— Despre ce ajutor e vorba?

— Presupune strângerea de fonduri şi permisele pentru demararea lucrărilor. Jay are nevoie de aprobarea britanică pentru a putea merge mai departe. Şi are nevoie şi de un permis pentru a construi un baraj pe un râu mic.

— Cu bani peşin britanici?

— Exact.

Clifford pufni.

— Au averile ascunse cine ştie unde, dar vin ca întotdeauna să cerşească.

Se ridică în picioare şi, cu mâinile vârâte în buzunare, păru că se gândeşte.

— Rămâi să iei prânzul cu mine, Eliza? O să am mai mult timp să analizez cererea şi poate chiar să trimit mesaje la câteva persoane-cheie. Ce părere ai?

Eliza încuviinţă din cap.

— Aş fi încântată.

— Să mergem în grădină. E umbră acolo.

Se aşezară pe o bancă, puţin prea aproape ca să se simtă în largul ei, dar Eliza îl consideră un preţ mic pentru ajutorul lui Clifford şi, în ciuda neplăcerii resimţite, nu se mută mai încolo. În schimb, rămase liniştită cu mâinile în poală şi aşteptă, aşa cum ar fi făcut Laxmi. Zâmbi la gândul că e influenţată în felul acesta şi continuă să admire chioşcul drăguţ, fântâna arteziană elegantă şi plantele cătărătoare ce se revărsau peste zidurile grădinii.

— La ce te gândeşti? întrebă el.

— Ce grădină absolut încântătoare! zise ea, primind un zâmbet ca răsplată.

— Mândria şi bucuria mea. Apropo, spuse el, aranjându-şi cravata, am o scrisoare... Judecând după marca poştală, e de la mama ta. Ţi-o dau înainte să pleci.

Eliza îi mulţumi, deşi o scrisoare de la mama ei – probabil plină de văicăreli – nu era ceva ce îşi dorea neapărat.

— Şi ce părere ai? întrebă el.

Un majordom îmbrăcat în alb veni cu câteva băuturi pe o tavă de argint şi Eliza îl privi pe Clifford cum ridică paharul ca să soarbă din el. Era un bărbat spilcuit, fără îndoială, cu unghiile tăiate scurt şi mereu la patru ace, indiferent de vreme.

— Ei bine, e ciudat, desigur, spuse ea.

— Ciudat? Atât?

Clifford se încruntă.

— Nu te deranjează poligamia? Concubinele? Ca femeie,

aş fi crezut că le vei găsi abominabile.

— Încerc să nu mă gândesc la asta şi concubinele sunt prietenoase.

— Şi cu idolatria cum rămâne? continuă el, insistând.

— Laxmi mi-a explicat. Mi s-a părut raţional.

Eliza ştia că nu i-ar putea povesti niciodată incidentul cu văduva arsă.

Bărbatul îşi arcui sprâncenele neîncrezător.

— Sper că nu devii una de-a lor, nu? Ai avea o grămadă de probleme.

Dac-ar ştii el cât de departe de asta era.

— Serios, Clifford, e imposibil, se mulţumi să răspundă.

El o privi iscoditor din spatele ochelarilor.

— Ai grijă, Eliza.

— După cum am zis, sunt bine.

Îi susţinu privirea, nădăjduind că are dreptate.

— Ei bine, Anish nu e potrivit ca lider. Înăbuşim constant nesupunerea civică şi potenţialele revolte, dar el abia dacă bagă de seamă. Coroana britanică e puterea supremă în India, dar el pare că uită uneori. Ne-ar plăcea să-l scoatem în faţă, dacă e să fiu sincer, şi ai putea să ne ajuţi.

— Cum?

— Încă nu sunt sigur. E doar o idee. Tatăl lui a fost un om bun, deschis la schimbările sugerate, dar Anish nu vrea decât să se îmbrace în veşmintele lui fine sau să joace polo, deşi acum e prea gras ca să mai facă asta. Dacă nu putem ţine statele princiare aproape de noi, rebelii vor înflori.

— Rebelii?

— Cei care sunt în favoarea unei Indii independente. Nu ne mai putem permite şi alte revolte. Chiar şi-aşa, nesupunerea civică e în creştere.

Se lăsă o tăcere scurtă.

— Clifford, eşti religios? Crezi în soartă?

— Soarta ca parcurs predeterminat de evenimente dincolo

de controlul uman?

— Presupun că da.

El clătină din cap.

— Ăsta e fatalism. Dacă nu ne putem schimba destinul, atunci de ce să mai încercăm?

— Exact.

— În orice caz, nu sunt un om religios.

— Nu cred că hinduşii văd destinul aşa ca noi, spuse Eliza.

— Nu. Ar trebui să întrebi pe cineva dintre ei, dar cred că totul are legătură cu ideea de karma. Destinul, aşa cum îl definim noi, înseamnă pur şi simplu ceea ce e menit să se întâmple. Ei cred că poate fi afectat de trecut şi de faptele din prezent. Uneori mă întreb dacă nu cumva neînţelegerile dintre culturile noastre se rezumă doar la interpretarea limbajului.

Întoarsă la castel, Eliza se duse direct în camera ei, unde văzu îngrozită că lacătul de la camera obscură nu era încuiat cum trebuie. Ar fi putut jura că îl încuiase după ce luase negativele şi plăcile pentru Clifford, dar pesemne că, în graba ei, nu acordase suficientă atenţie. Sună din clopoţel ca să i se aducă nişte chai masala, apoi se aşeză la birou să citească scrisoarea de la mama ei.

După ce o termină, o lăsă să cadă pe podea şi îşi cuprinse capul între palme. Nu putea fi adevărat. Mama ei minţea. Sigur minţea. O amintire reprimată de mult timp îi reveni în minte. Avea 8 ani şi era o zi însorită încântătoare. Eliza se bucurase că o însoţise pe ayah să cumpere nişte dantelă din Chandni Chowk. În timp ce femeia plătea, Eliza aruncase o privire pe fereastră şi-l zărise pe tatăl ei pe stradă, cu un buchet imens de flori în mână. Când ajunsese acasă, o întrebase nerăbdătoare pe mama ei unde sunt florile aduse de el. Însă nu era nicio floare în casă. Dimpotrivă, mama ei nu-şi mai văzuse soţul de două zile. Eliza era micuţă pe

vremea aia, dar întâmplarea îi dăduse fiori pe şira spinării.

Ridică scrisoarea şi o citi din nou, fiecare cuvânt făcându-i inima tot mai grea.

Draga mea Eliza,

Aceasta e o scrisoare pe care intenționam să o scriu de mulți ani. Am vrut să-ți povestesc când te-ai măritat cu Oliver, dar nu mi-au venit cuvintele şi n-am putut niciodată să-ți vorbesc față în față despre purtarea execrabilă a tatălui tău. Ştiu că îl adorai, dar tot ce îți voi spune acum, mă jur, e adevărul gol-goluț. În prezent, sănătatea mea e tot mai jalnică, aşa că trebuie să vorbesc cât încă mai pot. Nu-ți face griji, nu-ți cer să vii acasă, nu încă, cel puțin.

Totul a început când te purtam în pântece, cu câteva luni înainte de a te naşte. N-am bănuit nimic până când una dintre prietenele mele mi-a mărturisit că l-a văzut pe David sărutând o tânără dansatoare într-una dintre grădinile din Delhi. Îl iubeam şi am refuzat să o cred, apoi am uitat de asta. Am preferat să n-o mai consider prietenă. M-am încrezut în David. Eram fericiți şi am presupus că era geloasă. Aveam un soț tânăr fermecător, în vreme ce ea era o fată bătrână care trăia pe spatele fratelui ei.

Însă răul fusese făcut şi, treptat, am început să observ lucruri mărunte. Felul în care tatăl tău venea acasă mirosind vag a iasomie şi cu gulerul mototolit. Nopțile târzii ocazionale şi fără explicații s-au schimbat treptat în zile. Când am descoperit că avea datorii mari la jocurile de noroc, aproape că am răsuflat uşurată. Închipuie-ți. Cel puțin nu-şi făcuse o amantă. Aşa am crezut şi asta mi-am spus întruna în sinea mea. Mi-e teamă că mă înşelam. Curând, aveam să înțeleg cât de mare era trădarea lui, nu numai față de mine, dar şi față de tine.

Totul a ieşit la iveală înainte de moartea lui. Nu numai că ne ruinase financiar cu viciul lui de neoprit, dar amanetase aproape toate bunurile şi acumulase alte datorii, fiindcă de

ani întregi întreținea o dansatoare într-un mic apartament lângă Chandni Chowk. Datorii care, după moartea lui, au picat pe umerii mei să le rezolv. Sunt mai multe lucruri, mult mai multe, dar nu mă pot aduna să vorbesc despre ele.

Nu am vrut niciodată să-ți distrug imaginea ideală pe care o ai despre tatăl tău, dar simt că nu mai pot păstra aceste secrete. Îmi pare rău.

Sper ca scrisoarea mea să te găsească bine sănătoasă. Transmite-i salutările mele lui Clifford. Dacă îți arată vreun interes aparte, sper că îl vei accepta. După cum ştii, niciun bărbat nu e perfect, nici măcar tatăl tău mult iubit.

Mama ta care te iubeşte.

Pământul se înclină, dar Eliza se ridică în picioare şi se plimbă agitată prin cameră, copleşită de amărăciunea care se revărsase din paginile scrisorii. Ce scop avea mama ei să-i spună asemenea minciuni îngrozitoare? Anna îi dăduse o lovitură direct în adâncul ființei ei, acolo unde se afla credința în tatăl ei. Se gândi la îmbrățişările lui mărinimoase şi la zâmbetul lui cald, apoi îşi aminti şi de absențele lui. Dumnezeule! Dar dacă toate astea erau adevărate? Dar nu. Era doar una dintre încercările mamei ei de a-i distruge dragostea pe care i-o purta tatălui ei. Parcă îi şi auzea tonul vocii când scrisese mârşăviile. Totuşi, minciună sau nu, Eliza se simți devastată. Ideea că Anna aşternuse pe hârtie toate acele lucruri îi sfâşia inima. Ca să nu mai pomenim că menționase că există *mai multe.* Mai mult de-atât ce-ar putea fi? Oare sănătatea mamei ei se deteriora atât de rău sau încerca subtil să o şantajeze emoțional?

Porni în căutarea lui Jay, dar i se spuse că plecase şi că nu se va întoarce prea curând, fiindcă se întâlnea cu nişte ingineri britanici. O uimi că el nu aşteptase să audă cum decursese vizita la Clifford.

În drum spre camera ei, auzi paşi care păreau să vină din

spate. O trecu un fior pe şira spinării şi se răsuci. Nimeni. Doar scârțâitul şi geamătul vechiului castel. Se cutremură la gândul că era urmărită şi ciuli urechile. Îşi spuse în sinea ei că de vină e numai imaginația, dar ceva dădea târcoale pe coridoarele acestea, putea să jure. Poate o slujitoare mergând tiptil? Poate o gardă care se furişa? Fie asta, fie în castel sălăşluiau fantome, fapt care n-ar fi mirat-o deloc. Prezența neidentificată şi felul în care se simțea însoțită de umbre pe coridoarele pe jumătate luminate îi trezeau o senzație de teamă.

Se grăbi spre uşurarea dată de o curte însorită, unde Indi părea că începuse un tablou nou pe un şevalet mic. Mirosul de trandafir şi de iasomie stăruia în aer şi, tânjind să se simtă o parte integrantă a castelului, Eliza o privi câteva momente. Apoi, dorindu-şi cu disperare o prietenă în clipe de deznădejde ca acestea, se hotărî să o mai abordeze o dată pe față.

— E schița pentru un nou tablou? întrebă ea cu voce prietenoasă, înaintând.

Indi se întoarse, dar pe chipul ei nu se zări nicio umbră de zâmbet.

— Doar o schiță.

— E foarte bună.

Indi nu răspunse şi Eliza simți că îşi pierde vremea.

— Mă întrebam dacă ți-ar plăcea să afli mai multe despre fotografie. Aş fi încântată să-ți arăt cum surprind un moment anume.

Indi se holbă la ea.

— *Nahin dhanyavaad.*

Apoi îi întoarse tacticos spatele, ignorând-o. Fusese un „nu, mulțumesc” foarte hotărât.

13

Ianuarie 1931

Eliza se dedică singurului lucru pe care ştia să-l facă atunci când o supăra viaţa. Adâncită în muncă, nu mai simţi suferinţa provocată de acuzaţiile mamei. Până în zori, când o ceaţă fină albăstruie se insinuă peste oraş şi înainte să bată clopotele de la templu, exploră castelul, căutând instantanee neobişnuite ale arhitecturii externe, mici colţuri cu decoruri detaliate preţioase sau contraste puternice între lumini şi umbre. Trăi momente sublime, ciudate, de solitudine plăcută. Se duse în oraş, însoţită, bineînţeles, şi reuşi să surprindă imagini ale meşteşugarilor la lucru, ba chiar dădu peste un muzician care cânta la un instrument ce părea să fie făcut din nucă de cocos.

Înapoi la castel, o aştepta un bilet scurt de la Clifford care îi confirma că pusese lucrurile în mişcare şi că Jay putea să meargă înainte cu proiectul pentru sistemul de irigaţii. Îi fotografie pe servitori cu inima ceva mai uşurată. Toţi păreau doritori şi primi invitaţia să-şi petreacă timpul cu concubinele, ale căror eşarfe roz şi portocalii străluceau pe smaraldul orbitor al fustelor şi al tunicilor. Începuseră să capete încredere în ea şi, tot pălăvrăgind şi chicotind, îi dădură voie să facă fotografiile în note mai relaxante, la care ea visa atât de mult. Când developă negativele mai târziu, femeile scoaseră exclamaţii entuziaste, arătând cu degetul spre imaginile lor şi, drept răsplată, se oferiră să o iniţieze în cele 16 arte ale femeii. Temându-se de ce-ar putea însemna asta, refuză iniţial, dar cum ele insistară înfocate, se văzu nevoită să accepte.

Încăperea în care o conduseră se afla la parter şi era enormă, cu pereţi şi podea din marmură roz-deschis. Ferestrele, acoperite cu paravane *jali* sculptate, prin care soarele desena modele geometrice aurii pe podea, păreau mai degrabă frumoase decât misterioase. Mai luminoase. Cu mai puţine umbre. Slujitoarele aduseră boluri uriaşe cu apă

fierbinte pe care o turnară într-un *ghangal* din cupru adânc, un fel de vană. Eliza, fericită, abia aştepta urmarea.

Se aşează pe o bancă de lemn şi concubinele îi spălară părul în apă de nucă de cocos, apoi o îmbăiară în apă cu parfum de iasomie. Dar, nespus de timidă să se dezbrace în faţa lor şi cu atâtea degete care îi atingeau pielea palidă, zâmbetele ei se transformară curând în rictusuri de stânjeneală. Femeile făcură comentarii despre sânii şi coapsele ei, dar, treptat, se relaxă şi se lăsă moale în voia lor. După ce o şterseră şi o uscară, îi masară corpul cu uleiuri înmiresmate de trandafir, depănând poveşti despre viaţa lor. Una spuse că era a treia fiică a unei familii sărace, dintr-un ţinut îndepărtat şi sterp şi că nu avea fraţi.

— Dar ai surori, nu? întrebă Eliza. Întotdeauna mi-am dorit o soră.

Fata clătină din cap şi începu să-i frece tălpile cu ceva dur.

— Au fost luate de lupi şi eu am ajuns aici.

— De mică?

— Părinţii mei nu şi-au permis să mă ţină. La ce e bună o fată? Îngânând un cântecel, fata continuă să-i frece picioarele cu un fel de unt.

O altă fată sublinie că Eliza ar trebui să poarte mai multe bijuterii, altfel lumea o să creadă că e văduvă. Se împotrivi, dar ele o sfătuiră să-l viziteze pe *sonar* sau pe aurar cât de repede posibil şi să cumpere cât mai multe. Râse de ideea lor, dar luă aminte totuşi. Cât timp stătu alături de femei, ghemuită şi amuzându-se de glumele lor, un fel de reverie profundă îi cuprinse sufletul. Se bucură de senzaţie, de parcă ar fi înţeles mai multe despre acest ţinut şi tradiţiile lui diverse.

Una dintre femei preparase ceea ce ea numea *kaajal.* Era amestecul negru cu care îşi accentuau ochii, iar femeia se oferi să-i arate Elizei cum să-l folosească. După ce termină,

se uită într-o oglindă şi rămase uluită de aspectul impresionant al ochilor. Păreau mai verzi, mai strălucitori şi, când zâmbi văzând rezultatul, femeia îi dădu un borcănel pus într-o cutiuță argintie şi un beţişor de lemn.

Venise la castel la mijlocul lui noiembrie şi petrecuse un Crăciun liniştit acasă la Dottie. Acum nopţile erau tot mai reci, aşa că trebui să ceară o pătură sau două în plus. Primise un *razai,* o plapumă umplută cu bumbac şi mirosind puternic a mosc. Se credea că ajută la reţinerea căldurii în corp. Şi astfel, la fel ca toată lumea, Eliza se obişnui să se înfăşoare cu un şal mare din caşmir dimineaţa devreme, scăpând de el doar când căldura cuprindea cu adevărat lumea. Încă simţea că e urmărită, deşi nu văzuse pe nimeni atunci când se răsucise ca să verifice. Castelul părea învăluit în mister. Uneori, avea senzaţia că se va întâmpla ceva oribil şi sentimentul deranjant că e sub observaţie o lăsa adesea sleită de puteri şi încordată peste măsură. Alteori, punea totul pe seama sunetelor venind din alte părţi.

O uimea cât de mult îi lipsea Jay şi, dorindu-şi ca ecoul paşilor pe care îl auzea pe coridoarele lungi să fie ai lui, nu reuşi să scape de sentimentul că ceva nu era tocmai în regulă.

Într-o dimineaţă, devreme, auzi un ciocănit la uşă şi, când deschise, dădu cu ochii de o servitoare care îi spuse să o urmeze. La început, nu i se păru nimic de rău augur, dar, pe măsură ce coborâră în măruntaiele clădirii, i se făcu pielea de găină. Nu numai că holurile acestea joase erau reci şi simple spaţii fără ferestre, luminate doar de lămpile cu ulei, dar ceva ciudat se petrecea.

Fata se opri în faţa unei uşi din lemn negru şi Eliza tresări surprinsă când *dewan-ul,* Chatur, o deschise şi îi făcu semn să intre. Şovăi şi se răsuci să se uite la servitoare, dar gărzile înarmate care apărură brusc pe hol îi

blocară calea. Nu-i plăcea Chatur şi nici n-avea încredere în el. Totul, de la poziția țeapănă până la buzele schimonosite, nu sugera dispreț, ci îl exprima fățiş.

Când intră în camera întunecată sufocantă, bărbatul zâmbi acru şi fără cea mai mică urmă de căldură.

— Proiectul acesta cu fotografiile înseamnă mult pentru dumneavoastră? întrebă el.

— Da, replică pe un ton neutru şi cât mai demn putu.

— Ce păcat!

Îi oferi un alt zâmbet de-al lui care nu i se citea şi în ochi, dându-i impresia că îşi bate joc de ea.

— Poate ați auzit că o văduvă e considerată o femeie vinovată. Noi credem că e dezonorant ca o femeie să supraviețuiască soțului.

Se juca de-a şoarecele şi pisica şi Eliza înghiți în sec.

— O credință care e de-a dreptul ridicolă în opinia mea.

El îi ignoră comentariul.

— Mi-a ajuns la urechi că *dumneavoastră* sunteți văduvă, doamnă Cavendish. Zvonurile se răspândesc iute în lumea noastră micuță.

Eliza simți cum inima îi bate nebuneşte, dar, când deschise gura să vorbească, el o întrerupse.

— Cum de ştiu, nu e treaba dumneavoastră.

— Vă contrazic!

— Ei bine, indiferent de situație, problema e că o femeie ca dumneavoastră nu are voie să se mişte liberă. Credem că prezența unei văduve aduce ghinion şi puțini îşi doresc să fie în compania dumneavoastră. Acestea fiind zise, eu sau unul dintre oamenii mei vă va însoți peste tot şi va supraveghea fotografiile pe care intenționați să le faceți şi va verifica inclusiv negativele. Orice găsesc nepotrivit va fi distrus. E limpede?

Eliza se sufoca de indignare, dar rămase fermă pe poziții.

— Cât se poate de limpede, deşi cred că rezidentul

britanic ar putea avea ceva de spus în această privință.

— Cred că domnul Salter este la Calcutta în prezent şi puțin probabil să se întoarcă în următoarele săptămâni.

— Ei bine, prințul Jay...

— Nu vă lăsați păcălită. Prințul nu va avea încotro şi va trebui să facă tot ce spun eu. Este porunca maharajahului.

— Dumneavoastră i-ați spus că sunt văduvă.

— Îmi cunosc îndatoririle. Noi credem în datorie aici şi prima datorie a unei soții este să-şi țină soțul în viață. Râse cu amărăciune. Aşa că băgați-vă mințile în cap!

Eliza dădu să plece, dar apoi se întoarse şi, iritată la culme de bănuiala că el îşi închipuia tot felul de lucruri, nu mai rezistă şi întrebă:

— De ce ați cerut să fiu urmărită?

El zâmbi.

— E doar imaginația dumneavoastră. Nu sunteți urmărită, dar, dacă ați fi, nu s-ar dovedi în interesul dumneavoastră să părăsiți castelul acum, înainte, să zicem, ca lucruri mai rele, neaşteptate, să se întâmple? Dumneavoastră sau chiar altcuiva. Castelele astea pot fi nişte locuri foarte periculoase.

Eliza aproape că se chirci auzindu-i tonul amenințător.

— Dar de ce să se întâmple aşa ceva?

— E doar un fel de a spune, domnişoară Fraser. Dar ați văzut ce s-a întâmplat la meciul de polo.

Îşi întinse mâinile în lateral şi, cu o privire de dezolare ironică, ridică din umeri.

Eliza pricepu îndată că Chatur se aflase în spatele căderii lui Jay şi acum începu să-şi facă griji nu numai pentru ea, ci şi pentru el. Deşi lipsită de apărare, nu-i putea oferi lui Chatur satisfacția de a vedea cât e de afectată, aşa că se strădui din răsputeri să nu-şi arate frica. Amenințarea voalată o deranja oricum, dar acum şi mişcările ei aveau să fie restricționate la minimum. Situația nici că putea fi mai

proastă.

Îşi dori ca Jay să vină acasă şi, dacă Chatur ştia adevărul, sigur şi Laxmi îl aflase. Jenată că-şi ascunsese starea civilă, se luptă să-şi controleze tulburarea. Ce-o să spună Laxmi? Şi supravegheată la sânge de Chatur, cât de sigur va fi pentru ea să locuiască la castel? Îşi oţeli privirea, îşi ignoră palmele asudate şi îşi spuse să nu fie caraghioasă. Nimic rău nu i se va întâmpla. Chatur era doar un om căruia îi plăcea să intimideze, nu?

14

Întrucât Jay tot nu se întorsese acasă, Eliza ştiu că rămăsese fără niciun aliat. Concubinele vorbăreţe nu o mai chemară şi i se restrictionă accesul în multe părţi ale castelului. Ocazional, le văzu pe fiicele lui Anish dându-se cu patinele cu rotile, dar, fiind însoţită în permanenţă de o gardă, nu îndrăzni să le strige. Era limpede că gărzile primiseră ordin să-i saboteze planurile şi, simţindu-se prinsă în capcană şi frustrată, timpul aproape că o doborî cu greutatea lui. Uneori avea senzaţia că se va îneca într-o tăcere atât de adâncă, încât scăpa înţelegerii ei.

Pe măsură ce instantaneele surprinse cu aparatul de fotografiat se împuţinară şi deveniră tot mai formale, se temu că proiectul ei era destinat eşecului. Coşmarurile reveniră şi ele, numai că acum nu mai era vorba doar de zgomotul îngrozitor al bombei care explodase, ce-i răsuna întruna în cap, ci şi de mirosul cărnii arse, lipit de faţa şi de părul ei. Se trezea frecându-se şi scărpinându-se. Alteori, zărea chipul tatălui ei dezintegrându-se, iar în locul lui apărea imaginea rugului funerar. Se trezea apoi tremurând, cu cămaşa de noapte lipită de corp şi părul năclăit de transpiraţie.

Cea mai mare parte a timpului conştientiza că e urmărită

şi adesea se aştepta să dea peste cineva la pândă în vreun ungher. Oare o speria mai mult că e urmărită sau ce se petrecea în mintea ei, la gândul unor rele şi mai mari? Trebuia să spere că era numai gura de Chatur şi că nu era în nicio primejdie, dar i se părea omenesc să ia în calcul varianta de a-şi face bagajul şi de a părăsi castelul. Totuşi, dacă pleca, ce-o aştepta în Anglia? Cheltuise mulţi bani pe echipament, bazându-se că acest proiect va duce la lucruri extraordinare. Deşi primea o sumă lunară, un proiect neterminat însemna că nu va primi alţi bani la sfârşitul lui, iar reputaţia ei de fotograf va avea de suferit.

Mergea pe un coridor spre camera ei, plănuind următorul set de fotografii, când încremeni, brusc strecurându-se iute într-o firidă. Zărise un bărbat ieşind pe furiş din camera ei şi închizând uşurel uşa. După ce se asigură că acesta dispăruse, alergă înăuntru cu mâinile tremurânde şi trase zăvorul. Intrusul se străduise să nu-şi lase amprenta, dar, deşi în mare totul se afla la locul lui, văzu că lucrurile de pe măsuţa de toaletă fuseseră mutate. Acum, având dovada că e supravegheată îndeaproape, o cuprinseră spaima şi furia. Cum de îndrăzneau să intre aici fără permisiunea ei? Putea să bage mâna în foc că îl recunoscuse pe bărbat ca fiind una dintre gărzile lui Chatur, aşa că sigur el era capul răutăţilor. Trase un scaun şi-l propti de uşă. Un gest mai degrabă de intimidare.

De dimineaţă, după o noapte de nesomn şi de spaime, garda o lăsă singură afară. Se aşeză într-unul dintre leagănele imense, suficient de mare ca să susţină patru femei o dată şi, în timp ce se dădea în el, atingând cu degetele de la picioare pământul, auzi o voce. Ridică privirea şi o văzu pe Indi venind spre ea.

— Tu le-ai spus? o întrebă imediat.

O durea că Indi le împărtăşise secretul şi nu reuşi să-şi ascundă enervarea.

Indi se încruntă.

Eliza ridică tonul.

— Tu le-ai spus că sunt văduvă?

— Firește că nu.

— Atunci, cine? se răsti Eliza.

Aceasta era o societate închisă, colcăind de zvonuri și de bârfe, iar tainele aveau un fel al lor de a ieși la lumină. Știa.

— Habar n-am, rosti fata într-un târziu.

— Ei bine, s-a aflat adevărul și acum sunt supravegheată permanent. Nu știu ce cred ei că am de gând să fac.

Indi oftă.

— Că le bagi prostii în cap celorlalte femei, probabil. Ascultă, dă-mi voie să te ajut. Știu toate locurile tainice din castel mai bine decât gărzile. Te pot scoate de aici fără ca ei să știe.

— Vor să verifice toate negativele.

— Le pot scoate și pe acelea.

— Chiar m-ai ajuta?

Indi încuviință din cap și Eliza speră că fata era sinceră.

— Îți pot arăta și un pasaj secret între *zenana* și *mardana,* încăperile bărbaților. E grozav să afli tot ce se petrece.

— Și eu ce să-ți dau în schimb?

Indi zâmbi.

— M-am gândit la asta. Îmi pare rău că am fost rea. Mi-ai zis că îmi arăți cum funcționează fotografia. Nu doar detaliile tehnice, ci și arta ei. Mai vrei să-mi arăți?

Licărul de speranță o încântă pe Eliza și, convinsă că totul va fi bine, luă mâna fetei într-a ei.

— Aș fi fericită. Serios vorbesc. Putem învăța împreună să vedem lumea cu alți ochii. Hai să ne ajutăm reciproc.

În cele mai negre momente, un singur prieten e suficient, gândi Eliza, ridicându-se în picioare. Urcând scara îngustă spre camera ei, o întrebă pe Indi despre copilăria ei.

Fata se opri şi rămase nemişcată.

— Mi-am iubit bunica.

— Am cunoscut-o. Ştiai?

— Da, am auzit.

— Jay mi-a povestit puțin ce s-a întâmplat. Bunica ta a crezut că ai putea fi în primejdie.

— Purtam un colier la gât tot timpul. Mai toți copiii purtau. Într-o zi, a dispărut. M-am jurat că nu-l pierdusem şi, când o femeie bănuită că e vrăjitoare a fost găsită moartă cu un topor înfipt în spate, bunica a ştiut că cineva îmi furase colierul în timp ce dormeam şi că eram şi eu în primejdie. E un loc înapoiat satul ăla, iar oamenii sunt simpli țărani. Nu aveam nici mamă, nici tată, dar ideile mele îmi depăşeau condiția.

Eliza îşi aminti liniile rotunjite şi moi ale colibelor zugrăvite în ocru, dar şi zidul înconjurător.

— Mi s-a părut liniştit.

— Suficient de liniştit, dar eu nu ascultam de nimeni şi ei considerau că ar fi trebuit să fiu închisă într-un vas de lut.

— Poftim?

— Asta fac cu fetele nedorite când sunt doar bebeluşi. Multe fetițe abia născute sunt puse în vase de lut şi arse în deşert. Întreabă-ți locatarul. Britanicii au dezgropat câteva vase din astea.

Oripilată, Eliza căscă gura.

— Adică au fost îngropate de vii?

— Nu ştiu. Probabil da, ca să nu fie nevoiți să le omoare chiar ei. Într-un fel, e de înțeles. Oamenii sunt săraci şi fetele, costisitoare. Părinții nu au niciun profit din investiția lor şi apoi, când fetele trebuie să plece să locuiască împreună cu familia soțului, nu are cine să-i îngrijească la bătrânețe. Sunt părăsiți cu inimile frânte, fiindcă ajung să-şi iubească fiicele. Se spune că o mamă plânge când se naşte o fată şi jeleşte când trebuie să plece. Băieții stau pe loc.

— Sper că nu mai continuă... La infanticid mă refer.

Indi ridică din umeri.

— Sunt suprinzător de multe copile despre care se zice că au fost luate de lupi.

15

Februarie

Pe Eliza o cuprinse spaima când dădu cu ochii de Chatur chiar a doua zi, dar ştia că, oricât de înspăimântată era, trebuia să-l înfrunte. Îndreptându-se de spate, hotărî să dea glas mâniei şi frustrării din ea.

— De ce aţi pus să fiu urmărită? porunci ea, chinuindu-se să-şi controleze tremurul din voce şi înroşindu-se toată. Adevărul îl vreau. Ştiu că e una dintre gărzile dumneavoastră.

El se încruntă şi parcă se sumeţi puţin, apoi făcu un pas către ea.

— V-am avertizat că veţi fi însoţită tot timpul.

— Oh, nu! Nu vă las să scăpaţi atât de uşor. De data asta a fost diferit. Pe furiş. Am văzut pe cineva ieşind din camera mea.

Chatur zâmbi rece.

— Poate una dintre femeile care fac curăţenie. Fără îndoială.

Eliza îi susţinu privirea.

— Era un bărbat.

— Aveţi o imaginaţie bogată, domnişoară Fraser. Dacă aş fi în locul dumneavoastră, aş ţine-o sub control. Nu uitaţi, orice aţi crede despre mine, nu sunt idiot. Acuzaţiile aberante nu prea au trecere la Anish şi, dacă vă duceţi cu fantezii la el, nu veţi fi crezută. Am să mă asigur de asta.

— Fantezii!

— Nu mă prostiți! Ştiu că ați fost adusă aici ca să ne urmăriți. Pentru cine lucrați de fapt?

Eliza aproape că izbucni în râs.

— Sunteți de-a dreptul caraghios.

— Serios?

— Bineînțeles.

— Atunci întrebați-vă următoarele. Vă cere domnul Salter detalii despre viața dumneavoastră aici?

Ea îşi plecă privirea, dar nu răspunse.

Chatur ridică din sprâncene.

— Cred că asta îmi susține spusele. Nu e nevoie să mai adaug că nu ne plac deloc intruşii. Vă sfătuiesc să fiți atentă la orice pas. Să aveți o zi bună, domnişoară Fraser!

Eliza îşi dădea seama perfect că Chatur putea fi un pericol, dar considera afirmația lui că ea ar fi spioană un nonsens menit să o submineze. Să discute oare cu Laxmi despre asta? Poate, dar dacă nu o va crede? Dacă Chatur răspândea deja minciuni ca să îi strice reputația? Nu. Mai bine îşi păstrează calmul şi nu împărtăşeşte nimănui bănuielile ei până când va avea şansa să stea de vorbă cu Clifford. În orice caz, încă avea nevoie de el ca să-l convingă pe Anish să-i dea din nou acces deplin şi, cum atât el, cât şi Jay lipseau de ceva vreme, simțea că pluteşte în ape tulburi. Lucrul care o măcina acum era că, încă de la început, Clifford îi pusese întrebări amănunțite despre ceea ce văzuse la castel.

Din fericire, Jay se întoarse pe neaşteptate mai târziu şi vorbi mai întâi cu el. Ciocăni la uşa ei şi, când deschise, îl găsi stând acolo cu un şal aruncat lejer peste umeri şi o privire prietenoasă.

— Încântată să mă vezi? întrebă el, zâmbind radios.

Eliza răsuflă uşurată şi trebui să se țină de tocul uşii, fiindcă îi tremurau picioarele.

— Habar n-ai.

— Nu stau mult. Facem o plimbare? Până în oraş, am vrut să spun.

— Mi-ar plăcea să ies, încuviinţă ea. Orice e de preferat decât să stau la castel acum. E în regulă dacă plecăm chiar acum?

— Fireşte, de ce nu? Ai grijă să-ţi iei un şal totuşi. Aerul e destul de rece. Bărbatul izbucni în râs.

— Deşi, în comparaţie cu Yorkshire, e nimic.

— Aşadar, ai fost în Anglia?

El încuviinţă din cap şi întinse mâna, poftind-o s-o ia înainte.

În oraş, iarna nu schimbase nimic. Tarabele erau puse direct pe trotuar şi oamenii se înghesuiau ca de obicei, chiar dacă înveliţi cu pături. Nimeni nu părea să poarte paltoane, în primul rând, presupuse ea, fiindcă nu ploua deloc în timpul acestei perioade reci, dar însorite.

— *Chai?* o îmbie el, aducând două căni cu băutura dulce şi fierbinte. Întotdeauna are gust mai bun când e frig, cred.

Îşi băură ceaiul, apoi se opriră să admire câteva şaluri de mătase splendide, în nuanţe incredibile de roşu, albastru şi auriu. Unul albastru-verzui precum penajul păunului îi atrase privirea şi îi mângâie textura fină, mătăsoasă. Cu coada ochiului, îl văzu pe Jay apropiindu-se de vânzător şi, după o negociere scurtă, veni cu şalul la ea.

— E al tău. Mătase şi caşmir, spuse el.

— Serios, nu pot.

— Ba bine că nu. La-l ca pe un semn al preţuirii mele.

I-l înfăşură cu blândeţe în jurul capului, apoi o atinse pe obraz.

— Foarte frumos! Îţi scoate în evidenţă culoarea ochilor.

Eliza simţi cum se îmbujorează şi îi zâmbi.

— Mulţumesc.

— Şi ce-ai mai făcut?

Ea şovăi o clipă.

— Multe s-au întâmplat. Chatur l-a convins pe Anish să-mi îngrădească mişcările, dar lucrul care m-a îngrijorat cu adevărat este că am văzut un bărbat ieşind din camera mea. L-am înfruntat pe Chatur, dar el a negat şi m-a acuzat că sunt spioană. Acum te întreb şi eu, cât de prostească e o asemenea acuzație?

— De neacceptat. Dar ce a dus la aceste restricții?

— Chatur a aflat că sunt văduvă. Se pare că asta i-a dat mână liberă să facă tot ce vrea cu mine. Crede că le voi molipsi şi pe celelalte femei.

Jay se întunecă la față şi îşi feri privirea.

— Nu sună deloc bine. Voi discuta cu Anish.

— Ei bine, nu sunt sigură că va ajuta. Dacă vorbeşti cu Anish şi el o să-l ia la rost, Chatur o să mă urască şi mai tare. Mi-au urmărit orice mişcare. La început am crezut că e doar imaginația mea de vină, dar acum sunt sigură.

— O să aduc un lăcătuş să-ți schimbe încuietoarea de la cameră. Chatur nu trebuie să ştie şi numai tu vei avea cheia. Sau, dacă simți că nu e destul, ai putea sta acasă la prietena ta, Dottie.

Eliza se strâmbă.

— Dottie e nemaipomenită, dar nu sunt sigură că vreau să fiu atât de aproape de Clifford.

— Fă-te frate cu dracul, zice o vorbă.

— Ai şi tu dreptate.

— Trebuie să te ținem în siguranță. Mă ocup eu de încuietori, dar plec din Jaipore mai târziu. Numai pentru câteva zile de data asta. Dacă te simți în pericol cât sunt eu plecat, du-te la prietena ta. Şi vezi dacă poate Clifford să anuleze restricțiile. S-a întors acum.

În noaptea aceea, satisfăcută că încuietoarea nouă funcționa, Eliza o aşteptă pe Indi. Când fata apăru cu haine indiene, Eliza se schimbă şi o urmă de-a lungul coridoarelor de la nivelurile inferioare. Hotărâse să aibă încredere în Indi

şi spera că se va putea strecura cel puţin în anumite părţi ale castelului fără să fie descoperită. În timp ce ea o va iniţia pe fată în arta fotografiei, Indi se va asigura că ea poate ieşi din castel, fie foarte devreme ca să facă fotografii, fie, ca acum, pe înserat, să ducă negativele.

Când auziră pe cineva tuşind pe coridor, Eliza se trase înapoi, uitându-se în jur după o firidă. Totuşi, Indi continuă să meargă. Dacă era Chatur sau una dintre gărzile lui loiale, nu va reuşi niciodată să-i dea negativele lui Clifford. Chatur le va confisca şi ăsta va fi sfârşitul. Bănui că, nu departe de cămări, cu aromele lor de nucşoară, chili şi coriandru condimentând aerul, acest coridor lung, în pantă mergea paralel cu bucătăriile. Şi mai era ceva. Chiar şi aici jos, aroma dulceagă de tămâie de la rugăciunile de seară se insinua în spaţiile întunecate şi, împreună cu izul lămpilor cu ulei, îţi îngreuna respiraţia.

Auzi un hohot de râs. Indi, crezu ea, şi mai aşteptă puţin înainte să rişte vreo mişcare. Îndrăzni totuşi şi dădu peste Indi care o aştepta.

— Aproape am ajuns, îi şopti fata zâmbind. Nicio problemă.

— Se pare că mergem tot mai jos.

— Vreau să-ţi arăt ceva înainte să ieşim din castel. Încă nu s-a întunecat şi câteva minute în plus nu contează.

După o vreme, Indi se opri din nou. Nu mai exista nicio lampă cu ulei aici, dar în penumbră Eliza zări un tablou înrămat al castelului atârnând de un perete aspru din piatră. Indi îl ridică şi îl aşeză cu grijă pe podea. Apoi, cu ajutorul unei pile pe care o scoase din buzunar, desprinse o piatră mai mică şi îşi lipi urechea de gaura din perete.

— E rândul tău. Ascultă.

Eliza ezită.

Un zâmbet larg apăru pe chipul lui Indi şi Eliza nu se putu abţine să nu adore entuziasmul tinerei, felul în care se

bucura de tot ce îi oferea viața şi în care trimitea la naiba orice autoritate.

— Haide!

Eliza se supuse. Când îşi lipi fața de piatra rece ca gheața, nu frigul o izbi, ci vocile care se auzeau. Părea să fie vorba de prietenul lui Jay, Devdan.

— Nu înțelegi că trebuie să luăm o hotărâre? întrebă el.

— Nu cred că e necesar, replică un alt bărbat, deşi vocea *lui* nu se auzi nici tare, nici clară. De ce-ar trebui să schimbăm ceva în primul rând?

— Va trebui să alegem.

— Adică să-i aruncăm pe-ai noştri laolaltă cu nişte rebeli?

Vocea era înăbuşită, dar Eliza putea să jure că asta spusese şi că era glasul lui Jay. Dar ea credea că prințul plecase deja din Juraipore.

— Fie asta, fie ne punem credința într-un imperiu pe cale de prăbuşire. Tratatele voastre nu vor mai valora nimic când britanicii vor cădea.

— Dar oare vor cădea? Chiar crezi asta?

— Ai văzut cât de răspândită e nesupunerea civilă. Coroana britanică e terminată.

Se lăsă tăcerea, spartă apoi de sunetul unui scaun tras. Eliza clătină din cap şi se întoarse spre Indira.

— Câți oameni ştiu despre asta?

— E un pasaj secret prin care poți asculta. Un tunel îngust sau cam aşa ceva. L-am deblocat într-o zi când eram mai mică. E menționat într-o carte veche din arhivele castelului şi mi-am dat singură seama cam pe unde ar fi.

— Şi nimeni altcineva nu ştie?

— Nu sunt sigură. E posibil să existe şi alții. Aceste fortărețe erau foarte primejdioase pe vremuri. Pline de intrigi şi de crime, fiindcă toată lumea voia să urce pe tron. În copilărie, a devenit pasiunea mea să aflu secretele castelului. Toată lumea mă ignora şi mă puteam ascunde

uşor, aşa că n-a fost prea greu. Când Laxmi a aflat ce puneam la cale, m-a rugat să nu-l scap din ochi pe Chatur. Nu are încredere în el.

— Unde vorbea Devdan acum?

— Jay are un birou mic pe coridorul care duce spre aripa bărbaților.

— Probabil că i-ai spus despre asta.

— De ce să renunț la mica putere pe care o am?

— Dar îl placi, nu?

Indi pufni.

— Trebuie să am grijă de mine, nu?

Trecură pe sub o arcadă joasă ce ducea la unul dintre tunelele care făceau legătura cu o curte exterioară. Eliza putea să admită că o persoană cu trecutul lui Indi trebuia să găsească mijloace prin care să se protejeze, indiferent de situație şi de cei pe care ar fi silită să-i trădeze. Poate doar sprijinul lui Laxmi nu fusese destul pentru Indi.

— Te-ai mai gândit cine i-ar fi putut spune lui Chatur că eşti văduvă? întrebă fata.

— Puțin, dar încă nu ştiu.

— Posibil să fi fost Dev. Ştia?

Eliza încuviință şi răsuci ideea pe toate părțile. Poate chiar fusese Dev sau, şi mai rău, Jay? Îi scăpase adevărul din greşeală? Aproape că îi veni să vomite când se gândi. Se încrezuse în el şi nu pricepea ce-ar fi avut prințul de câştigat. Însă gândul nu-i dădu pace câtă vreme merse în urma lui Indi prin curte, unde apa, revărsându-se din fântânile în formă de păun, strălucea în lumina ferestrelor. Opaițele cu ulei de pe alei îi ghidau paşii.

— Atât de drăguț! exclamă Indi, dar totuşi nimeni nu vine aici. Laxmi mereu a cerut să fie întreținută perfect. E locul în care i-a murit unica fiică.

— N-am ştiut.

— Nu vorbeşte despre asta, dar oamenii şoptesc pe la

colțuri că Anish a împins-o când era mic. Şi-a spart capul de una dintre fântâni şi nu şi-a mai revenit niciodată.

— Ce trist!

— Şi-a dorit o fiică atât de mult şi apoi, la destul timp după ce s-au născut băieții, a avut o fată. Uneori, cred că îşi doreşte ca eu să fiu fiica pe care a pierdut-o.

Pe măsură ce noaptea se aşternu, ieşiră din castel şi se pierdură pe străzi, unde latura întunecată a vieții indiene continua complet neinfluențată de britanici. O lume în care ritmul misterios al tobelor răsuna lângă dughenele cu opiu, ascunse prin cotloane nu mai mari de câțiva metri. Când Eliza văzu viața nocturnă pe jumătate luminată din această parte a oraşului, se temu pentru viața ei, dar îşi ținu capul plecat şi o urmă pe Indi. Labirintul de străduțe era o scurtătură necesară care ducea la Rezidența britanică din capătul opus al oraşului. Dacă l-ar fi evitat, le-ar fi luat prea mult să meargă pe jos.

Când se apropiară de Rezidență, o maşină parcă lângă ele şi Eliza făcu un pas în spate când îl văzu pe Clifford coborând din ea. Dar el o văzuse deja pe fereastră şi acum se încruntă. Deşi trebuia să discute cu el, ar fi vrut să-i ciocăne la uşă, nu să fie descoperită rătăcind prin întuneric ca un hoț.

Altcineva coborî cât şoferul în livrea ținu portiera deschisă şi Eliza văzu chipul unei britanice pe care o cunoştea. Pentru o secundă, nu reuşi s-o identifice, dar apoi îşi dădu seama că e soția viceregelui actual. Era urmată de un bărbat cu părul argintiu şi înfățişare impozantă. Desigur, Clifford avea legături la nivelul cel mai înalt şi vorbea întotdeauna cu siguranța unui oficial bine situat. În viitor, vor mai fi asemenea petreceri şi evenimente sociale ca acesta.

Vocea femeii era rece şi ascuțită când vorbi cu Clifford. Un majordom ieşi şi îi conduse pe ea şi pe bărbat înăuntru,

în timp ce Clifford îi făcu semn Elizei.

Se apropie de el, dar bărbatul nu se lăsă deloc impresionat.

— Lisuse, Eliza! Ce naiba a fost în capul tău să ieşi pe străzi, noaptea, îmbrăcată aşa?

— Indira mă ajută să ies din castel. Ți-am adus nişte negative şi plăcile. Mi-au restricționat accesul, dacă nu ştiai.

— Serios? Ne vom ocupa şi de asta. Fără îndoială că e lucrătura lui Anish sau mai degrabă a nevestei lui nesuferite. Care îşi spală mâinile după ce atinge un englez. Îți închipui? Blestemată insolență. Anish ar proceda la fel, dacă ar fi după ea.

Se opri o clipă.

— De fapt, acum, că am dat de tine aşa, mi-a venit o idee. Însă nu pot vorbi deocamdată.

Arătă spre uşa prin care soția viceregelui tocmai dispăruse.

— Îți aminteşti că ți-am spus că ne-ai putea ajuta?

— Da.

— Ei bine, voi trece pe acolo să schimb o vorbă cu maharajahul şi discutăm atunci.

16

A doua zi, curând după ce auzi clopotele templului, Eliza primi o invitație să meargă în biroul lui Jay. Prea nervoasă să încerce pasajul secret singură, îşi aruncă noul şal de caşmir pe umeri şi o apucă pe coridoarele obişnuite. El îi zâmbi larg când deschise uşa şi o văzu stând în prag, dar Eliza făcu un pas în spate.

— Ce e? întrebă el. S-a întâmplat ceva?

Îl privi fix, neştiind ce să simtă. Jay îşi frecă bărbia nerasă, dar ochii chihlimbarii îi sclipeau şi pielea îi strălucea de sănătate şi vitalitate. Temerile ei cu privire la

cine i-ar fi spus lui Chatur o chinuiseră permanent şi acum nu-i mai rămăsese decât să-l întrebe direct pe Jay.

— Eliza, intră. Hai să nu vorbim pe coridor.

Ea clătină din cap.

— Spune-mi ce s-a întâmplat?

Eliza deschise gura, dar vocea i se gâtui şi nu reuşi să se uite în ochii lui.

Jay se încruntă.

— Aşadar?

Eliza şovăi, apoi cuvintele i se revărsară de pe buze.

— Trebuie să te întreb ceva.

— Dă-i drumul, spuse el zâmbind.

— Tu i-ai zis lui Chatur că sunt văduvă? întrebă ea, simţind cum o ia cu leşin, dar întorcându-i privirea.

— Normal că nu. De ce ai crede aşa ceva?

— Indi a jurat că nu a fost ea. A sugerat că ar putea fi prietenul tău Dev. Ştia despre mine, dar nu a fost aici, cel puţin nu până ieri.

Jay se încruntă.

— Devdan a fost aici ieri?

— Ştii foarte bine că a fost.

— Foarte ciudat. Din câte ştiu eu, Dev nu a fost aici în absenţa mea.

— Când ai ajuns ieri?

— Pe la miezul nopţii.

Eliza îşi coborî vocea.

— Am crezut că te-am auzit vorbind cu el.

— Când?

— Chiar înainte să se însereze.

El clătină din cap.

— Nu sunt vinovat.

Eliza cugetă iute. Dacă Devdan nu vorbise cu Jay, atunci cu cine? Vocea fusese puţin neclară, aşa că poate se pripise să tragă concluzii greşite. Poate fusese Anish?

— Unde ai auzit asta?

— Nu putem vorbi aici. Mergem afară?

— Bine. Dar trebuie să recunoşti că toată povestea asta e bizară.

În curte, se aşezară pe o bancă, lângă o fântână. Eliza se uită la cerul senin şi admiră papagalii care zburau dintr-un copac argintiu în altul. Penele lor galbene pe dedesubt o umpleau de bucurie de obicei. Dar astăzi, nu.

— Cât de curând va fi mai cald, aproape primăvară, spuse el. Şi după aceea, incredibil de fierbinte.

Eliza nu simțea deloc căldura şi devenea conştientă de propria persoană într-un mod cât mai acut, mai ales că acum se găseau chiar sub ferestrele *zenanei.*

— Poartă-te firesc, spuse, de parcă i-ar fi înțeles sfiala. Zâmbeşte şi nu-ți frământa mâinile în poală.

Eliza se înroşi până în vârful urechilor.

— Nu mi-am dat seama că asta fac.

El tăcu şi se uită în pământ, înainte să se întoarcă spre ea.

— Dar recunosc că i-am spus mamei despre tine.

Eliza se răsuci spre el.

— Ştiai cât de mult contează pentru mine. Am avut încredere în tine.

— Îmi pare rău.

— M-am dus la Clifford pentru tine.

— Un lucru fantastic. Inginerul vine mâine cu primele schițe. Vei fi impresionată. Deşi permisul pentru construirea barajului va trebui să mai aştepte.

— Nu vezi ce-ai făcut?

Jay se încruntă.

— Ascultă, pur şi simplu mi-a scăpat. Mama te admiră mult şi înțelege situația, Eliza. Serios. Nu te-a judecat şi nici nu ar spune altcuiva. Iar eu cu siguranță nu am zis nimic.

Un val de furie o copleşi. Cum de i se părea atât de

acceptabil că-i spusese lui Laxmi? Ea îşi dorise nespus să fie sinceră cu mama lui, iar acum asta nu se va mai întâmpla niciodată. Laxmi o va considera necinstită, în cel mai bun caz, sau mincinoasă, în cel mai rău caz. Îşi plecă fruntea şi-şi acoperi faţa cu mâinile.

— La-ţi mâinile de pe faţă. Suntem urmăriţi.

El se purta aparent normal, dar ea îi văzuse îngrijorarea din ochi.

Se ridică în picioare, ignorând zâmbetul fix de pe chipul lui.

— Nu, tu poate eşti în stare să te prefaci, dar eu nu pot.

— Te rog, rămâi!

Se întoarse cu spatele la el. Jay ştiuse că Chatur va obiecta dacă se va afla adevărul despre ea. Doar Jay spusese că lucrurile au un fel al lor să iasă la lumină. Acum stricase totul, aşa că de ce l-ar mai ajuta spunându-i despre pasajul tainic? Merita să fie auzit.

Se îndreptă cu paşi mari spre camera ei, unde se aşeză pe pat, complet răvăşită. Deşi încă furioasă, o durea mai rău că se purtase suficient de prosteşte cât să aibă încredere în el. Se certă pentru că îi păsase de încă un bărbat care reuşise să o dezamăgească, dar vocea lui nu-i părăsi mintea şi nu se putu împiedica să nu fie obsedată de grija din ochii lui.

Singură şi tensionată, Eliza privi auriul soarelui de dimineaţă pictând oraşul într-un roz-pal. Apoi, puţin mai târziu, auzi sunetul unui claxon şi se repezi în holul mare care dădea spre intrare, unde îl văzu pe Clifford coborând dintr-o maşină neagră. Un vehicul mai mic parcă în spatele lui. Un tânăr îşi coborî mai întâi picioarele cu grijă, apoi, când se îndreptă de spate, Eliza văzu că ducea sub braţ un sul mare de hârtii. Era îmbrăcat în haine occidentale, dar părea să aibă sânge indian. Un anglo-indian? Eliza bănui că e inginerul angajat de Jay. Nu avea niciun chef să asculte vreun plan, dar, cu toate că un mesager venise să-i

transmită că prezența ei e solicitată în biroul lui Jay, se ambiționă să nu se ducă. Încă meditând la trădarea lui nechibzuită, trimise răspuns că nu se simte bine, apoi străbătu camera în lung şi-n lat, cu fălcile încleştate de indignare şi fierbând de nervi. Abia când îşi aminti că planurile lui ar putea fi ascultate, înțelese că trebuia să acționeze. În pofida indiscreției lui, proiectul pentru sistemul de irigații avea să îmbunătățească viața atâtor oameni şi nu putea să ruineze această posibilitate dacă planurile intrau pe mâna cui nu trebuie. După ce se hotărî să se ducă, îşi adună tot curajul şi alergă de-a lungul pasajului secret pe care i-l arătase Indi, trecu de gărzile uluite şi, sosind fără suflare, ciocăni la uşa lui Jay.

Inima îi bătea cu putere când el deschise şi văzu câteva perechi de ochi ațintite spre ea.

— Am crezut că eşti bolnavă, spuse el, abia schițând un zâmbet.

— Trebuie să vorbesc cu tine. Dar mai întâi spune-le să ducă planurile în camerele lui Laxmi. E foarte important.

— Foarte bine.

Jay se înapoie în cameră.

Eliza auzi murmurele, apoi el ieşi din nou.

— Sunt toți de acord, deşi fratele meu pare furios.

— E proiectul tău. Trebuie să-l protejezi. Biroul tău nu e sigur.

— Eliza...

Îl întrerupse până se depărtară cât să nu poată fi auziți şi vorbi în şoaptă.

— Unde i-ai zis mamei tale că sunt văduvă? În ce încăpere?

— Unde? Dar ce importanță are?

— Spune-mi.

— A venit în biroul meu într-o după-amiază.

Eliza clătină din cap.

— Jay, mă jur că biroul tău nu e sigur.

— Dumnezeule! De-aia n-ai vrut să-mi prezint planurile acolo?

— Nu ştiam dacă planurile trebuie să fie confidenţiale în faza iniţială.

Se opri.

— Cu cine crezi că vorbea Devdan?

— Sigur era un bărbat?

Ea încuviinţă.

— Poate cu fratele meu?

— Părea că pun la cale ceva împotriva britanicilor.

— Pare să fi fost Dev. Am crezut că a renunţat să mai forţeze lucrurile.

— Să forţeze?

— Da, să găsească o cale prin care să schimbe mentalitatea poporului.

— Uneori, cred că ar fi mai bine dacă poporul s-ar revolta împotriva britanicilor.

— Măi, măi! Câtă lipsă de patriotism! zâmbi Jay.

Ea ridică din umeri.

— Nu-mi place cum vorbesc Clifford şi cei ca el.

Eliza îl urmă pe Jay până în apartamentul lui Laxmi şi, după ce trecură de uşile din lemn de santal şi intrară în încăperea cu miros de iasomie, spaţiul cu oglinzi ce sclipeau îi tăie răsuflarea, cum se mai întâmplase. Dădu cu ochii de Anish, Priya, Laxmi, Clifford şi încă un bărbat, cel pe care îl zărise mai devreme cu sulul mare de hârtii. Se aşezaseră la o masă mare.

Laxmi zâmbi.

— Sunt atât de bucuroasă că ai putut să ni te alături, Eliza!

Tânăra îi întoarse zâmbetul, deşi nu-i plăcu deloc senzaţia de expunere, acum că Laxmi şi ceilalţi ştiau de ea, dar se mai linişti când observă că Chatur nu fusese invitat

la întâlnire.

— De ce mutarea asta bruscă? se răsti Anish, iritat în mod vădit de schimbarea locului. Care e misterul?

— Niciun mister, răspunse Jay. Am observat că masa din biroul nostru nu era suficient de mare pentru toate schițele.

— Şi englezoaica de ce e prezentă? întrebă Priya, cu obişnuita atitudine arogantă.

— A fost ideea ei, explică Laxmi, zâmbind cald către Eliza.

— Îi permiți unei văduve englezoaice să ne dicteze ce să facem? pufni Priya disprețuitor.

Urmă un şir de vorbe aruncate mult prea rapid pentru ca Eliza să le înțeleagă, însă reuşi să surprindă dezaprobarea femeii mai în vârstă.

— Din câte îmi amintesc, şi tu eşti capabilă să dictezi altora, şi încă din plin, replică Laxmi.

Eliza pricepu cuvintele mamei lui Jay.

Zâmbi în sinea ei, simțind că între cele două femei existau multe lucruri nerezolvate, dar că Laxmi avea întotdeauna câştig de cauză. Se întrebă de unde îşi trăgea forța.

— Mamă! Priya! interveni Anish. Haide să lăsăm arțagul şi să vedem planurile.

Inginerul făcu un pas în lateral.

— Mă numesc Andrew Sharma. Am fost educat la Londra şi am muncit la proiecte cu sisteme de irigații pe tot teritoriul imperiului.

— Rajputana nu seamănă cu alte locuri, rosti Anish pe un ton sec.

Tânărul făcu o plecăciune.

— Într-adevăr, nu seamănă, domnule, dar am luat totul în calcul.

Anish zâmbi indulgent.

— După cum ştii, multe proiecte au dat greş. De ce-ar fi al tău diferit?

O adiere aduse cu ea parfumul grădinilor, dar şi altceva,

despre care Eliza crezu că este mirosul deşertului. Încercă să zâmbească spre Priya. Femeia îşi arcui sprâncenele şi se strâmbă înainte de a-i întoarce spatele.

Tânărul se uită la Clifford, care îi făcu semn din cap să continue.

— Cu tot respectul, mulți au dat greş fiindcă au ignorat cunoştințele localnicilor. Discutând cu ei, am descoperit exact unde ar trebui să fie amplasate lacurile, ce adâncime să aibă şi cum să profităm de panta de pe terenul prințului. În cele din urmă, vom putea trece la construcția barajului, dar, pentru moment, ne limităm la lucruri simple. Cei din partea locului ştiu multe despre punctele slabe ale pământului şi unde trebuie să ridicăm zidurile ca să prevenim infiltrațiile. Planurile mele includ toate aceste aspecte.

— De ce să cheltuim timp şi bani pentru câțiva țărani? întrebă Priya. Nu văd sensul.

Eliza strânse pumnii la spate când Anish se întoarse spre Jay.

— Eşti pregătit să-ți asumi responsabilitatea totală pentru proiect?

— Da, sunt.

— Şi dacă dă greş?

— Nu cred că va da greş.

— Şi britanicii chiar vor să ne sprijine cu banii lor? îl întrebă Anish pe Clifford.

— Într-o oarecare măsură, da.

După ce examinară planurile detaliate, Clifford îşi exprimă dorința de a discuta cu maharajahul între patru ochi şi Eliza speră că el va insista ca ordinele lui Anish în privința ei să fie anulate. Ceilalți plecară şi numai ea şi Jay rămaseră cu Laxmi. Jay îi spuse că Anish nu văzuse planurile până astăzi, dar că se bizuia pe acordul fratelui său.

— În prezent, folosesc vechi excavatoare cu aburi, grozave pentru scoaterea şi mutarea pietrelor şi a pământului. Dar sunt maşini grele, complexe, care necesită trei bărbaţi pentru manevrare, aşa că intenţionez să achiziţionez altele mai ieftine, mai simple, diesel, imediat ce îmi voi permite. Cel puţin bărbaţii au sosit şi săpăturile au început deja.

— Am încercat să-l conving să aştepte, spuse Laxmi, dar trebuie să termine primul lac înainte de venirea ploilor în iulie.

— E destul timp dacă nu apar probleme neprevăzute, adăugă Jay.

Laxmi întinse mâinile spre Eliza.

— Vino aici, draga mea!

Eliza făcu un pas în faţă, dar îşi plecă fruntea, îngrozitor de ruşinată.

— Îmi pare rău...

— Nu trebuie să te scuzi. Înţeleg.

Eliza îşi ridică privirea şi se chinui să zâmbească.

— Serios?

— Hai să nu mai vorbim despre asta. Voi face tot ce-mi stă în putinţă să îi conving pe oameni să te lase să-i fotografiezi. Mulţi dintre ei, dincolo de aceste ziduri, sunt suflete simple, cu puţină educaţie sau deloc, dar, dacă le explic că e un lucru diferit să fii văduvă în cultura ta, e posibil să înţeleagă. Am auzit că ţi-a făcut plăcere să le fotografiezi pe concubine.

— Aşa e. Sunt atât de calde şi de haioase!

— O să văd ce pot face.

Jay o privi apreciativ şi nările îi fremătară uşor.

— Aşadar sunt iertat?

— Bănuiesc că da. Deşi încă nu ştiu cine i-a spus lui Chatur.

Jay întinse mâna.

— Posibil să fi auzit prin pasajul tainic. Acum a venit

vremea să o lăsăm pe mama, fiindcă trebuie să se ducă la *puja.*

Plecară amândoi şi aleseră una dintre scările principale până în sala mare unde fusese organizat *durbarul* impresionant. Eliza îl întrebă despre relaţia dintre Priya şi Laxmi.

— Soacrele indiene pot fi foarte crude, spuse el.

— Dar Laxmi sigur nu e aşa, nu?

— Nu, dar ea a fost tratată cu răutate de bunica, soacra ei. Bunica o încuia într-o cameră cu zilele, departe de tata.

— De ce?

— Pentru ca mama să nu-l influenţeze pe tata. Mama a fost dintotdeauna o femeie cu mult înaintea vremurilor ei. Însă în cultura noastră, trebuie să te supui părinţilor oricear fi.

— Chiar şi când greşesc?

— Întocmai, răspunse el serios.

— Şi tatăl tău n-a putut face nimic?

— Eticheta noastră presupune ca un bărbat să rămână tăcut. Laxmi a încercat să-i facă pe plac soacrei ei, dar fără folos. Din fericire, hârca nesuferită a murit de tânără şi mama a putut să înflorească astfel.

— Dar asta nu explică relaţia încordată dintre Laxmi şi Priya.

— Nu, nu o explică. Cred că mama pur şi simplu nu o place pe soţia fratelui meu.

— Şi poate nu are încredere în ea.

— Poate.

Se plimbară agale şi Eliza nu mai ştia ce să zică.

— Noua încuietoare merge bine, îngăimă ea într-un târziu.

Jay zâmbi.

— Sunt sigur că aşa e... Ascultă, în semn de iertare, mă laşi să te duc în a doua noapte de Holi în partea cea mai

veche a oraşului, la începutul lunii care vine?

Jay îi lansase invitația pe un ton obişnuit şi Eliza rămase surprinsă.

— Ți se permite să te duci în oraş pentru asta? Am crezut că vei sărbători Holi aici, la castel.

— De obicei mă furişez de la festivitățile ținute aici deja machiat cu pudră colorată. E o deghizare grozavă. Dacă te îmbraci în haine indiene şi ai nişte culoare pe față şi pe păr, nimeni nu va băga de seamă.

Eliza chibzui un moment.

— Pare amuzant.

— Îți promit că nu seamănă cu nimic din ce ai văzut vreodată. Îți va atinge inima... Un festival pentru a da uitării cele întâmplate.

Exact lucrul de care avea nevoie, gândi ea epuizată.

— Şi nu te recunoaşte nimeni?

— Nu contează dacă sunt recunoscut. Dar port haine vechi şi nimeni nu se aşteaptă să mă vadă, aşa că nu. Adesea totul se rezumă la aşteptări, nu eşti de acord?

17

Eliza iubea zorile şi până acum nu mai existaseră semne că umbrele se strecoară pe holuri, nu se mai temea de şoapte şi nici de tăcerile amenințătoare. Nu mai era urmărită în niciun fel şi se simțea plină de speranță. Când se trezi devreme ca să prindă cea mai bună lumină şi se duse afară cu Rolleiflexul ei, se gândi la oferta lui Jay de a petrece împreună sărbătoarea Holi. Trebuia să admită că gândul o entuziasma. Inspiră aerul rece al zilei şi începu să fotografieze leagănele uriaşe din curte. Ceva o făcu să tresară. Se uită în jur şi auzi nişte paşi uşori. *Nu din nou,* mormăi în sinea ei şi lăsă aparatul jos. Se duse lângă arcada de unde păreau să se audă paşii, apoi continuă să

meargă puțin de-a lungul pasajului. Tăcere. Dar sigur auzise pe cineva. Cineva cu pas uşor. Putea să jure. Poate una dintre concubine dorise să-i vorbească, dar se speriase? Liniştea parcă se intensifică şi mai mult. Puțin panicată, căută să audă măcar nişte şoapte. Tot nimic. Se răsuci pe călcâie şi se întoarse în curte să-şi termine sarcina, dar, când ridică aparatul, simți că-i fuge pământul de sub picioare. Obiectivul se crăpase, deşi îl lăsase în perfectă stare. Îl pusese prea repede jos şi îl spărsese? Ar fi observat totuşi, aşa că părea puțin probabil. Cine fusese în curte? Se duse înapoi în camera ei, bodogănind.

Era puțin mai cald acum, dar încă nu se atingeau temperaturile fierbinți din timpul verii. Ştia că ieşirile în oraş vor fi aproape imposibile când avea să vină căldura extremă şi, cum voia să afle ce se întâmplase cu aparatul ei, hotărî să profite la maximum de prânzul la care o invitase Clifford. O să-l întrebe şi pe el unde l-ar putea repara.

Se îmbrăcă într-o fustă drăguță de vară roz-palid, făcută din crepdeşin mătăsos, şi o bluză cu mâneci uşor umflate. Fusta strânsă pe talie şi şolduri îi punea în evidență silueta mai mult decât orice alt obiect vestimentar al ei. O purta ori de câte ori voia să impresioneze. Îşi aranjă un şirag de perle în jurul gâtului şi, în timp ce căuta o pereche de cercei asortați, hotărî, acum că încuietoarea fusese schimbată, să nu-i povestească lui Clifford de bărbatul care se furişase de la ea din cameră. Dacă ar afla, ar insista ca ea să se mute la Dottie.

În drum spre ieşirea din castel, chiar în locul unde un strop de soare desena modele pe podeaua de marmură, trecu pe lângă Jay.

— Eşti fermecătoare astăzi! rosti el cu un zâmbet larg. Culoarea ți se potriveşte de minune.

— Nu este decât un prânz cu mai multă lume, murmură ea, simțindu-se expusă.

— Tipic britanic.

Bărbatul făcu o plecăciune.

— Petrecere plăcută! Apropo, progresul cu proiectul pentru irigații este extraordinar, dar încă trebuie să finalizăm aspectul fondurilor, ca primul lac să poată fi terminat, altfel munca noastră de acum e zadarnică.

— O să reuşeşti?

Îşi înclină capul în felul acela specific care nu te lămurea dacă voia să spună da sau nu.

— Trebuie să-l vezi înainte.

Eliza nu putu să-i mărturisească faptul că ar prefera să petreacă timpul cu el decât cu Clifford şi că ar merge cu el chiar acum. Numai la acest gând şi simți un val de roşeață arzându-i zona gâtului, dar îi trecu repede.

— Şi arăți şi mai fermecătoare când te îmbujorezi, adăugă el.

— Oh, termină! Probabil că va fi o petrecere plictisitoare.

— Poate mai discuți cu Clifford despre progresul lui cu investitorii şi cu permisul pentru barajul de pe râu? Negocierile mi s-au părut pozitive când am fost în Calcutta, dar nu am mai auzit nimic concret de când mam întors.

Puțin mai târziu, privind pe geamul maşinii, sărăcia continuă s-o şocheze şi încă încerca să priceapă ce vede. Copii hoinari cu ochi mari şi negri se țineau după maşină, sperând să obțină ceva atunci când ajungea la destinație. Judecând după barăcile de pe marginea drumului, era limpede că mulți oameni nu aveau casă. Căută în poşetă câteva rupii şi le ținu în mână. Mereu observa detaliile. Fusese modul ei de evadare, felul ei de a supraviețui după ce-i murise tatăl. Înregistra multe lucruri, apoi i le povestea în minte. Odată, mama ei dăduse peste ea în grădină ținând o narcisă în mână şi vorbind cu glas tare cu tatăl ei. O pocnise peste mână şi floarea căzuse pe pământ. După aceea, Eliza îşi păstrase conversațiile cu tatăl ei secrete.

Când maşina se apropie de locuinţa lui Clifford, Eliza încă îşi închipuia că va fi o petrecere, dar, după cum află imediat, erau doar ea şi Clifford. După o masă savuroasă cu pui prăjit, cartofi fierţi la abur şi legume, Eliza se lăsă pe spate sătulă. Deşi îi plăcea mâncarea indiană, începuse să se sature de orez şi de dahl.

— Aşadar... Mai ai loc şi pentru o plăcintă cu mere?

— Încerci să mă îngraşi?

— Deloc. Cred că eşti perfectă exact aşa.

Eliza izbucni în râs.

— Doar nu m-ai chemat aici ca să-mi spui asta.

Clifford zâmbi.

— Nu. Voiam să te anunţ că libertatea ta de mişcare a fost reinstaurată.

— Mulţumesc. Înseamnă mult pentru mine. Dar încă am nevoie de ajutorul tău cu altceva acum.

— Da?

— Mi s-a întâmplat ceva ciudat azi-dimineaţă. M-am întors cu spatele câteva minute şi, când am revenit, mi-am găsit obiectivul de la aparat spart. Are o crăpătură chiar pe mijloc. Este cel de care am nevoie când sunt afară şi cu care mă deplasez mai uşor.

— Probabil că l-ai lovit fără să-ţi dai seama.

— Nu prea cred, dar mă rog... De unde aş putea obţine un obiectiv nou? Şi mă tem că şi restul aparatului a fost stricat.

— Ai luat aparatul cu tine?

— L-am lăsat pe masa din hol.

— Îl voi trimite la Delhi, dar te avertizez de pe acum că nu va fi reparat repede.

Clifford se opri.

— Aş vrea să-ţi explic ideea mea. Să-ţi dai şi tu cu părerea dacă vrei.

— Sigur.

El încuviinţă din cap.

— Ei bine, după cum ştii, mă străduiesc să asigur fondurile proiectului cu irigaţii al prinţului tău.

— Dar nu e prinţul *meu,* Clifford.

— E doar o figură de stil. Vreau să spun că, dacă ai putea face ceva pentru mine în schimb, ar fi absolut minunat.

— Fireşte. Orice.

— Am vrea să fii numai ochi şi urechi şi să ne raportezi imediat ce observi că se întâmplă lucruri neobişnuite. Cred că ţi-am zis deja că noi îl considerăm pe Anish un conducător slab, indulgent şi nu ne-ar deranja să facem unele schimbări, dacă pricepi aluzia.

— Îmi ceri să spionez pentru tine? întrebă ea, neştiind cum să răspundă unei asemenea cereri uluitoare şi îngrijorându-se că acuzaţiile lui Chatur s-ar putea baza totuşi pe adevăr.

— Normal că nu. Dar fii vigilentă. Dacă se întâmplă ceva şi nu ştii sigur ce sau ţi se pare ciudat, informează-mă. Întotdeauna poţi pretinde că trebuie să mă vezi ca să-mi aduci plăcile sau negativele.

18

Martie

Veni şi a doua zi de Holi. Încântată, dar şi nervoasă că ieşea în oraş cu Jay, Eliza îşi aminti prima călătorie cu el. O parte din ea tânjea să se afle în pădurile sălbatice de pe dealurile Aravalli, să privească bâtlanii în zborul lor jos pe deasupra deşertului şi marii pelicani albi cum se avântă în văzduh de la marginea apei. Cererea lui Clifford o tulburase şi Jay rămase singura persoană în care simţea că se poate încrede.

În seara aceea, când se alătură festivităţii ce avea loc în curte, îl căută cu privirea şi-l zări curând împreună cu un băiat. Presupuse că e fratele lui mai mic, de care auzise, dar

pe care nu-l văzuse niciodată. Cam după vreo o oră, Jay se apropie de ea, înfăşurat într-o pătură de lână dungată. Îi şopti ceva la ureche şi se strecurară afară din curte, printr-un alt pasaj nefamiliar. Uşurată peste măsură să lase în urmă atmosfera sufocantă a castelului, Eliza respiră liber.

— Era fratele tău? se interesă ea.

— Da. E la o şcoală cu internat în Anglia, dar a venit pentru o scurtă vizită. E important să nu devină prea englez, dar e o călătorie lungă până aici şi înapoi, aşa că nu vine pe cât de des ar trebui.

Făcu o pauză.

— Acum... Nimeni, cu excepția familiei, nu cunoaşte această ieşire. Lamă de mână. Mi-e teamă că va trebui să te ții bine de mine. E întuneric beznă.

Ea izbucni în râs.

— Mă simt onorată.

Se deplasară încet şi faptul că se afla în întuneric cu el îi dezlegă limba.

— M-ai întrebat odată dacă eu cred în destin. De ce?

— E o poveste lungă. O să ți-o spun într-o zi.

— Spune-mi acum. Te rog!

Când tunelul se îngustă atât de mult, încât nu permitea decât trecerea unei singure persoane, simți mirosul reavăn al pământului, al frunzelor şi auzi susurul unui fir de apă.

— Un izvor subteran, o lămuri el.

Jay o apucă şi de cealaltă mână, strângându-i degetele cu putere. Se opriră din mers.

— Mi-ai povestit despre tatăl tău şi bomba aruncată în ziua aceea în Delhi.

— Da, confirmă ea, auzind bâzâitul unor insecte şi întrebându-se ce avea să-i povestească Jay.

— Îți aduci aminte de un băiețel indian?

Eliza cugetă puțin.

— Cred că da. Adică era pe stradă, nu?

— Te-a ajutat când ai îngenuncheat lângă tatăl tău.

— Da.

— A fost o întâmplare oribilă, dar n-am uitat-o niciodată pe micuța englezoaică. Nu te-am uitat niciodată. Eu eram. Eu eram băiețelul indian.

Părea prea incredibil ca să fie adevărat, dar Eliza se bucură că el nu-i vede lacrimile ce-i ardeau ochii. Își încleștă pumnii cât putu de tare și ceva inexplicabil se petrecu între ei. Rămaseră așa câteva minute și o senzație extraordinară de pace pogorî asupra ei. Fiindcă el fusese acolo, fiindcă trăise momentul când ea își pierduse tatăl, înlăuntrul ei parcă se dezlănțui ceva. Nu reuși să-și explice ce anume, dar, pentru că nu fusese singură în acele momente terifiante, simți că, în sfârșit, are șansa să iasă din umbra morții tatălui ei. Își ținu răsuflarea și se lăsă copleșită de sentimentul nou. Nu voia să se mai miște niciodată, dar în tunel domnea frigul și, când ea se înfioră, purceseră din nou la drum.

— Mă aflam la procesiune, cu mama, într-o *howdah,* pe unul dintre elefanți, îi explică el. Am coborât când a avut loc explozia.

— Știai cine sunt când am ajuns aici?

— Inițial, nu, dar, când mi-ai spus că ai trăit în Delhi, mi-am amintit că numele unuia dintre bărbații uciși atunci era Fraser. După câteva întrebări în stânga și-n dreapta, m-am întrebat dacă ai putea fi fiica lui.

— De ce nu mi-ai spus atunci când ți-am povestit despre bombă? întrebă ea.

— Nu simțeam că te cunosc suficient de bine. Mă îngrijora reacția ta.

— Mă bucur că mi-ai zis. Înseamnă mult pentru mine și-ți sunt recunoscătoare.

Ieșirea din castel se ascundea în spatele unei uși masive de lemn care scârțâi când Jay o descuie.

— Ai grijă la plantele cu spini, o atenționă el când ieşiră.

Îşi croiră drum spre oraşul vechi. Jay îi dădu pătura şi o rugă să-şi acopere capul şi fața cât de mult, chiar dacă era deja atât de murdară pe față de pudră colorată, încât nimeni nu i-ar fi recunoscut. Nimic din sărbătoarea de la castel nu o pregătise pentru ce urma să se întâmple în oraş.

Era noaptea dinaintea celei cu lună plină: pretutindeni, frunzele uscate şi rămurelele căzute erau arse şi puzderie de oameni umpluseră străzile şi piețele. Tobele îi făceau sângele să curgă mai repede, fascinând-o, în vreme ce ritmul lor se strecura printre oamenii care dansau şi continuau să arunce cu pudră de diverse culori. Nori prăfoşi luminau aerul: roşul, albastrul, verdele şi galbenul se răsuceau şi zburau, plutind peste toți.

Aveai senzația că văzduhul îşi deschisese cutia pentru pictat şi îşi revărsase acuarelele peste lumea de dedesubt. Zgomotul împiedica orice discuție, dar Jay îi ținu mâna strâns, iar ea nu-i dădu drumul. Eliza îşi atinse fața şi când îşi privi degetele văzu că sunt albastre. Avea pudră pe păr, pe gene şi în gură. Se simți uşurată când oamenii de la balcoanele superioare ale caselor începură să stropească cu furtunurile. Însă apa doar strânse culoarea şi nu o îndepărtă. Dacă Eliza nu ar fi fost cu Jay, noaptea exotică, nebună ar fi fost prea mult pentru ea. Aşa, trăi doar câteva momente de anxietate, când haosul şi gălăgia amenințară să-i rănească sensibilitatea ei de englezoaică. Întregul oraş părea scăpat de sub control, dar era totuşi cea mai impresionantă sărbătoare a vieții la care participase şi, în cele din urmă, se abandonă în brațele ei. Jay se simțea în largul lui, râzând când amesteca pudra cu apă. Eliza, neajutorată, îşi dădu capul pe spate şi hohoti şi ea.

Puțin mai târziu, Jay o prinse bine de mână şi o trase pe o alee lăturalnică. Rămase şocată să vadă oamenii răspândindu-se în toate direcțiile când bărbați rajputani

năvăliră pe cai prin norii roşii şi roz şi aruncând şi mai multă pudră în mulțime. Era cât se poate de conştientă de apropierea lui Jay şi, când el rămase nemişcat, inima începu să-i bată mai repede. Iar când el o luă în braţe nu se mai gândi la nimic şi se cuibări la pieptul lui. Jay continuă s-o țină strâns şi, învăluită de căldura lui dulce, îşi dori ca el să nu-i mai dea drumul niciodată. Însă el se retrase puțin, îi ridică bărbia şi se uită fix în ochii ei.

— Eliza. Am aşteptat să-ți dai seama ce simt.

Ea abia dacă răsufla, iar inima i se ridicase în gât. Când o sărută delicat, îşi pierdu mințile. Jay nu se opri şi sărutul deveni tot mai pasional, mâna lui stângă strângându-i ceafa. Amețită de sărbătoare, crezu că lumea se răstoarnă. Încă puțin şi avea să se prăbuşească. Într-un târziu, îşi căută cuvintele, dar renunță. Nu mai conta. Cuvintele nu mai contau deloc. Noaptea asta îi vorbea numai despre senzații. În lumina unei lămpi, îi privi buzele arcuite şi pielea arsă, apoi îi mângâie obrazul.

Pielea se dovedi mai fină decât îşi închipuise, ca lemnul de santal sau de cedru lăcuit, însă contrastul dintre paloarea mâinii ei şi tenul lui închis o zgudui.

Izbucniră urale şi Eliza îşi dădu seama că în jurul lor se schimba ceva. Jay zâmbi şi îi îndepărtă mâna de pe față.

— Trebuie să vezi asta.

Rămaseră cu spatele lipit de zidul unei clădiri când elefanții pictați, cu acoperăminte de cap brodate, se înghesuiră prin mijlocul străzii, clopoței prinşi la picioarele lor scoțând clinchete uşoare cu fiecare pas. În spinările lor, îngrijitorii țineau umbrele mari, strălucitoare şi stăteau pe covoraşe brodate cu fir auriu.

— Aşadar, spuse Jay după ce trecură, nu cred că e posibil să ai regrete, dar eşti pregătită să-ți iei la revedere de la trecut?

Întinsă pe pat şi aşteptând apropierea zorilor, Eliza derulă

în minte fiecare detaliu al nopții. Se concentră pe ochii luminoşi ai lui Jay şi pe felul în care exoticul Holi o ameţise. Nu se simţise niciodată aşa cu Oliver. De fapt, dacă se gândea mai bine, nici nu-şi mai amintea foarte bine ce trăise cu soţul ei. În schimb, îşi imagină braţul lui Jay cuprinzând-o şi senzaţii stranii îi înfiorară trupul, de parcă abia acum se trezea la viaţă. Se rostogoli pe burtă, râvnind să-i simtă mâinile pe piele şi se lipi de saltea. Dorinţa aproape că o scoase din minţi. Atunci se gândi la ce o întrebase el. Era pregătită să lase trecutul în urmă? O parte din ea dorea asta, dar îşi aminti ce-i spusese Jay despre ziua în care murise tatăl ei. Oare credea ea în destin ca o formulă deja stabilită pentru viaţă? Nu. Dar trebuia să admită că era extraordinară prezenţa lui în viaţa ei cu atât de mulţi ani în urmă, în cel mai şocant moment al vieţii ei, iar acum, că el revenise, încercă din răsputeri să nu se gândească la viitor. Totuşi, prin minte i se perindau tot felul de imagini, sărind de la un scenariu la altul, neputându-se împiedica să se vadă într-un fel de viitor ideal. Cu el. Un lucru imposibil. Ştia asta, dar nu se putu opri să nu cadă într-o stare de reverie plină de speranţe.

Încercă să-şi domolească sentimentele, dând vina pe farmecul nopţii şi al sărbătorii de Holi. Însă el îi atinsese sufletul şi niciun argument nu putea distruge legătura pe care simţea că o are cu el. Parcă s-ar fi întors acasă, numai că acasă nu era un loc, ci o persoană...

A doua zi, o servitoare veni cu un plic şi, imediat ce îl deschise, Eliza găsi un bilet de la Jay. Îi spunea că se bucurase de compania ei foarte mult şi că spera să o vadă curând. Mai adăugase că niciodată nu fusese mai frumoasă decât cu pudră colorată pe faţă. Când Laxmi o chemă la ea mai târziu, Eliza se îngrijoră că evenimentele nopţii ajunseseră cumva la urechile ei. Poate Chatur îi spionase ori poate trimisese pe altcineva să îi supravegheze: cineva îi

urmărise şi văzuse tot. Cineva observase că părăsiseră castelul şi venise după ei. Eliza urî gândul că fiecare mişcare îi era controlată şi detesta senzaţia că nu are unde să se ascundă. Laxmi nu ar fi fost deloc fericită că ea ieşise în oraş cu Jay, cât despre sărutul lor ce să mai vorbim. Eliza ştia că mama lui încercase să-i aranjeze o căsătorie în ultimii câţiva ani şi că spera la o alianţă puternică cu o altă familie regală. Nu una rajputană. Aparent, nu era permis. Trebuia să fie din altă parte a imperiului indian.

Eliza se îmbărbătă, apropiindu-se încet de camerele lui Laxmi. Ca să ajungă acolo, trebui să treacă prin patru coridoare, unde patrulau de obicei eunuci. Eliza ştia că eunucii sunt păzitorii tradiţionali ai castităţii femeilor şi că ajutau la menţinerea unei bariere în jurul reginei. Însă camerele interioare erau întotdeauna păzite de două femei. Eliza le salută pe cele două şi ciocăni uşor la uşă. Laxmi deschise chiar ea şi Eliza răsuflă uşurată să vadă că femeia îi zâmbeşte cu căldură. Poate că nu ştia nimic, în definitiv.

— Doreşti o băutură răcoritoare? o întrebă Laxmi.

Demnă, mândră şi totuşi generoasă şi amabilă, Laxmi arăta aceeaşi graţie dintotdeauna. Ochii calzi, prietenoşi aveau pielea uşor ridată în jur, deşi restul tenului impresiona prin fineţe. Singurul semn al bătrâneţii.

Eliza ceru apă.

Astăzi, Laxmi arăta ca o regină din cap până-n picioare, într-un amestec de nuanţe de albastru şi verde, subliniate de franjuri argintii. Ori de câte ori se afla în prezenţa ei, Eliza se trezea ridicându-se în picioare cu spatele drept. Sau poate totul se datora grandorii pereţilor împodobiţi cu mozaic colorat din sticlă şi a îngerilor înaripaţi desenaţi pe tavan.

— Am auzit că ai fost în oraşul vechi ca să sărbătoreşti Holi.

Eliza sorbi cu înghiţituri mari apa şi când puse paharul

jos îl vărsă pe masa frumoasă, sidefată.

— Îmi pare rău, eu...

Laxmi îi ignoră cu un gest scuzele şi sună dintr-un clopoţel de argint.

— Sahili, menajera, se va ocupa de ea. E foarte pricepută. Ştii că a venit cu mine când eram mică?

— Serios?

— Făcea parte din zestrea mea. Ascultă, draga mea, nu am nicio obiecţie să-ţi petreci timpul cu fiul meu. Sper că înţelegi asta. Eu i-am sugerat să te ducă la târgul de cămile şi în sat.

Adevărat. Laxmi fusese cea care îi adusese împreună, deşi fireşte că nu-şi dăduse seama pe deplin de ceea ce s-ar putea întâmpla. Încerca să-i despartă acum?

— A stat atât de mult timp la şcoală în Anglia. Părea plictisit şi am presupus că se va bucura de puţină companie englezească.

Vorbise pe un ton blând, dar Eliza îşi ţinu răsuflarea.

— Dar nu va putea să-ţi ofere niciodată nimic în afara prieteniei lui. Înţelegi, Eliza?

Eliza inspiră adânc la auzul certitudinii din spatele cuvintelor blânde.

— Da, bineînţeles.

— Şi nu are legătură cu faptul că eşti englezoaică. Au existat multe căsătorii între capete regale indiene şi aristocrate britanice şi uneori nici măcar nu erau aristocrate. Erau considerate soţii legitime, iar copiii lor, moştenitori legitimi. Apoi lordul Curzon a dat o lege care spunea că niciun copil al unui conducător indian căsătorit cu o europeană nu are dreptul la tron.

— N-am ştiut.

— Deşi Jay nu e acum pe tron, va fi, dacă se întâmplă ceva cu Anish. Anish nu are băieţi. Un regat fără moştenitori poate fi preluat de britanici oricând. Însă există o problemă

chiar mai mare. Nici că eşti englezoaică şi nici că un copil ar vostru nu ar putea deveni succesor.

Eliza se încruntă.

— Nu sunt sigură că înțeleg la ce vă referiți.

— Nu se poate căsători cu o văduvă. Excepție face soția predecesorului său.

Deci asta era. Se chinui să deschidă gura şi cu greu izbuti.

— Dar nu îmi caut un soț, Laxmi. Jur!

Încercă să scape de imaginea lui Jay.

— Atunci e bine. Nu vreau să-ți faci speranțe sau să suferi ori să ajungi ceva mai mult decât o concubină sau poate o a doua sau a treia soție, ascunsă de ochii lumii. Sper că înțelegi. Aici, căsătoria nu e o chestiune romantică. E un caz complicat de stabilire a unei strategii care va îmbunătăți averea şi statutul ambelor familii.

Se lăsă o tăcere scurtă.

— Îndrăznesc să spun că ai fi fericită dacă ai pleca după toată tevatura cu Chatur. Da, ştiu despre asta... Aşa că poate ar fi mai bine să pleci înainte de venirea ploilor şi să nu stai tot anul, adăugă Laxmi.

Ultimul ei comentariu o izbi pe Eliza cu forță şi încremeni când se gândi la implicațiile celor auzite. Se holbă la chipul inteligent al lui Laxmi şi se întrebă ce punea la cale bătrâna. Eliza plănuise să fie aici la venirea ploilor şi chiar şi după. Nu numai că voia să fotografieze faza inițială a proiectului lui Jay, dar chiar dorea să surprindă şi ploile în sine. Toată lumea vorbea de ele pe un asemenea ton de reverență, încât voia să se lămurească singură. Jay îi spusese că ar trebui să vadă norii care se rostogolesc peste Udaipore, oraşul lacurilor.

Încuviință din cap, dar nu vorbi la început. Înainte de ploi era prea devreme, iar plecatul nu se regăsea în planurile ei. Clifford aranjase totul pentru un an.

— Recunosc că îmi place Jay, rosti ea după câteva momente, dar trebuie să fiu aici pentru venirea ploilor şi apoi pentru începutul toamnei. Nu trebuie să vă temeţi în privinţa aşteptărilor mele.

— Oricum ar fi, dă-mi voie să-ţi explic ca să înţelegi cu adevărat. Mă gândesc la tine, draga mea. Este stabilit din start că o maharani are un statut mai înalt decât o rani, o a doua soţie. O maharani are un apartament superb, mănâncă din farfurii aurite, poartă haine frumoase şi e acoperită cu bijuterii. O rani, indiferent că e a doua, a treia sau a patra, va avea numai o singură cameră şi poate o curte mică. O concubină e puţin probabil să deţină propria cameră. Vezi tu, statutul e totul aici.

— După cum am spus, nu am nicio aşteptare în privinţa fiului dumneavoastră, rosti iute Eliza.

Laxmi încuviinţă din cap.

— Femeile din culturile europene nu sunt niciodată acceptate cu adevărat de oamenii noştri. Relaţiile noastre cu cei pe care îi guvernăm sunt specifice şi speciale. Oamenii obişnuiţi nu ar accepta niciodată o văduvă.

Se lăsă tăcerea. Eliza nu ştia ce ar mai putea spune ca să o convingă pe Laxmi că Jay se afla în siguranţă din punctul ei de vedere.

— În orice caz, sunt încântată să-ţi spun că am consultat astrologi şi mai mulţi preoţi şi se pare că am găsit o pereche norocoasă pentru fiul meu. O fată minunată dintr-o familie regală care are o zestre importantă. Sper să se căsătorească foarte curând.

Laxmi vorbise înfierbântată şi acum zâmbea larg, dar Eliza se chinui să-şi ascundă şocul. Jay ştia deja? Îşi dăduse acordul? Soarta parcă încremenise deasupra ei, hotărâtă să o pedepsească pentru acel sărut şi îi veni să se târască într-un colţ unde să-şi lângă rănile.

— Cred că ne-am înţeles acum. În toate palatele şi castele

există o practică puternică a spionatului. Nimic nu trece neobservat, draga mea. Nimic. Aş fi spus ceva mai devreme, dar nu am vrut să mă amestec câtă vreme n-a apărut nimic care să mă îngrijoreze.

— Iar acum credeți că există, chiar dacă el urmează să se logodească?

— Îmi înțeleg fiul.

Laxmi se opri şi o umbră de îngrijorare îi trecu pe chip.

Eliza îşi dori să fie oriunde, numai aici nu. Nu conta unde, cât timp putea găsi linişte şi avea şansa să-şi pună ordine în gândurile haotice.

— Poate fi greu pentru o femeie. Ştii, în trecut, dacă o rani sau o concubină era prinsă că are o relație cu un alt bărbat primea pedeapsa cu moartea. Conduceam prin forță şi spaimă. Nicio femeie din palat nu îndrăznea să-şi arate fața unui alt bărbat decât soțul ei.

— Şi sunteți de acord cu toate astea?

— N-aş pune problema aşa. Dar cred în datoria soției de a-şi sprijini soțul şi de a-şi ține familia unită.

— Chiar dacă soțul calcă strâmb?

— Soțul?

Laxmi izbucni în râs.

— Bărbații aveau mai multe soții şi concubine. Tata a avut 300. *Să calci strâmb,* cum spui tu, făcea parte din sistem.

— Şi nu credeți că o asemenea inegalitate era greşită?

— Eu cred doar că, dacă o femeie nu-şi sprijină soțul şi nu-şi ține familia unită, cine altcineva s-o facă? Nu suntem bărbați. E altfel pentru noi.

— Am aflat recent că tata a avut o amantă. A distrus-o pe mama.

Era pentru prima dată când Eliza vorbea despre asta. De fapt, era prima dată când îşi permisese să ia în calcul varianta că acuzația mamei ei putea fi adevărată, iar ceva

din atitudinea lui Laxmi te îndemna să i te destăinui.

— Bărbații, tot bărbați, draga mea, aşa că mai bine găseşti o cale de a-i integra în sistem, nu crezi? După aceea nu mai ai parte de şocuri oribile.

— Nu aveți o părere prea bună despre bărbați.

— Dimpotrivă.

— Şi cum rămâne cu gelozia? Stă în firea umană.

— Multe dintre rani şi concubine au fost geloase şi sunt prietene bune. Gelozia a existat şi încă există.

— Şi ce se întâmplă atunci?

— Cel mai adesea se foloseşte otravă.

19

Starea de spirit a Elizei se schimbă drastic după discuția cu Laxmi. Ce prostie din partea ei să se lase copleşită de romantismul ăsta fără speranță! De aici înainte relația cu Jay trebuia să rămână strict formală şi, când trecu pe lângă el la intrarea în clădirea ei, abia dacă îl salută politicos din cap şi se grăbi să urce scara. Nu se oprise să-i vadă reacția şi, odată ajunsă în camera ei, încuie uşa, cu inima bătând să-i spargă pieptul. I se tăie răsuflarea, chiar dacă nu alergase, dar, gândindu-se la cele întâmplate, îşi dădu seama că, sub aparența demnă a lui Laxmi, se găsea o voință de fier.

Poate Laxmi avea dreptate? Poate cel mai bun lucru ar fi să renunțe la proiect cât mai repede posibil. După şase luni în Juraipore să plece din nenorocitul ăsta de castel pentru totdeauna. Dottie avea să fie de acord cu siguranță. Urma să mai facă nişte fotografii ale familiei regale şi ale vechiului oraş, numai că acum o să-şi folosească Sandersonul.

Clifford organiza un picnic lângă lacul din afara oraşului şi acolo îi va spune că vrea să grăbească lucrurile. Cât despre planurile lui Jay cu sistemul de irigații, va trebui să

continue fără ajutorul ei.

Nimic bun nu durează cu adevărat, şopti ea, gândindu-se la felul în care părăsise India împreună cu mama ei ca să locuiască în casa lui James Langton din Gloucestershire. Crezuse că le voia acolo, că va întâmpina cu bucurie prezența unui copil, dar fusese trimisă la un pension de clasa a treia şi întotdeauna bănuise că făcuse asta ca să scape de ea.

Gândul la picnicul lui Clifford îi aduse în minte altceva. Ce se întâmplase exact înainte să fie trimisă la şcoală.

Singura dată când James Langton le însoțise pe Anna şi pe Eliza afară. Se plimbaseră pe câmpurile scăldate de soare, cărând un coş de picnic. Era începutul primăverii şi Eliza se simțise atât de fericită că venise cu ele pe neaşteptate. Dar lui nu-i plăcuse plăcinta cu pui făcută de mama ei şi, când bărbatul se aşezase din greşeală pe nişte balegă, Eliza izbucnise în râs. O apucase de cot, o trăsese de pe covoraşul pe care stătea şi o lovise cu putere. Avea 13 ani şi considerase întreaga scenă extrem de umilitoare. Fugise înapoi acasă, plângând tot drumul. Anna revenise şi ea o oră mai târziu, cu părul ciufulit şi cu nasturii de la rochie smulşi. Exact când avea nevoie de dragostea şi consolarea mamei, Anna rămăsese de partea lui Langton. O trădare foarte amară.

Eliza nu avea niciun chef de picnic, dar se îmbrăcase într-o fustă lungă de un verde-pal şi îşi pusese şi o pălărie de paie cu boruri largi. Urmau să vină mai multe cunoştințe de-ale lui Clifford şi Eliza se pregăti sufleteşte pentru o după-amiază de flecăreli. Indiferent de aspectele rele de la palat, nu-i puteai acuza pe locuitorii lui de flecăreli.

Rămase surprinsă când lucrurile se desfăşurară exact pe dos.

Locul picnicului nici că putea fi mai frumos. Servitorii aduseseră fotolii, o masă, ventilatoare şi umbrele imense.

Totul era aranjat cu fața spre lacul care strălucea în lumina soarelui de amiază. Bâtlanii, pelicanii şi cocostârcii se adunaseră pe mal. Pe apă zări chiar şi rațe, iar copacii din jur vibrau de trilul păsărilor. Dealurile înconjurătoare se ridicau spre orizontul albastru, iar Clifford nu precupețise niciun efort să fie totul perfect. Julian Hopkins, doctorul, şi Dottie se purtară prietenos ca întotdeauna, deşi Eliza simți puțină vină când o îmbrățişă pe femeie. Îşi promisese să o viziteze pe Dottie, dar nu se ținuse de cuvânt.

— Nu e prea cald pentru tine? întrebă Clifford, arătând spre un scaun la umbră. Am fi putut merge chiar lângă lac, dar aerul e mai proaspăt aici, sus. Sper că îți place, Eliza.

— E fermecător! răspunse ea şi privi păsările adunându-se la marginea lacului. Vreau să fac câteva fotografii după prânz şi după-amiază mai târziu, când soarele începe să apună. Îmi place să surprind lumina mai puțin intensă.

Ceilalți schimbară amabilități cât servitorii acoperiră masa cu o pânză apretată şi aranjară tacâmurile. Existau chiar şi două corturi din mătase, cu acoperişuri din muselină, fără perdea pe partea care dădea spre lac.

— Se numesc *kanat,* spuse Clifford văzându-i privirea. Perfecte pentru odihnă după un prânz lung.

Eliza se ridică în picioare şi se apropie de unul ca să se uite înăuntru. Descoperi perne satinate. Lângă el, se instalaseră trei muzicieni. Aerul mirosea a proaspăt şi era surprinzător de rece. Îşi dori foarte mult să se relaxeze, dar nu-şi putea lua gândul de la Jay. Ce se întâmplase în noaptea de Holi o zguduise şi o lăsase tensionată. Nu venise aici în căutarea iubirii şi, desigur, nu fusese vorba despre iubire. Dar atunci ce? Poftă trupească? Totuşi, parcă exista ceva mai profund care îi legase, nu? Rămase nemişcată, cu fața spre lac, holbându-se la el, dar nevăzând nimic. Nu spusese el odată că îi unise inimile lor frânte? Deşi atunci o inclusese şi pe Indi.

— Aşadar, ce părere ai? îl auzi pe Clifford.

— Scuză-mă, ce anume?

— Nu ascultai?

— Lartă-mă, eram în altă lume.

Gesticulă spre orizont.

— Totul e atât de frumos!

— Ziceam că ar trebui să vizităm palatul de pe lac, de la Udaipore. Este cel mai romantic loc din lume, mai ales în anotimpul ploios.

— Un loc numai bun să te îndrăgosteşti, Clifford, nu? glumi unul dintre bărbați, dându-i un cot celui de lângă el.

Ceilalți doi bărbați făceau parte din armată, fiind stationati undeva în Sud, dar soția unuia dintre ei, care îi însoțea astăzi, îl cunoştea pe Clifford de mică, aşa că veniseră să-l viziteze în drum spre nunta surorii ei, în Punjab.

— Trebuie să fie foarte plăcut să te afli din nou alături de ai tăi, domnişoară Fraser, rosti bărbatul mai tânăr.

Deranjată de afirmația lui, Eliza se mulțumi să încuviințeze din cap.

Femeia, Gloria Whitstable, vorbi şi ea.

— Nu pricep cum de suporți. N-am reuşit să dorm măcar o noapte într-unul dintre castelele astea fantomatice. Sunt sigură că aş fi ucisă chiar în patul meu.

— De fapt, contracară Eliza, simțind cum se enervează din ce în ce mai mult, mie îmi place. Şi încă nu mi-am terminat anul.

— Desigur că e fascinant, interveni Dottie, iar Eliza îi aruncă un zâmbet.

— Am veşti, spuse Clifford brusc.

— Da?

— Am fost rugat să te întreb dacă te-ar interesa să mergi la Shimla pentru un proiect scurt. E o ofertă bună şi ai scăpa de căldura de aici. Ca să fiu sincer, Shimla e locul

ideal acum. Nu vei fi nevoită să locuieşti nici cu indienii. Este o înregistrare vizuală a felului în care se distrează britanicii. Ştii tu... petreceri de vară, piese de teatru cu amatori, clubul, lucruri de genul acesta.

Chiar dacă se gândise să-l roage pe Clifford să încheie proiectul actual ceva mai devreme, inima Elizei se frânse acum, când venise momentul.

— O să-ți ducem dorul, se plânse Dottie. Dar Shimla este minunată. Sunt invidioasă.

Eliza se simți şi mai vinovată când îşi aminti cât de singură părea Dottie. Pentru că nu scoase niciun cuvânt, Clifford se îmbufnă.

— Un simplu mulțumesc ar fi suficient, Eliza. Nu ai mai fi atât de singură şi, în locul tău, nu aş rata ocazia.

Tot nu ştia ce să spună. Ar fi fost un mod de a scăpa din situația ei neplăcută, dar nu l-ar mai vedea pe Jay şi profunzimea sentimentului o zgudui. Era simplu să se gândească la plecare în treacăt, dar mult mai greu să se confrunte cu o posibilitate concretă.

— Eliza?

— Scuză-mă, chibzuiam.

— N-aş fi crezut că sunt prea multe de chibzuit. E o ocazie incredibilă.

— Dar nu mi-am terminat anul aici.

El ridică din umeri.

— Ai intenționat vreodată să mă ții un an aici, Clifford?

— Normal. Doar că a apărut oferta asta între timp.

— Atunci te superi rău dacă m-aş mai gândi? Aparatul meu încă nu s-a întors de la Delhi şi nu aş vrea să ratez ceva crucial pentru arhivă.

— Sunt sigur că nu se va întâmpla, dar ține minte că vor un răspuns până la sfârşitul săptămânii. În caz contrar, vor căuta pe altcineva. Te poți întoarce aici în septembrie.

— Îți voi da un răspuns. Îmi pare rău că sunt atât de

dificilă.

— Nu eşti deloc dificilă. Înțeleg.

Însă era cât se poate de limpede din expresia lui îndurerată că nu înțelegea. Eliza îşi păstră gândurile pentru ea şi nu avea de gând să-l lămurească, dar continuă să cântărească lucrurile, ignorându-l. Când preparatele somptuoase umplură masa, ştiu deja că-şi pierduse pofta de mâncare şi, jucându-se cu tacâmul, speră ca nu cumva Clifford să se aştepte ca ea să se aşeze lângă el într-un cort.

— Apropo, rosti el şi tuşi uşor, există câteva probleme cu fondurile pentru proiectul de irigații.

— Dar parcă ziceai că s-au strâns banii.

El clătină din cap.

— Am sperat, Eliza, dar n-am promis niciodată.

— Dar Jay trebuie să termine prima etapă până în iulie, când vin ploile. Altfel toată munca depusă va fi zadarnică. Ploile vor distruge malurile, dacă suporții nu sunt finalizați.

— Îmi pare rău. M-am străduit cât am putut.

— Aşadar nu există niciun ban.

El ridică din umeri.

— Clifford, dar asta e îngrozitor. Ar însemna atât de mult pentru oamenii din sat.

— Pentru oamenii din sat sau pentru tine, Eliza?

O privi intens şi Elizei i se păru aproape imposibil să-şi ascundă sentimentele reale.

El se aplecă spre ea şi îi vorbi în şoaptă.

— Ai dat de bucluc, Eliza? Te-ai înamorat de un tip ca el? Ar fi tare neobişnuit!

Eliza se chirci la auzul tonului disprețuitor.

— Fireşte că nu, rosti ea şi se retrase, afişând o expresie afectată.

— Bun. Fiindcă el nu-ți va face nicio favoare, ştii... Iar oferta mea încă rămâne în picioare.

— Shimla sau...

— Amândouă, draga mea. Amândouă. Vei descoperi că nu renunț atât de uşor, adăugă el pe un ton ferm. Dar, dacă mă faci fericit, şi eu te voi face fericită, dacă pricepi aluzia. Şi nu se ştie niciodată...

Se opri, parcă dus pe gânduri.

— Poate fondurile pentru proiectul de irigații vor apărea din senin la urma urmei.

20

Când Eliza sosi la castel, aproape că se înserase, iar ea era foarte furioasă. Fireşte că pricepuse aluziile lui Cliford şi o enervase îngrozitor, dar, curând, uită tot când observă agitația din jurul ei. Lăsă gândurile neplăcute, cel puțin pentru moment, şi-i privi pe oamenii care se înghesuiau pretutindeni, umblând încoace şi-ncolo prin curți cu expresii serioase. Nimeni n-o băgă în seamă. Tocmai se pregătea să intre în camera ei ca să cugete la propunerea cu Shimla, când o zări pe Indi stând sub una dintre arcadele cu coloane. Fata îi făcu semn şi Eliza se duse la ea.

— Ce se întâmplă? întrebă ea.

— Anish e bolnav.

— Ceva serios?

— Cred că da. E cu medicii şi cu astrologii acum.

— Ai idee despre ce e vorba?

Fata clătină din cap, dar Eliza sesiză clar tulburarea Indirei.

— Dar o să fie bine, nu?

Indi clătină din cap iar, nesigură.

— Nimeni nu ştie. Problema e că, dacă se întâmplă ceva cu Anish, Jay va trebui să preia totul, iar Chatur se va da peste cap ca să-l împiedice.

— Dar de ce?

— Jay e un om modern. Chatur e exact opusul lui şi nu

acceptă alte puncte de vedere. Îl poate manipula pe Anish chiar şi în ultima clipă. Dar pe Jay nu va reuşi să-l influenţeze în niciun fel. Probabil Chatur îşi făcea griji în privinţa lui Anish de ceva timp şi ne-a ascuns asta.

Eliza îşi lăsă privirea să lunece într-o parte şi se simţi uşor tulburată de spusele lui Indi. Dar poate era din cauza discursului otrăvitor al lui Laxmi, menit să o supere, aşa că se hotărî să stea departe de toată lumea restul serii şi să-şi vadă de treburile ei în camera obscură.

Cât lucră, nu izbuti să-şi domolească tumultul gândurilor. Încercase să satisfacă aşteptările tuturor, mai întâi ca fiică, apoi ca soţie, dar eşuase în ambele cazuri. Se străduise din răsputeri să-l iubească pe Oliver: gătise pentru el, ţinuse micul lor apartament curat ca lacrima şi răspunsese avansurilor lui, chiar dacă, de cele mai multe ori, totul se sfârşea foarte frustrant pentru amândoi. Era singurul bărbat cu care Eliza făcuse dragoste şi, la început, lipsită de experienţă în arta amorului, dăduse vina pe ea însăşi. Din fericire, avea un aliat important: cărţile. Era o cititoare avidă şi mare parte din copilărie şi-o petrecuse cu nasul în cărţi, aşa că, treptat, după ce citise despre sex şi se îmbujorase în diferite grade, îşi dăduse seama că Oliver nu e deloc un iubit tandru şi nicio persoană atentă. El se aştepta ca ea să-şi desfacă picioarele ori de câte ori avea el chef şi, fără prea multe gesturi de afecţiune din partea lui, să-l primească imediat. Iar dacă se împotrivea, cu atât mai rău. Urâse sexul. Simplu ca bună ziua. Şi se luptase să nu-l urască şi pe el. Într-una dintre aceste ocazii, mânios, îi spusese că e rece şi asexuată. Drept răspuns, ea îşi aruncase verigheta pe fereastră şi îl anunţase că vrea o carieră. A doua zi, încercase să se împace cu el, aranjase masa din sufragerie cu flori, se îmbrăcase cu cea mai drăguţă rochie şi se parfumase uşor după ureche. Nimic nu funcţionase şi vorbele i se revărsaseră printre buze. Urma să

devină fotografă, indiferent de părerea lui. El ieşise trântind uşa şi atunci îl văzuse pentru ultima dată în viaţă. Şi, deşi acum îşi dădea seama că nul iubise niciodată, o întrista modul absurd în care murise.

Încetul cu încetul, se calmă. Tăcerea septică din camera obscură îi dădu spaţiu şi timp să cugete. O linişti totodată, ca şi cum sfârâitul ritmat al substanţelor chimice îi netezea ridurile din minte. Dar, cu excepţia fotografiei, trebuia să recunoască faptul că nu avea nimic de oferit unui bărbat. La ce bun să ştie cum să surprindă eul real al unei persoane? La ce bun talentul ei de a-i relaxa pe oameni, astfel încât fotografia să fie plină de naturaleţe? Fusese o soţie neajutorată înainte şi sigur nu avea niciun chef să se mărite din nou dacă asta însemna să-şi irosească viaţa îngrijindu-se de cineva care ar trebui să fie în stare să se îngrijească singur. Jay precis îşi va lua o soţie supusă şi n-ar putea să fie niciodată interesat de ea. El era destinat unui alt tip de viaţă, atât de diferit. Nu împărtăşiseră decât un sărut în definitiv şi oricum el probabil pierduse şirul femeilor pe care le sărutase. Eliza se lăsase fermecată de el, nimic mai mult, şi încercă să se convingă că nu mai conta.

Însă Clifford o dezamăgise. Îi promisese s-o ajute în obţinerea fondurilor pentru proiectul cu irigaţii şi acum Jay avea să rămână cu buza umflată. Laxmi deja amanetase o parte dintre bijuteriile familiei pentru a-l plăti pe inginer şi pentru a împrumuta maşinăriile ca să înceapă construcţia. Ar fi fost un dezastru ca totul să se oprească acum. Se bazaseră pe Clifford şi, deşi ea nu putea să-i facă pe plac, parcă totuşi el sugerase că va obţine unele fonduri în cazul în care ea îi dădea ce-şi dorea.

Când Jay veni în camera ei târziu, noaptea, ea deschise uşa şi, după ce verifică holul în sus şi-n jos, îi permise să intre. El flutură agitat un ziar.

— Ai văzut asta?

Trânti ziarul pe masă.

— Winston Churchill al tău l-a numit pe Gandhi „un fachir pe jumătate îmbrăcat”.

Eliza îl privi nedumerită.

— Gandhi s-a dus pe jos până la casa viceregelui, purtând doar un acoperământ de şold. Iar britanicilor nu le-a plăcut deloc.

Jay vorbise furios, dar acum se opri.

— Mi se pare chiar amuzant dacă te gândeşti. Ce păcat că n-ai fost acolo să faci o fotografie! Te-ai fi îmbogățit.

— Înțeleg.

Jay se încruntă şi se scărpină în cap.

— S-a întâmplat ceva? Îmi pare rău, dar asta e prima ocazie când am putut să vin să te văd.

— Cum se simte fratele tău? întrebă ea, cu gâtul uscat.

Se chinui să-şi găsească drumul prin labirintul de emoții contradictorii. Tânjea să savureze fiecare moment cu el, deşi ştia prea bine că nu se cuvine. Până şi propria voce i se părea că sună ciudat. Familiaritatea dintre ei dispăruse şi acum era mai rău şi decât dacă noaptea în care el îi împărtăşise lumea lui secretă nu ar fi avut loc niciodată.

Jay se strâmbă şi Elizei îi veni greu să priceapă la ce se gândea el sau ce simțea.

— E bine. Sau o să fie bine. Indigestie, cel mai probabil.

— Dar Indi părea foarte îngrijorată.

— Serios?

Jay se opri şi traversă camera să se aşeze într-un fotoliu, iar ea îşi dori să prindă mai mult curaj. Şi totuşi... Frica de respingere, de a nu spune prea mult, de a fi rănită... Mai bine să țină garda sus.

— Nu am venit să vorbesc despre Indi sau despre fratele meu.

Eliza se uită la mâinile lui şi îşi imagină cum îi atinseseră ceafa când el o sărutase.

— Atunci despre ce?

Se străduia să-şi ascundă vulnerabilitatea din voce, dar se temu că el o auzise oricum.

— Mă tot gândesc la ce s-a întâmplat în noaptea de Holi.

— Şi eu, spuse ea, ruşinată de lipsa ei de jenă, dar bucuroasă că el adusese vorba.

Jay oftă.

— Spune-mi despre tine.

Eliza tresări surprinsă.

— Ce anume?

— Există ceva care te reține, nu-i aşa? Am ghicit imediat. Nu aparții acestui loc, dar mă întreb dacă există vreun loc al tău.

Îi vorbise cu blândețe, ca atunci când Eliza îi povestise cum murise tatăl ei. Se trânti pe canapea, se aplecă în față şi îşi fixă ochii asupra picioarelor.

— Uneori trebuie să rişti în viață.

Ea se uită la el, apoi îşi feri privirea.

— Mi-am asumat un risc venind aici.

— Mă refeream la inima ta. Eliza, uită-te la mine.

Ea clătină din cap.

— Clifford mi-a oferit o altă slujbă.

— E bine, nu?

— E în Shimla. Trebuie să-i dau un răspuns până la sfârşitul săptămânii.

Nu îndrăzni să-i privească chipul, să-i vadă sentimentele, dar, când vorbi, vocea lui Jay rămase neutră.

— Când ar trebui să pleci?

— Imediat.

Eliza auzi cum Jay îşi ține răsuflarea.

— Eliza, nu ştiu care sunt aşteptările tale.

Ea îl privi.

— Linişteşte-te! Nu am niciuna.

— E important să înțelegi că viața ta se află în mâinile

tale.

— Şi cum rămâne cu destinul?

— Tu singură îți faci destinul.

— Chiar crezi asta?

— Da. Ştii că noi credem în karma aici. Ce faci acum îți afectează viitorul, fie în viața asta, fie în următoarea.

— Aşadar, dacă sunt fată cuminte, m-aş putea reincarna într-o prințesă indiană. O persoană cu care ar putea fi un prinț. Asta vrei să spui?

— Bineînțeles că nu.

Jay îi zâmbi larg.

— Nu ți-ar plăcea oricum. Să fii o soție indiană.

Eliza nu zâmbi şi îşi dori mult să-i arunce o privire mânioasă. Dar, indiferent de cuvintele rostite de ei acum, nimic nu mai conta. Va rămâne întotdeauna o văduvă cu un trecut dubios, iar el, chipeşul şi inaccesibilul prinț Jayant Singh Rathore. Un bărbat adorat de nenumărate femei. Nu va reuşi niciodată să treacă de suprafața palatului, a Indiei, a lui. Deasupra sprâncenelor i se prelinseră câteva picături de sudoare pe care le şterse cu degetele. Îşi simțea şi ceafa la fel de fierbinte.

— Eliza, ce s-a întâmplat? Spune-mi.

Ea trase aer în piept.

— De fapt, chiar am ceva să-ți mărturisesc. Clifford a dat greş în strângerea de fonduri pentru proiectul tău cu apa.

Se îmbărbătă, sperând nebuneşte ca el să o implore să refuze oferta de a pleca la Shimla şi încercă să nu cedeze sub privirea lui.

Tăcerea însă continuă şi aerul parcă se răci brusc.

— De ce te uiți la mine aşa? întrebă ea într-un târziu, încă sperând, deşi inima ei ştia deja răspunsul.

Simți că se prăbuşeşte când el sări în picioare.

— Ca să-mi amintesc totul din ființa ta după ce vei pleca, răspunse el.

Se luptă cu sine însăşi să nu cadă pradă sentimentului năucitor de dezamăgire, în mod ciudat temperat de ceva ce aproape că semăna cu senzaţia de uşurare. Asta era. Totul se terminase înainte să înceapă.

Jay se apropie de uşă.

— Lartă-mă, dar trebuie să chibzuiesc la ce urmează să fac. Nu-ţi bate capul pentru mine. Acum, că mingea e la mine în teren, nu mă voi opri.

Trebuie să termin înainte de venirea ploilor, dar încă am câteva luni la dispoziţie. Mulţumesc pentru ajutor. Noapte bună!

Făcu o plecăciune şi ieşi din încăpere.

21

Eliza dormi foarte prost şi se trezi din cauza golului din stomac. Un lucru devenise limpede. Nu putea să plece chiar aşa. Tânjea să-l vadă pe Jay, trebuia să discute cu el din nou, deşi cât din toate astea erau reale şi cât reprezenta atracţia faţă de o iubire interzisă nu putea şti cu siguranţă. Se spălă şi se îmbrăcă iute, apoi, cu inima bătând să-i spargă pieptul şi palmele transpirate, plecă să-l găsească. Ciocăni repetat la uşa apartamentului său şi, fiindcă nimeni nu deschise, nu-i mai rămase decât un loc unde să încerce: în biroul lui.

Parcurse cu paşi mari coridorul principal, simţind tot mai intens că face o greşeală, dar când se apropie de birou, văzu că uşa fusese lăsată întredeschisă. Nu mai avea cum să dea înapoi acum! Îşi adună tot curajul şi o împinse, aşteptându-se să dea cu ochii de Jay. Înăuntru, Dev, tresărind surprins, se ridică grăbit de la biroul lui Jay, unde bătuse ceva la maşină. Eliza analiză scena în minte şi presupuse că bărbatul îl aştepta pe Jay, deşi în aer plutea ceva care o bulversă uşor.

— Cum ai intrat? întrebă ea.

— Uşa era deschisă. Jay mă lasă să-i folosesc maşina de scris uneori.

— Când ai sosit? îl chestionă ea, deşi observă că Dev pare sincer tulburat, de parcă fusese surprins călcând strâmb.

— Noaptea trecută, răspunse el, zâmbind şi recăpătându-şi siguranța.

Îndoi foile pe care le scosese din maşină.

— Unde e Jay?

— Cine ştie? A plecat cu motocicleta în zori.

— Serios? Oare unde?

Dev ridică din umeri.

— Nu mi-a zis. Mai face aşa uneori, de obicei când îl frământă ceva. Sau dacă e supărat. Poate s-a dus să vadă cum merge proiectul cu irigațiile.

— Atunci plec şi eu la treburile mele, spuse Eliza şi păşi spre uşă. Am multe de făcut.

— Bagajele? Jay mi-a spus că pleci.

Eliza se opri. Dorea ca plecarea ei să nu devină nici subiect de bârfă, dar nicio informație reală.

— Încă nu am stabilit nimic.

— Ascultă, am şi eu motocicletă. Am venit cu ea. E o călătorie mai zbuciumată decât cu cea a lui Jay şi nu am nici ataş, dar, dacă vrei, poți merge cu mine la palatul lui Jay. Să vedem dacă e acolo. Şi mai faci şi nişte fotografii pe drum.

— Nu sunt sigură, rosti Eliza ezitând.

Nu voia ca Jay să creadă că aleargă după el, apoi însă amintirea aromei deşertului dimineața o copleşi şi un impuls irațional preluă controlul ființei ei. Fără să aibă nimic de pierdut, se trezi că acceptă.

— Va trebui să iau aparatul mai greu Sanderson, plăcile şi un trepied. E masiv şi greu de folosit, dar ar putea fi alegerea cea mai bună. Crezi că au loc pe motocicletă?

— Le prindem bine cu sfoară.

Două ore mai târziu, sub un cer sclipitor, Eliza se ținea bine, în timp ce Dev conducea mult prea rapid de-a lungul rutelor prăfuite din deşert şi sărea peste smocurile de iarbă şi printre copacii ghimpoşi. După un kilometru sau doi, îşi trecu eşarfa peste cap, acoperindu-şi gura şi sperând să evite norii de nisip şi de praf. Motocicleta era mai mică decât a lui Jay şi mai zgomotoasă şi, până când ajunseră la palat, soarele atinsese zenitul şi i se zdruncinaseră toate oasele. Clădirea părea somnolentă, tăcută şi pustie. Încercă să-şi aranjeze părul ciufulit, convinsă că arată ca naiba. Încă o dată îi trecu prin minte că toate astea nu reprezentau o idee prea bună. Se minună de bubuitul înfundat al inimii, pentru ea un semn clar de nelinişte. Voise să vină şi nu regreta impulsul, dar ce-o să creadă Jay văzând-o apărând pe neaşteptate?

— Nu e nicio problemă că am venit aici fără să cerem voie mai întâi? întrebă ea, chinuindu-se să nu sune jalnic.

Dev izbucni în râs.

— Fii serioasă! Haide mai întâi să vedem cum progresează lucrul.

— N-ar trebui să-l găsim pe Jay mai întâi? Să-l anunțăm?

— Dacă Jay e aici, îşi va da seama curând că am sosit.

Ocoliră până în locul unde Eliza şi Jay stătuseră cu multe luni înainte şi aproape că se aşteptă să-l zărească acolo. Cu greu ştia cum să facă față situației. Oare chiar se logodise sau se pregătea? Ameți, uşor îngrețoşată de ideea că-l lăsase să o sărute, ba chiar îl încurajase.

Îl urmă pe Dev prin grădinile sălbatice şi printr-o mică livadă, ajungând în sfârşit în locul unde se muncea de zor. Un şanț imens fusese parțial săpat, deşi restul rămăsese neterminat. Eliza se uită la pământul tare ca piatra şi se sperie de enormitatea proiectului. Încă mai aveau suprafețe uriaşe de săpat şi, curând, vor intra în criză de timp. Zări şi

lucrările de construcții din apropiere: probabil unul dintre zidurile care urmau să împiedice scurgerile. Șanțul era gol, desigur, dar, având în vedere ploile rare din anii anteriori, Jay neapărat trebuia să finalizeze primul lac.

— Va trebui să înainteze, dacă malurile întărite vor fi gata, spuse Dev. Ai fost aici în timpul musonului?

— În copilărie. Abia îmi amintesc.

— E minunat. Când cerurile se deschid, hohotele de râs și bucuria devin sălbatice. Sfârșitul căldurii sufocante.

— Și apă.

Eliza arătă cu mâna spre lacul săpat.

— Jay speră să oprească râul cu un baraj și să construiască o îndiguire masivă, cu trepte de marmură până jos, la apă. Știu că, după ce va face asta, un alt lac mare e plănuit, de un kilometru lățime și un kilometru lungime.

— Dar nu lucrează nimeni acum? întrebă Dev.

Eliza clătină din cap și, cu inima grea, se uită la excavatoarele cu aburi abandonate. Se străduia să nu arate cât de mult o durea gândul la dezamăgirea amară a lui Jay.

— A apărut o problemă cu fondurile, rosti ea, după ce-și controlă tulburarea.

— O amânare minoră?

— Nu știu. Să ne mai plimbăm?

Merseră în jurul zonei excavate și Dev căzu pe gânduri. Eliza nu se supără. Ba chiar se cufundă în gânduri la rândul ei, întrebându-se cum trebuie să se fi simțit Jay văzând lucrările abandonate în felul acesta. Își dorea din suflet să-l aline, dar simți un gol în stomac când își imagină cum ar fi să dea ochii cu el la vreo cotitură.

— Fondurile britanice s-au terminat? întrebă Dev într-un târziu.

Ea încuviință din cap.

Dev se opri din mers.

— Și cine a organizat totul?

— Clifford Salter.

Dev pufni, apoi privi spre puțul gol. Eliza intui că, poate din respect, el îi ascunde ce se întâmplă în sufletul lui. Brusc, adevărul o izbi cu putere.

— Nu mă placi, nu-i aşa?

— Pe bună dreptate aş zice, nu?

Eliza îşi arcui sprâncenele.

El ridică din umeri şi continuară să meargă.

— Adevărul e că nu am nimic împotriva ta, personal, dar britanicii nu mai sunt bine-veniți aici. În cei doisprezece ani care au trecut de la Amritsar, resentimentele s-au tot strâns. Lumea e agitată pretutindeni.

— Ştiu că a fost îngrozitor ce s-a întâmplat la Amritsar.

Dev aproape că gemu.

— Îngrozitor? Doar atât?

— Ce-aş mai putea spune?

— Britanicii au tras în mii de indieni în timpul unei demonstrații paşnice împotriva unei legi nedrepte care decreta că mai mult de cinci indieni nu au voie să se strângă la un loc. Când a avut loc mitingul de protest, trupele britanice au deschis focul. Au lăsat în urma lor 379 de morți şi 1500 de răniți. Au fost ținte umane, prinse într-un parc înconjurat de ziduri. Cred că a fost mai mult decât îngrozitor.

Eliza încercă să-şi imagineze scena oribilă şi i se făcu rău la gândul pierderii atâtor vieți omeneşti.

— Şi toate astea, drept răzbunare pentru uciderea a trei europeni şi pentru molestarea unei britanice. Le-au ordonat indienilor să se târască pe jos până pe strada unde a fost atacată englezoaica.

Eliza îşi ridică privirea şi văzu cât de mult se înfierbântase bărbatul.

— Umilirea nu duce niciodată la ceva bun.

Dev râse amar.

— Pe deasupra, britanicii urăsc gândul că mâinile noastre negre ar putea atinge lasciv carnea unei femei albe. Pentru ei e o monstruozitate.

— Înțeleg motivul mâniei tale, chiar înțeleg, spuse ea, dar se gândi la sărutul lui Jay.

— Cum ai putea înțelege?

Eliza nu ştia ce să mai spună şi pricepu că reacția ei se dovedise lipsită de vehemență. Dar nu voise să fie văzută ca o reprezentantă a dominației britanice şi simțise că trebuie să dea un răspuns oarecare.

— Pe vremuri, britanicii alegeau cele mai drăguțe fete din sate şi le transformau în târfele lor. Mai târziu, fetele erau aruncate în stradă.

Familiile nu le puteau lua înapoi după ce fuseseră pângărite. Ce impact crezi că a avut asta asupra oamenilor? Aşa că da, oamenii sunt ranchiunoşi.

— Îmi pare rău.

— Şi consideri că ajută?

Eliza clătină din cap.

— Cred că mama Indirei a fost una dintre acele femei luate de britanici şi apoi aruncată în stradă când a rămas însărcinată.

— Bănuieşti că tatăl lui Indi a fost britanic? Asta crede toată lumea?

Dev ridică din umeri.

— E mai albă la față şi nu ştim nimic despre ea. Bunica lui Indi n-a vorbit niciodată despre originea nepoatei. Asta face ruşinea.

Începură să meargă pe marginea săpăturilor din nou şi Eliza se bucură. Voia să-l vadă pe Jay, dar, în acelaşi timp, nu dorea să audă adevărul despre logodna lui. Până acum nu zăriseră niciun semn că ar fi aici, iar în cap încă îi răsunau cuvintele lui Laxmi.

— E posibil ca mama ei să fi fost folosită şi abuzată. M-aş

căsători chiar eu cu Indi, dar mama ar face zece crize de isterie numai la acest gând.

— Şi tatăl tău?

— S-a dus de mult.

— Îmi pare rău.

Dev o privi fix şi pe chipul lui alunecă o umbră.

— Şi mie. Relația Indiei cu britanicii a trecut prin multe faze. Însă acum a venit vremea să ne cerem drepturile din naştere.

— Crezi în asta?

— Da. La fel şi mulți britanici. Chiar în 1920, Montagu a spus că nu poți rămâne într-o țară care nu te vrea.

— Şi ce faci ca să ne grăbeşti retragerea?

— Nu mai sunt activ în prezent. Am încercat să-l conving pe Anish să aprobe un marş de protest, dar a refuzat. În fine, nu ți-a spus Jay? Numai gura e de mine.

— Nu asta am auzit.

— Adică?

— Doar zvonuri. Ştii şi tu...

— Nu m-ar mira dacă britanicii au aranjat toate astea, rânji el şi arătând în direcția lacului, dinadins.

— Dar de ce?

— Jay a făcut deja datorii?

Eliza îşi muşcă buza, dar nu răspunse.

— Asta l-ar putea discredita pe Jay şi ar putea provoca tulburări la palat. Nu e niciun secret că vor să scape de Anish şi, dacă Jay e discreditat, vor exista suficiente motive să nu se urce pe tron.

Eliza se gândi la ce-i spusese Clifford. Britanicii nu voiau să-l detroneze pe Anish, aşa că era posibil ca necazurile financiare ale lui Jay şi tulburările de la castel să lucreze în favoarea lor.

— Şi-acum ce facem? întrebă ea, gesticulând cu palmele întoarse în sus.

— Tu să-mi spui.

Jay nu se afla la palat, după cum se dovedise şi după ce se întoarseră la castelul principal din Juraipore, Eliza hotărî să se strecoare până la pasajul tainic de pe coridorul cel mai jos. Ştia că Jay se mai ducea şi el acolo din când în când, dar era jenant pentru el să fie văzut în măruntaiele palatului. Se mai dusese şi ea de câteva ori singură, însă încăperea rămăsese de fiecare dată tăcută. Până astăzi, când sigur se întâmpla ceva. Auzi un oftat adânc, apoi o respiraţie îngreunată. Şi vocea unui bărbat. Poate Jay venise acasă?

— Nu pari fericită astăzi. Te-ai plictisit de mine?

Urmă murmurul unui glas feminin, apoi sunetul unui obiect trântit pe jos. Bărbatul înjură, iar femeia chicoti. Eliza recunoscu râsul.

— Uşa e încuiată şi am lăsat cheia în ea. Nimeni nu va şti.

— Nu aici. Ţi-am zis, nu aici.

— Nu vrei să-ţi închipui că sunt prinţul tău adorat Jay? Am crezut că te va excita să fii aici.

Eliza îşi dădu seama că bărbatul e Chatur şi putea să jure că se află alături de Indira.

Puse la loc tabloul pe perete şi alergă spre apartamentele lui Jay, sperând ca el să fi ajuns acasă. Dar castelul era uriaş şi, chiar folosind pasajul secret, putea coti oricând greşit. Îi luă aproape zece minute şi, când ajunse, nu găsi pe nimeni. Năvăli spre biroul lui, fără să se gândească nici măcar o clipă dacă graba ei chiar era necesară. Nu i se păruse că Indi s-ar afla în pericol, dar Eliza nu-şi putea imagina că o femeie ar alege să fie singură cu un bărbat nemilos precum Chatur. Uşa biroului era încuiată, aşa că bătu cu putere, lovindu-se la mână.

— Cine e acolo? strigă ea.

Niciun răspuns. Aşteptă cinci minute şi, când îl zări pe

Jay venind pe coridor, clipi rapid, simțind cum i se pune un nod în gât.

— Am crezut că pleci, spuse el.

Ea clătină din cap.

— Nu plec nicăieri.

Apoi îşi duse degetul la buze şi se retrase câțiva paşi departe de uşă.

— Am auzit-o pe Indira cu Chatur, şopti ea. El încerca să facă sex cu ea, cred. Sau nu ştiu... De încercat tot încerca...

— Împotriva voinței ei?

— Nu mi s-a părut că se străduia prea tare să-l oprească. Cred că ea voia să meargă în altă parte.

— Probabil că nu voia să fie auziți aici.

Jay se apropie de uşă şi răsuci cheia în încuietoare. Deschise uşa şi amândoi văzură că încăperea era goală. Jay intră, urmat imediat de Eliza, care acum începu să se întrebe dacă nu-şi închipuise întregul episod. Jay se uită cercetător în jur.

Când vorbi, îşi coborî glasul la nivelul unei şoapte.

— Totul pare la locul lui.

După ce mai făcu câțiva paşi, se lăsă pe vine în spatele biroului, apoi ridică o bucată de sticlă spartă.

— Ceasul meu avea fața din sticlă. Lipseşte, văd.

Eliza vorbi şi ea în şoaptă.

— Mi s-a părut mie că aud ceva spărgându-se.

— Dumnezeule! În ce s-a mai băgat fata asta? Hai mai bine pe coridor, spuse el şi deschise uşa.

Odată ieşiți, Jay se uită în toate direcțiile şi continuă să vorbească încet.

— Ce-ai de gând să faci? întrebă ea.

— Să-l informez pe Chatur că ştiu ce se petrece. Şi că ar trebui să se potolească.

— Nu poți scăpa de el?

— Aş vrea eu, dar numai Anish poate face asta.

— Şi de ce nu-i povesteşti?

— Nu mă va crede şi Indi ar putea da de necaz. Găsesc eu ceva.

— Eşti foarte protector cu ea.

— Cu excepția bunicii ei, nu mai are pe nimeni pe lume.

— Asta e tot?

— Indira mi-e foarte dragă, deşi nu în felul pe care-l crezi tu. Mă învinovățesc pentru asta. M-am obişnuit să mă gândesc la ea ca la o soră. Am încercat să mă distanțez puțin de ea, dar nu vreau s-o rănesc.

Conştientă că se înroşise la față, Eliza întoarse capul.

— Mai ales acum, când eşti pe punctul de a te logodi, izbuti ea să rostească, în ciuda faptului că se lăsase copleşită de emoții confuze: teamă, dezamăgire, stânjeneală şi, cea mai rea dintre toate, dorință.

Jay îşi lăsă capul pe spate şi hohoti.

— Tu, draga mea prietenă, ai vorbit cu mama. Hai să plecăm de-aici.

Se duseră în camera ei, unde el se aşeză pe o canapea mică.

— Aşază-te lângă mine, Eliza. Jur că nu sunt logodit şi nici nu-mi doresc! Acum spune-mi că nu ne părăseşti. Că nu *mă* părăseşti.

Inima îi tresări uşurată şi zâmbi.

— Rămân.

Chiar dacă ştia că nu poate avea nimic permanent cu Jay, cel puțin lui îi păsa de plecarea ei. Se aşeză lângă el, trăgând adânc aer în piept. Prințul îi luă mâna, i-o răsuci uşor şi începu să-i traseze linii cu degetul în palmă.

— Îmi citeşti viitorul? întrebă ea.

— Încă nu, răspunse el. Dar cine ştie? Curând...

Mintea Elizei se umplu de un zumzăit ciudat şi ridică mâna cealaltă ca să-i mângâie părul de la tâmple. Privindu-i ochii frumoşi de chihlimbar, se minună de intensitatea lor.

El îi apucă mâna şi o duse uşor la buze, sărutându-i vârfurile degetelor. Îi plăcea la nebunie când o atingea, deşi nu o mai mângâiase niciodată în felul acesta. Cu cât venea mai aproape de ea, cu atât mai vii deveneau dragostea, speranța şi dorința. Mintea ei se goli treptat de orice temeri.

22

Mai târziu Eliza răspunse solicitării lui Anish de a se prezenta în camera lui de zi, un loc atât de împodobit, încât cu greu ştiai unde să-ți odihneşti privirea. Anish stătea pe o pernă uriaşă, cu picioarele larg desfăcute din cauza burdihanului tot mai mare, în vreme ce Jay se aşezase pe un scaun, în partea cealaltă. Pe podea se îngrămădeau multe perne satinate, aranjate în jurul unei mese mari, joase. Eliza aruncă o privire spre micuțul *punkawallah* care trăgea de o frânghie groasă ca să pună în mişcare un evantai imens, făcut din pânză întinsă peste un cadru de lemn. Plutea înainte şi înapoi, atârnat de tavan, chiar deasupra lui Anish. Adieri uşoare ajungeau până la Eliza, care se simțea tot mai prost.

— Nu mai sta în picioare, copilă! Aşază-te.

Se uită în jur şi alese un scaun cu spătar tare. Se aşeză pe el țeapănă şi cu mâinile încrucişate în poală.

— Vă simțiți mai bine acum? întrebă ea. Îmi amintesc că ați fost bolnav imediat după Holi.

El încuviință din cap.

— Totul începuse mai devreme, de fapt. Dar, de Holi, Chatur a venit la mine cu o sticlă cu nu ştiu ce substanțe chimice, pe care o descoperise ascunsă undeva. Tu eşti singura persoană care are acces la aşa ceva.

— Despre ce substanțe vorbim?

— Pirogalol, cred. Cam aşa scria pe etichetă. Mă întreb dacă nu cumva e otrăvitor.

Eliza simți cum i se scurge sângele în picioare. Cristalele de pirogalol erau extrem de periculoase şi ar fi putut cauza efecte degenerative pe termen lung asupra sistemului nervos. Otrava putea să fie îngerată sau să pătrundă în corp chiar şi prin piele, de aceea ținea sticlele încuiate în camera obscură. Deşi Indi lucrase şi ea acolo, fusese întotdeauna supravegheată şi nu avea propria cheie, aşa că nu putea fi vorba de ea. Apoi, cu un sentiment de groază, Eliza îşi aminti ziua când se întorsese şi găsise uşa de la camera obscură descuiată. Se gândise atunci că lăsase accidental lacătul desfăcut, dar exista şi posibilitatea ca altcineva să dețină o cheie.

După ce le mărturisi celor doi frați incidentul, Jay se ridică în picioare şi îşi desfăcu brațele în lateral.

— Poftim, problemă rezolvată! Anish voia numai să ştie cum a ieşit pirogalolul din camera obscură şi dacă l-ai dat cuiva.

— Nu. Fireşte că nu l-am dat nimănui. Dar de ce l-ar fura cineva?

— Mai e nevoie să întrebi?

— Dar cine ar îndrăzni să-l rănească pe maharajah?

Anish izbucni în râs. Un sunet scurt, ascuțit, melancolic.

— Îmi e teamă în permanență pentru viața mea. Suntem noi în secolul XX, dar vechile obiceiuri mor greu. Am un şir întreg de strămoşi otrăviți. Dacă n-aş şti că fratele meu nu-şi doreşte tronul, pe el l-aş bănui.

Jay îşi dădu ochii peste cap.

— Unde e sticla acum?

— Am aruncat-o.

— Era plină?

— Ochi.

Eliza răsuflă uşurată.

— Ei bine, sper că vă simțiți mai bine acum!

— Mai bine, deşi ceva tot nu e în regulă. Rămâne strict

între noi, dar îl voi ruga pe domnul Salter să-mi recomande un doctor de piept bun. Nu vreau să-şi facă griji aiurea cei din castel.

Eliza se ridică în picioare.

— Există un doctor care locuieşte chiar lângă Clifford Salter. Îl cunoaşte.

— Într-adevăr. Acum, în caz că altcineva are cheie, adăugă Anish, numără-ți sticlele şi asigură-te că schimbi lacătul. Astăzi. Jay te va ajuta.

Când ea şi Jay părăsiră apartamentele lui Anish şi porniră pe coridor, Jay se opri şi o privi fix în ochi. Eliza îi zâmbi.

— Ştiai că m-am dus cu Dev să vedem proiectul?

— Da.

Îi luă mâna într-a lui.

— Nici nu-ți pot spune cât de bucuros sunt că rămâi.

Cum îi atingea sufletul bărbatul acesta! O făcea să se simtă reală, de parcă, în sfârşit, găsise un loc care să i se potrivească. Se gândi, dar nu recunoscu cu glas tare că se săturase să tot fugă: de şcoală, de mama ei – căsătorindu-se cu Oliver la doar 17 ani – şi, ca să fie sinceră, din nou de mama ei, venind la Rajputana. Îi răsăriră în minte trăsăturile palide ale Annei.

— La ce te gândeşti? întrebă Jay.

Ea clătină din cap.

— La nimic.

— Atunci spune-mi mai multe despre otrava asta. Eşti în siguranță când o foloseşti?

— Pirogalolul poate cauza convulsii şi crize gastrointestinale oribile pe termen lung. Poate chiar să ucidă.

— Şi pe termen scurt?

— Îți irită pielea şi ochii. Întotdeauna port mănuşi, altfel mi s-ar înnegri degetele. Şi port şi mască de față. Mă

îngrozeşte gândul că s-ar fi putut întâmpla ceva.

— Arată-mi degetele!

Îşi ridică mâna şi îşi mişcă jucăuş degetele.

Jay zâmbi.

— Nu ştiu cine l-a luat, dar hai să găsim un lacăt nou în depozitele castelului.

— Ai avut ceva succes? întrebă ea, într-un efort de a alunga îngrijorarea provocată de pirogalol, şi îi zâmbi.

— Te referi la finanțatori? Încă nu.

— Aş putea discuta din nou cu Clifford, deşi nu cred că are sens.

— Nu vreau să te duci la el şi să cerşeşti.

Eliza oftă.

— Posibil să fie singura noastră soluție.

— Am unu sau două contacte. Oameni cu care am fost la şcoală în Anglia. Încerc cu ei. Timpul nu e de partea mea, dar, ascultă, când voi avea şansa să rezolv ceva, de ce nu vii la palat cu mine?

Jay îi zâmbi călduros.

— Să stai câteva zile. Când vom pune proiectul din nou pe picioare şi temperaturile vor creşte, va fi mai răcoare acolo. Haide! Şi vei face şi fotografii. Şi vom avea şi ocazia să vorbim cum trebuie.

— Mi-ar plăcea.

— Şi aş putea avea nevoie şi de o mână administrativă, dacă nu te deranjează.

— Desigur, dar voiam să te întreb dacă ai discutat cu Indi despre Chatur.

— A recunoscut că Chatur i-a cerut să obțină informații pentru el.

— Şi cum rămâne cu celălalt aspect?

— Mi-a aruncat o privire jignită şi a refuzat să vorbească despre asta, dar m-am întâlnit cu Chatur.

Se opri preț de o secundă.

— Ştii, am senzaţia că el a furat, de fapt, pirogalolul, sau unul dintre oamenii lui. Mă îndoiesc că l-a găsit ascuns undeva.

— Dar de ce să i-l dea lui Anish?

— Ca să-ţi pună beţe-n roate.

Când Eliza se duse la rezidenţa lui Clifford câteva zile mai târziu, îl găsi stând în partea umbroasă a grădinii, sub verandă. Bărbatul se ridică în picioare, dar o întâmpină cu mai multă răceală decât de obicei.

— Ce pot face pentru tine? întrebă el, sorbind dintr-un gin cu tonic. Vrei şi tu unul? adăugă el, văzându-i privirea.

— O apă cu limetă pentru mine, te rog.

— Cu sare sau cu zahăr?

— Îmi place cu amândouă, de fapt. Clifford, n-o să-ţi răpesc prea mult timp.

— Ar fi fost prea frumos să vii să mă vezi fără să vrei ceva.

Eliza cugetă rapid.

— Tocmai că încercam să te ajut să obţii informaţii despre Anish.

Clifford se învioră puţin.

— Nu se simte bine.

— Ştiam că a avut o criză mică după Holi. Indigestie, nu?

— Nu numai. Are o problemă cu pieptul. O să-ţi ceară să îi recomanzi un doctor bun occidental. Vrea să ţină problema departe de ochii de la castel, cred.

— Foarte interesant! O să-l rog pe Julian Hopkins să-mi dea o recomandare. Dacă reuşesc să infiltrez unul dintre oamenii noştri acolo, ne va ajuta foarte mult. Mulţumesc. Informează-mă dacă mai auzi şi altceva.

Eliza zâmbi.

— Mă bucur că ţi-am putut fi de folos, dar ai dreptate, mai e ceva.

— Fondurile pentru irigaţii?

Ea încuviinţă din cap.

— Ei bine, se întâmplă să fi găsit o sursă nouă. Deşi succesul depinde tot de tine.

— De mine?

— Aş vrea să iei în calcul din nou propunerea mea de căsătorie. Îmi eşti foarte dragă, Eliza.

Tânăra îşi cercetă unghiile, dorindu-şi să fie în altă parte, dar Clifford continuă să se uite fix la ea, aşteptând un răspuns. Se întrebă dacă n-ar fi fost mai bine să se arate interesată cât de cât.

— Şi dacă sunt de acord, acest investitor potențial...

— Sigur va intra în cărți. Numai că el nu vrea doar dovezi detaliate ale felului în care investiția va fi recuperată, ci şi ale modului în care va face bani.

— Atunci sunt de acord să mă mai gândesc. Dar atâta tot.

Clifford sări în picioare şi întinse mâinile spre ea. Ea se ridică şi îşi lăsă mâinile într-ale lui, apoi el o sărută.

23

Aprilie

Shubharambh Bagh

Jay şi Eliza se mutaseră la palatul lui acum. Jay lucrase necontenit de când ajunseseră, instalat la biroul lui uriaş, de la şapte dimineața până noaptea târziu. Diverse dosare şi scrisori zăceau răspândite în jurul lui. Parcursese planurile pentru irigații de nenumărate ori. A doua etapă se afla în faza de schițare, împreună cu planurile pentru îndiguirea râului, dar nu venise încă niciun permis care să-i permită să meargă mai departe. Părea că britanicii se eschivează.

Oamenii îl vizitau adesea: de la petiționari în zdrențe, din sate, până la englezi scrobiți sau negustori indieni bogați din alte state sau din India Britanică. Îi trata pe toți cu aceleaşi maniere elegante, fără efort, şi pe Eliza o impresionă

hotărârea lui neaşteptată. Îl îndrăgi şi mai tare. Fiindcă nu voia să-l deranjeze, se mulţumi să-l ajute cu hârţogăraia şi, uneori, îl surprindea privind-o cu ochi scânteietori, care spuneau foarte multe, chiar dacă niciun cuvânt nu era rostit. Apoi îşi pleca fruntea sfios. Când ea îi dădea hârtiile şi mâna lui se atingea accidental de a ei, un fior o trecea pe şira spinării. Îşi dorea la nebunie ca el să o sărute din nou şi ar fi putut jura că şi el tânjea după acelaşi lucru, mai ales când o prindea holbându-se la el şi îi oferea unul dintre zâmbetele lui ademenitoare. Fiecare zi care trecea devenise o tortură şi se temea că el regretă ce se întâmplase între ei. Subjugată de dorinţă, plăcerea aproape insuportabilă de a fi în preajma lui şi de a aştepta mai mult o tortura.

Într-o seară, când se mai răcorise şi clopotele templelor începură să bată, se plimbară spre locul construcţiilor. O înconjură cu braţul pe după umeri trăgând-o mai aproape de el şi priviră puţul. Simţi că acesta e momentul. O întoarse cu faţa spre el şi o sărută blând.

— Mi-am dorit să fac asta din nou, spuse el, dându-se un pas în spate şi punându-şi o mână în dreptul inimii. Sunt atât de fericit că eşti aic! Sper să am mai mult timp acum.

— E în regulă.

— Nu, nu e. Meriţi mai mult.

O îmbrăţişă strâns şi îşi trecu degetele prin părul ei.

— Îmi pare rău că am fost atât de distras. Uneori, simt că totul se află în mâinile zeilor.

— Nu te rogi, nu-i aşa? întrebă ea, ducându-i mâna la buze.

Îi sărută vârful degetelor, apoi îi lăsă mâna să cadă.

— Las rugăciunile pe seama femeilor. Forţa societăţii noastre s-a tras întotdeauna din curajul şi încăpăţânarea noastră.

— Şi credinţa ta? Karma, de pildă?

Se mai plimbară puţin, braţ la braţ.

— Karma joacă un rol central în viață pentru orice ființă. Nu credem că ne naştem o singură dată, ci că suntem aici de o veşnicie. Lordul Krishna spune în cărțile sacre că nu există un timp în care nu am fost aici şi că nu va exista niciodată un timp în care voi înceta să nu mai fiu.

— Cred că înțeleg.

— Dar karma are un trecut şi un viitor. Putem influența ce se întâmplă. Şi acum e timpul să schimbăm lucrurile în India, spuse el.

— Îi ajuți să se schimbe.

— Nu mă refer doar la îmbunătățirea vieții multor țărani. Mă refeream şi la britanici. Până şi în palatele noastre şi în *haveli* suntem separați de europenii care ne sunt oaspeți. Ei iau cele mai bune scaune şi cele mai apreciate locuri la masă, în timp ce noi suntem aşezați pe laterale. E un joc al superiorității. Ai idee cum ne simțim noi?

Se opri din mers şi privirea lui pătrunzătoare o tulbură. Şi, deşi voia să-l sărute din nou, intui energia crescândă din el şi simți clar că el are nevoie să se confeseze.

— Trebuie să fie foarte umilitor, rosti ea într-un târziu.

— Suntem nişte marionete în mâinile reprezentanților guvernului. Suntem doar o părticică a teatrului care se numeşte Imperiul Britanic. Britanicii ne-au acceptat cererea de a căpăta statut de dominion în 1929, dar asta nu a făcut decât să ridice problema spinoasă a drepturilor egale pentru hinduşi şi musulmani, aşa că nu am progresat deloc.

— Ce ar trebui să se întâmple?

— Avem nevoie de libertate neinfluențată de diferențele religioase. Iar britanicii trebuie să se retragă irevocabil şi definitiv şi să ne lase să fim judecați potrivit faptelor noastre.

Eliza nu se mişcă.

— Înțeleg. Serios.

O privi cu ochi trişti.

— Chiar înțelegi? Urăsc să fiu nevoit să apelez ca un sărăntoc la oameni precum Clifford Salter. Ştiu că britanicii deja mai lasă din putere, dar nu e suficient. Vrem să vedem ziua când indienii îşi conduc singuri poporul eliberat.

— Se va întâmpla, Jay, fiindcă trebuie. Până şi eu văd asta acum.

El o mângâie pe obraz.

— Mă bucur că înțelegi. Obişnuiam să particip la Camera Prinților, sperând să-mi aduc contribuția, ba chiar să-mi asum un rol de conducere la întâlnirile din Delhi. Din 1920 suntem reprezentați de Cameră.

— Şi de ce te-ai retras?

— Am fost deziluzionat. Nu există egalitate între noi şi britanici.

Indiferent de acțiunile noastre, ni se interzice să facem publice întâlnirile şi suntem amenințați cu diverse consecințe. Cei din Camera Prinților au mâinile legate.

Jay o invitase să stea numai câteva zile şi nu voia să profite de bunăvoința lui, aşa că, puțin mai târziu, chiar când lumina pălea şi cerul se colorase în roz, îl întrebă dacă venise momentul ca ea să plece.

Jay o privi surprins.

— Vrei să pleci?

Eliza îşi feri privirea, apoi clătină din cap, iar vorbele i se opriră în gât.

— Rămâi. Mai vreau să-ți spun ceva. I-ai văzut pe bărbații care vin şi pleacă?

— Da.

— Am împrumutat bani de la comercianți şi am extins proiectul.

Ea izbucni în râs.

— Iar eu mă gândeam că eşti în căutarea unor modalități prin care să reduci costurile.

— La început, da, dar acum am fost încurajat de Bikaner.

S-a angajat să construiască nouă sisteme de irigații, dar şi liniile de cale ferată şi spitalele. Voi angaja cât de mulți localnici. Unii dintre ei vor începe chiar mâine la săpat. Alții vor lucra la construcția zidurilor, apoi vor săpa canalele de irigații până în sate.

Eliza răspunse la entuziasmul lui molipsitor cu un asemenea sentiment de speranță, încât se temu să nu-i plesnească inima.

— Bikaner a construit şi canalul Ganga. Duce apa din Punjab. Însă noi suntem prea departe de Punjab aici. Totuşi, avem un râu mic nu departe de pământul meu. Nu mai avem nevoie decât de permis să-l îndiguim.

— Ai discutat detaliile cu investitorul de care mi-a zis Clifford?

— Da. Cred că vom crea 50 de noi sate în următorii cinci ani, iar munca lor nu numai că va restitui împrumutul, dar va asigura şi un venit stabil.

Eliza dădu din cap mulțumită, deşi nu-i mărturisise lui Jay şi condițiile din spatele acestei realizări.

— Ei bine, spuse ea, în mai puțin de patru luni, vin ploile.

— Da.

— Mă întreb ce mai face Indi.

— S-a dus în satul ei acum.

Eliza tresări surprinsă.

— Pentru totdeauna?

— Nu. Bunica ei este foarte bolnavă. Indi s-a dus s-o îngrijească. *Thakur*-ul o va proteja şi întotdeauna va avea un loc la castel.

— Ca să ce? Să fie prada unui bărbat precum Chatur? Are nevoie de viața ei, de un soț, de o familie.

— Uite cine vorbea...

— Ce vrei să spui cu asta?

— Ai lăsat-o pe mama ta singură. Doar tu ai recunoscut.

— N-am putut s-o ajut. Am încercat. Dacă aş fi rămas,

mi-ar fi distrus viața. E alcoolică.

Jay se uită fix în pământ o clipă, apoi îşi ridică ochii spre ea.

— Noi considerăm că e datoria copiilor să îşi îngrijească părinții.

Ea înlemni.

— Orice-ar fi?

Prințul încuviință din cap.

— Te deranjează?

Eliza căzu pe gânduri şi nu răspunse. El habar n-avea cum e Anna Fraser sau cum e să-ți urmăreşti mama în plin proces distructiv.

— Am încercat şi am dat greş, spuse ea într-un final.

Jay îşi întinse spre ea ambele mâini.

— Nu te judec.

— Dar aşa pare.

Furioasă şi supărată, refuză să-i atingă mâinile.

— Eliza, haide! Nu spun decât că noi suntem diferiți.

Ea se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă. Un minut mai târziu, el o prinse din urmă şi o înconjură cu brațele.

— Eliza, Eliza...

O întoarse cu fața la el şi îşi lipi buzele de gâtul ei. Eliza se înfioră, excitată de mâna lui care îi dezmierda umărul. Respiră precipitat şi îşi depărtă buzele. Sărutul acesta părea scris dintotdeauna în destinul lor. Se întoarseră la palat, mână în mână. Eliza alungă îndoielile ce o măcinau. Jay îi pusese la dispoziție propriile camere şi, când ajunseră la *dari khana,* unde un covor imens şi multe perne acopereau podeaua, el îi ceru să rămână în picioare cât o dezbracă. Îi sărută pielea de pe interiorul brațelor şi buricul. Se mişca incredibil de încet şi, cu toate că ea îşi dorea cu disperare să se întindă pe perne lângă el, înțelese ce făcea.

Când în sfârşit rămase goală în fața lui, Jay îi sărută sânii. Apoi o îndepărtă uşor de el.

— Cum te simți?

— Nebună. Nesigură. Îngrozită.

— Bun, spuse el.

Apoi o întinse pe patul de perne. Lumina din cameră dispăruse şi întunericul îi învăluia. Dorind să-i vadă chipul, Eliza se gândi că trebuia să fi aprins lampa. Dar acum el era deasupra ei şi trupurile lor se mişcau ritmic. Uită imediat de lampă. Jay o ţintui un moment cât îi cercetă faţa cu vârfurile degetelor.

— Încă îți văd ochii frumoşi, chiar şi prin întuneric, îi zise el.

Când alunecă în ea, Eliza gemu. Apoi făcură dragoste într-un fel despre care ea nu ştiuse că e posibil: sentimentul de contopire atât de puternic, încât aproape că o lăsă fără suflare. Încercă să vorbească, dar nu reuşi. Când terminară, zăcură pe pat, amândoi asudați şi cu picioarele împletite. Ea pierduse orice putere de a mai raționa. Îl dorea pe bărbatul acesta şi punct. Mai mult decât dorise vreodată ceva sau pe cineva. Îl voia cu fiecare părticică a ei şi nu avea de gând să-i dea drumul.

— Frumoasa mea englezoaică! rosti el, mângâindu-i bărbia. Tot nesigură eşti?

Ea izbucni în râs.

— Chiar vrei să ştii?

— Să aprind lampa?

— Încă nu. Vreau să te simt lângă mine.

Jay chibzui un moment, apoi vorbi.

— Eşti curajoasă, iubito. Nu sunt sigur că te pot egala.

— Nu fi caraghios! Normal că poți. Nu sunt curajoasă deloc.

Înainte să adoarmă, rămase complet nemişcată, ascultându-i respirația şi bucurându-se de tăcerea deşertului.

Când se trezi, văzu că el nu plecase. Inima i se umplu de

plăcere privindu-l cum doarme. Îi admiră genele lungi şi pielea arămie splendidă şi se minună că arată la fel. Totul la ea şi la el arăta la fel şi totuşi amândoi se schimbaseră.

Îi atinse faţa uşor, ca să nu-l trezească, doar ca să-i simtă fineţea. Se trase mai aproape şi îi sărută lobul urechii. El se foi. Cu unghia, trasă o linie imaginară pe gâtul lui, apoi coborî spre pântec. Jay gemu. Mâna ei coborî şi mai mult şi îl simţi întărindu-se. Nu făcuse niciodată asta cu Oliver, dar acum voia, aşa că-şi mişcă mâna. Jay gemu şi mai tare, iar ei îi plăcu senzaţia. Că îi putea face asta. Poate că era ceva în cele şaisprezece arte de a fi femeie, la urma urmei, se gândi ea cu un zâmbet galeş.

Brusc, el o trase deasupra lui.

— Ce-ai de gând să-mi faci? o întrebă.

— Nu e evident?

— Cine-ar fi crezut că, în spatele rezervei tale englezeşti, se ascunde o obrăznicătură nesătulă?

— Şi cine-ar fi crezut că tu nu eşti nici ofiţer, nici gentleman?

Zilele lor la palat se schimbară după aceea. Zi după zi, munciră şi făcură dragoste. Mâncară şi făcură dragoste. Se plimbară şi făcură dragoste. Uneori, îşi petreceau ziua doar făcând dragoste. Cât rămaseră la palat, restul lumii încetă să existe. Doar proiectul şi Jay. Eliza nu mai cunoscuse niciodată asemenea bucurie. Se trezea fericită şi adormea cu un zâmbet pe faţă. De ce nu-i pomenise nimeni niciodată că aşa ceva era posibil? Gândul acesta o făcu să se întrebe cum fusese relaţia părinţilor ei. Sigur, dacă trăiai asta măcar o dată, te îndrăgosteai pentru totdeauna.

Când nu vorbeau despre apă sau despre trecutul lor, citeau şi discutau despre cărţi. El îi mărturisi că nu se apucase niciodată de ruşi şi Eliza îi sfătui să citească neapărat *Război şi pace* şi *Scene de vânătoare* a lui Turgheniev. Îi spusese că-i iubeşte pe Thomas Hardy şi pe

Henry James, dar că nu se înțelesese prea bine cu Dickens. Poetul lui preferat era John Donne, pe care şi ea îl admira, dar preferata ei rămânea Emily Dickinson, de care el nu auzise. O întrebă dacă încercase Tagore şi, când ea clătină din cap, el se oferi să-i împrumute una dintre cărțile lui. Amândurora le plăceau filmele. Discutară şi despre mâncare şi despre locurile favorite. El se dădea în vânt după piețele londoneze. Avea un prieten care locuia în piața Orme. Ea izbucni în râs şi îi spuse că niciodată nu se bucurase de prieteni atât de sus-puşi. El o necăji, refuzând să-i povestească aventurile lui sexuale din adolescență, iar ea îl asigură că oricum nu e interesată.

Nu-şi declarară nici măcar o singură dată iubirea.

Totuşi, Eliza ştia că legătura dintre ei mergea dincolo de sex, cărți sau filme. Pentru prima dată în viața ei, credea într-adevăr că există un lucru precum legătura dintre suflete, că există oameni pe care îi cunoşti cu sufletul. Pe unii îi ştiai de o oră sau două, pe alții, de o viață întreagă. Recunoştea că India o schimba. Înainte, nu se gândise niciodată la suflet. Relațiile fuseseră pentru ea un lucru complicat, pe care mai bine îl evita. În niciun caz nu acest proces triumfător, în care descifrai altă ființă umană, în timp ce, la rândul său, ea te descifra pe tine. Spațiul dintre ei era prezent, dar se dizolvă uşor, ca şi cum ar fi trăit fără ziduri şi bariere, iar Eliza nu mai ştiu unde se termina el şi unde începea ea. Cu cât se apropiară mai mult, cu atât se intensifică gândul că, fără ochii lui frumoşi, care nu se dezlipeau de ai ei când făceau dragoste, ființa ei s-ar fi spart în două.

Într-o seară, când se simți suficient de sigură ca să-l lase pe Jay în cotloanele cele mai ascunse ale sufletului ei, durerea provocată de moartea tatălui ei o încolți atât de rău, încât i se ridică în gât un nod de panică. Toate încercările ei de a-l controla dădură greş şi pricepu că singurul lucru care

îi mai rămăsese era să lase sentimentul să o înghită. Fie va supraviețui, fie se va îneca. Cu fiecare izbucnire emoțională, panica ei creştea, zdrobindu-i pieptul şi lăsând-o fără răsuflare. Nu simți decât că i se prăbuşeşte mintea. Suferința îndelungă o istovise şi, acum, în sfârşit, ea răspunse nevoilor mai adânci. Jay o ținu în brațe şi o legănă cât plânse. Parcă nu mai plânsese niciodată pentru tatăl ei. Prezența lui Jay o ajutase să-şi uşureze sufletul împovărat.

După ce îi şterse lacrimile cu degetele, o îndepărtă uşor de el şi o privi.

— Singurul lucru care poate vindeca o asemenea durere este să laşi lacrimile să curgă, să nu le mai ascunzi. Trebuie să fii răvăşit de iubire ca să ştii asta cu adevărat.

— Iar noi suntem răvăşiți? întrebă ea.

Jay zâmbi.

— Încă nu.

— Dar tu ştii ce înseamnă să fii răvăşit?

Bărbatul clătină din cap.

— Poate vom învăța împreună.

Pentru ca Jay să-i convingă pe săteni că de proiect vor beneficia oamenii simpli, merseră călare prin sate şi, deşi la început oamenii se arătară neîncrezători, după câteva vizite începură să le zâmbească larg ori de câte ori îi vedeau. Seceta severă îi lăsase fără recolte doi ani şi vitele muriseră. Cum supraviețuiseră în asemenea condiții, Eliza habar n-avea, dar apoi auzise că Jay le dăduse mici împrumuturi. Nu se putu abține să nu-şi închipuie ce conducător grozav ar fi. Nu ar zăcea acasă îndopându-se cu dulciuri. Era sănătos şi puternic şi, cu cât îl cunoştea mai bine, cu atât accepta ideea că se îndrăgostise cu adevărat de el. Alese să uite de avertizarea lui Laxmi. Câta vreme Anish trăia, nu se va gândi la viitor.

Porneau la drum însoțiți doar de un servitor credincios şi campau în corturi mici, ridicate lângă un foc. Într-una

dintre călătoriile de întoarcere, se dădură jos de pe cai şi Jay plecă să strângă lemne pentru foc. În spatele corturilor se găseau nişte copaci pitici pe ale căror ramuri ţopăiau mici păsări, iar la orizont se zăreau nisipurile deşertului. Când Jay se întoarse cu vreascurile la subsuoară, îi urmări chipul concentrat cât aprinse focul şi zâmbi fără oprire. Până când focul prinse viaţă, deja se înserase, dar întunericul nu cuprinsese pe deplin pământul. Flăcările îi luminau faţa, iar ea nu se mai sătura să se uite la el.

— Ce s-a întâmplat?

— Sunt curioasă de tatăl *tău.* Ştiu atât de puţine despre el!

— Era un uriaş. Un reformist, spre deosebire de bunicul care aproape a pierdut regatul. Aş vrea să fiu ca tata şi, cu ajutorul tău, cred că voi reuşi.

— Cu ajutorul meu?

— Facem o echipă bună, nu crezi?

— Sper, răspunse ea zâmbind.

— În vreme ce bunicul din partea tatei... Britanicii l-au acuzat de conducere proastă şi a căpătat reputaţia unui om corupt şi crud.

— Dar ce-a făcut?

— Una dintre soţiile lui s-a sinucis în cel mai oribil fel, dar adevărul e că el a omorât-o. Dacă el nu ar fi murit subit, britanicii l-ar fi dat jos de pe tron şi ar fi pierdut regatul. Din fericire, tata a fost un bărbat onorabil şi a devenit un conducător dedicat reformelor. A servit în armata britanică şi a reuşit să treacă peste diferenţa dintre cele două culturi cu uşurinţă şi cu graţie. Mi-l amintesc, când eram mic, îmbrăcat în brocart şi mătase, cu o pană lungă înfiptă în turban.

— Arăţi ca el?

— Puţin. Avea escorte magnifice oriunde se ducea şi, când primeam vizitatori nobili, soseau în trăsuri de argint.

— Nu era atât de libertin ca tine?

— Timpurile s-au schimbat şi el nu a fost educat în Anglia.

— Te plac cel mai mult când eşti în sălbăticie.

— Dar, ca şi mine, iubea sportul şi a dus regatul pe cele mai înalte culmi căsătorindu-se cu mama. Ea venea dintr-o familie regală importantă. Aşa s-a procedat dintotdeauna. Căsătoria are legătură cu unirea a două familii, nu a doi indivizi. Întreaga reputație a familiei e în joc.

Se opri şi privi fix focul, pierdut în gânduri.

Deşi îi confirmase că nicio logodnă nu avusese loc, asta nu însemna că nu se va întâmpla în viitor şi gândul nu-i dădu pace Elizei.

— Pot să te întreb ceva?

— Te ascult.

— Cum rămâne cu căsătoria ta aranjată?

Jay se întoarse s-o privească şi tristețea din ochii lui o răni profund.

— Totul e atât de nou între noi. Hai să nu ne gândim la asta acum.

Deşi Eliza se bucura că nu e nevoită să discute, nu-şi putu împiedica gândurile.

— Mai povesteşte-mi despre mama ta, spuse el.

Ea oftă.

— Mama are probleme cu băutura de ani întregi. Cred că moartea tatei a distrus-o. A fost o femeie mândră, dar niciodată puternică şi nu aveam niciun ban. A trebuit să se bazeze pe mila lui James Langton. Cu toate că îi spunea unchi, nu eram rude. Îl cunoscuse cu mult timp înainte să se mărite cu tata şi, când ne-am întors în Anglia, a devenit amantul mamei.

— A fost dificil pentru tine, nu?

— Nu o aveam decât pe ea. Nici o altă rudă sau măcar rude care să dorească să ne vadă. Mi-am iubit tatăl, dar

relația mea cu mama a fost dintotdeauna problematică. Mi-a trimis o scrisoare după ce am ajuns aici, mărturisindu-mi nişte lucruri oribile despre tata, acuzându-l că ne-a ruinat cu jocurile lui de noroc şi că a întreținut o amantă mulți ani.

— Poate că e un avantaj să poți avea mai mult de o soție.

Jay se opri ca să-i cerceteze reacția.

— N-ar mai fi nevoie de amante atunci.

Eliza ştia că el glumeşte sau că glumeşte pe jumătate, dar tot nu-şi putu opri replica furioasă.

— Cu excepția faptului că invers nu funcționează. Nimeni nu se gândeşte că poate şi nouă ne-ar plăcea să avem mai mult de un soț.

Jay afişă o expresie gravă şi vorbi pe un ton voit afectat.

— Un lucru foarte şocant din partea dumneavoastră, doamnă. Ce femeie cuviincioasă doreşte să fie cu doi bărbați când are deja unul? Un bărbat, mai multe femei. Aşa e corect.

Deşi voia să pară deranjată, zâmbi.

— Taci, prostuțule!

— Îi spui unui raja să tacă? Exista o singură pedeapsă pentru asta. Vino aici.

— Şi dacă refuz?

— Te voi ține legată de pat multe luni.

— Mai întâi trebuie să mă prinzi.

Eliza sări în picioare şi alergă în bezna de dincolo de foc. Se ascunse în spatele unui copac ghimpat, pândindu-l pe Jay, şi aproape că nu respiră. Îl auzi mişcându-se în jur, dar nu văzu nimic. Licărul stelelor argintii de deasupra era singura lumină.

Din depărtare, răzbătu urletul unui şacal, apoi Eliza simți ceva urcându-i-se pe picior şi țipă.

Neştiind exact unde e, Jay nu se putea ghida decât după vocea ei.

— Eşti bine? N-ar trebui să fugi în noapte aşa. Sunt tot

felul de creaturi aici.

— Cred că am fost muşcată, dar nu m-a durut.

— Ai țipat.

— Surprinsă, atâta tot.

— Sigur nu te-a durut?

— Serios, a fost doar o înțepătură, poate o furnică.

Jay o îmbrățișă.

— Eşti sigură că nu a fost un şarpe?

— N-am idee. E întuneric beznă.

— Muşcătura de şarpe doare. Cred că ar trebui să strângem şi să mergem înapoi, să nu riscăm.

— E prea întuneric. Serios, o să fiu bine. Vreau doar să mă culc.

Se întoarseră iute, dar numai după o oră Eliza se trezi cu crampe la stomac. Se aşeză pe pat şi se chirci, încercând să nu-l trezească pe Jay şi ascultând liniştea care, înfricoşător, nu era deloc o linişte. Tot restul nopții zăcu tremurând în patul improvizat, apropiindu-se de Jay doar atât cât să nu-l deranjeze. Îi veni să vomite şi îşi dori să se mute, dar, prea nervoasă ca să părăsească cortul, rămase acolo până în zori. Când Jay se trezi în sfârşit, o privi şi se schimbă la față.

— Spune-mi cum te simți.

— Mi-e rău. Şi mă doare stomacul. Poate e de la ceva ce am mâncat?

Dar Jay o privi atât de serios, încât o apucă spaima.

— Vreau să văd muşcătura aia din nou.

Încercase s-o găsească folosind lumina unei lămpi cu ulei noaptea trecută şi păruse foarte uşurat când nu descoperise nimic.

— Serios?

Ea îi arătă locul de pe gleznă.

— Nu cred că e o muşcătură de şarpe. Însă zona din jurul muşcăturii s-a înroşit şi s-a umflat puțin.

— Ce părere ai?

El dădu din cap.

— Nu sunt sigur. Ai şi alte simptome?

— Mă doare în capul pieptului.

— Te doare când respiri?

— Puțin.

Jay ridică pânza de la intrarea cortului şi-l strigă pe servitor, apoi vorbi în şoaptă şi mult prea rapid ca Eliza să înțeleagă.

— Ce i-ai zis? îl întrebă ea când se întoarse.

— L-am trimis s-o aducă pe bunica Indirei. Va dura o oră sau două, dar nu avem altă soluție mai bună. O să plece cu motocicleta mea. Mai rapidă decât cămila lui.

— Crezi că e ceva serios?

Eliza încercă să zâmbească, dar fără rezultat.

El îi ținu mâinile într-ale lui, frecându-i-le întruna ca să i le încălzească, dar nu scoase o vorbă.

— Am crezut că *daadee ma* a lui Indi e bolnavă.

— Trebuie să sperăm că se simte destul de bine ca să vină.

— Cum o ducem înapoi acasă? Cum ajungem noi acasă?

— Nu vreau să te mişc şi în niciun caz nu te duc pe spatele unei cămile sau cu motocicleta. Nu vreau să-ți faci griji şi nu vreau să te încălzeşti mai mult decât trebuie, dar deocamdată e prea devreme şi afară e răcoare. Va trebui să bei lichide. Reuşeşti să înghiți nişte apă?

Eliza încercă să-şi ridice capul, dar se prăbuşi pe pernă imediat.

— Mă doare tot corpul.

El îi înconjură umerii cu brațul.

— Sprijină-te de mine şi bea puțină apă.

Cu cealaltă mână îi lipi cana de buze.

— Mă simt amețită, rosti ea şi alunecă din nou pe pat, dar, brusc, o apucă agitația.

— Stai liniştită! spuse el şi o ținu strâns în brațe.

Era conştientă că rămase alături de ea mai tot timpul, cu excepția câtorva momente când ieşi să verifice dacă se zăreşte bunica lui Indi. Cu toate că se simțea atât de rău, tot se minună de faptul că se aflau împreună aici, aşa. Cât de ciudat! Şi totuşi cât de firesc.

— Nu mi-ai spus dacă e ceva serios.

— Nu sunt doctor, dar sigur nu e. Aşa că relaxează-te şi odihneşte-te, zâmbi el.

Eliza încercă să se salte în capul oaselor.

— Se învârte totul cu mine.

— De la tot ginul băut noaptea trecută.

— N-am...

Atunci cortul se răsuci cu susul în jos. Eliza căzu într-un tunel întunecat cu o viteză enormă şi se agăță de el când se prăbuşi în față. Nu mai văzu nimic.

Când îşi reveni, Jay stătea lângă ea pe pat. La început, conştientiză doar palma lui care îi mângâia încet părul, apoi îi auzi respirația calmă, ritmată. În clipa aceea dulce uită că se îmbolnăvise, dar, când se ridică, vomă. El sări imediat, smulse pătura, o făcu ghem şi o aruncă în afara cortului. Apoi, de sub pat, Jay scoase o piele de animal.

— Asta e tot ce am. Până când zilele se mai încălzesc puțin. Cum te simți?

— Habar n-am. Dacă o să vomit din nou?

— Să sperăm că nu. Dar trebuie să bei. Nu vreau să te deshidratezi.

Îi atinse fruntea şi ceafa.

— Transpiri foarte tare.

— Mă doare capul.

— Să sperăm că ea ajunge curând aici.

— Dar ce poate face ea?

— Ştie tot ce e de ştiut despre deşert şi despre ce ne poate face.

— O să fie în stare să mă înzdrăvenească?

— Nu te îngrijora. Totul va fi bine. Acum stai liniştită.

Deşi îi vorbise pe un ton calm, Eliza îi zări îngrijorarea din ochi. Expiră uşor şi nu se mai mişcă.

Cu greu reuşi să îşi dea seama de trecerea timpului. Minutele i se părură ore, iar orele trecură cât ai clipi.

Uneori el o întreba cum se mai simte şi alteori ea îl întreba la ce se gândeşte. Dar niciunul dintre ei nu rosti adevărul. El spunea că totul va fi bine, dar ochii îl trădau. Ea zicea că se simte mai bine chiar şi când nu era adevărat. Când deveni complet lucidă, îşi dădu seama că nu vorbiseră despre ce se va întâmpla după venirea ploilor.

În timp ce ea murmură întruna ceva despre ploi, Jay deveni tot mai îngrijorat, mergând agitat în jurul cortului atunci când nu stătea lângă ea, dar, în sfârşit auzi sunetul unei motociclete şi voci ridicate. Curând, bătrâna apăru, sprijinindu-se într-un baston. Înainte de toate, se uită la muşcătură şi se încruntă.

— Două pete roşii mici, rosti ea clar pentru ca Eliza să înțeleagă. Păianjenul văduva-neagră.

Jay se relaxă vizibil, răsuflând uşurat.

— Aşa am crezut şi eu.

— Ai făcut bine că ai ținut-o nemişcată. Veninul nu trebuia să i se împrăştie şi mai mult în sânge.

— Aşadar nu pot s-o mut de-aici?

— Nu astăzi. Dar trebuie s-o răcoreşti întruna. Numai copiii foarte mici şi bătrânii mor din aşa ceva.

— Dar a avut o reacție foarte severă.

— Da, la fel ca tine, băiete. Numai că atunci când erai mic, ți-am dat un leac cu ierburi. Un leac pe care nu-l am aici. Nu e plăcut, dar va supraviețui.

El dădu din cap.

— Fă-i aer, pune-i cârpe umede reci pe piele, la ceafă, pe piept şi pe față şi adaugă puțină sare în apa pe care o bea.

— Ce ciudat să i se întâmple şi ei la fel, spuse Jay când o

conduse pe bătrână afară din cort.

— O iubeşti pe femeia asta? o auzi Eliza întrebând, dar fără să audă şi răspunsul lui.

Câteva minute mai târziu, Jay se întoarse zâmbind larg.

— Dacă stai liniştită azi şi o să fii mai bine, plecăm de dimineaţă.

— Cum se simţea?

— A slăbit şi e mult mai fragilă.

— Mă simt îngrozitor că a bătut atâta cale pentru mine.

— Nu-ţi face griji. A fost fericită să vină. Acum bea. Trebuie să evităm epuizarea provocată de căldură.

Eliza încuviinţă. Simţea deja căldura intensificându-se şi ştia că temperaturile pot atinge niveluri insuportabile.

— Parcă am un topor înfipt în cap. Probabil că arăt îngrozitor.

— Biata mea englezoaică! Toporul nu ajută, dar tu n-ai putea arăta niciodată îngrozitor.

— N-ai crezut asta când ne-am cunoscut.

Ea nu avea energie ca să râdă, dar el zâmbi.

— Ascultă! Chiar înainte de venirea ploilor, te duc la Udaipore să vezi sosirea musonului. Gândeşte-te la ploaia care cade. Gândeşte-te la răcoare! O să te ajute.

— De ce li se spune văduva-neagră?

— Fiindcă sunt negre şi îşi mănâncă soţii.

Eliza zâmbi, în pofida durerii.

Două zile mai târziu, întorşi la palatul lui Jay, rămaseră faţă în faţă, în picioare, în dormitorul ei, fără să vorbească. Apoi ea îi descheie încet nasturii de la cămaşă, iar el închise ochii. Cine controla lucrurile? Cine conducea? Cine impunea ritmul? Eliza crezuse că voia ca el să facă toate astea, dar cumva lucrurile se echilibraseră şi îi plăcea senzaţia de putere din vârful degetelor.

— Eşti sigură că te simţi suficient de bine? o întrebă el.

Eliza izbucni în râs.

— Ce e aşa de amuzant? se interesă el deschizând ochii.

— Mă simt destul de bine.

Momentele trecură, pierzându-se unul într-altul, sau cel puţin aşa i se păru. Intrau amândoi într-o lume nouă, una care nu aparţinea niciunuia, ci una creată de amândoi şi în care nu mai încăpea nimic altceva. O lume care, odată creată, nu se mai putea pierde niciodată. O lume care va exista şi după ce ei vor dispărea. O stârni să-şi dorească să caute înlăuntrul lui până găsea lucrul care-l făcea pe Jay să fie el însuşi.

Mai târziu, când făcură dragoste, cu braţele şi picioarele încolăcite, el îşi coborî degetele pe şira spinării ei.

— Uită-te la mine! spuse el. Deschide ochii!

Ea se supuse, apoi zâmbi şi-l ţinu de mână.

— De ce zâmbeşti? o întrebă el.

— Nu ştiu. Sunt fericită, bănuiesc.

— Mor să te văd zâmbind şi să te aud râzând.

— *Tu* mă faci să râd, spuse ea.

— Nu ştiu dacă e un lucru bun.

— E bun. E atât de bun...

El o sărută şi o privi direct în ochi. Îi trecu degetele prin păr, se înfioră şi o trase mai aproape de el. Uneori, Eliza se îngrijora în privinţa viitorului, dar apoi, faţă în faţă cu el, nu-i mai păsa de nimic. Se răsuci uşor în braţele lui, cu gura lipită de obrazul lui.

— Mulţumesc, şopti ea.

— Pentru ce?

— Pentru că eşti tu. Pentru că eşti aici. Pentru...

Se opri.

— Pentru?

— Pentru ceva ce n-am aşteptat niciodată să simt.

Se întinse lasciv.

— Aş vrea ca totul să dureze o veşnicie. Să rămânem aşa cum suntem.

El nu răspunse, dar o mângâie pe interiorul coapsei.

— Deşi bănuiesc că ni s-ar face foame, adăugă ea.

— Eu sunt deja lihnit. Tu nu?

— Ba da, dar nici prin cap nu-mi trece să mă mişc. Mâncarea pare o chestie mult prea primitivă după toate astea.

— Primitiv e ceva foarte bun, femeie.

— Dar nu atât de bun ca iubirea.

Jay se strâmbă.

— Să mă gândesc. Mâncare? Sau iubire?

Ea îi dădu un cot între coaste.

— Au! spuse el râzând.

O trase lângă el şi o îmbrăţişă.

Elizei îi plăcea când o ţinea aşa, îi plăcea când zâmbea, când râdea şi chiar şi când se încrunta. Oare chiar nimic din fiinţa lui nu-i displăcea?

— Mă vrei? spuse ea, adunându-şi curajul. Cu adevărat?

— N-am fost destul de limpede că da?

PARTEA A TREIA

„Nu de lumină avem nevoie, ci de foc; nu de ploaia blândă, ci de tunete. Avem nevoie de furtună, de vârtejuri şi de cutremur.”

Frederick Douglass

24

Fără alte efecte secundare de pe urma muşcăturii de păianjen şi plină de iubire faţă de Jay, Eliza se întoarse curând la castelul din Juraipore. Dottie auzise că nu se simţise bine şi, în cele din urmă, îşi luă inima în dinţi să o

viziteze la castel. Intră în apartamentul Elizei, cu un buchet mare de flori în mână.

— Trebuie să-ți spun că arăți extraordinar! Mă aşteptam să te găsesc palidă şi epuizată.

Eliza zâmbi şi se sprijini de spătarul canapelei, simțindu-se în al nouălea cer.

Dottie o fixă cu privirea.

— Oh, Iisuse! Clifford ți-a cerut mâna?

— Clifford?

Dottie aşeză florile pe o măsuță.

— Ai înfățişarea unei femei care tocmai a spus da.

— Nu.

— Atunci despre ce e vorba?

Îşi coborî vocea.

— Sau ar trebui să spun mai bine despre „cine”?

Urmă o pauză scurtă, apoi îşi duse mâna la gură.

— Doar n-ai făcut-o, nu?

Eliza nu răspunse.

— Te-ai îndrăgostit de unul dintre ei. Asta e, nu?

Eliza zâmbi neajutorată şi încuviință.

— E vorba de Jay.

Dottie se ridică în picioare şi se holbă la ea cu mâinile în şold.

— M-ai lăsat cu gura căscată e puțin spus.

— Nu te poți bucura puțin pentru mine?

Dottie se apropie de fereastră şi se uită afară înainte de a se întoarce spre Eliza.

— Se va termina în lacrimi, draga mea. Lucrurile de genul ăsta cam aşa se sfârşesc de obicei. Deşi îmi închipui că trebuie să fie foarte romantic.

Rostise ultima propoziție pe un ton melancolic.

— Ai putea vorbi cu Clifford ca să mai îndulceşti lovitura? o întrebă Eliza.

— Nu, draga mea, chiar nu pot. Sfatul meu e să pui punct

înainte de a merge mai departe.

— Nu cred că pot.

— Nu vrei, mai degrabă. Nu te condamn, sincer. Trebuie să fie irezistibil de excitant, dar nu se va căsători niciodată cu tine. Îşi va lua de nevastă una de-un neam cu el.

— Nu sunt sigură.

— Eu da şi te va lăsa şi cu reputația pătată.

— Dar am fost deja măritată. Nu mai sunt virgină de mult timp.

Dottie traversă încăperea ca să se aşeze lângă Eliza pe canapea şi îi luă mâna într-a ei.

— Oamenii iartă un soț mort, dar nu iartă o femeie care a fost părăsită, mai ales dacă bărbatul în cauză e unul de-al lor.

Eliza oftă. Nu asta voise să audă.

— Sincer, draga mea. Pune capăt relației. Cât de curând.

Jay îi dăduse Elizei cheia de la biroul lui, astfel încât să-l poată folosi ori de câte ori dorea, fie să fotografieze oamenii, fie să aranjeze diverse documente cât el era plecat. Se gândi că ar putea face portrete individuale ale membrilor familiei şi ale altor persoane, deşi cele mai bune fotografii ale ei fuseseră făcute în oraş sau în deşert. Sălbăticia avea ceva aparte care îi scotea în evidență pe oameni atât de bine.

Indi se întorsese de la bunica ei şi Eliza răsuflă uşurată când auzi că goana cu motocicleta prin deşert nu o lăsase pe femeie şi mai fragilă decât înainte.

— Trebuie să fii fericită, spuse Eliza, în timp ce-şi aranjă aparatul pe trepiedul din birou, gata să o fotografieze pe Indi.

Rolleiflexul tot nu se întorsese.

— Nu mi-a plăcut deloc să o văd pe bunica stingându-se aşa, spuse Indi. Ca să fiu sinceră, nu cred că se simte mai bine. Se arată curajoasă, dar abia dacă mai mănâncă.

— N-ai mai vrut să rămâi?

— Ea a insistat să mă întorc aici... Aşadar? întrebă Indi, după o pauză scurtă. Ai fost plecată o veşnicie.

Eliza se gândi la Jay şi la conversația ei cu Dottie şi reuşi să-şi păstreze calmul.

— L-am ajutat pe Jay cu proiectul irigațiilor. Unele hârtii încă trebuie semnate de noul investitor înainte ca fondurile să fie eliberate. Se poate întâmpla oricând şi după aceea lucrările trebuie să prindă viteză.

— Mi-ar plăcea să văd progresul.

— Sunt sigură că Jay te-ar lua cu el. Acum vrei să te aşezi pe birou?

— Pe birou?

— Mă interesează o postură relaxată.

Indi se sprijini de marginea biroului.

— Dar dacă m-aş preface că citesc o carte?

— O idee excelentă!

Indi ridică o carte deschisă pe birou şi se prefăcu de minune că e absorbită de lectură.

— Acum uită-te la mine şi zâmbeşte!

Indi se supuse şi Eliza rămase uimită pentru a nu ştiu câta oară de frumusețea fetei. O parte din ea voia să deschidă subiectul relației dintre Indi şi Chatur, dar cum Jay se ocupase deja, hotărî că e mai bine să nu tulbure apele.

— Vrei să-mi faci una şi stând în picioare? întrebă Indi.

— Poate încă una cu cartea în mână mai întâi.

— *He bhagavana*[11]*,* spuse Indi dând pagina, de ce citeşte Jay despre substanțele chimice toxice?

— Habar n-am, spuse Eliza şi schimbă subiectul. Ştiai că bunica ta a venit să mă ajute când m-a muşcat un păianjen?

---

[11] „Doamne, Dumnezeule!” – în hindi în orig. (n. Tr.).

— Mi-a povestit. A fost o chestie ciudată. Mi-a vorbit mult despre tine. Şi nu pricep ce atâta tevatură, oamenii rareori mor din cauza muşcăturii unei văduve-negre.

— Cred că am avut o reacție extremă. Jay s-a purtat admirabil.

Eliza nu-şi putu împiedica un zâmbet la amintirea atenției şi a blândeții lui cât fusese bolnavă.

— Nu mai spune, rosti Indi cu o răceală care totuşi nu i se citea şi în privire.

— Indi, eu...

— Nu-ți face griji, se vede în ochii tăi. Şi în ai lui, la fel. Aveți grijă. Dacă eu văd, şi alții vor vedea.

— Îmi pare rău. Am fost prieteni buni la început.

— Să nu-ți pară. Mi-a trecut. Dar nu m-aş îndrăgosti de el. Nu eşti prima, Eliza, nici pe departe. Iar lui Laxmi nu-i va plăcea deloc.

— Nu ştie, spuse Eliza, pe cât de calm îi permise inima care dădea să-i spargă pieptul.

Îşi aminti picioarele lui împletite cu ale ei, atât de întunecate, contrastând puternic cu albul cearşafurilor.

Indi se strâmbă, apoi clătină din cap.

— Poate părea foarte amabilă, dar, când vine vorba de fiii ei iubiți, nu are milă. Dacă greşeşti, nu-ți va permite să continui. Ai face bine să fii atentă la orice pas.

Eliza îşi cercetă unghiile, dar nu răspunse pentru moment. Când vorbi, avea glasul gâtuit.

— Vrei să spui că nu sunt prima englezoaică?

— Normal. Dar probabil că ți-a povestit deja despre ele. Nu asta fac iubiții? Îşi spun lucruri unul altuia. Şi oricum nu mai eşti virgină, aşa că nu contează. De obicei, Jay le preferă pe cele măritate. Se termină repede.

Eliza înghiți nodul din gât. Câte fuseseră înaintea ei?

— De-aia citea Jay despre substanțele chimice toxice? întrebă Indi.

— Nu cred că înțeleg la ce te referi.

— Ca să o otrăvească pe Laxmi.

Îşi dădu capul pe spate şi izbucni în râs, dar Eliza se îngrozi. Jay probabil că se interesase de pirogalol.

În acel moment, Jay intră în cameră. Eliza îi zări anxietatea din ochi când descoperi expresia de pe chipul ei.

— Este o glumă, Eliza, doar o glumă, o linişti Indi.

— S-a întâmplat ceva? întrebă el, uitându-se când la una, când la alta.

Eliza clătină din cap.

— O glumă pe care nu am înțeles-o.

Jay se încruntă.

— Atât?

— Relaxează-te! interveni Indi. Dumnezeule, eşti atât de încordat! Ai făcut ceva interzis, Jay?

— Indira ştie despre noi, rosti Eliza, hotărând că e mai bine să spună lucrurilor pe nume.

El ridică din umeri.

— Oricum s-ar fi aflat. Eliza, unde vrei să stau? întrebă el, întorcându-i spatele lui Indi.

— La birou. E OK?

— O idee bună, întări Indi. Prințul la biroul lui. Britanicii se vor da în vânt după fotografia asta.

Jay hohoti, dar Eliza ştia exact ce se petrece în mintea lui. Chiar înainte de a pleca de la palat, îl găsise plimbându-se agitat prin birou. O rugase să vină să-l ajute cu nişte documente care zăceau pretutindeni prin cameră, dar când făcuse câțiva paşi spre el, el o ridicase şi o aşezase pe birou. Apoi o sărutase pe gât.

— Am crezut că ai nevoie de mine, şoptise ea, privind hârtiile.

— Am nevoie de tine. Mai mult decât îți imaginezi.

Ea chicotise şi Jay îi descheiase bluza, apoi îi ridicase fusta.

— Mă bucur că nu porți pantaloni, spusese el.

Îl ajutase să o scape de lenjerie, apoi el își dăduse jos pantalonii. Se aplecase și îi sărutase pântecul. Cu capul pe spate, cu privirea fixată în tavan, își golise mintea și se lăsase pradă senzațiilor provocate de limba lui ce-i încălzea pielea și de mâinile care-i mângâiau sânii. Când devenise prea greu să mai reziste, îl cuprinsese cu brațele de gât și îl trăsese spre ea. Hârtiile se împrăștiaseră zburând, iar ei nimeriseră pe podea, făcând dragoste. După ce totul se terminase, erau atât de asudați, încât fuseseră nevoiți să se ducă în camera ei ca să îl șteargă. Apoi el făcuse la fel pentru ea, ba chiar mai mult. Îi spălase părul, masându-i ușor scalpul. Masaj indian special, spusese el. O pusese să se așeze pe un taburet și îi masase o veșnicie capul, gâtul și umerii până când ea simțise că i se lichefiază mușchii. După aceea o purtase în pat, unde se iubiseră din nou, numai că de data asta atât de încet, încât trăise senzația că-și părăsește corpul.

Se afla în plin proces de descoperire a lucrurilor care îi plăceau. Geamătul lui când îl atingea, cât de mult îl excitau mișcările ei când o pătrundea, iar Jay părea că știe exact ce-și dorea ea, chiar înainte de a și ști ea însăși. În ultimele zile petrecute la palat nu se putuseră abține mai deloc. Trăiseră într-o lume a lor, departe de orice i-ar fi putut răni și totul era cât se poate de frumos. Apusurile splendide, zorii zilei desăvârșiți. Vântul purta aroma de frangipani și de iasomie, iar soarele strălucea vesel. Dragostea ei pentru Jay, pentru viață și pentru exuberantul palat se lărgise până când atinsese infinitul.

— Ce se întâmplă cu noi? întrebase ea.

El răspunsese că e rezultatul groazei lui de a o pierde după ce fusese mușcată de păianjen. Trebuise să o facă a lui cu adevărat.

— Și tu al meu, adăugase ea. *Hamesha.*

— Pentru totdeauna, repetase el.

Acum, stând în cameră alături de Indi şi de Jay, Eliza tresări puternic. Ştia că se îmbujorase din pricina amintirilor şi se întrebă dacă se va mai uita la un birou şi altfel de aici înainte.

Jay băgase de seamă roşeaţa din obrajii ei şi îi făcu cu ochiul, dar Indi văzuse şi ea.

— Pentru Dumnezeu, dacă vreţi să păstraţi secretul, potoliţi-vă cu privirile astea dulci!

Eliza nu-şi dăduse seama de aceste priviri, dar aşa se întâmpla când erai îndrăgostit. Nebunia dulce şi strălucitoare te făcea complet neajutorat. Persoana îndrăgită te obseda atât de tare, încât orice altceva devenea invizibil. Cu toate că Eliza ştia că e o nebunie, nu voia să-i pună capăt. Niciodată. Stabili totuşi să fie mai discretă, deşi undeva în mintea ei nu putea să jure că nu îşi dorea ca relaţia lor să nu mai fie secretă. Dacă îi explicau lui Laxmi că se iubesc sincer, de ce să nu îi înţeleagă? Apoi îi veni în minte remarca lui Indi de mai devreme despre aventurile amoroase ale lui Jay. Oare chiar era genul care să se îndrăgostească la o simplă fluturare din gene şi apoi să se plictisească? Imediat ce-şi puse această întrebare, se uită la el şi îi văzu dragostea strălucind în ochi. Nu. Nu era genul acela de bărbat.

25

A doua zi, Eliza rămase surprinsă când o slujitoare veni să o anunţe că, în sala *durbarului,* o aştepta Clifford care ceruse să o vadă, dornic să discute cu ea.

Era abia zece dimineaţa, dar deja cald peste măsură. Eliza se îmbrăcă într-o rochie de vară făcută de ea: de un verde-aprins, cu buline albe, cu corsaj strâmt care durase o veşnicie să iasă perfect, cu mâneci scurte şi guler alb

scrobit. Porni spre sala *durbarului,* unde îl găsi pe Clifford plimbându-se cu spatele la ea, în lungul încăperii. Eliza îl privi preț de o secundă sau două. Cât de înțepeniți i se părură umerii lui înguşti! Îşi imagină corpul lui gol şi alb şi nu se putu abține să nu îl compare cu trupul lui Jay, a cărui piele, în lumina lămpii, strălucea precum cuprul ars. Îşi închipui că-l atinge aşa cum îi place lui şi că se mişcă amândoi în acelaşi ritm, creat parcă anume pentru ei doi.

I se făcu milă de Clifford, dar, când el se întoarse spre ea, Eliza aproape că se chirci văzându-i triumful din ochi.

— Aşadar, Eliza, te-ai hotărât să nu te duci la Shimla.

— Da, ştiai deja. Încă am lucruri de făcut aici.

— Lucruri, Eliza?

Chiar dacă îşi dădu seama că el încearcă să o stânjenească, refuză să-şi plece privirea şi se uită fix în ochii lui.

— Aşadar?

Ea inspiră adânc.

— Clifford, sunt ocupată. Ai ceva să-mi zici?

— Da. Aparatul tău a venit înapoi.

Îi întinse Elizei o cutie.

— Mulțumesc, Clifford. Altceva?

— Da. Sigur că da. Fotografiile pe hârtie vor fi şi ele gata curând.

Bărbatul tot nu dădu semn că pleacă.

— Şi?

— Hai să ne plimbăm prin curte.

Afară era deja o căldură înăbuşitoare şi Eliza începu să transpire.

— Nu ți-e cald în costumul tău de lână? întrebă ea.

— Nu-ți face griji pentru mine, fetițo. Sunt obişnuit cu căldura.

Merseră până la un copac-flacără şi se aşezară confortabil pe o bancă de sub el. Păsările dormeau acum şi nu se auzea

decât sunetul apei curgând într-o fântână mică şi un *mali* care se mişca încet, îngrijindu-se de straturile de flori de la capătul curții.

— Probabil că te întrebi de ce am venit.

Eliza se uită la cerul nesfârşit şi albastru şi îşi dori ca el să plece. Voia să fie singură cu gândurile ei despre Jay. Îi plăcea să retrăiască fiecare moment împărtăşit. Se înfiora de fiecare dată când rememora clipele petrecute împreună. Devenise dependentă de asemenea momente. Prea pasionale ca să le povestească altcuiva, deşi ştia că, foarte curând, vor fi nevoiți să spună oamenilor despre relația lor. Şi prin *oameni,* desigur, se referea la Laxmi. Se cufundase adânc în gânduri când Clifford vorbi din nou şi, pentru o secundă, crezu că nu auzise bine.

— Poți să repeți?

— Jayant Singh va fi probabil arestat.

Se răsuci spre el, gândindu-se că e o glumă. Dar bărbatul nu zâmbea.

— De ce?

Clifford îşi țuguie buzele.

— E bănuit de insurecție.

— Nu fi caraghios! E tot atât de britanic ca mine şi ca tine.

— Dar nu în aspectele care contează.

Se bătu cu pumnul în piept.

— Inima lui e indiană sută la sută. Oricine este prins că distribuie ziare care promovează răzvrătirea poate fi încarcerat pe o perioadă nedeterminată. Oricine. Fără drept de apel. Iar în cazul unui membru al unei familii regale, activismul de acest soi îi anulează dreptul de a mai conduce vreodată.

— Dar n-ar face aşa ceva, spuse ea, simțind fierbințeala din spatele pleoapelor şi rugându-se să nu plângă.

— Şi de unde ştii tu asta?

— Pur şi simplu ştiu. E un om bun şi onest.

— Iar tu ai petrecut prea mult timp cu el.

Eliza încremeni.

— Nu e treaba ta.

— Mama lui ştie?

Îşi feri privirea, ştiind că ochii ei îi vor mărturisi adevărul.

— După cum bănuiam. Nu va fi foarte încântată.

— Clifford, te rog să nu spui nimic. Îți cer ca prieten.

El îi zâmbi mieros.

— Mai vedem.

Eliza ura cuvintele astea. La fel şi *Lasă-mă să mă mai gândesc* sau *Voi mai analiza situația.* Fraze nepăsătoare folosite de mama ei ca să o facă să se simtă lipsită de importanță, iar lucrurile pe care le ceruse, mărunte sau chiar fără niciun rost. Se ridică în picioare.

— Ştii ceva, Clifford... Chiar nu-mi pasă. Fă cum ştii mai bine.

El îşi ridică privirea spre galeria care înconjura curtea, ascunsă în spatele paravanelor *jali.*

— Nu se ştie niciodată cine priveşte. Personal, nu-mi pot imagina de ce ar vrea cineva să rămână într-un asemenea loc. Nu le da celor care pândesc motive de bârfă. Calmează-te şi aşază-te. Nu de asta sunt aici.

Deci o adusese aici fiindcă ştia foarte bine că vor fi sub ochii *zenanei* şi că ea nu va dori să se dea în spectacol.

— Acum zâmbeşte şi poartă-te ca o fată cuminte, continuă el, bătând uşurel cu palma pe bancă.

Eliza inspiră adânc şi se aşează, deşi nu voia decât să-i tragă o palmă peste mutra lui îngâmfată.

— Ce-a făcut Jay? Spune-mi mai exact.

— Încă nu-ți pot spune.

— Nu ai nicio dovadă, nu? Da, e clar, niciun fel de dovadă.

— Eliza, te asigur că am tot ce trebuie ca să-ți arunc

prințul în spatele gratiilor pentru multă vreme.

Deşi căldura depăşise orice închipuire, o trecu un fior pe şira spinării. Sigur blufa. Sigur. O copleşi disperarea, care părea să crească minut de minut. Mai întâi, toate lucrurile pe care i le spusese Indi despre aventurile amoroase ale lui Jay, iar acum asta. Dar tot nu-l credea pe Clifford.

— De ce minți, Clifford? Nu îmi va păsa mai mult de tine.

— Trebuie să mă duci în biroul lui Jay când el nu e acolo. Poți face asta? Există vreo modalitate să nu fim văzuți?

— De ce?

— Trebuie să verific ceva.

Ea îşi îngustă privirea.

— Vrei să te ajut să dovedeşti că nu e loial britanicilor?

— Poți să priveşti şi aşa problema. Pe de altă parte, ar putea dovedi şi contrariul.

Eliza pufni.

— Şi că toate astea sunt doar nişte acuzații inventate.

— Exact.

— Cine l-a acuzat?

— Nu-ți pot spune.

— Foarte bine. Presupun că nu prea am de ales. Deşi nu văd de ce e necesară toată această purtare ridicolă.

— Ai cheia?

Ea încuviință.

— Probabil că are mare încredere în tine.

Merseră încet prin coridorul lung, cu pereți groşi, deşi Elizei aerul mai rece nu-i aduse nicio uşurare. Descuie uşa de la camera lui Jay şi intrară amândoi. Clifford nu se uită la nimic, ci se duse direct la birou, se aşează şi trase maşina de scris mai aproape.

— Unde ține hârtia?

— În al doilea sertar de jos. De ce?

El nu răspunse, deschise sertarul şi scoase o foaie pe care o vârî în maşină, rulând-o încet la capăt. Sunetul o irită pe

Eliza, care avu senzația că bărbatul trage de timp aiurea. El bătu câteva propoziții, rulă hârtia înapoi şi o scoase din maşină.

— Cred că e suficient, spuse el, ridicându-se în picioare şi băgând foaia în buzunar.

— Ce ai scris?

— Poți să te uiți. Nu e nimic important, te asigur.

El îi întinse foaia, iar ea citi nişte prostii fără logică despre Kent, grădina Angliei.

— Eşti din Kent?

— Da.

— Şi ce treabă are Kent cu Jay?

— Kent? Nimic. Acum trebuie să plec.

Eliza rămase nedumerită.

— Dar ai spus că vrei să te uiți prin biroul lui.

— Am văzut tot ce aveam nevoie. Mulțumesc.

— Şi n-ai de gând să-mi explici?

— Altă dată.

Îi făcu un semn vesel cu mâna şi o lăsă nedumerită. Oare înrăutățise lucrurile pentru Jay sau le îmbunătățise?

De parcă nu ar fi fost suficient, a doua zi maharajahul o chemă în camerele lui exterioare. Când sosi, bărbatul deja se instalase pe o *gaddi* mică, cu Priya la dreapta. În picioare, cu fața la el, stăteau Jay şi Laxmi. Postura războinică a lui Jay – brațele încrucişate, picioarele larg depărtate – îi sugeră că o aşteaptă necazuri. În plus, Chatur se afla şi el acolo, aşezat pe un scaun cu spătar înalt, lipit de perete.

— Mulțumesc că ai venit, spuse Anish, făcându-i semn să se apropie, dar fără să-i indice că poate lua loc.

Priya nu se uită la ea, iar Jay o salută uşor din cap. Laxmi se întoarse, dar Eliza observase deja că mama lui Jay avea ochii înroşiți. Ce Dumnezeu se petrecea aici?

— Şi tu singur ai luat decizia? întrebă Anish.

— Da. Este strict decizia mea, răspunse Jay.

— Şi tu, mamă?

— Eu...

— Mama n-are nicio treabă, interveni Jay.

Laxmi clătină din cap şi rămase tăcută.

— Şi cum ai reuşit să faci rost de cheie dacă mama ta nu te-a ajutat? sări Priya, scuipând cuvintele pe un ton dispreţuitor şi rostind apăsat *mama ta.*

Jay se uită în pământ înainte de a răspunde, apoi îşi ridică fruntea şi întâlni privirea furioasă a lui Anish.

— Ştiam unde ţine cheile de la seiful cu bijuterii.

— Şi banii strânşi cu bijuteriile familiei? Moştenirea *mea*, ca să evităm dulcegăriile. Nu a ta.

Priya scoase un sunet ascuţit de nemulţumire, dar Anish ridică mâna, de parcă ar fi vrut s-o reducă la tăcere. Dacă privirile ar fi putut ucide, atunci expresia femeii l-ar fi omorât pe Anish pe loc.

Umerii lui Laxmi căzură şi mai mult.

— Eu am venit cu sugestia. Nu e vina lui Jayant.

Priya se ridică brusc în picioare.

— Mai spune o dată!

Laxmi se îndreptă de spate şi se holbă la nora ei.

— Eu i-am dat cheia. A fost ideea mea să amanetăm bijuteriile. Irigarea pământurilor noastre e vitală dacă vrem ca oamenii să supravieţuiască altei secete. Tu, Anish, nu făceai nimic. Tatălui tău i-ar fi ruşine cu tine. Nu-ţi dai seama că britanicii te vor acuza de conducere proastă dacă nu acţionezi? Şi apoi vom pierde totul oricum.

— Mamă! rosti Anish şocat.

— Mamă, repetă Jay, dar mai degrabă cu tristeţe. Nu te pot lăsa să-ţi asumi întreaga vină.

Priya se aşeză.

— Trimite-o de aici. Fă-o, Anish!

Laxmi rămase fermă pe poziţii.

— Te-am avertizat în privinţa asta, Anish. Nu te-ai

străduit să reformezi sistemul de taxare a pământurilor şi nici nu ai fost de acord să avem un aranjament mai cinstit pentru administrarea lor. Oamenii se vor ridica împotriva noastră dacă nu facem nimic să-i ajutăm. Ştii doar că Adunarea Populară a Statelor există doar ca să-i submineze pe prinţi.

Anish îşi privi mâinile şi se jucă nervos cu inelele. Câte două pe fiecare deget. Priya îl privi mânioasă cu o expresie neînchipuit de acră şi Eliza îl compătimi pe Anish. Era slab şi soţia lui îl dispreţuia pentru asta. În plus, era şi incredibil de efeminat şi Priya nu dădea senzaţia unei femei satisfăcute.

— Vrei ca ţăranii să se întoarcă împotriva britanicilor şi nu a noastră?

Întrebă Laxmi.

— Prostii, mamă! Te agiţi pentru nimicuri. Şi fireşte că nu eşti de vină pentru furtul bijuteriilor. E responsabilitatea lui Jay, nu a noastră.

Priya pufni, suficient de tare ca să fie auzită, apoi vorbi:

— Şi când va fi plătită ipoteca asta pe care o tot pomeniţi?

— A trebuit să prelungim termenul când investitorii britanici s-au retras, dar au apărut alţii între timp şi hârtiile vor fi semnate peste câteva zile, confirmă Jay.

— Şi cât de mult datorezi?

Jay înghiţi în sec.

— Mii, frate, mii.

Anish murmură ceva nedesluşit. Se făcu roşu la faţă şi apoi, apucându-se de piept, se strâmbă de parcă ar fi fost chinuit de dureri. Laxmi făcu un pas în faţă, dar Priya o opri răstindu-se la ea răutăcioasă.

— S-a mai întâmplat şi înainte. Îi trece. Doctorul ăla britanic trimis de Rezident e un neputincios. Domnul Hopkins ăsta al tău i-a zis soţului meu să slăbească şi să facă mai multe exerciţii. Noi voiam medicamente.

— Nu te agita, fiul meu! îl sfătui Laxmi, dând tristă din cap.

Între timp, Anish căpătă o culoare normală şi începu să-şi revină. Eliza îşi dădu seama că Salter presupusese că Anish ar sprijini arestarea lui Jay pentru furtul bijuteriilor. Probabil că despre asta era vorba. În niciun caz despre ziare revoluționare şi Eliza se temu că Anish va depune plângere. Dar nu pricepu de ce Clifford insistase să folosească maşina de scris a lui Jay ca să bată un paragraf despre Kent. Şi dacă era vorba despre bijuterii, de unde şi până unde lipsa de loialitate față de coroană?

Anish arătă spre Jay.

— Te declar responsabil numai pe tine. Ce ştie o femeie despre asemenea chestiuni? Dacă ipoteca e plătită până la sfârşitul săptămânii, atunci voi trece cu vederea, dar, dacă nu, îți iau pământurile în schimbul bijuteriilor pierdute. Ne-am înțeles?

Eliza îşi ținu răsuflarea şi Jay dădu scurt din cap, apoi vorbi.

— De ce-ai adus-o pe Eliza aici?

— Fiindcă ea e la baza tuturor necazurilor, răspunse Priya.

Anish o ignoră.

— Fiindcă aveam nevoie de ea ca martor la documentele pe care le voi întocmi ca să explic ce se întâmplă în caz că ipoteca nu e plătită la timp. Chatur va semna şi el.

Eliza se simțise extrem de rău în timpul întregii discuții, însă acum rămase ca trăsnită. Documentele pentru împrumuturi trebuiau semnate la timp pentru rezolvarea situației bijuteriilor şi după aceea totul va fi bine. Se uită spre Jay întrebându-l din ochi dacă să semneze sau nu. El îşi dădu acordul discret şi îşi feri privirea.

Chatur îi zâmbi Elizei, dar pe ea o trecu un fior pe şira spinării.

26

Eliza se uita pe fereastră sperând să vadă sosirea curierului cu fotografiile de la Delhi. Aerul era deja fierbinte, dar ei îi plăcea să admire maimuțele sărind dintr-un copac în altul, iar imaginea acoperişurilor plate ale oraşului poleit încă îi lua răsuflarea, la fel ca la început. Casele cubice, apropiate de zidurile cetății, aproape albe la culoare acum, sclipeau sub valul de căldură, iar pe cerul argintiu, stoluri de papagali verzi se înălțau şi coborau ritmic.

Zări un convoi de maşini urcând pe dealul şerpuitor. Când prima maşină claxonă şi se opri, Clifford şi un alt bărbat coborâră din ea, îmbrăcați amândoi în costume închise, cu aspect protocolar. Parcă şi a doua maşină din care se dădură jos doi ofițeri ai armatei britanice, amândoi ştergându-şi fruntea cu batistele. Din a treia maşină nu coborî nimeni. Eliza mai privi puțin până când bărbații dispărură din raza ei vizuală intrând în castel, dar apoi, nedumerită, se repezi pe scara principală, aproape împiedicându-se la ultimele trei trepte.

Nu era nimeni în sala mare şi nici în prima curte. De fapt, castelul părea neobişnuit de tăcut. Se aşeză într-unul dintre leagănele uriaşe, adulmecând iasomia puternic parfumată, şi îşi ținu urechile ciulite. Mirosurile de la bucătărie pluteau deja în aer: ghimbir, nucşoară şi coriandru. Fără nicio dorință să părăsească Rajputana, se obişnuise cu mirosul condimentat al aerului şi cu mireasma intensă a florilor.

Ea şi Jay nu discutaseră despre viitor dincolo de finalizarea primei etape a proiectului şi se părea că asta se va întâmpla imediat ce documentele urmau să fie semnate. Jay îi promisese că, odată finalizată prima etapă, o va duce la Udaipore, cel mai bun loc să vadă cerul cum devine violet şi cum apar norii înainte să se reverse apele. Imaginându-şi

aceste lucruri, închise ochii şi îi deschise mai târziu exact când Jay apăru între doi ofiţeri, îndreptându-se spre ieşire. Se întoarse spre ea şi îşi mişcă buzele pentru a-i transmite *nu te îngrijora.* Încremeni. Cum să nu se îngrijoreze? Jay mergea cu spatele drept şi bărbia ridicată, cu o atitudine regală, în vreme ce ofiţerii îl ţineau de coate. O imagine tulburătoare... Iar Elizei îi deveni limpede că Jay tocmai fusese arestat. Se răsuci pe călcâie şi o zări pe Laxmi, care stătea debusolată lângă o Priya triumfătoare. Eliza alergă spre Laxmi.

— Nu putem face nimic?

— Ba da, să ne punem credinţa în zei.

Eliza se holbă la ea.

— Dar e o nebunie! Trebuie să facem ceva. Voi discuta cu Clifford Salter. Sunt sigură că ne va ajuta.

— Domnul Salter al tău e cel care mi-a arestat fiul.

— Dar Anish a spus că va aştepta până vor fi semnate documentele. Jay urma să se ducă la Delhi mâine pentru asta. Cum să facă asta dacă e în arest? De ce n-a aşteptat Anish?

Laxmi îşi muşcă buzele.

— Nu are nimic de-a face cu bijuteriile. Fiul meu a fost acuzat de încercare de sabotaj. Cică ar fi scris manifeste incendiare împotriva britanicilor, incitând la revoltă, tot împotriva britanicilor.

— Dar e un caraghioslâc! Normal că Jay nu a făcut aşa ceva. Şi ce anume a sabotat?

— Propriul proiect de irigaţii.

Eliza aproape că izbucni în râs.

— Sunt nişte acuzaţii prosteşti. E cât se poate de limpede. O să-l ajut. Făcu un pas în lateral, intenţionând să fugă după soldaţi şi după Jay. Priya se strâmbă, dar Laxmi o apucă de mânecă.

— Nu te da în spectacol şi nu ne face de râs!

Eliza se înfurie la culme.

— De asta vă pasă acum? N-aveți de gând să reacționați?

— Nu aşa. Dacă alergi după ei, cazi exact în mâinile lor. Poartă-te cu demnitate şi câştigi timp să chibzuieşti. Mai ai multe de învățat. Acum vino cu mine!

Eliza o lăsă pe Priya şi o urmă pe Laxmi. Când sosiră în *zenana,* Laxmi îi făcu semne s-o însoțească în salonul de zi. Lucru neobişnuit, Laxmi nu se aşează, ci sună din clopoțel, după care începu să se agite, mergând cu paşi mari de colo până colo. Eliza avea un milion de întrebări, dar, din respect față de Laxmi, îşi ținu gura. Era o situație ieşită din comun ca un membru al familiei regale să fie arestat şi mama lui Jay probabil că se simțea incredibil de îngrijorată. Fie asta, fie înspăimântată. Sau amândouă. Aşa că aşteptă ca femeia să vorbească prima. După zece minute, sosi ceaiul şi Laxmi se aşează, în sfârşit.

— Am crezut că vei avea o influență pozitivă asupra fiului meu şi acum uite şi tu ce s-a întâmplat!

Eliza rămase uluită.

— Dați vina pe mine pentru asta?

— Îți aminteşti ce-am spus despre domnul Salter, că ar fi un soț numai bun pentru tine?

— Nu s-a pus niciodată problema de aşa ceva.

Laxmi îi ignoră vorbele şi îşi continuă şirul gândurilor.

— Totodată, îți mai aminteşti când ți-am zis că am găsit partenera de căsătorie perfectă pentru fiul meu?

Eliza căscă ochii mari.

— Chiar vreți să discutăm despre căsătorii când Jay a fost târât de aici ca un hoț oarecare?

— Nu a fost târât. Hai să ne rezumăm la fapte.

Şi încă o dată Eliza primi lecția despre viitoarea căsătorie a lui Jay şi cum aveau să meargă lucrurile pentru el dacă se căsătorea sub rangul său.

— Chiar nu vă pasă de fericirea lui Jay? o întrebă ea după

ce Laxmi terminase.

Femeia zâmbi.

— Dragostea romantică trece la fel de repede ca viața unei libelule. Doar asemănările pot garanta o căsnicie solidă. Prea multe diferențe o vor distruge.

— Dar nu sunt atât de diferită de Jay.

— Destul de diferită. Fiul meu crede că te iubeşte...

— A spus el asta?

Laxmi nu răspunse.

— După cum ziceam, indiferent de ce crede el că simte acum, totul e rezultatul poftei trupeşti, nu al iubirii.

— Cum puteți spune aşa ceva?

— Fiindcă am trăit-o şi eu pe propria piele.

Eliza îşi ținu răsuflarea, apoi expiră uşor.

— Am putea să nu vorbim despre asta acum, vă rog? Ce putem face pentru Jay?

— Cele două au legătură între ele, draga mea. Domnul Salter are dovada, mi-e teamă. Mi-a arătat un pamflet bătut la maşina de scris a lui Jay. Litera „J” iese în relief, fiindcă maşina nu funcționează cum trebuie.

— N-ar face niciodată aşa ceva. Dacă a folosit-o altcineva?

— Nu mai contează. Au un caz împotriva fiului meu şi răul e făcut.

— Dar nu e drept! rosti Eliza aproape în lacrimi.

— Lumea asta rareori e dreaptă, draga mea. Dar sunt încântată să văd că ai credință în fiul meu. Am o idee cum să ieşim din necaz. Dacă îți spun ce vreau să faci, îmi promiți că te vei ține de cuvânt?

— Fireşte. Aş face orice ca să-l ajut pe Jay să fie eliberat.

— Nu-ți va plăcea.

Toate gândurile din lume se repeziră asupra ei, dar încuviință.

— Nu-mi pasă. Spuneți-mi!

— Va trebui să te mişti rapid, fiindcă Priya e hotărâtă să-l

convingă pe Anish să te alunge de la castel. Priya şi Chatur sunt amândoi la fel de hotărâți în genul lor limitat. Niciunul nu te-a vrut aici de la început şi amândoi consideră că ai o influență proastă asupra lui Jayant. Trebuie să recunosc că înclin şi eu să cred că au dreptate.

Urmă o scurtă pauză şi Eliza analiză tot ce auzise.

— Ei bine, ideea mea presupune ca tu să vorbeşti cu domnul Salter din nou... şi poate nu numai să vorbeşti.

Eliza se holbă la Laxmi cât femeia îi explică ideea ei. După ce aceasta termină, rămase fără grai. Doar nu era asta singura posibilitate, nu?

Zguduită de ideea lui Laxmi, plecă oripilată şi se duse în camera ei să chibzuiască, petrecându-şi restul zilei cu ochii pe fereastra dormitorului, întrebându-se cum de se ajunsese aici. Îşi aminti fiecare moment petrecut cu Jay. Fusese convinsă că el îi răspunsese cu aceeaşi iubire. Tandrețea şi pasiunea lui se deosebeau de tot ce trăise ea vreodată. Nu voia decât să-şi petreacă restul vieții lângă el, iar la asta chiar nu se aşteptase. Munca ei însemna şi viața ei. Dar ea şi Jay se simțeau atât de bine împreună, fără să fie deranjați de tăcere şi totuşi cu o tensiune între ei care ațâța. Uneori, se trezea atât de încordată, încât aproape că voia să-l sfâşie când făceau dragoste. O astfel de pasiune venea din nevoia copleşitoare de a pătrunde unul în sufletul celuilalt în singurul mod pe care-l ştiau. Încercau cumva să devină aceeaşi ființă. Alteori, se iubeau dulce şi blând, iar Eliza învăță să-şi relaxeze corpul în feluri noi şi lascive. Acum stătea pe pat şi ştia că nu pofta trupească îl conducea. Îi spusese chiar el asta.

Destinul se afla la mijloc.

Apoi, din senin, îşi aminti că-i mărturisise dorința lui de a-şi vedea tara eliberată, o Indie în care poporul să fie la conducere. Oare chiar era responsabil pentru pamfletele ofensatoare?

Cufundată în gânduri, auzi un ciocănit la uşă şi tresări, întreruptă din cugetările ei pline de îndoieli. Se simți tentată să nu răspundă, dar, crezând că ar putea primi vesti despre Jay, îmbrăcă iute un halat şi deschise.

— Indi? rosti ea când o văzu pe fată. Arăți îngrozitor. S-a întâmplat ceva cu Jay?

Indi clătină din cap. Avea ochii rosii de plâns.

— Nu. E vorba de bunica mea. E bolnavă din nou şi trebuie să plec. Are nevoie de mine...

— Îmi pare aşa de rău să aud asta!

— Nu de aceea am venit. Ci să-ți aduc ceva, o lămuri dându-i un plic. După plecarea ei, Eliza cercetă timbrul. Englezesc, dar scrisul de pe plic nu-i aparținea mamei ei. Deschise plicul şi găsi o singură foaie de hârtie înăuntru.

Îşi dădu seama imediat că e de la James Langton.

Draga mea Eliza,

N-am considerat niciodată rațional gestul tău de a-ți părăsi mama exact când avea nevoie de tine mai mult. De când eşti plecată la capătul celălalt al lumii (dintr-un moft, aş îndrăzni să adaug), şi eu am fost departe de casă mai multe luni cu afaceri importante.

Când m-am întors acasă, am aflat că mama ta suferise un atac cerebral, iar acum se află la Spitalul General, unde primeşte îngrijiri. Doctorii cred că nu e primul.

Eliza, îmi pare rău că trebuie să-ți spun asta, dar semnele deja existau. Vorbele ei nedesluşite nu erau cauzate neapărat de gin, după cum ai afirmat tu. După moartea timpurie a soțului tău, chiar ar fi trebuit să rămâi acasă să ai grijă de Anna. Eu am făcut tot ce mi-a stat în putință. Trebuie să vii imediat acasă, fie ca să o îngrijeşti – dacă supraviețuieşte –, fie ca să te ocupi de aranjamentele funerare.

Eu sunt pe punctul de a mă recăsători şi nu mai pot continua să duc şi povara mamei tale.

Cu sinceritate,
Al tău, James Langton

Durerea sfâşietoare din piept o lăsă pe Eliza aproape fără răsuflare. Mai întâi sentimentul de vinovăție pentru moartea tatălui ei, a lui Oliver şi acum, asta. Se dovedise o fiică îngrozitoare, abandonându-şi mama în cel mai prost moment posibil şi se simți dărâmată complet. Biata ei mamă probabil că se speriase teribil. Normal că trebuia să se întoarcă să aibă grijă de Anna în ultimele ei zile. Nu mai avea de ales, dar îşi aminti totuşi cât de mult încercase s-o convingă pe Anna să mai reducă băutura. Îi ascunsese sticlele, o supraveghease, rămăsese trează nopți întregi, pândind clipele în care mama ei pleca în căutarea alcoolului. Nimic nu ajutase. Anna Fraser se încăpățânase să continue pe calea autodistrugerii. Şi cum să găsească puterea de a renunța la gin când nu mai avea nimic care să-l înlocuiască? Eliza văzuse felul în care mama ei folosea alcoolul ca să-şi alunge singurătatea şi demonii interiori ce-i bântuiseră viața. În momentele ei cele mai întunecate, Eliza ştia că alcoolismul mamei ei era o boală a minții, a trupului şi a emoțiilor. Nu exista niciun tratament medical care să o ajute. Nicio organizație. Mama ei fusese lăsată să se înece în propria dependență, în timp ce restul lumii o privea de sus şi îi spunea că-i lipseşte coloana vertebrală. Şi Eliza o considerase slabă, o alcoolică incurabilă, imposibil de adus pe calea cea bună. Poate tatăl ei nu fusese tocmai nevinovat. Poate Anna nu mințise şi nu moartea lui declanşase căderea Annei, ci infidelitatea lui. Şi acele *mai multe.* Orice-ar fi însemnat ele.

Se duse la şifonier şi-l deschise, adulmecând mirosul de naftalină. Atinse rochia de mătase dăruită de Clifford. Atât de frumoasă! Perfectă. Citi scrisoarea din nou şi îşi dădu seama că trăise într-un paradis fals. Jay îi veni în minte şi

dădu din cap. Deşi sfâşiată între datoria de a-l ajuta pe bărbatul iubit şi datoria faţă de biata ei mamă, care murea singură şi neiubită de nimeni, înţelese imediat spre cine se va îndrepta loialitatea ei. Cu o ultimă privire aruncată lumii de afară, Eliza începu să plângă.

27

Eliza abia reuşise să doarmă şi, dimineaţă, hotărârea ei deveni tot mai puternică. În definitiv, mai putea face un ultim lucru pentru Jay înainte de a pleca în Anglia. Cu inima îngreunată, se va duce să ducă la bun sfârşit tot ce o rugase Laxmi. Mai întâi se îmbrăcă într-o rochie europeană clasică – cu talia marcată şi un guler micuţ –, apoi îşi prinse părul. Îşi puse cei mai buni pantofi cu toc, se rujă puţin, îşi dădu cu fard în obraji şi se parfumă cu ultimele picături de Chanel No. 5 după ureche, făcându-şi curaj.

Ceruse o maşină şi în timp ce aştepta la porţile castelului se gândi la perioada ei aici, din clipa în care sosise, emoţionată şi nesigură în privinţa viitorului, până în momentul oribil în care Jay fusese arestat. Lunile scurse îi oferiseră suisuri şi coborâsuri, dar, mai mult decât orice, îşi aminti bucuria resimţită şi pe care nu o crezuse posibilă. Şi totuşi, iat-o aici şi nimic nu se schimbase cu adevărat.

Maşina sosi şi, mai curând decât şi-ar fi dorit, coborî la intrarea în Rezidenţă. Înainte de a ciocăni la uşă, se întoarse să privească oraşul. Aici era o zonă elegantă, cu *haveli* sic, unde locuiau comercianţii bogaţi, şi câteva clădiri britanice ce se ridicau semeţe, înconjurate de grădini luxuriante, cu parfumuri florale ameţitoare. Inspiră adânc. Dacă ciocănea destul de încet, majordomul nu va auzi şi ea nu va fi nevoită să treacă prin toate astea. Voia să dea timpul înapoi: să trăiască din nou zilele petrecute alături de Jay la palatul lui – cele mai frumoase zile din viaţa ei –, dar nu mai avea cum.

Nu fusese niciodată o realitate, oricât de mult s-ar fi târguit şi ar fi implorat soarta să nu-i mai fie potrivnică. Era destinul ei, la urma urmei, trebuia să facă asta. Nu bătu cu palma uşurel, ci ciocăni tare cu degetele. Ce sens avea să mai amâne inevitabilul?

După ce majordomul o conduse la umbrarul de sub veranda din spatele casei, se aranjă cu grijă şi, țeapănă ca o scândură, reuşi să-şi controleze emoțiile. Privi păsările care loveau cu ciocurile pietrişul de pe alee şi se uită la peticele de albastru ce se întrezăreau printre ramurile copacilor. Locul era un paradis al florilor şi Eliza se întrebă cum de reuşise Clifford să folosească apa pentru a le menține proaspete. Vântul abia adia şi deja se încălzise afară. Se întrebă dacă ar putea să se ridice şi să intre în casă. Măcar acolo găsea un ventilator, dacă altceva nu.

Majordomul apăru cu o carafă plină cu apă, limetă şi cuburi de gheață. Pe tava de argint zări şi două pahare de cristal.

— Stăpânul vine şi el imediat, spuse el şi Eliza îşi plecă fruntea uşor.

Auzi paşi şi se întoarse ca să-l vadă pe Clifford, care apăru roşu la față.

— A naibii căldură! spuse el, aşezându-se în fața ei. Bem asta şi mergem înăuntru, dacă nu te superi.

— Sigur.

Nu vorbiră câteva minute şi Eliza se bucură de senzația dată de paharul rece lipit de palma ei fierbinte. Ar fi vrut să şi-l treacă peste frunte, fiindcă deja simțea începutul unei dureri de cap, dar se abținu. Nu era vorba doar de căldură. Gâtul şi umerii îi deveniseră rigizi din pricina încordării. Oare putea să facă asta? Fiecare celulă din corpul ei îi striga să plece, dar ea rămase pe loc, calmă, sperând să nu arate nimic din tulburarea ei lăuntrică.

— Mergem înăuntru? întrebă el, întinzându-i mâna.

Ea încuviință şi-l lăsă s-o conducă în camera de zi, unde îl aşteptase altă dată.

El îi făcu semn să se aşeze, aşa că Eliza se lăsă pe un fotoliu voluminos, cu perne imense, care aproape o înghiți. O greşeală, calculă ea rapid, aşa că se trase pe marginea lui. Era vital să rămână cu spatele drept şi stăpână pe sine.

— Vara va fi un iad, nu? spuse ea.

— Eu ți-am oferit Shimla, dar tu n-ai vrut, răspunse el sec.

— Ştiu.

Se lăsă o tăcere enervantă şi Eliza se gândi cum să-şi înceapă discursul. Într-un târziu, hotărî să spună lucrurilor pe nume.

— Clifford!

Înghiți iute în sec, înainte de a continua. Asta era. Nu mai putea da înapoi.

— Aş vrea să-ți accept cealaltă ofertă, dacă mai e valabilă.

El se încruntă.

— Ce vreau să zic e...

— Cred că ştiu ce vrei să zici.

— Aşadar?

Bărbatul păru complet surprins şi, preț de o clipă, Eliza crezu că ajunsese prea târziu. Se uită la el, sperând să primească un răspuns, dar nu reuşi să-i descifreze expresia de pe chip.

— Clifford, accept cererea ta în căsătorie. Dacă încă mă vrei.

El continuă să o privească fără să vorbească, dar apoi zâmbi.

— Ştiam eu că te vei da pe brazdă, fata mea.

În sinea ei, Eliza se strâmbă la auzul expresiei, dar se strădui să nu arate cât de mult îi displăcea.

El se ridică în picioare şi traversă camera spre locul în care ea stătea țeapănă, încordată şi tristă. Dar Clifford nu

observă nimic din toate astea sau cel puțin aşa dădu impresia.

Îi întinse o mână şi îi permise s-o ridice în picioare.

— M-ai făcut un bărbat foarte fericit. Nu te voi dezamăgi.

Ea îşi plecă fruntea pentru o clipă, apoi îi întâlni privirea. Simți cum se sufocă. Putea oare să scoată sunete normale sau va vorbi pițigăiat? Cu o expresie nedumerită, el îşi lăsă capul într-o parte de parcă ar fi bănuit că mai exista ceva, dar fără să fie sigur sută la sută.

— E vorba de mama ta? O putem aduce aici dacă vrei. Şi oricum nu va mai trece mult şi voi fi transferat înapoi la Londra. Cum vrei tu. Dorința ta e poruncă pentru mine. Dă-i drumul, spuse el, zâmbind fericit de parcă nimic pe lume nu i-ar fi putut strica bucuria. M-ai făcut cel mai fericit om din lume.

Se aplecă să o sărute, dar ea clătină din cap şi se trase un pas în spate, copleşită de vinovăție. Încercă să-şi dreagă glasul înainte de a vorbi.

— Mi-e teamă că am o condiție.

Urmă o pauză scurtă şi Eliza auzi țipătul unei păsări în grădină. *Probabil o ooloo,* gândi ea. Un nume perfect pentru o bufniță. Ce ciudat cum se strecoară asemenea lucruri în minte, într-un moment ca acesta. Se scutură şi îşi luă inima în dinți.

— Mă mărit cu tine, spuse ea, dar vreau să-l eliberezi pe Jay, fără nicio consecință asupra reputației lui şi fără repercusiuni. Toate acuzațiile împotriva lui trebuie anulate şi am nevoie de asigurarea ta că nu va fi arestat din nou.

— Sunt încântat că ai hotărât să nu-ți strici viața pentru un indian. Dar Eliza, faci lucrurile foarte dificile pentru mine.

Ea înghiți în sec.

— Îmi pare rău.

Clifford clătină din cap.

— Am nevoie de timp să mă gândesc.

— Nu ai timp. Trebuie eliberat astăzi. Trebuie să semneze acordurile cu investitorii din Delhi. Dacă ratează momentul, pierde tot. Proiectul cu irigațiile va da greş.

— Înseamnă mult pentru tine, nu?

— Da, el înseamnă mult pentru mine, dar tot atât de mult îmi pasă şi de proiect. Vrea să facă lucruri bune, Clifford, sigur vezi asta. Fratele lui n-a întreprins nimic pentru oamenii lui şi când l-am cunoscut pe Jay, viața lui părea că n-are direcție. Acum are un țel şi e unul bun. Ştii foarte bine că nu şi-ar sabota niciodată proiectul. N-ar avea sens.

— Şi pamfletele?

Eliza cugetă un moment şi nu se putu abține să nu-l bănuiască pe Chatur că e capul tuturor răutăților.

— Cred că i s-a înscenat totul, zise ea. Dacă aş fi în locul tău, l-aş lua la întrebări pe Chatur.

— Bagi mâna-n foc pentru Jay?

— Da.

— Şi eşti dispusă să te măriți cu mine doar ca să-l eliberezi.

Clifford tăcu o vreme, apoi se uită direct în ochii ei.

— Eliza, am o întrebare.

Ea încuviință din cap.

— Crezi că ai putea să mă iubeşti vreodată?

Îi zări tristețea amarnică din ochi când se uită la el, dar cu amintirea lui Jay imprimată în întreaga ei ființă, nu putu să răspundă afirmativ.

— Îți promit că o să încerc.

— Poate va trebui să mă mulțumesc doar cu atât. O să discut cu el din nou, dar consideră-l pe prințul Jayant un om liber. Înțelegi că va trebui să nu vorbeşti niciodată despre micul nostru aranjament? Mi-ar distruge reputația. Înțelegi?

— Fireşte.

— Vorbesc serios, Eliza. Nici măcar lui Jay nu-i poți spune.

Ea încuviință.

Clifford plecă în biroul lui să dea un telefon şi, după ce făcu aranjamentele necesare, se întoarse.

— Aşadar, spuse Clifford, ce-ai zice de o mică excursie până la Shimla, doar noi doi? Putem pleca poimâine, ca să ai timp să te pregăteşti.

— Clifford, mă duc în Anglia. Imediat ce termin cu împachetatul.

El se încruntă.

— Dumnezeule! Cu tot ce se petrece, am uitat să-ți zic. Mama e grav bolnavă, e internată. Nu am încotro, trebuie să mă duc la ea. Nu are pe nimeni.

Clifford păru dezamăgit, dar încuviință.

— Desigur.

— Sper să ridic şi ultimele fotografii cât sunt în Delhi.

— Unele sunt deja pe drum, cred, dar poți verifica atunci când ajungi acolo. Mai am câteva şi dintre plăcile mai timpurii. Te voi ajuta cu aranjamentele şi dă-mi voie să mă ocup de biletul de clasa întâi pe *Viceregele Indiei.* Este cea mai rapidă navă. Du-te la Delhi imediat. Biletele îți vor fi livrate la hotel şi de aici pleci cu trenul.

El se opri un moment.

— Cunoşti Imperialul?

— Da, dar n-am stat niciodată acolo.

— Mă voi ocupa eu de plata cazării. Nu trebuie decât să aştepți biletele să sosească. Va dura doar câteva zile. Voi trimite o telegramă companiei de transport.

— Nu pot accepta toate astea.

— Insist. Când te întorci, sunt sigur că Julian Hopkins şi Dottie te vor invita să stai la ei până la nuntă. Ai idee cât trebuie să rămâi în Europa?

— Atât cât va fi necesar, presupun.

— Am ceva pentru tine, spuse el şi deschise sertarul unui birou din mahon, plasat în partea opusă uşii.

Luă o cutie acoperită cu catifea şi se apropie de Eliza.

— Sper că ți se potriveşte.

Ea săltă capacul şi scoase un inel de aur încrustat cu diamante şi rubine.

— A fost al mamei. Îți place?

Ea încuviință şi-l lăsă să-i strecoare inelul pe deget, ignorând lacrimile care se adunau în spatele pleoapelor.

— O să dau un anunț şi în *The Times,* adăugă el. Timp de câteva zile nu am disponibilă nicio maşină. Trenul e OK pentru tine?

Ea dădu din cap din nou, iar el nu băgă de seamă că Eliza nu-şi dorea decât să se prăbuşească încovrigată pe jos şi apoi să moară.

28

Mai

Clifford era un bărbat decent, chiar dacă îi lipsea oarecum sensibilitatea. Nu-i observase disperarea de pe chip atunci când hotărâse să se mărite cu el. Sau poate observase, dar nu fusese dispus să o recunoască. Avea propria viziune asupra vieții, definită de o atitudine rigidă în privința tuturor aspectelor legate de India. Eliza decise să găsească o cale prin care să suporte totul, dar dacă, de fiecare dată când el avea s-o atingă, ea va muri câte puțin? Se strădui să se consoleze singură, de parcă şi-ar fi putut impune sentimente reale. Dacă nu era prea târziu, vor avea copii: ar deveni mamă şi le-ar asigura copiilor o viață îndestulată. Asta trebuia să însemne ceva, nu? Şi îşi va continua cariera de fotograf.

Însă sufletul ei striga după pasiunea şi bucuria pe care le trăise alături de Jay. Parcă întrezărise paradisul prin uşa

deschisă a unei închisori, pentru ca mai apoi aceasta să i se închidă în nas. Poate că euforia nu ar fi rezistat la infinit, dar acum nu mai avea cum să afle. În timp ce-şi împacheta lucrurile pentru Anglia, în piept i se instală un sentiment apăsător. Îşi dori să fie în stare să ascundă bine amintirea mâinilor lui frământându-i carnea, a buzelor lui dezmierdându-i gura, a glasului lui şi a fluturilor din stomac. Imposibil. Nu va izbuti niciodată să-şi îngroape sentimentele. Şi nici nu va uita aroma lemnului de santal şi a limetelor. Sau chihlimbarul ochilor lui. Ce naivitate să-şi închipuie că un viitor cu Jay reprezenta o posibilitate!

Se mai linişti ştiind că nu o dezamăgise pe Laxmi şi că Jay va avea cel puțin şansa de a-şi termina proiectul. Cufundată în gânduri, auzi un ciocănit uşor la uşă, după care intră Laxmi cu eşarfa ei lungă plutind lejer pe lângă ea. Era a doua oară când venea în apartamentul Elizei.

Femeia îi întinse mâinile.

— Îți voi rămâne veşnic îndatorată pentru ce ai făcut astăzi!

Eliza îşi înghiți nodul din gât şi dădu scurt din cap, temându-se să nu-şi arate singurătatea îngrozitoare care o măcina. Nu se îndreptă spre mâinile întinse ale femeii şi fixă cu îndărătnicie podeaua.

— Ştiu cât de greu trebuie să îți fie, adăugă Laxmi.

Eliza îşi ridică privirea.

— Habar nu aveți.

— Ba cred că da. Ai făcut un lucru lipsit complet de egoism. Mi-ai eliberat fiul când nimeni altcineva nu ar fi avut puterea să o facă.

— Nu am avut de ales.

— Poate. Dar nu toată lumea ar fi procedat ca tine. Ai arătat că eşti o femeie merituoasă. Dacă lucrurile ar fi stat diferit, aş fi fost mândră să te numesc nora mea. Fiica mea.

Elizei i se umplură ochii de lacrimi şi tristețea îi frânse

glasul când încercă să răspundă.

— Uneori, viața ne pune în fața unor decizii imposibile. Ştiu că ții mult la fiul meu şi el la tine, continuă Laxmi, dar sper că înțelegi că am o datorie ca mamă.

— Vă mulțumesc pentru tot sprijinul oferit cât am stat aici, spuse Eliza, încă sufocată de durere.

O admira pe Laxmi foarte mult, chiar dacă ea era cea care stătea între Eliza şi Jay.

— Îmi pare rău că nu s-a terminat totul într-o notă mai fericită pentru tine.

— Plec în Anglia. Mama e foarte bolnavă.

— Gândurile mele te vor însoți şi îți doresc o călătorie sigură. Sper ca într-o zi să-mi înțelegi poziția.

Eliza nu răspunse.

— Vino aici, draga mea!

Eliza se apropie de ea şi Laxmi o îmbrățişă. Chiar când crezu că terminase cu plânsul, lacrimile începură să curgă din nou.

Călătoria până la Delhi începu după-amiaza şi avea să țină toată noaptea. În tren, căldura era aproape insuportabilă, iar vagonul gemea de localnici. Puterea rajahilor britanici asupra acestor femei şi bărbați o speria pe Eliza şi nu voia să fie implicată. Totuşi, măritându-se cu Clifford, urma să fie una de-a lor şi va trebui să-şi țină gura. Devenea tot mai conştientă de faptul că britanicii ar fi trebuit să părăsească India. Singura ei speranță era ca mişcarea naționalistă să câştige controlul fără prea multă vărsare de sânge. Ca mulți alții, intuia că se va întâmpla la un moment dat, fiindcă, la cum mergeau lucrurile, nu exista altă perspectivă.

Rochia i se umezise din pricina transpirației şi trebuia să-şi şteargă fruntea în permanență. Îşi scoase inelul de logodnă, fiindcă risca să i se umfle degetele. Cel puțin aşa îşi spuse în sinea ei. Îşi dădu seama că singura speranță de a

suporta mersul incredibil de lent al trenului şi condiţiile mizerabile era să se gândească la fotografiile frumoase pe care le făcuse. Nimeni nu-i putea lua asta.

Imaginile părură să apară din neant şi îi umplură mintea. Mai întâi, cele din tabăra simplă unde stătuse cu Jay: bărbaţii înfăşuraţi în pături dimineaţa, aşezaţi turceşte lângă focul modest. Bălţile unde băieţandri îşi îngrijeau bivolii. Lacul în zori şi apoi, în amurg. Chipurile bărbaţilor rajputani şi ale cămilelor lor. Culorile ca de nestemate ale castelului.

Luminile de basm din timpul nopţii. Felul în care lumina se juca pe suprafaţa apei din fântânile curţii. Papagalii şi libelulele. Concubinele periindu-şi părul. Femeile cu postura lor dreaptă, cu demnitatea şi hainele lor în culori vii, sclipitoare. Bazarurile. Copiii. Cerul albastru fără sfârşit. Fotografiile familiei regale şi ale lui Indi, care privea lumea cu ochi atotştiutori.

Apoi se gândi la ploile care urmau să vină şi se simţi nefericită că nu va vedea cerul precum goldanele şi musonul cu tunetele şi torenţii lui. Îşi dorise să fie la Udaipore, oraşul lacurilor, înconjurat de dealurile Aravalli, în cetatea din vârf de unde urma să privească spectacolul. Nu crezuse nicio clipă că va părăsi India înainte de venirea ploilor şi totuşi iată unde se afla. Pe punctul de a pleca. Tâmplele îi zvâcniră de durere. Nu reuşi să ignore scrâşnetul roţilor de tren pe şine, atât de enervant, încât sunetul lor, *taca-taca, taca-taca, taca-tacul,* păru să iasă chiar din capul ei. Îşi acoperi gura cu palma, temându-se că vaierul din lăuntrul ei va ţâşni în lume necontrolat. Aceste momente întunecate şi goale o luau pe Eliza de lângă bărbatul pe care-l iubea şi o forţă să se mărite cu un bărbat pe care nu-l voia. Ţăcănitul roţilor de tren parcă îşi băteau joc întruna de visurile ce se destrămau. *Bărbatul pe care îl iubea, taca-taca... se mărita cu un bărbat pe care nu-l voia, taca-taca.*

Gândurile îi alunecară spre mama ei care zăcea singură în spital, față în față cu moartea, fără nimeni care s-o iubească. Să treci prin viață şi să nu ai nici măcar o persoană lângă tine era o soartă demnă de milă. Oricât de neglijentă fusese ca mamă, Anna merita mai mult. Şi, deşi inima i se strângea tot mai mult, îndurerată, cu trecerea orelor, Eliza hotărî că va face pentru Anna tot ce-i stătea în putere. Va dovedi că e o fiică responsabilă, recunoscătoare că are, în sfârşit, şansa de a îndrepta lucrurile.

Când ajunse la Delhi, vremea era îngrozitoare şi un fel de negură fierbinte şi lipicioasă plutea deasupra oraşului. Camera de la hotelul Imperial se dovedi confortabilă. Deschise uşa de la baie şi văzu o vană pe patru picioare, aşezată pe podeaua din plăci de gresie albe şi negre, alături de un spălător obişnuit, un lavabou şi o oglindă imensă pe un perete. Lăsă perdelele grele de la dormitor trase ca să poată vedea cerul aşezată în pat, sperând să prindă câteva ore de somn înaintea următoarei etape a călătoriei ei. Nu ştia dacă se va întâmpla peste câteva zile sau mai devreme. Spera ca a doua zi să aibă şansa de a ridica mai multe copii ale fotografiilor ei de la tipar ca să le ia cu ea să i le arate Annei şi poate vreunui ziar local. Acum nu se mai gândea decât cum să găsească o modalitate de a-şi relaxa puțin mintea epuizată şi să dea o şansă corpului să-şi revină de pe urma durerii de cap care o chinuise încă de la plecarea din Juraipore.

Deşi ventilatorul din cameră funcționa, doar plimba de colo colo aerul fierbinte, în loc să aducă vreo adiere răcoroasă. După o vreme, trase perdelele să blocheze lumina şi, încă tensionată din cauza călătoriei, se strecură în patul cu lenjerie satinată bleu. Dar se tot foia, încercând să găsească o poziție comodă şi gândurile nu-i dădură pace.

Nu o aştepta nimic bun în viitor, dar abia acum, când urma să plece din India, îşi dădu seama pe deplin că

ajunsese să se simtă aici ca acasă, exact ca în vremea copilăriei. Cel puțin când se va întoarce să fie cu Clifford va sta tot în India, fiindcă Anglia nu avea să-i mai meargă la inimă niciodată ca țara asta sălbatică, vie.

Își puse inelul de logodnă la loc, apoi îl răsuci ca să arate ca o verighetă. Simbolul posesiei. Nu-și putu alunga senzația că a devenit proprietatea cuiva, așa că îl scoase din nou. Îi veni în minte discuția cu Anna pe subiectul votului pentru femei.

Pe un ton ridicat și cu o privire dezgustată, mama ei se împotrivise radical.

— Femeile nu au de ce să voteze, spusese ea. Pentru asta există soți. Ce știm noi despre politică?

— Mamă, n-am putea să ne informăm singure, să facem propriile alegeri?

— Eliza, tu ai nevoie de un sot, nu de un vot. Și, așa cum am zis de multe ori, nu poți să ai și o carieră, și să fii și sotie în același timp. Femeile nu pot avea totul.

Eliza renunțase după aceea. Nimic n-o convingea pe mama ei și, la scurt timp, dăduse peste Oliver într-o librărie. Iar căsătoria devenise o cale spre libertate.

După o oră de disecat trecutul, Eliza se ridică în picioare din nou, se spălă și se schimbă în haine curate. Dacă nu se putea odihni, atunci trebuia să se miște.

Hotelul ceru un șofer și o mașină și, imediat ce ieși, observă că se ridicase ceața, ceea ce însemna că putea vedea partea nouă a orașului înainte să se însereze. În primul rând se va opri să privească splendoarea arhitecturală a noului centru britanic pentru guvernare. Fusese terminat în februarie și era prima ei șansă să-l admire.

Nu se așteptase să sosească la un bulevard impozant ce ducea spre un șir de domuri și turnuri roșii, roz, crem și alb strălucitor. Pe măsură ce mașina se deplasă, trecând pe sub

arcada înaltă, Eliza rămase impresionată de peluzele imense mărginite de copaci de-o parte şi de alta a bulevardului căruia i se spunea Şoseaua Regelui, dar şi de o reţea de canale strălucitoare ce păreau să urmărească ruta. Soferul îi povestise că avea aproape un kilometru, poate chiar doi, nu era sigur, dar ştia că la capătul ei se găsesc stâlpi negri de iluminat. Toate clădirile din depărtare se dovediră splendide, dar, parcă pogorât din Italia renascentistă, palatul viceregelui îi luă răsuflarea. Scăldată în lumina soarelui, lucrătura din piatră sclipea orbitor. Judecând după întreaga splendoare, părea că britanicii sunt convinşi că vor conduce India mulţi ani de-aici înainte.

Acesta era rezultatul marşului triumfal din Delhi, în 1922, ce sărbătorise transferul de putere dintr-un oraş în altul. Ziua oribilă în care bomba fusese aruncată împotriva viceregelui şi ziua în care David Fraser murise. Eliza privi fântânile strălucitoare când soarele la apus transformă cerul într-un voal roz-aprins şi îşi dori să se poată bucura de noul oraş cu adevărat. Însă prea multe tragedii personale îi pătau frumuseţea. Când se lăsă seara, îi ceru şoferului să-i arate bulevardele ce se deschideau din punctul central, mărginite de bungalow-uri spaţioase şi de grădini pline cu flori. Mai târziu, în drum spre hotel, cerul deveni precum catifeaua neagră, iar oraşul explodă într-o minunăţie de lumini strălucitoare, o reflexie sclipitoare a văzduhului.

În după-amiaza următoare, după un drum la imprimerie pe care o găsi închisă, tocmai se pregătea să intre în Imperial când, dintr-un impuls inexplicabil, se răsuci cu spatele. O fracţiune de secundă mai târziu, auzi un zgomot puternic, ca bubuitura unui tun. Căscă gura la vederea unei sfere uriaşe de fum, ce erupea de la fereastra joasă a unei clădiri de vizavi. Explozia păru fără ecou, dar imediat urmă sunetul de sticlă spartă şi de cărămizi care se prăbuşiră pe pământ. Îngrozită, urmări flăcările care se strecurau de-a

lungul cadrelor de lemn ale ferestrelor de la primul etaj. În câteva minute, sticla dispăru şi limbile portocalii şi galbene ţâşniră lacome, absorbind aerul. Prin praful şi fumul înăbuşitor, nu văzu exact locul afectat, dar părea că explodase ceva chiar în interiorul clădirii unde se găseau fotografiile ei imprimate. Vâlvătăile sfâşiau acum restul clădirii, vizibile la toate ferestrele de la ambele etaje. Şi mai multe geamuri se sparseră cu un şuierat, apoi resturile umplură aerul înainte de a cădea în stradă. Fumul negru se înălţa în coloane groase şi se strecura printre tarabele acoperite cu cenuşă.

Păşi spre clădire, sperând că nimeni nu fusese rănit sau mai rău, dar apoi îşi aminti că găsise clădirea încuiată. Nu zări pe nimeni la pământ mort sau rănit, cel puţin nu pe partea aceasta de stradă. Cu excepţia unor oameni care tuşeau şi scuipau, singurul sunet care se mai auzea era trosnetul focului. Puţin mai târziu, o mulţime de creaturi negre ca iadul se îngrămădiră pe partea cu hotelul. Unii aveau tăieturi pe braţe şi pe faţă din cauza cioburilor care zburaseră prin aer. Eliza căută să vadă dacă mai existau şi alţii care ar putea avea nevoie de ajutorul ei, dar fumul gros o împiedică. Mijlocul străzii se limpezise şi abia atunci îl zări, stând în picioare singur, plin de praf albastru-cenuşiu. O luă la fugă şi atunci o văzu şi el.

29

Jay îi zâmbi uşor, dar în clipa următoare se prăbuşi chiar în faţa ei. Cu inima bătând să-i spargă pieptul, se repezi ca o nebună şi îngenunche pe pietrişul negru de lângă el, mângâindu-i faţa şi implorându-l să deschidă ochii. Degeaba. Frica îi cuprinse pieptul ca o gheară. Începu să vorbească, repetându-i întruna că ajutorul era pe drum, încurajându-l să reziste, fiindcă ea nu se va mişca de acolo

şi nu va permite să i se întâmple nimic.

Un angajat al hotelului ieşi să o îndemne să intre în clădire să nu cumva să mai cadă bucăţi de tencuială sau alte lucruri, dar ea refuză.

— Ajutorul va ajunge cât de curând, spuse bărbatul, dându-se în spate pentru a se feri de pericole.

Ea şi Jay erau singuri pe stradă, dar oamenii din spatele lor, de pe treptele Imperialului, îşi regăsiseră vocea şi strigau fie şocaţi sau uşuraţi că scăpaseră teferi, fie entuziasmaţi fiindcă îşi puteau relata poveştile. Se detaşă de zarva lor, concentrându-se asupra lui Jay.

Încă respira şi se mai linişti puţin, mai ales că nu părea să aibă nicio rană deschisă. Se întrebă dacă vreun obiect îl lovise în cap. Nu-şi dezlipi privirea de pe chipul lui şi pândi cu sufletul la gură orice mişcare. Auzi sirenele şi un bărbat împinse mulţimea într-o parte a străzii. Când un bărbat în halat alb apăru, Jay deschise ochii, părând că-şi recapătă cunoştinţa.

— Am semnat hârtiile, spuse el, încercând să-şi ridice capul. Am reuşit.

Eliza îl privi şi nu-şi putu reţine un zâmbet.

— Aproape că ai fost omorât şi primul lucru pe care mi-l zici este că ai semnat hârtiile?

Jay se chinui să zâmbească din nou, dar ameţi rapid şi se pierdu din nou. Eliza îşi stăpânise lacrimile până acum, dar, brusc, începu să hohotească.

— Încă respiră? întrebă doctorul, lăsându-se în genunchi lângă ea.

— Respiraţia nu i s-a oprit nicio clipă, spuse ea, agăţându-se de orice rază de speranţă. Ce se întâmplă cu el? Va fi bine, nu-i aşa?

— Nu pot garanta încă.

Ascultă pieptul lui Jay, apoi privi în sus spre ea.

— Respiră destul de greu şi inima îi bate foarte tare. Îl

cunoaşteți pe acest bărbat?

— Este Jayant Singh Rathore, un raja din Juraipore.

— Şi dumneavoastră?

— O prietenă, spuse ea, deşi ar fi vrut să rostească *Eu sunt cea care îl iubeşte.*

— Ei bine, trebuie să-l internăm.

— Pot să vin şi eu? Vă rog!

— E destul de neobişnuit, pentru că nu faceți parte din familie, dar dacă îl cunoaşteți...

La spital, Eliza nu se clinti de lângă patul lui Jay. Tot restul zilei şi pe parcursul nopții stătu pe un scaun de lemn cu spătar tare, singură, încercând din răsputeri să nu plângă în fața nimănui. *Trebuie să trăieşti,* şopti ea şi timpul se concentră în acea clipă unică. *Trebuie să trăieşti. Nu poți muri.* Gândul că un astfel de bărbat minunat şi puternic fusese lovit în felul acesta i se părea insuportabil. Se agăță de ideea că Jay era tânăr şi sănătos. Trebuia să poată ieşi dintr-o asemenea situație. Dar orele nu aduseră niciun semn de îmbunătățire. Eliza aşteptă să îi vadă obrajii cenuşii schimbându-şi culoarea sau sângele întorcându-se în buzele lui livide. Urmări cea mai slabă, mai fină tresărire a pleoapelor. Însă tot nimic. Jay arăta în continuare palid şi parcă în pragul morții.

Eliza se gândi şi la Clifford. Apoi la mama ei, tot bolnavă în spital. Până atunci, Anna îi dispăruse complet din minte. Orice s-ar întâmpla, trebuia să plece.

A doua zi, rugă o asistentă să-i trimită o telegramă lui Laxmi, iar doctorul o sili să se înapoieze la hotel. Trebuia să mănânce şi să doarmă. Încercă să le facă pe amândouă. Dar mâncarea îi provocă greață, iar, din somn, se trezi fierbinte şi asudată, cu mintea tulbure, măcinată de anxietate. Abia atunci îşi dădu seama că fotografiile ei probabil că fuseseră distruse de explozie la un loc cu plăcile.

După ce se strădui inutil câteva ore să se odihnească, se

spălă, îşi schimbă hainele şi coborî în foaierul hotelului să întrebe dacă îi sosiseră biletele, rugându-se să audă că nu. Însă recepționera îi înmână un plic, iar ea îl deschise. Biletele de tren erau pentru seara aceea. Peste două ore. Urcă în goană scările, împachetă şi un şofer o duse înapoi la spital. Trebuia să-l vadă pe Jay înainte să plece. Trebuia să ştie că va fi bine.

Când ajunse, doctorul o luă deoparte. O conduse într-un cabinet şi îi făcu semn să se aşeze.

— Şi-a recăpătat cunoştința.

Eliza trase adânc aer în piept şi ochii i se umplură de lacrimi.

— A suferit răni interne, dar am speranță că îşi va reveni.

Eliza îşi acoperi gura cu mâna ca să-şi ascundă tremurul buzelor.

— E foarte slăbit, dar a cerut să discute cu dumneavoastră. Vă rog să nu l obosiți. Deşi i-am explicat în puține cuvinte ce s-a întâmplat, deocamdată nu-şi aminteşte nimic despre incendiu. Vă rog să nu-i spuneți nimic care să-l supere.

Ea încuviință din cap, cu inima plină de speranță, dar şi de spaimă.

— Vă las să mergeți la el câteva minute, apoi vin să vă iau. E într-o stare delicată, înțelegeți, nu?

Eliza încuviință şi îşi şterse iute lacrimile stupide. Jay trăia! Jay va supraviețui. Numai asta conta. Voia să alerge la patul lui, dar inspiră adânc de mai multe ori, cu capul perfect drept. I se puse un nod în gât, dar îşi impuse să rămână calmă, precum Laxmi.

Când ajunse în salon, îl găsi pe Jay ținându-şi ochii închişi şi, preț de o secundă îngrozitoare, se temu că doctorul se înşelase şi că nu îşi va reveni deloc, dar probabil că el o auzi când trase scaunul, fiindcă deschise ochii. Pielea căpătase o nuanță mai sănătoasă. La fel, şi buzele. Eliza se

uită tot timpul numai în ochii lui, căutând semne că o recunoaşte.

— Eliza.

Înghiți în sec şi privirea i se înceţoşă. Jay vorbise aproape în şoaptă şi îi venea să-l cuprindă în braţe şi să-l ţină strâns până când devenea puternic din nou.

— Nu vorbi dacă te oboseşte, îl rugă ea.

— Nu ştiu cum s-a întâmplat şi de ce, dar Clifford Salter mi-a aranjat brusc eliberarea.

Eliza se întinse spre el. Jay îi prinse mâna, i-o ridică la buze şi o sărută. Se lăsă o tăcere lungă, timp în care el închise ochii şi nu-i dădu drumul.

— Nimic nu mai contează acum, rosti ea.

Jay deschise ochii şi îi zâmbi cu căldură.

— O să plecăm departe. Doar eu şi cu tine. O să ridicăm o tabără în deşert înainte de venirea ploilor şi apoi mergem la Udaipore.

Ea clipi rapid.

— Mama e bolnavă. Mă duc în Anglia.

— Atunci, când te întorci, da?

Ea încuviinţă, ştiind că nu-i putea spune că, atunci când se va întoarce, se va mărita cu Clifford şi nici nu-i va putea explica de ce. Slavă Domnului că nu-şi pusese inelul de logodnă la loc pe deget. Îşi aminti că acum nu avea voie să spună nimic care să-l supere.

— Te iubesc, Eliza, rosti el încet. *Main tumhe pyar karta hu aur karta rahunga.*

— Şi eu te iubesc. Pentru totdeauna. Din toată inima.

Rămaseră aşa, tinându-se de mână. El, foarte slăbit şi ea încercând să pară curajoasă. *Cel puţin Jay era în viaţă,* se gândi ea. *Viu.*

Auzi o tuse şi se răsuci. Doctorul apăruse în uşă şi bătu uşor cu degetul în ceasul de la mână.

— Timpul s-a scurs, mi-e teamă. E foarte slăbit.

Eliza încuviinţă şi se ridică în picioare, apoi se aplecă peste Jay şi-l sărută blând pe buze.

— La revedere, Jay!

El nu vorbi, dar întinse mâna şi îi mângâie părul cu vârful degetelor.

Afară, pe stradă, devastată de tot ce se întâmplase şi simţindu-se nenorocită, Eliza se strecură pe o alee, unde se prăbusi la pământ. Se simţea pustiită. Corpul parcă i se topise şi curgea acum spre capătul lumii. Totul se năruise: speranţa unei expoziţii în octombrie şi fotografiile şi plăcile care pieriseră pesemne în incendiu, anulând astfel întregul proiect. Dar cel mai grav, dragostea ei pentru Jay. Nu-i va putea spune niciodată adevărul. Îşi îngropă faţa în palme şi, coplesită de senzaţia că nu se va trezi niciodată din acest coşmar, lăsă hohotele de plâns să se dezlănţuie ca un potop.

PARTEA A PATRA

„Doar cei răvăşiţi de iubire cunosc iubirea...”

Rum, *Mathnavi,* 109

30

Gloucestershire, Anglia

Eliza privi cerul de deasupra dealului acoperit cu copaci din spatele casei mamei ei. O clădire pătrăţoasă, înconjurată de un zid de piatră crăpat, situată la coţul unei străduţe înguste. Piatra ei Cotswold strălucea untoasă în lumina amurgului. Urmări cu privirea aleea mărginită de fagi care ducea mai jos, în vale, până la casa lui James Langton. Era o privelişte proaspătă, de un verde-aprins, deşi Brook Park, o construcţie lugubră, cu turnuleţe, văzuse şi zile mai bune.

Eliza zări vârful turnului cu ceas ce se ridica peste vechile grajduri, dar imaginea casei era blocată de brazi întunecați. Se mai uită o dată la cer, îşi ridică valiza, găsi cheia de rezervă sub o piatră de lângă tufişul de hortensii şi descuie uşa cojită din spate.

Înăuntru domnea tăcerea.

Intră în bucătărie, unde vasele se ridicau morman, tigăile cu crustă groasă zăceau pe maşina de gătit, iar coşul de gunoi dădea pe-afară. Oare mama ei se afla aici sau tot la spital? Verifică livingul şi găsi şi aici acelaşi dezastru. Oare Anna lăsase totul aşa când plecase la spital? Se apucă de curățenie, intenționând să ia un taxi până la spital puțin mai târziu, dar apoi auzi o voce slabă strigând.

— Bună ziua! E cineva acolo?

Părea că mama ei se afla sus. Fără să ştie în ce stare o va găsi pe Anna, Eliza urcă scările cu precauție şi merse în vârful picioarelor pe palier până în dormitorul mamei ei. Uşa era întredeschisă. Eliza o împinse şi păşi în încăperea întunecată şi rece.

O văzu pe mama ei întinsă în pat, îmbrăcată până la gât, dar extrem de palidă.

— Ieri am venit de la spital, şopti Anna.

Eliza se apropie de ea şi îi luă mâna stângă în mâinile ei.

— Ce-au spus doctorii?

— Ştii şi tu... Tot felul.

Eliza îi mângâie încetişor dosul palmei şi, observând cât de tare îi tremură, îi vorbi cu blândețe.

— Mamă, nu ştiu. Trebuie să-mi spui.

— Sunt atât de obosită, iubito, atât de obosită. Sună-l pe doctor. Îți povesteşte el. Vorbim mai târziu.

Vocea Annei părea lipsită de greutate exact ca întreaga ei ființă. Închise ochii şi Eliza îi lăsă mâna pe pat încet. Avea senzația că mama ei e prinsă cumva în acest trup fragil şi nu poate ajunge la ea.

Deschise o fereastră, coborî la parter şi găsi numărul doctorului de familie într-o mică agendă de pe măsuţa din hol. Se întrebă dacă Anna ştia ce se petrece de fapt, dar imediat sună la cabinet. După ce convorbirea se termină, se aşeză direct pe podea cu capul prins în palme. Internarea Annei scosese la iveală un cancer incurabil şi doctorii nu mai puteau face nimic acum. Atacul cerebral fusese minor. Cancerul o omora încetul cu încetul. Doctorul de familie spera ca Eliza să rămână alături de mama ei. Iniţial, voiseră să o ţină în spital, dar Anna insistase să meargă acasă. Nu mai avea mult.

A doua zi, în timp ce mama ei dormea, Eliza îşi înecă supărarea plimbându-se. Se gândi mult la Anna, apoi la Jay şi se rugă ca el să-şi revină complet de pe urma rănilor. Ar fi fost prea mult să-i piardă pe amândoi.

Merse pe alee, trecând pe lângă gardul viu al cărui lăstăriş fusese tuns ca să încurajeze creşterea la bază şi observând că denivelările şi gropile, parte a peisajului din Cotswold, deveniseră tot mai evidente, sclipind în nenumărate tonuri de verde. Pe malurile mai înalte, deasupra marginilor cu iarbă, oile păşteau pe pajişti mici, iar deasupra ei, cerul, cu amestecul lui de albastru, cenuşiu şi alb, sclipea în lumina razelor soarelui. Continuă să meargă spre pădure, până în vârful dealului din spatele casei mari, unde copacii groşi se înşirau la orizont într-o manieră sumbră, militară. După ce trecu printre ei, coborî pe cealaltă parte, prin crângurile pline cu clopoţei, unde, în copilărie, obişnuia să se rostogolească în marea albastră de sub coroanele verzi şi luminoase şi unde, mai târziu, se simţea mirosul de usturoi sălbatic plutind în aer.

Când obosi, iar tălpile şi picioarele începură să o doară din pricina efortului, se aşeză pe un buştean şi încercă să-şi imagineze un viitor alături de Clifford. Încă voia să facă multe lucruri cu fotografia. Să le ofere un glas celor fără

voce. Asta era. Într-o dispoziție mai bună, se lumină la față şi îşi aminti cum aparatul ei de fotografiat o făcea să uite orice. Se hotărî să meargă în vale, de partea cealaltă a dealului Cleeve, şi să facă nişte fotografii acolo sau să urmeze drumul întunecat mărginit de copaci până la Winchcombe sau poate chiar să urce până la Belas Knap, cu vechea telecabină pe care o iubea încă din copilărie.

În timpul zilei, plimbările îi linişteau creierul. În timpul zilei, prezentul părea acceptabil.

Când sosi şi luna iunie, Eliza răsuflă uşurată că Anna se oprise din băut şi se simțea suficient de bine ca să stea în grădină. Într-o zi, când ieşiră în curte, purtând amândouă doar un cardigan subțire, o întrebă pe Anna despre perioada petrecută în spital.

Mama ei râse slab.

— A fost chiar bine.

Vorbise blând, de parcă tocmai îi descria o vizită scurtă la Westonsuper-Mare.

Eliza se hotărâse să o descoasă şi îi atinse mâneca, de parcă ar fi vrut să-i spună: *Hai, mamă, vorbeşte-mi.*

— Te-au dezintoxicat, nu-i aşa?

— Presupun că da. Nu m-am mai atins de băutură de când ai venit acasă.

Ce bine-ar fi fost ca asta să se fi întâmplat mai devreme! se gândi Eliza în tăcerea care se lăsă. Acum, că mama ei părea mai vioaie şi conştientă de realitate, exista totuşi o şansă, cât de mică.

— Mă bucur că eşti mai bine, spuse Eliza. Foarte mult.

— Am fost foarte singură.

— Acum sunt aici.

Nu mai vorbiră, dar Eliza se uită la mama ei fragilă şi se întristă.

Totuşi, îşi îngriji mama cu mare atenție şi Anna ajunse să îndrăgească momentele în care depăna amintiri împreună

cu fiica ei.

— Îți aminteşti zilele minunate din Delhi, la începuturi? spuse Anna într-o după-amiază târzie, când umbrele deveneau tot mai alungite.

Eliza cugetă puțin. Îşi aminti maimuțele care se cățărau pe zidurile grădinii, apoi săreau dintr-un copac în altul şi, uneori, veneau chiar la bucătărie să fure mâncare. Le iubise mult.

— Şi grădina? continuă Anna.

— Şi florile splendide?

— Da, şi ele.

Eliza îşi privi mama şi văzu lacrimi în ochii ei.

— A fost bine, mamă. India a fost bună cu noi. Îți aminteşti magazinele din Chandni Chowk?

Femeia zâmbi.

— Unde se vindeau de toate.

— Da. Ulei de şarpe, cum obişnuia tata să zică.

— Da, aşa obişnuia.

Aşa treceau zilele, dar, noaptea, pierderea lui Jay îi tulbura somnul. Până şi reprizele agitate de somn îi erau întrerupte de vise cu explozia. Îl vedea acoperit din cap până-n picioare cu praf negru, uneori mort, alteori viu. Compunea scrisori atunci. Era tot ce putea să facă fără să-şi trezească mama şi îi scrise multe, multe scrisori lui Jay, pe care dimineața le rupea în bucățele şi le îndesa în soba veche cu lemne. Când mama ei se plânsese de miros, nu spusese decât atât: „E doar o sobă, mamă, o sobă care îmbătrâneşte. Trebuia să întreprindă ceva să scape de suferință, să găsească o cale prin care să-şi alunge gândurile, dar întrebările continuau să i se învârtă în cap. Ce se va întâmpla cu adevărat când se va mărita cu Clifford? Dacă nu va reuşi să-şi ascundă sila?

Apăsarea din pieptul Elizei nu ceda.

Însă dealurile rotunde şi văile din Gloucestershire erau

încântătoare ca întotdeauna în această perioadă a anului, cu tufişuri înflorite şi copaci proaspeți şi verzi. Cerul albastru o liniştea pe Eliza. La fel, aerul uşor umed şi soarele blând, atât de diferite de dogoarea şi de aerul fierbinte al Rajputanei. Când mama ei dormea, îşi spunea întruna că e spre binele ei şi că, oricât va dura, va rămâne alături de Anna.

Zilele treceau monotone, iar cuvintele lui Jay continuau să i se învârtă în minte. *Te iubesc, Eliza.* Încercă să se convingă că îl va uita. Va face fotografii frumoase şi asta o va vindeca. Va fi în siguranță în spatele obiectivului. Va privi o lume care nu-i va întoarce privirea. Se hotărî, aşa cum procedase şi în copilărie, ca durerea să rămână reținută, neatinsă, controlată şi, cu toate că poate nu va mai trăi niciodată momente de fericire adevărată, amintirile nu i le lua nimeni.

Anna nu mâncă mai nimic, dar, când Eliza îi sugeră să o însoțească la plimbare, încuviință uşor din cap şi îi pomeni de un picnic. Plecară de acasă pe poarta din spatele micii grădini care ducea la o alee pietruită şerpuind printr-una dintre livezile lui James Langton. În copilărie, una dintre activitățile preferate ale Elizei fusese cățăratul în merii noduroşi, unde stătea pe ramuri ronțăind fructele furate. Îi dădea un fel de plăcere secretă, care se terminase rapid când James o găsise acolo şi îi poruncise să coboare imediat. Bărbatului nu-i plăceau deloc copiii care se cățărau în merii lui prețioşi. Cu inima bătându-i puternic, coborâse mult prea repede şi, deşi o făcuse de nenumărate ori înainte, căzuse. Nu-şi rupsese nimic, dar îşi luxase glezna şi primise drept pedeapsă o serie de mustrări despre fetele rele care se cațără în copaci.

Acum, după câteva sute de metri, cotiră amândouă, ieşind din livadă şi Eliza întinse o pătură veche pe iarbă unde să se aşeze Anna. Săltă capacul micului coş de picnic.

— Când l-ai cumpărat? întrebă ea.

— Îl am de mulți ani.

— Dar nu l-am folosit niciodată.

— Ba da, o dată.

— Ei bine, cel puțin îl folosim acum.

Eliza își ascunse tulburarea provocată de gândul că asta putea fi ultima oară.

Apoi își aminti celălalt picnic. Cel cu James Langton. Își ridică privirea spre cer, unde câteva păsări zburau leneș dintr-un copac în altul. Întreaga lume parcă încremenise și Eliza își scoase cardiganul.

— E cald, nu-i așa?

Fruntea mamei ei era plecată.

— Mamă?

Anna își ridică privirea.

— Îmi pare rău.

— Pentru ce, mamă?

Anna își flutură mâna.

— Nu știu. Pentru picnicurile pe care nu le-am organizat. Pentru tot.

— Am supraviețuit, nu?

Anna zâmbi, ca și cum și-ar fi adus aminte ceva pe care dorea să-l împărtășească și cu fiica ei.

— Du-te și cațără-te într-un copac. Haide!

Se uită la ea încântată.

— Uite, acolo. Cațără-te în ăla!

Încântată de veselia neașteptată a mamei ei, Eliza se ridică în picioare.

— Vorbești serios?

Anna încuviință.

— Nu sunt sigură dacă mai știu cum, spuse Eliza, cântărind riscul de a cădea.

— Niciodată n-am știut cum de ajungeai acasă cu genunchii juliți.

— Până când m-ai prins cocoțată în pom.

— Exact. Aşa.

Eliza reuşi să se agațe cu uşurință şi în doar câteva clipe ajunse pe ramura ei preferată. O testă să vadă dacă e suficient de puternică pentru a-i susținea greutatea de adult şi hotărî că da. Apoi se mişcă puțin de-a lungul ei şi se aşează cu picioarele atârnând.

Râsul mamei ei se insinuă până sus.

— Obişnuiam să cânt când eram aici sus, spuse Eliza.

— Ce anume?

— Cântece copilăreşti.

Începu să îngâne *Aş vrea să fiu pe malul mării* şi, după o vreme, i se alătură şi Anna. Cântară amândouă cât le ținea gura până când izbucniră în hohote de râs, ceea ce-i provocară Annei dureri.

Eliza se dădu jos.

— Eşti bine?

Anna încuviință.

— Ce s-a întâmplat cu el?

— Cu James?

Se lăsă o tăcere bruscă.

Anna o privi pe Eliza de parcă ar fi chibzuit până unde să meargă cu mărturisirea.

— A plecat cu noua lui soție.

— Hai să nu stricăm o zi încântătoare gândindu-ne la el. Să mâncăm.

Mama ei bătu din palme.

— Sper că avem bere cu ghimbir. Îmi place mult.

— N-am ştiut.

— Nu ştii multe. Multe, foarte multe.

Eliza se bucură că în următoarele două zile relația cu mama ei continuă în acelaşi spirit. Anna părea mai fericită ca niciodată. Cuvintele i se revărsau de pe buze necontenit, ca apa eliberată dintr-o țeavă blocată. Apoi veni poştaşul.

Anna nu primea multă corespondență. De fapt, nu se mai livrase nimic de la sosirea Elizei şi aceasta observă imediat timbrul indian când poştaşul îi dădu plicul. Se întrebase dacă îi va scrie Clifford şi trăise cu spaima că va primi veşti de la el. Câtă vreme nu-l vedea, putea să nu se gândească la el. Nici nu spera să primească ceva de la Jay.

Auzi vocea ascuțită a Annei.

— A venit ceva pentru mine?

Plicul era pentru Anna, aşa că Eliza i-l întinse imediat ce mama ei apăru în micul hol. Preț de o secundă, se gândise să-l deschidă ea prima şi după aceea să pretindă că n-a observat că nu îi e adresat.

Anna luă plicul şi se duse în dormitor, lăsând-o pe Eliza perplexă. Nu recunoscuse scrisul, dar sigur scrisoarea trebuie să fi fost de la Clifford. Cine mai ştia adresa mamei ei şi de ce să-i scrie Annei şi nu ei?

Când văzu că Anna nu se mai întoarse, presupuse că se aşezase să tragă un pui de somn, aşa că Eliza se apucă să curețe vechiul pod, locul în care se depozitau tot felul de lucruri nefolositoare. N-o deranjau praful şi lemnul de santal, deşi mirosul niciodată nu păruse atât de intens. Se aşteptase ca aromele din copilărie să fie mai puternice, aşa cum şi culorile păreau mai vii pe vremuri, şi totuşi, în ciuda acestor lucruri, îi amintiră de zilele singuratice de vară, când alerga pe scări sus ca să se ascundă sub un cearşaf aruncat peste mobile, în timp ce mama ei se ducea afară ca să bea. Mai târziu, se sălta în vârful picioarelor ca să se uite prin fereastra mică. Câmpul din fața casei părea atât de lat, cu țăranii ce-şi frecau cu palme bătătorite cefele amorțite de la atâta aplecat.

Îi privi şi acum – lucrând pe micile parcele dreptunghiulare –, apoi puse deoparte câteva suluri de tapet şi mută nişte cutii. În spate, lipit de perete, se afla un cufăr demodat din piele. Avea două închizători metalice şi două

curele din pânză legate chiar pe mijloc. Eliza se lăsă pe vine, desfăcu cataramele, răsuci cheia şi capacul se dovedi mai uşor decât sugera aspectul lui.

Nu ştia la ce să se aştepte. Poate doar ca vechiul cufăr să fie plin. Surprinsă, descoperi o sticluță cu ulei din lemn de santal, sursa parfumului din încăpere. În interior, descoperi şi o valiză. O scoase, apoi duse sticluța la nas şi adulmecă. Aroma, care-i aminti de pielea lui, se împrăştie în jur, de parcă el ar fi fost acolo. Puse iute sticluța la loc. Hotărâse să-şi vadă de viață, să treacă peste pierderea lui Jay, să învețe cum să trăiască din nou şi cu asta basta, dar sentimentele nu erau atât de simplu de şters. Cel puțin, atâta vreme cât rămânea cu mama ei, nu trebuia să înfrunte realitatea căsătoriei iminente. Deşi se străduise din răsputeri să nu se gândească la Jay, când îşi dădu seama că micul obiect din India aşteptase în cufăr ani la rând, îi trecu prin minte încă o dată că o mână ascunsă o ducea înapoi în India. Sigur pentru un motiv anume. Doar nu se întâmpla totul pentru nimic.

O etichetă de bagaj lipită pe fața valizei arăta desenul înceţoşat al unei clădiri grandioase şi un nume: *Hotelul Imperial, Delhi.* În interior, un obiect dreptunghiular fusese înfăşurat în hârtie albă şi legat cu sfoară. Eliza o desfăcu, rupse hârtia şi scoase la iveală o fotografie înrămată. Doi adulți şi un copil mic. Hârtia se decolorase şi era pătată. Întoarse fotografia şi citi numele unui studio fotografic din Delhi.

Mai târziu, se duse în camera Annei ca să o întrebe cine sunt oamenii din poză. Inima îi tresări când deschise uşa. Dormitorul duhnea a gin. Eliza se apropie de Anna. Îi îndepărtă părul negru şi subțire de pe fruntea asudată – atât de diferit de părul ei bogat –, copleşită de o tristețe insuportabilă. N-o mai judecă, ci i se făcu doar milă de ea. Se uită în jur să vadă ce se întâmplase cu scrisoarea,

gândindu-se că din cauza ei se supărase Anna şi o zări în coş, ruptă în două. Alătură bucăţile şi citi anunţul lui Clifford despre logodna lor. Sperase să exise vreo veste despre explozia din Delhi. Clifford nu i-ar fi povestit Annei ce se întâmplase cu Jay, dar ar fi putut menţiona dacă fotografiile şi plăcile Elizei se aflau în siguranţă sau nu.

După-amiaza continuă să se târască până când umbrele se alungiră afară. Tocmai se gândea să gătească ceva pentru cină, când auzi o respiraţie hârâită.

— Pleci.

Era o afirmaţie, nu o întrebare, rostită cu un glas răguşit.

— Încă nu, mamă. Cel puţin nu pentru...

Mama ei o întrerupse.

— Întotdeauna pleci. Asta faci tu.

— Iar tu bei. De ce? De ce acum? Am crezut că erai mai fericită.

Aşteptă o replică, dar mama ei se mulţumi să pufnească şi îşi feri iute privirea.

— Mamă?

— Nu am mai fost fericită de când aveai cinci ani.

— Dar nu e vina mea! se repezi Eliza, temându-se că toate vechile acuzaţii începeau din nou.

— Ai citit scrisoarea?

Eliza încuviinţă.

— Ţi-aş fi spus oricum despre nuntă.

Anna îşi ţuguie buzele înainte să răspundă.

— Şi totuşi, a trebuit să aflu de la Clifford.

— Îmi pare rău. Serios!

Întinse o mână spre Anna şi, când mama ei i-o refuză, o lăsă să cadă pe lângă corp.

Anna tuşi slab, apoi începu să vorbească.

— Aveai numai cinci ani când am aflat despre tatăl tău.

— Despre jocurile de noroc?

— Despre târfa lui.

— Ai spus că sunt mai multe de aflat. În scrisoarea ta. La ce te refereai, mamă?

Anna clătină din cap şi închise ochii. Părea că adormise. Se lăsase întunericul, se răcorise bine, aşa că Eliza găsi o pătură pentru ea, apoi coborî scările.

Două zile mai târziu, Anna tot nu-şi revenise suficient ca să iasă din dormitor. Eliza o îngriji cu atenție, învârtindu-se zi şi noapte pe lângă ea, lăsând deschise uşile de la camerele lor, în caz că ar fi avut nevoie de ea. Într-o noapte o auzi strigând. Îşi trase un halat pe ea şi se repezi în dormitorul Annei.

Aprinse veioza de pe noptieră şi o văzu pe Anna scuturând din cap. O mişcare uşoară, tristă.

— Am un cont la poşta din Cheltenham. O sumă infimă, dar va fi a ta.

— Nu-ți bate capul cu asta, mamă!

Eliza înghiți în sec când o văzu pe Anna deschizând ochii, bălmăjind altceva şi apoi închizând ochii din nou. Continuă să bolborosească vorbe imposibil de desluşit. Îşi aminti brusc toate momentele neplăcute în care mama ei băuse. Inspiră adânc. De data asta era altfel. În cameră domnea o tăcere oribilă, tulburată din când în când de hârâitul greoi al Annei. Brusc, femeia gemu, se încruntă şi îşi lovi palmele.

— Vrei să-ți aduc ceva?

Anna zâmbi strâmb şi vorbi în şoaptă, aproape imperceptibil. Eliza încercă s-o liniştească, dar mama ei continuă să o privească fix până i se umplură ochii de lacrimi.

— Am greşit cu ceva.

— Te rog, nu te mai agita! Ce mai contează acum?

— Contează.

Se opri, suspinând.

Neînțelegând despre ce e vorba, Eliza habar n-avea ce să spună.

Anna îşi şterse lacrimile şi o bătu uşurel pe mână, apoi tuşi şi nu mai izbuti să vorbească preț de câteva secunde. Când deschise gura, i se întunecă privirea şi expresia de pe chip i se schimbă radical. Eliza tresări când observă o urmă a mâniei de pe vremuri, dar totul se termină cât ai clipi şi, în loc, nu mai rămaseră decât nişte ochi pustiiți şi o piele subțire ca hârtia. Devenea tot mai greu să şi-o amintească şi altfel.

Mama ei o apucă de mână, chinuindu-se să zâmbească, dar ochii umezi i se înroşiseră.

— Te rog! E prea târziu pentru mine, dar dacă tu...

Urmă o pauză scurtă şi Eliza se strădui să priceapă semnificația vorbelor.

Anna tuşi din nou şi Eliza îi lipi de buze un pahar cu apă. Anna sorbi puțin, apoi icni uşor. Nu un suspin, ci mai degrabă scâncetul unui animal înfricoşat. Vorbi din nou.

— Trebuie să îndrepți lucrurile.

— Nu înțeleg.

Anna trase adânc aer în piept, izbuti să nu tuşească din nou, apoi rosti cu glasul frânt.

— Vreau să-ți găseşti sora.

Eliza rămase efectiv cu gura căscată. Sora ei? Dar ea nu avea nicio soră. Dintotdeauna, fuseseră doar ele două. Doar nu vorbea serios? O privi pe Anna, care acum adormise şi abia mai respira. O mai supraveghe câteva minute, după care coborî la parter.

Mai târziu, Eliza veni cu sticluța de ulei parfumat să înmiresmeze camera, dar mirosul de boală stăruia în aer. Iar când mama ei adulmecă uleiul, începu să plângă amarnic, aşa că Eliza îl duse afară unde nu putea să deranjeze pe nimeni.

Încercă să o întrebe despre sora de care pomenise, dar Anna părea să fi uitat cu totul, iar Elizei nu-i mai rămase decât să-şi privească mama cum se uită la ea de parcă nu ar

fi ştiut cine e. Apoi, din senin, Anna şopti:

— Soră vitregă. Am găsit-o odată în casă, obrăznicătura murdară...

După aceea căzu iarăşi într-o stare de prostraţie. Eliza rămase lângă ea ţinând-o de mână, simţind cum viaţa mamei ei se scurge încetul cu încetul.

Apoi, fără niciun fel de avertisment, în timp ce Eliza ieşise să facă un ceai, inima Annei se opri. Avea doar 60 de ani. Eliza îşi înăbuşi un suspin şi o ţinu de mână. Gâtuită, îi cântă unul dintre cântecele ei preferate din copilărie. Când termină, plânse aşa cum nu mai plânsese niciodată în viaţa ei. Prea târziu... Iar acum nu mai exista nicio cale de întoarcere.

31

India, iulie

Înarmată doar cu mica fotografie pe care o găsise, Eliza se întoarse în India. Fusese plecată puţin peste două luni, dar ei i se păruse o viaţă întreagă. Casa nu-i aparţinuse Annei, aşa că, imediat ce moartea ei se înregistrase oficial şi mica înmormântare tristă se terminase, Eliza nu mai avusese niciun motiv să rămână.

Se cazează la Imperial, în Delhi, şi încercă să dea de studioul unde fusese făcută fotografia. Din păcate, acesta se închisese de mult şi Eliza se întrebă dacă avea să descopere vreodată ce se petrecuse. Mama ei fie delirase pur şi simplu, fie spusese adevărul despre sora ei vitregă. Singurul lucru care aproape o convinsese era bărbatul din fotografie care aducea cu tatăl ei, deşi nu arăta aşa cum şi-l amintea ea.

După Calcutta şi Delhi, călători mai departe la Juraipore, unde Clifford o aşteptă la gară. Îl întrebă despre explozia din Delhi şi află că Jay îşi revenise de pe urma rănilor. Se simţi recunoscătoare pentru veştile bune şi îi mulţumi pentru

amabilitate. Căldura şocantă o înfierbântase şi se înroşi şi mai tare. Îi părea rău pentru el. Îşi promisese că îşi va da toată silința să-l iubească, dar acum înțelese că va fi imposibil. Înainte să o lase la Julian şi Dottie, Clifford o asigură că plăcile şi fotografiile ei nu dispăruseră în explozie. Cu excepția unui singur set, deja îi fuseseră trimise lui în Juraipore. Eliza răsuflă extrem de uşurată, dar când el o sărută, încercă să găsească o cale prin care să-şi alunge gândurile la intimitățile lor viitoare. Cu mirosurile Rajputanei învăluind-o fără nicio oprelişte şi invadându-i nările, izbuti mai degrabă să-şi amuțească durerea provocată de moartea Annei. Era tot ce ştia să facă şi totuşi nu putu să împiedice apariția unui sentiment adânc de neajutorare.

În casa doctorului, primele două zile o ținură ocupată cu un mic cocktail, un ceai dansant şi o seară dedicată jocului de bridge. După aceea, fiindcă era atât de cald, nu ieşiră deloc şi Eliza îi convinse pe ceilalți că se descurcă bine, când pentru ea chiar şi cele mai mărunte aspecte ale traiului zilnic reprezentau o povară. Nu trecu mult şi aproape că uită mirosul aerului umed englezesc şi se dărui aerului uscat al deşertului.

Într-o dimineață, cuprinsă parcă de febră, se trezi cu o imagine terifiantă în minte. Se văzuse ca într-o minge de foc, înconjurată de un cerc auriu de flăcări. Începu să suspine şi soția doctorului o auzi.

Dottie era foarte mămoasă, deşi nu avea copii. Îşi sufoca soțul cu grija ei, iar acum făcea acelaşi lucru cu Eliza. În ciuda intențiilor ei, bune de altfel, Eliza îşi dorea să-şi poată acoperi urechile cu palmele şi să urle la ea să plece şi să o lase în pace. O atitudine nedreaptă față de Dottie, care întotdeauna se dovedise bunătatea întruchipată, dar Eliza voia să se cufunde în propria suferință şi să nu primească alinare din partea nimănui. Deşi Dottie se strădui din

răsputeri s-o convingă să se îmbrace şi să coboare, Eliza se întoarse cu faţa la perete, mânia înăbuşită consumând-o încetul cu încetul.

Puţin mai târziu, auzi paşi grei pe palier şi un ciocănit uşor la uşă. Îşi dori atât de mult să fie Jay, încât, pentru o clipă nebună, chiar speră că el era şi se ridică iute din pat. Când Clifford intră, se aşeză la loc şi refuză să se uite la el.

— Haide, iubito, spuse el. Sunt fericit că eşti acasă, dar purtarea ta de acum mă irită.

Ea nu răspunse. Nu-şi mişcă niciun muşchi.

— Viceregele va trece pe aici săptămâna viitoare. Am nevoie de tine să fii în cea mai bună formă.

Se întoarse cu faţa la el şi deschise ochii.

— Nu sunt un nenorocit de cal, Clifford.

Zări exasperarea din ochii lui, dar puţin îi păsa. Se întrebă dacă el ştia ceva de sora ei, dar când deschise subiectul el o privi cu ochi goi şi spuse că Anna probabil delirase. Eliza nu mai avea pe cine să întrebe, aşa că hotărî s-o lase baltă.

Îi suportă săruturile umede şi, din fericire, el nu-i ceru mai mult, dar, când se gândi la ce avea să urmeze, i se făcu rău. Ori de câte ori el îi cerea să stabilească data nunţii, ea găsea o scuză. Prea curând după moartea mamei ei. Prea cald. Prea târziu în cursul anului.

Când nu simţea durerea sfâşietoare provocată de lipsa lui Jay, se gândea la mama ei, pe care viaţa o torturase până în ultima clipă. Insuportabil de trist. Apoi se întreba dacă Anna strălucise vreodată luminată din interior. Fusese vreodată fericită? Dacă da, David Fraser îi răpise lumina, iar ea fusese atât de fermecată de tatăl ei, încât nu o băgase niciodată în seamă pe mama ei?

O soră vitregă?

Cuvintele îi răsăreau adesea în minte, tulburând-o. Zilele trecură una după alta. Într-o dimineaţă, Eliza intră în baie,

se sprijini de chiuvetă şi se privi în oglindă. Îşi cercetă pielea cenuşie şi părul slinos şi văzu că schimbările nu reprezentau nicidecum o îmbunătățire. Se îmbăie îndelung şi starea de spirit i se îmbunătăți.

Dormitorul avea perdelele grele trase şi Dottie le lăsase aşa după ce Eliza se plânsese că lumina îi răneşte ochii. Gazda ei intră cărând o cutie.

— Eliza, spuse ea. E pentru tine, dar mai întâi voi desface perdelele. E închis aici şi ai nevoie de aer proaspăt şi de lumină.

Eliza privi spre punctul luminos pe unde se strecurau razele soarelui. Îi înțepară ochii ca un pumnal, forțând-o să se răsucească într-o parte.

— Nu-mi pasă, o informă Dottie. Întoarce-te cu spatele dacă trebuie, dar eu aerisesc camera.

Eliza auzi sunetul perdelelor trase şi zări lumina invadând încăperea.

Dottie se apropie de ea.

— Te-ai spălat pe cap.

— Da.

— E un început.

Dottie îi mângâie mâna.

— Hai să deschidem cutia.

Luară loc pe sofaua de două persoane aşezată lângă fereastră, special ca să poți admira grădina.

— E de la Clifford, o lămuri femeia cu un ton neutru.

Eliza deschise cutia şi înăuntru găsi o casetă din piele. Surprinsă, scoase din ea un Leica nou modelul C, Schraubgewinde, alături de un obiectiv şi un telemetru ce putea fi ataşat deasupra aparatului.

— Ce drăguț din partea lui! exclamă Dottie. Ai fi putut nimeri mai rău decât cu Clifford.

Eliza simți un licăr de entuziasm. Un aparat nou însemna mult.

— Trebuie să fi costat o avere. Nu-mi vine să cred!

— Ştiu că nu e dragostea vieţii tale, continuă Dottie, dar sigur asta dovedeşte cât de mult îi pasă de tine.

— De unde ştii că nu e dragostea vieţii mele?

— Draga mea, mi-ai povestit doar, nu-ţi aminteşti? În fine, se vede în ochii tăi. Întotdeauna în ochi. Am trecu şi eu prin asta, în felul meu.

Uimită de o asemenea confesiune, Eliza se holbă la prietena ei.

— Nu te uita la mine aşa, spuse Dottie. Era un tip oarecare din armata britanică, un londonez, o partidă complet nepotrivită... dar l-am iubit.

— Nu te judec. Cum aş putea?

— Nu le-am povestit multora despre asta, aşa că am încredere că n-o să arunci cu vorbele în stânga şi-n dreapta, dar am rămas însărcinată cu el. Ruşinea o distrugea pe mama, aşa că am căzut de acord să mă mărit cu Julian.

— Şi copilul? întrebă Eliza, cu glas nesigur.

— Am avortat.

— Îmi pare atât de rău!

Se lăsă tăcerea pentru o clipă.

— Şi nu ai mai făcut altul?

— Nu e nevoie să-mi arăţi milă. Multă vreme am fost moartă pe dinăuntru, dar eu şi Julian am ajuns să fim fericiţi şi îl iubesc din toată inima.

— Ar fi o impertinenţă din partea mea să te întreb de ce n-ai mai avut copii?

— Mi-e teamă că Julian nu poate.

— Ştiai atunci când te-ai măritat cu el?

Dottie clătină din cap şi ochii i se umplură de lacrimi. Eliza îi înconjură umerii cu braţul.

— Când am fost în Anglia, mama a bolborosit ceva despre o soră vitregă.

— Serios? Ai idee cine e?

— Nici vorbă. Nici măcar nu ştiu dacă e adevărat.

— Ei bine, spuse Dottie, lasă-mă să fiu sora ta.

Stăteau aşa înlăcrimate, când Clifford intră în cameră.

— Dumnezeule, Dottie, sper că nu ai luat boala plânsului de la Eliza! se stropşi el.

Eliza încercă să scoată un hohot de râs, în timp ce Dottie îşi şterse lacrimile cu palmele.

— Nu fi caraghios, Clifford! spuse Eliza. Dottie n-are nimic.

— Aşadar? Îţi place aparatul?

Eliza se ridică în picioare şi se apropie de el.

— La nebunie! Modelul perfect pentru mine. Mulţumesc.

Clifford, foarte încântat, o ciupi de obraz.

Aparatul se dovedi exact lucrul de care avea nevoie Eliza. Imediat se apucă să fotografieze frumoasa grădină a lui Dottie, casa, pe Dottie şi apoi îl imploră pe Clifford să-i dea un servitor să o însoţească în oraş ca să exploreze zonele vechi. Acolo surprinse chipuri, flori, mâncare, aproape tot ce întâlni. Crezu că o zăreşte pe Indi, dar când persoana se întoarse, observă că nu e ea. Totuşi, deveni şi mai hotărâtă să se întoarcă la castel să-şi ia echipamentul.

Într-o după-amiază, rătăci de colo până colo fără ţintă, apoi se aşeză liniştită în grădina lui Dottie, scăldată de razele soarelui, întrebându-se cum să prezinte subiectul vizitei ei la castel ca să aranjeze recuperarea bagajelor. Când Clifford apăru, venind spre ea cu paşi mari şi cu un zâmbet larg pe faţă, îşi dădu seama că ar fi trebuit să se aşeze într-un fotoliu din răchită.

Bărbatul luă loc lângă ea pe bancă, dar nu vorbi. Eliza îl privi câteva momente, ţinându-şi mâinile în poală şi reuşind să se îndepărteze de el puţin.

— Ce e? întrebă ea E limpede că mori de nerăbdare să-mi povesteşti.

— Într-adevăr, zise el.

Eliza şovăi sub privirea lui directă.

— Ideea e, draga mea, că ți-am luat-o înainte şi am stabilit data.

— Ah! rosti ea, uitându-se în pământ şi netezindu-şi cutele fustei.

Când încercă să mai găsească şi altceva de spus, mintea ei se goli complet.

— Nu pari foarte fericită. Am crezut că vei fi încântată.

Eliza clipi des ca să alunge fierbințeala lacrimilor ce se formau şi respiră adânc şi rar. Clifford ştia foarte bine că ea voia o amânare şi, chiar dacă n-ar fi ştiut, tot rămase neplăcut surprinsă să constate că avea obrazul mai gros decât bănuise. Îşi aminti cum, odată, chiar îl considerase un bărbat sensibil. Cât de rău se înşelase!

El încă aştepta un răspuns, aşa că Eliza îşi ridică privirea, dar nu spre el. Imaginea lui Jay întipărită în mintea ei o făcea să sufere. Atracția dintre ei nu putea fi explicată rațional. Jay nu numai că era chipeş şi inteligent, dar dădea dovadă şi de sensibilitate. Ca să nu mai pomenească de felul în care se purta cu ea, de parcă vorbele ei ar fi reprezentat subiecte de maxim interes.

— Când? întrebă ea într-un târziu.

— Octombrie. Se mai răcoreşte până atunci. Nu va mai fi căldura asta blestemată.

— Unde?

— Aici, în Juraipore.

Nu aici! Nu chiar sub nasul lui Jay! Se sili să-şi ascundă oroarea şi, dându-şi seama că-şi frământa mâinile în poală, se linişti brusc.

— Atât de curând?

— Nu întinerim şi dacă vrem să auzim tropăitul unor picioruşe... ei bine, cu cât începem mai repede să exersăm, cu atât mai bine.

Clifford se înroşi, iar ea pretinse că nu observă, închizând

ochii. Era iulie. Asta însemna că nu mai avea decât trei luni la dispoziție. Imaginea lui Jay deveni mai intensă.

— Speram să pot fotografia ceva mai mult timp. Înainte de a avea copii, mă refer, rosti ea calm, de parcă ar fi fost cel mai simplu lucru de sugerat.

— Eliza, ai 30 de ani. Realist vorbind, nu mai putem amâna. Aşa că nu, nu cred.

Eliza deschise ochii brusc.

— Dar mă gândeam să fac fotografii în toată lumea. La Paris sau în Londra măcar.

El se întinse şi îi apucă mâna.

— Nu mă asculți. Am zis nu. Vei fi soție şi mamă, una eminamente capabilă. Te asigur că nu-ți vei mai vedea capul de treburi.

O bătu uşurel pe mână şi îi dădu drumul.

— Mai bine păstrezi fotografia ca pe un hobby, dacă facem copii.

Eliza se ridică în picioare şi, simțindu-se rece ca oțelul în interior, îl privi direct în ochi.

— Dacă e să mă mărit cu tine, Clifford, trebuie să lămurim un lucru. Nimeni nu-mi va porunci niciodată ce să fac şi ce să nu fac. Iar mâine mă duc la castel să-mi recuperez lucrurile. Am încredere că-mi vei da o maşină. Sau poate preferi să mă duc într-o căruță trasă de cămilă? În definitiv, aşa am şi sosit.

Eliza se îndepărtă câțiva paşi şi îl auzi venind după ea, dar, când se întoarse să se uite, văzu că el pornise în direcția opusă, ieşind din grădină.

Când Chatur o primi în capătul rampei lungi ce ducea la poarta principală, toate cuvintele pe care le repetase îi zburară din minte. Făcu un pas spre ea şi îi flutură câteva foi de hârtie fotografică înnegrite, de genul celor folosite pentru fotografiile imprimate.

Ea se încruntă.

— Ce e asta? De ce sunt negre?

Chatur îşi ridică degetele murdare de funingine şi îi dădu hârtiile.

Eliza le adulmecă.

— De ce au fost arse?

El afişă o expresie suferindă.

— Sunt dezolat. A avut loc un incendiu.

Eliza simți într-adevăr mirosul de foc, dar intui că la mijloc e şi altceva. O păcăleală.

— Nu te cred, spuse ea. Unde?

— Camera obscură a luat foc. La fel, şi camera dumneavoastră.

— Adică tot echipamentul meu şi hainele mele au ars?

Vocea i se gâtuise, de parcă primise un pumn în stomac.

— Au ars de tot, clătină el din cap. Mare păcat!

Eliza îşi îngustă privirea, plecându-şi capul într-o parte ca să-i arate că se îndoieşte de vorbele lui, apoi îşi şterse sudoarea de pe frunte când tulburarea ce-i curprinse sufletul se înrăutăți.

— Când s-a întâmplat asta? întrebă ea.

Încă o dată Chatur îi aruncă o privire tristă.

— Noaptea trecută. Iar dumneavoastră tocmai ce ați sosit. Atât de aproape şi totuşi atât de departe. Păcat!

Nu avea nimic de câştigat dacă se certa cu el, dar ceva din ochii lui îi întăriră hotărârea. Incapabilă să se gândească la o replică adecvată, strânse din dinți. Îşi ridică privirea spre castel, se întoarse cu spatele la Chatur şi se urcă în maşină fără să-şi ia la revedere.

Când ajunse acasă la Dottie, hotărârea ei se risipi. Părea că, de fiecare dată când ieşea din oceanul de disperare, ceva o împingea la loc. Închise ochii, imaginându-şi adâncurile unei fântâni. În Rajputana, fântânile umede şi întunecate fuseseră folosite atât de sinucigaşi, cât şi de criminali şi probabil că şi în prezent lucrurile stăteau la fel. O imagine

suficient de impresionantă ca să o smulgă din momentul de panică. Totuşi, se simțea zdrobită. Fără echipamentul ei şi fără haine, nu-i mai rămăseseră decât nişte resturi de la Oliver, sumele lunare pe care le strânsese, şi micul fond de economii pe care mama ei i-l lăsase la poşta din Cheltenham. Cu greu se putea numi o avere.

Se simți atât de furioasă şi de frustrată, încât înjură şi începu să se învârtă prin dormitor. Doborâtă de căldură şi neştiind ce să facă pentru a se calma, zăcu pe pat cu fața în jos şi lovi perna cu pumnii, dorindu-şi să fie Chatur cel care încasează loviturile.

Probabil că Dottie o auzise, fiindcă intră în dormitor şi se lăsă pe vine lângă pat. Se întoarse să se uite la ea şi Dottie îi zâmbi încurajator, întrebând-o ce era cu tot zgomotul acela. Eliza îi aruncă o privire furioasă.

— Nenorociții ăia mi-au distrus tot echipamentul.

— Cine?

— Chatur şi toți ceilalți de la castel. Au ars totul. N-am crezut inițial, dar este exact genul de lucruri pe care le fac ei. Mă rog, Chatur. Nu înțeleg cum de au stiut că mă duc azi acolo.

— Draga mea, probabil Clifford i-a sunat să-i anunțe de sosirea ta. Ştii şi tu... încerca să ajute. În orice caz, poți cumpăra alt echipament, nu?

Eliza clătină din cap şi adăugă:

— Mi-am pierdut şi hainele în incendiu. Acum nu mai am decât câteva lucruri.

Arătă spre sifonier.

Dottie zâmbi siret.

— Nu e cazul să disperi. Ridică-te şi hai cu mine!

Eliza o urmă, nedumerită. Cele două femei părăsiră dormitorul şi merseră până la o mică încăpere din capătul casei.

— Ce-i aici? întrebă Eliza, privind în jur.

— Hainele pe care le vezi sunt prea mici pentru mine. M-am îngrăsat puțin în ultimul an. Păcat, fiindcă una sau două sunt încântătoare. Probează oricâte doresti şi ia-ți tot ce ți se potriveste.

— Eşti sigură?

— Puțin probabil să mai slăbesc. Cele mai multe nu sunt vechi, aşa că nu le vei considera demodate.

— Avem cam aceeaşi înălțime, nu? întrebă Eliza.

— Poate sunt mai înaltă cu câțiva centimetri, dar le putem modifica dacă este necesar.

O oră mai târziu, transpirată toată, Eliza se declară mulțumită, fiindcă alesese trei bluze, două fuste şi două rochii. Din păcate, Dottie nu avea pantaloni, dar tot ce-i lipsea putea găsi în bazarurile inundate de soare. Dottie îi promise că îi va da o slujitoare indiană s-o însoțească pentru a cumpăra haine indiene de la bazar. Slujitoarea va pretinde că lucrurile sunt pentru ea ca vânzătorii să nu mărească prețul.

Şi exact asta făcură. După două ore în jungla fierbinte, insuportabilă, a bazarului, Eliza reuşi să găsească tot ce-şi dorea. Deşi străzile miroseau a peşte şi a canalizare, se bucură de mica excursie şi, când se întoarse la Dottie, spre sfârşitul zilei, cerul sclipi în nuanțe de roz-aprins chiar înainte ca soarele să dispară definitiv.

32

Eliza şi Dottie rearanjau cu mare grijă biblioteca atunci când se auzi un ciocănit la uşa din fată. Deşi era încă devreme, un ventilator mic mişca aerul şi ridica norişori de praf ce dansau în razele soarelui. Chiar şi la ora aceea, căldura se vădea insuportabilă şi Dottie îi explicase că, înainte de venirea ploilor, fără nici o altă modalitate de răcorire, toată lumea devenea artăgoasă.

— Mă duc eu, spuse Dottie, ştergându-şi mâinile de şortul pe care îl vârî apoi sub o pernă.

Eliza ridică din sprâncene nedumerită.

Dottie zâmbi.

— Ei bine, nu se ştie niciodată.

În vreme ce Dottie era pe hol, Eliza privi pe fereastră la arborele-zeilor uriaş din grădină. Îşi dorea nespus să stea la umbra lui şi, cu toate că ştia că nici măcar umbra lui nu ar fi răcorit-o deloc, aerul se uscase mult prea rău şi o deshidratase îngrozitor.

Câteva minute mai târziu, Dottie se întoarse cu un plic alb, mic în mână.

— Pentru tine, rosti ea. De la castel.

Eliza îl luă şi se holbă la el, cuprinsă brusc de presimtiri tulburătoare.

— N-ai de gând să-l deschizi? o întrebă prietena ei cu o privire cercetătoare.

— Eu... da, desigur. Doar că...

— Ce?

— Mă port ca o caraghioasă.

Deschise plicul şi scoase o foaie de hârtie. După primele rânduri, picioarele începură să îi tremure puternic. Se aşeză brusc şi citi totul încă o dată, dar tot nu-şi reveni din şoc.

— Veşti proaste? se interesă Dottie curioasă.

— Nu sunt sigură.

— Haide, povesteşte-mi!

Eliza şovăi, neştiind dacă ar trebui să-i dezvăluie ce scrie pe bilet. După o clipă, vorbi. Nu avea nimic de câştigat dacă mințea.

— Jay vrea să mă vadă. E undeva, într-o tabără...

Dottie se albi la față şi se aşeză lângă ea.

— Crezi că e o idee bună?

Eliza clătină din cap.

— Ce spune de fapt?

Îi întinse hârtia lui Dottie, care citi şi apoi îşi ridică privirea.

— Ce îngâmfare! E convins că vei lăsa totul baltă şi te vei duce la el.

Eliza încuviinţă.

— Nu mă pot duce.

— Nu.

Se aşternu tăcerea. Dottie vorbi prima. O privi pe Eliza şi zâmbi strâmb:

— Dar nici nu poţi să nu te duci, nu?

Eliza îşi plecă fruntea, prea copleşită de emoţii ca să gândească.

— Aşadar? o presă Dottie. Din ce zice el aici...

Lovi biletul cu unghia, apoi i-l înapoie Elizei.

— Nu mai ai decât o oră la dispoziţie înainte ca maşina să vină să te ia.

— Nu pot. Clifford ar fi extrem de furios.

— Da.

— O să mă urăşti. Toată lumea o să mă urască.

— N-aş face niciodată asta. Eşti prima mea prietenă adevărată din Rajputana. Am aşteptat cu nerăbdare să locuieşti lângă mine, dar te înţeleg, serios... Te-am văzut cu Clifford. Am observat cum te fereşti de atingerea lui, chiar dacă te-ai străduit să ascunzi.

Eliza se ruşină, dar până şi vocea lui îi zgâria urechile. Îşi muşcă interiorul obrazului înainte de a răspunde.

— Dacă mă duc, şi Jay nu mă vrea?

— E un risc. Ar trebui să te duci, dar, dacă te hotărăşti că vrei să te întorci, atunci trebuie s-o termini cu Jay. Definitiv. Nu sunt rea, dar chiar trebuie să iei o hotărâre şi să o respecţi.

Eliza se ridică în picioare în acelaşi timp cu Dottie şi cele două femei se îmbrăţişară.

— Ai fost foarte bună cu mine, Dottie.

Femeia zâmbi larg.

— Voi fi întotdeauna aici. Şi, între timp, îi voi spune lui Clifford că ai nevoie de o pauză şi ai plecat cu o prietenă de-a mea.

Când soarele ajunse la zenit, Eliza plecă spre Jay. Habar nu avea ce se va întâmpla, dar să nu se ducă ar fi însemnat să întoarcă spatele propriei persoane. În timpul călătoriei, imaginea lui îi răsări în minte şi o tulbură, speranţele nereuşind să întreacă spaima că nu-l va găsi acolo.

Coborî geamul şi un cerşetor îi zâmbi, aşa că îi aruncă nişte rupii, crezând că e o întâmplare norocoasă. Surâse în sinea ei. Devenea deja una de-a lor, cum ar spune britanicii? Dacă da, nici că-i păsa. Se simţea liberă şi sângele îi cânta prin vene. O băştinaşă minunată, strălucitoare, asta va fi, şopti ea şi cuvintele i se învârtiră prin minte până când ameţi de-a binelea.

Starea de agitaţie continuă şi când trecură pe lângă un şir de cămile care ieşeau dintr-un sat. Mai departe, observă câţiva fermieri şi adolescenţi ce-şi mânau bivolii. Şoferul ei o duse prin sate cu colibe din chirpici şi acoperişuri din stuf şi abia atunci îndoiala începu să i se strecoare în suflet. Eliza plesni un ţânţar care îi tot zbura bezmetic pe lângă obraji. Fruntea îi deveni fierbinte. Mult prea fierbinte. Ce naiba avea în cap? Jay pocnise din degete, iar ea venise fuguţa. O altă voce îşi găsi loc acum în mintea ei. Mama ei care o certa, spunându-i să nu fie proastă. Dar asta nu era o simplă lovitură peste degete, ci ceva mult, mult mai rău, care mergea în profunzimea fiinţei ei, care o ducea înapoi în zilele neplăcute când mamele trebuiau tratate cu precauţie, iar taţii nu mai veneau niciodată acasă.

Astăzi, fiinţa ei era un loc al umbrelor, dar când o pală de vânt fierbinte îi aduse în ochi un val de praf şi de insecte, Eliza reveni cu picioarele pe pământ. Îşi dorea lumina soarelui şi mai mult decât orice altceva, voia să stea dreaptă

alături de Jay în fața lumii.

Voia să fie ca femeia pe care o întâlnise la Paris, al cărei țel era să fie fotograf şi, deşi Eliza pricepuse că într-o zi ar fi putut să se căsătorească, nu considera că realizase suficiente lucruri. Nu ştia cum şi când, dar trebuia să-şi recupereze echipamentul de la castel ca să vadă cât de distrus era. Şi, indiferent de ceea ce urma să se întâmple cu Jay, poate chiar va putea să organizeze o expoziție la hotelul Imperial, chiar dacă va fi nevoită să îi reducă dimensiunile şi să se descurce singură.

Căldura, apăsătoare şi neiertătoare, o epuiză, dar continuă să zâmbească. Primul semn că se apropiau de destinația lor apăru sub forma unui fum cețos ce atârna nemişcat pe cerul de un albastru orbitor. Îndepărtă cu mâna mai multe muşte enervante, apoi simți mirosul de cărbune ars şi aroma dulce, ademenitoare a cărnii fripte.

Când tabăra se contură în zare, apărură şi primele semne că devenea conştientă cu adevărat de situație: un ritm nebun al inimii şi palme transpirate. Deşertul o orbi cu frumusețea lui, dar un cort extraordinar cu dungi roşii şi argintii, înconjurat de zeci de torțe aprinse îi atrase atenția. Îl ridicase special pentru ea sau aşa plănuise să arate oricum? Era ea centrul scenariului sau nu?

Se uită în jur să vadă dacă-l zăreşte pe Jay, dar nu observă decât un stol de păsări avântându-se spre cer. Pentru Eliza, urmă un moment de dezamăgire zdrobitoare. Poate încă nu sosise, se gândi ea, când şoferul o ajută să coboare şi îi cără valiza în direcția cortului.

— Aşteaptă! strigă ea. O duc eu înăuntru.

— Camera dumneavoastră e pe partea dreaptă, spuse bărbatul.

Tresări surprinsă. Habar nu avea că un cort putea conține mai multe camere, dar acesta era atât de mare... Pânza de la intrare fusese ridicată şi prinsă. Dădu la o parte

perdelele uşoare de muselină şi se trezi într-un mic vestibul. Ce bizar, un cort cu hol! Trase într-o parte o altă perdea mai grea din dreapta şi pătrunse în camera care-i aparținea.

Întregul interior era plin de şiruri de perdele din mătase rubinie, strânse mănunchi în vârful cortului, mai degrabă în stilul corturilor demodate de circ. Însă patul o impresionă cel mai tare. Cadrul era pictat în auriu, iar lenjeria şi pernele aveau culoarea argintie. Petale de trandafir fuseseră împrăştiate pe pat şi în jurul lui, pe podeaua cu covoare chilim splendide, țesute manual, cum nu mai văzuse vreodată. Exista chiar şi un şezlong, o masă mică şi o toaletă.

Se aşeză pe pat uluită, dar şi uşor nedumerită. În aer plutea un parfum plăcut şi, când adulmecă, îşi dădu seama că vine de la două opaițe puse în două colțuri. Un amestec de trandafir şi de portocale dulci. Totul părea incredibil. Se gândi la picnicul simplu de care se bucurase alături de mama ei şi îşi dori ca Anna să fi putut vedea asta. Totuşi, aşa cum stătea pe marginea patului, se cutremură tulburată. De ce o adusese Jay aici? Poate biletul nici nu venise de la el?

Auzi un foşnet uşor şi îşi ridică privirea. Jay, cu o expresie gravă, stătea tăcut chiar acolo, în camera ei. Imaginea mâinilor lui plimbându-se într-o mişcare continuă, fluidă pe corpul ei îi trecu prin minte şi simți un fior pe şira spinării. Dar el părea atât de îndepărtat... Precum soarele în mijlocul iernii englezeşti. Eliza clipi ca să-şi oprească lacrimile. La ce se gândea?

De ce nu-i vorbea?

— Ți-ai revenit după explozie? întrebă ea nervoasă.

El ridică din sprâncene.

— Adică... am auzit că eşti bine. Ce-a fost? O bombă?

Acum Jay se încruntă.

— Aşadar, ne aflăm aici ca să discutăm despre bombe?

Poate ar trebui să trecem la vreme. Ce părere ai?

Eliza îşi muşcă buzele, incapabilă să priceapă sensul sarcasmului său. Înghiți în sec şi îi întâlni privirea. Existaseră momente când şi-ar fi dat viața să-i vadă ochii chihlimbarii, cu gene lungi şi negre. Acum nu putu decât să se chircească.

— Eliza, de ce ai stat departe de mine? A trebuit să aflu unde eşti de la cumnata mea.

— Priya ți-a spus?

— Nu ratează nicio şansă să-şi afişeze superioritatea sau să arate că are acces la informații confidențiale. Eliza, am încercat să te contactez.

— Îmi pare rău.

— Lasă-mă cu părerile de rău. Spune-mi de ce.

Ea oftă din toți rărunchii şi îşi dori să-i poată spună despre înțelegerea ei cu Clifford. Să-i spună scurt... *Am făcut-o pentru că te iubesc. Am făcut-o pentru tine.*

Încă era prea cald şi îşi şterse sudoarea de pe frunte.

— Mă mărit cu Clifford în octombrie, rosti ea, dar nu suportă să se uite în ochii lui.

Jay păşi spre ea şi Eliza simți mirosul de lemn de santal al pielii lui. Îi stârni amintiri dureroase, dar, când Jay răspunse, din vocea lui răzbătu furia.

— Asta e tot ce am însemnat eu pentru tine, tot ce am însemnat unul pentru altul? La naiba, Eliza! Cum ai putut?

Eliza ura ideea de a pierde aceste momente prețioase şi totuşi, păstrând tăcerea, chinuindu-se, deveni conştientă că exact asta făcea.

— Foarte bine, spuse el. Voi reveni mâine şi atunci o să aranjez să te poți întoarce la logodnicul tău.

Aproape că aruncă vorbele asupra ei.

— Ai o servitoare aici care te va ajuta.

Apoi Jay plecă.

Eliza se lăsă pe pat şi observă că tavanul cortului era

acoperit cu stele argintii. Se rostogoli pe burtă şi lăsă lacrimile să curgă. Ce se întâmpla cu ea? Venise tocmai până aici pentru că îl iubea, iar acum îl refuzase pur şi simplu. Adevărul era că, dacă nu rupea logodna cu Clifford, nu se putea numi o femeie liberă. Deşi încă nu îi lega niciun act oficial, nu putea să fie atât de nechibzuită sau de insensibilă. Dar dacă Jay plecase pentru totdeauna? Ideea îi aduse lacrimi în ochi.

Încercă să-şi spună că fusese norocoasă că îl cunoscuse. Făcuse parte din viaţa ei, chiar dacă pentru o scurtă perioadă, şi va găsi o cale să preţuiască acest lucru, păstrându-i amintirea într-un colţ ascuns şi sigur al minţii ei. Şi ce dacă nu puteau să fie împreună pentru totdeauna? Aflase ce e dragostea, spre deosebire de mulţi alţii. Totuşi, după ce se gândi, se întrebă cât de bine îl cunoştea. Cât din ce ştia ea era el cel real şi cât de mult doar închipuirea ei? Poate nici nu conta. Fiindcă, atâta vreme cât îşi amintea vocea lui gravă, o părticică din el îi va aparţine întotdeauna. Era singurul bărbat pe care îl iubise, cu excepţia tatălui ei şi încă simţea dragoste faţă de David Fraser, indiferent de faptele lui. Nu va uita niciodată iubirea sălbatică şi imperfectă a lui Jay şi nici bătăile iuţi ale inimii lui, atunci când se apropia de ea. Nu va mai vorbi despre asta, nu se va mai apăra şi va învăţa să trăiască fără el.

Când veni servitoarea, Eliza văzu că e vorba de Kiri.

— Doamnă...

Femeia o salută cu palmele unite ca de obicei.

— Kiri, mă bucur să te văd! spuse ea, înăbuşindu-şi un suspin.

Kiri se apropie şi îngenunche pe podea lângă pat.

— Daţi-mi mâinile, memsahib.

— Ah, te rog, nu-mi spune aşa!

— Şi cum să vă zic atunci?

— Eliza?

Femeia zâmbi nervoasă.

— Nu pot. Doamnă e în regulă?

Eliza zâmbi în ciuda suferinței.

— E foarte bine şi aşa.

— Dați-mi voie să vă îmbăiez şi să vă spăl pe cap. O să vă simțiți mult mai bine.

— Unde?

Kiri se ridică şi arătă spre perdelele care înconjurau încăperea.

— Avem o baie. Veniți.

Eliza o urmă pe Kiri într-o baie spațioasă, cu o cadă din metal şlefuit, un closet din lut şi covor pe jos. Pe o măsuță se afla un teanc de perne pufoase, alături de câteva prosoape.

— Vă voi face frumoasă.

— Nu sunt sigură că asta mă va ajuta acum, dar mă simt epuizată şi poate o baie va ajuta.

— Doamnă, e îngrozitor la castel de când ați plecat. Prințul s-a purtat, cum se zice oare, ca un urs cu două capete.

Emoționată şi ruşinată, Eliza totuşi întrebă:

— Ce crezi că simte pentru mine?

Femeia izbucni în râs.

— Nu ştiți?

Eliza clătină din cap.

— Când cineva vă pomeneşte numele, iese din cameră. Dacă mama lui vorbeşte de căsătoria cu o prințesă din depărtări, urlă la ea. Nu e nevoie decât să vă uitați la fața lui, doamnă. Acolo se vede.

Când Kiri începu să o săpunească blând şi să-i ungă pielea cu ulei,

Eliza închise ochii. Apoi, după ce îi curăță părul de praful deşertului, Kiri îi aduse un halat de mătase frumos, albastru-verzui, care se asorta cu ochii Elizei şi o pereche de

papuci brodați.

Femeia îi arătă un loc din partea opusă a camerei.

— Pe acolo trebuie să intru, Kiri?

— Da, doamnă, eu nu vă pot urma, rosti ea plecându-şi privirea.

Eliza făcu un pas. Ar fi trebuit să se gândească la asta, dar abia atunci îşi dădu seama că Jay nu plecase şi că o aştepta de partea cealaltă a perdelei. Se opri, se uită la Kiri din nou, dar femeia nu-şi ridică fruntea.

Eliza trase perdeaua într-o parte şi, călcând cu grijă, intră. Când ajunse în partea lui de cort – acoperit cu material albastru precum cerneala şi cu fire ruginii –, nu-l zări pe Jay. Se uită la covoarele de un albastru mai deschis şi atunci îi văzu picioarele. Stătea lângă un dulap de haine înalt, în spatele unor perdele de catifea. Când ochii i se obişnuiră cu penumbra – numai câteva lumânări şi opaițe cu ulei luminau încăperea –, îl văzu făcând un pas înainte.

— S-a înserat acum, spuse el. Pot aprinde lămpile dacă vrei.

Ea clătină din cap.

— Văd şi aşa.

Tăcerea se prelungi cât se priviră fix unul pe altul. Apoi el traversă încăperea şi Eliza îl lăsă să o conducă la un pat plin cu perne.

— Doar o să stăm împreună. E în regulă aşa? întrebă el cu glas gâtuit.

Îşi aranjară amândoi pernele ca să stea confortabil pe patul jos, fără să vorbească. În ciuda demnității lui, Eliza îi simțea tristețea dulce din suflet, care nu făcea altceva decât să i-o sporească pe-a ei.

Imediat ce se aşezară cu fața în sus, el îi căută mâna.

— N-ai plecat? întrebă ea.

Tăcere.

— Jay?

El oftă adânc şi se întoarse spre ea.

— Uită-te la mine, Eliza!

Ea îşi schimbă poziția, astfel încât să-şi poată răsuci capul şi să-l privească direct. Suferința din ochii lui aproape că o doborî şi se chinui să-şi stăpânească lacrimile.

Continuară să se uite unul la altul şi Jay zâmbi.

— Spune-mi adevărul, iubito. Pentru Dumnezeu, de ce?

— Clifford.

El rămase mut, dar intensitatea privirii lui îi dezlegă limba. Îşi dădu seama că îi este imposibil să-l mintă pe Jay şi că, acum, când era cu el, regăsise un loc în care putea fi sinceră cu ea însăşi.

— Mi-a promis că te eliberează din închisoare cu imunitate totală pentru faptele tale din viitor.

— Dacă îți dădeai consimțământul să te măriți cu el?

Ea încuviință.

— În apărarea lui, ideea i-a aparținut mamei tale. Te rog să nu fii supărat pe ea, adăugă Eliza când îl văzu încordat. A sugerat asta ca să te protejeze, Jay.

— Foarte bine. Dacă tu crezi că asta s-a întâmplat, să vorbim despre altceva. M-am întâlnit cu Devdan. A recunoscut că a fost abordat de Chatur care l-a rugat să-l ajute să-mi însceneze treaba cu pamfletele.

— Dar de ce-ar fi de acord Devdan cu aşa ceva?

— Există motive.

— Precum?

— Eliza, chiar nu-ți pot spune.

Ea ridică din umeri.

— Şi nu te simți trădat?

— Cred că Dev a fost pus într-o poziție dificilă.

Jay zâmbi trist.

— Deşi a existat şi o recompensă căreia nu i-a putut rezista. Chatur i-a promis o maşină de scris şi o licență.

— Dumnezeule!

— Chatur a fost în spatele tărăşeniei. De luni întregi încearcă să mă scoată din peisaj, aşa că l-a manipulat pe Dev.

Eliza simți că i se face rău.

— Ştiam că Chatur e un ticălos. Dar cum rămâne cu Dev?

— Nu ştiu. Sincer. Până acum a fost un prieten bun. Am discutat.

— Cum de poți fi atât de orb? E în stare de orice.

— Tatăl lui era aşa, nu Dev.

— Ce făcea tatăl lui?

Jay clătină din cap.

— Tot ce-ți pot spune e că, indiferent de faptele tatălui său, bine n-a fost.

— Şi ce se va întâmpla cu Chatur?

— Anish analizează opțiunile.

— Asta e tot? întrebă ea uluită.

— Deocamdată. Acum vreau să te odihneşti, să mănânci şi să dormi. Sper că gândurile ți se vor limpezi.

Însă Eliza încă avea ceva pe suflet.

— Ştii că nu putem dormi împreună câtă vreme sunt logoditǎ.

El îşi lipi un deget de buzele ei.

— Nu vorbi. Să stăm aşa pur şi simplu până când va veni vremea să mâncăm.

Timp de două zile, arşița se dovedi devastatoare. În tot acest timp, vorbiră întruna până când deveni prea cald ca să mai facă şi asta. Stăteau alături, dar fără să se atingă, Jay, pe spate, cu mâinile sub cap, iar ea, ghemuită lângă el. Orele se contopiră, pline cu sentimente fără formă, pentru care nu existau cuvinte.

— Ce se petrece aici? întrebă ea, când tăcuseră prea mult timp.

Jay o privi lung.

— Tu şi eu. Ar trebui să fie mai mult?

— E atât de diferit. Nu ştiu.

— Vrei să anulăm totul?

— Nici asta nu ştiu.

Apoi Jay îi povesti că proiectul cu sistemul de irigații se apropia de final şi că îl lăsase în mâinile netrebnicului de Dev. Eliza nu credea în aparenta îndreptare a lui Dev, dar, când îl întrebă pe Jay, el o asigură că Dev n-ar face nimic să dăuneze proiectului. Îi mai spuse că explozia din Delhi fusese cauzată de o veche lampă de ulei lăsată aprinsă. Nişte substanțe chimice prost depozitate luaseră foc, aşa că nici vorbă de atac terorist. Eliza se bucură. Ar fi însemnat prea mult pentru ea să fie martora a două explozii, amândouă în Delhi, ultima, un ecou şocant al celei dintâi.

Au dormit separat, fiecare în partea lui de cort, dar, în a doua noapte, când îl auzi mişcându-se agitat, se dovedi o adevărată agonie pentru ea să continue noaptea singură. În nemişcarea fierbinte a nopții, hotărârea ei se întări şi se luptă cu dorința arzătoare. La miezul nopții, ieşi să se uite la stele şi văzu încă focul aprins, strălucind ca un far în întunericul deşertului. Ştia că, în felul acesta, sunt ținute la distanță animalele sălbatice. Când auzi scrâşnetul nisipului sub picioarele cuiva, se întoarse iute în cort.

În a treia dimineață, se aşeză cu picioarele încrucişate lângă foc, simțindu-se epuizată şi aşteptând cafeaua. Jay ieşi şi el, doar în halat. Pielea îi strălucea în sclipirea flăcărilor şi avea părul încă umed, dar îi observă ochii încercănați de oboseală. *Nici el nu dormise,* se gândi ea.

Când se lăsă pe vine alături, halatul i se desfăcu în partea de sus şi Eliza aproape că se întinse să-i atingă pieptul. Voia să-i simtă bătăile inimii unindu-se cu ale ei, voia să simtă din nou cum răsuflările lor se împletesc, ca pe vremuri... În schimb, îl întrebă cât din echipamentul ei fusese distrus de foc la castel.

El o privi nedumerit.

— Chatur mi-a spus că un incendiu a distrus camera obscură şi dormitorul meu.

— N-am auzit de niciun incendiu. Mi s-ar fi povestit.

— Aşadar, m-a păcălit! pufni Eliza.

— Stilul lui Chatur.

— Ei bine... începu ea cu inima strânsă.

Îşi stăpâni sentimentele şi continuă să vorbească.

— Am hotărât să-i scriu lui Clifford.

Niciunul nu mai pomenise de logodna ei de când îi mărturisise lui Jay adevărul, dar realitatea nu îi părăsise nicio clipă. O umbră întunecată, pe care nu o puteau ignora complet.

— Şi? insistă el.

Eliza văzu cum ochii lui se luminează de speranţă. *Şi el e vulnerabil,* se gândi ea, *în ciuda forţei şi a masculinităţii lui.*

— Despre logodnă. O voi rupe. Am prin cine să-i trimit scrisoarea?

— Am doar un om. Va pleca azi.

Eliza nu rezistă la reacţia lui de fericire şi îi zâmbi.

— Lasă-mă singură o oră şi totul va fi gata.

După plecarea lui, începu să scrie şi o senzaţie extraordinară de speranţă îi umplu inima. Musonul se apropia. Îl simţea în aer şi în sânge. Slavă Domnului! Nu credea că mai suportă mult timp căldura şi ploile aveau să-i aducă o uşurare binecuvântată.

Jay intră în cort fix după oră, însoţit de un bărbat.

— E gata?

Eliza încuviinţă din cap.

— Poftim!

— O va duce omul acesta, spuse Jay. Şi o va informa pe prietena ta Dottie că eşti în siguranţă.

Zâmbi larg când el o luă de mână.

— Acum trebuie să ne grăbim. Tabăra trebuie ridicată înainte de sosirea ploilor, iar noi, eu şi englezoaica mea

încântătoare, ne îndreptăm spre Udaipore.

33

Udaipore

Arşiţa grea se dovedise nemiloasă, dar, acum, în drum spre Udaipore, era limpede că ploile se apropiau şi că furtuna îşi strângea puterile. Cerul se întunecase şi, pentru prima dată de la sosirea ei în India, în noiembrie, observă cum văzduhul se umple brusc de mişcări sălbatice când o masă de nori negri se învolburară ameninţător. Era splendid. Ceva nou. Diferit. Îşi dori să fi avut aparatul cu ea să surprindă imaginea norilor luminaţi ciudat ce alunecau peste dealurile Aravalli. La primul semn că urma un tunet violent, Eliza îşi simţi sângele cum îi aleargă mai repede prin vene. Mergea în spatele lui Jay pe motocicletă chiar în direcţia ploilor.

— Dacă începe să plouă înainte să ajungem acolo? strigă ea.

— Ne udăm!

Ea izbucni în râs şi, nebună de fericire că stă atât de aproape de el, îi inspiră parfumul de lemn de santal şi de limetă. Atât de multe se întâmplaseră înainte de venirea ploilor şi iată cum un nou capitol se deschidea în faţa ei, aşa cum cerul se pregătea să se desfacă.

Când se apropiară de Udaipore, nerăbdarea Elizei crescu. Murea să vadă oraşul romantic al lacurilor, înconjurat de dealurile Aravalli, întinzându-se în toate direcţiile. Curând vor ajunge acolo. Pale de vânt fierbinte măturau iarba şi, deşi voia să bată din palme şi să sară în sus de bucurie ca un copil, trebui să se ţină strâns de Jay. Într-un târziu, zăriră o cetate în vârful unui deal, cum erau amplasate de obicei asemenea construcţii. Jay opri, se dădu jos şi o ajută şi pe ea. Îşi ridică privirea spre arcadele, turnurile şi

domurile cetății.

— Este singurul loc adevărat de unde merită să vezi musonul, spuse Jay.

Eliza își coborî privirea și cu greu își ascunse uimirea când zări un palat care parcă plutea pe suprafața limpede a lacului, o imagine de un romantism încântător.

— Chiar ai fost în palatul de pe lac? întrebă ea, ca și cum clădirea n-ar fi fost reală și solidă și nimeni n-ar fi putut pătrunde în ea.

El își arcui sprâncenele de parcă ar fi vrut să spună *Normal, doar nu te așteptai la altceva.*

După ce admiră panorama incredibilă a orașului și a împrejurimilor, micile lor bagaje fură duse înăuntru, iar el o însoți până la un pavilion acoperit cu arcade și coloane uriașe, în spatele căruia se ridica palatul.

— Ne vom uita de aici, spuse el în momentul în care căzură primele picături de ploaie.

— Așa începe? întrebă Eliza și întinse mâinile să prindă stropii firavi.

— Posibil.

Norii amenințători căpătaseră acum o nuanță purpurie extraordinară. Brusc, fulgerele umplură cerul. Eliza tresări și întinse mâna spre el.

— Minunat, nu? întrebă el.

— Nu-mi vine să cred că un astfel de loc există.

El izbucni în râs și îi strânse mâna. Eliza se lipi cu spatele de el și îi simți bătăile inimii.

— Locul e înconjurat de păduri, de lacuri și de dealuri. Când se opresc ploile, o să-ți arăt străduțele și aleile vechiului oraș.

— Palatul de pe lac arată de parcă ar fi coborât dintr-o poveste.

— Este palatul regal de vară.

— Putem înota? După ce trece ploaia.

— Dacă nu te deranjează crocodilii, sigur.

La început, picară doar câțiva stropi de ploaie. Apoi auziră un tunet atât de fioros, încât părea că lumea se cutremură de spaimă. Abia atunci cerurile se dezlănțuiră. Aversele se repeziră peste oraşul de sub ei, lovind cu putere lacul. Pretutindeni, pământul uscat începu să elibereze aroma reavănă, incredibil de dulce. Eliza îl auzi pe Jay vorbind, dar nu reuşi să înțeleagă sensul cuvintelor din cauza tumultului.

Rămaseră aşa, privind, încă o oră. Ploaia continuă să cadă de parcă furtuna voia să consume toată apa din lume, iar fulgerele nu încetară nicio clipă. Curând, aerul deveni alb, iar perdeaua umedă atât de groasă, încât oraşul, lacul şi palatul nu se mai vedeau deloc. Abia când tunetele încetară, Jay o întoarse cu fața spre el. Se lăsase seara şi din cauza perdelei de ploaie, abia reuşi să-i vadă chipul, însă ochii lui străluceau puternic.

— Eşti pregătită? întrebă el. Ăsta a fost doar începutul.

— Da. Să mergem.

Când o conduse înapoi în palat, Eliza întrebă unde e proprietarul şi dacă îl deranja prezența lor.

— E un prieten vechi. Nu te îngrijora, totul e aranjat.

— Ştiai că o să vin?

— Am sperat.

Când ajunseră în camera lor, îi întâmpină un pat imens cu baldachin şi cu perdelele prinse în laterale.

— Vrei să le dau drumul? întrebă el.

Eliza clătină din cap şi se apropie de ferestrele largi.

— Să tragem şi perdelele de aici, spuse ea.

— Şi să deschidem şi ferestrele ca să putem auzi...

Eliza izbucni în râs.

— Eşti un romantic, Jayant Singh Rathore.

— E un lucru rău?

Alergă spre el şi îi cuprinse gâtul cu brațele. Jay o trase

spre el şi o împinse spre pat. Când o aşează cu spatele pe perne, îi ridică fusta şi îi dădu jos dresurile, plimbându-şi degetele pe coapsele ei.

— Mătase? întrebă el.

— Singura mea pereche. Dottie mi i-a dat.

Nu reuşea deloc să-şi stăpânească râsul, ca şi cum întreaga bucurie din fiinţa ei fusese suprimată atât de mult timp, încât acum nu mai avea altă soluţie decât să explodeze, să o copleşească şi să o facă să tremure. Jay începu şi el să râdă, dar nu trecu mult şi hohotele ei vesele se amestecară cu hohote de plâns. El îi şterse lacrimile. După ce se potoli, Jay o dezbrăcă şi se uită îndelung la ea.

— Atât de albă, rosti el, precum porţelanul!

Plină de senzaţiile intense ale nopţii, Eliza se bucură de sentimentul de uşurare. Nu pricepu exact despre ce e vorba, dar era minunat şi nu se asemăna cu nimic din ce mai trăise vreodată.

— E rândul meu să te dezbrac, spuse ea.

— Vreau să te ating primul.

Închise ochii cât degetele lui se mişcară pe pielea ei cu blândeţe, începând cu degetele de la picioare şi terminând cu pleoapele. Senzaţia se dovedi atât de intensă, încât se pierdu cu firea. Jay avea ceva etern, precum pământul din care venea şi, când era cu el aşa, se simţea atrasă în lumea lui, de parcă ar fi aparţinut acestui spaţiu, în care timpul nu exista.

După ce îl dezbrăcă, făcură dragoste. Încet şi pentru multă vreme. Eliza habar n-avea cât trecuse. Afară, un tunet zgudui cerul, ţinând isonul inimii ei ce bătea violent. Când se termină, se întinse alături de Jay, amândoi cu trupurile acoperite de sudoare. Se întrebă dacă e cazul să spună ceva, dar dragostea ei pentru el era atât de intensă, încât nu îndrăzni să vorbească de frică să nu distrugă momentul ameţitor.

Aveau să facă dragoste de mai multe ori. Furtuna continuă să urle furioasă, iar vântul împinse ploaia spre marginea ferestrelor. Înnebunită de dorință, cu gustul lui încă pe buze, Eliza trase concluzia că acestea sunt cele mai frumoase şi mai excitante clipe ale vieții ei. Gemetele lor nu puteau fi auzite afară, acoperite de muson, dar nu i-ar fi păsat dacă urechea lumii le-ar fi surprins. Se gândi la oamenii din oraşul de dedesubt, care probabil zâmbeau uşurați şi încântați că ploile veniseră în sfârşit şi se întrebă câți copii vor fi zămisliți în noaptea aceea.

A doua zi, în perioada mai lungă dintre averse, Jay o duse în vechiul oraş. O ului cât de mult se ridicase nivelul apei când se plimbară pe țărmul estic al lacului Pichola, înconjurat de palate, temple, *ghaturile* bazinelor, dar şi de purpuriile dealuri Aravalli.

Râulețele care se scurgeau prin şanțurile înguste şi străzile ce duceau spre lac străluceau în lumina soarelui de dimineață. Jay îi explică apoi că oraşului i se spunea Veneția Orientală şi că lacurile lui liniştite erau înconjurate adesea de grădini splendide.

— E magnific în anotimpul musonului şi cele cinci lacuri se umplu de apă. După cum vezi, şi palatele par că strălucesc.

— Cred că e cel mai romantic loc din India.

El izbucni în râs şi o prinse de mână.

— Atunci suntem în locul potrivit.

— Nu e nicio problemă să ne plimbăm aşa în public?

— Îți pasă de ce cred oamenii?

— Voiam să spun că e diferit aici. Nu ai voie, nu?

— Nu cred că îi pasă cuiva. Când vin ploile, un fel de sălbăticie se naşte în oameni. Îți intră în sânge şi constrângerile obişnuite zboară pe fereastră.

— Mă bucur că e mai răcoare acum.

Jay făcu un gest larg cu mâna dreaptă.

— Priveşte. Oraşul a fost fondat de regele rajput Maharana Udai Singh al II-lea în 1559.

— E grozav, dar asta a fost tot? întrebă ea. Ploaia s-a terminat?

El păru surprins.

— Sper din inimă să nu. Avem nevoie de mai multă. Deocamdată e suficient cât să reîmprospăteze dealurile şi să le înverzească, dar trebuie să umplem noul lac de acasă.

— Dumnezeule, aproape că am uitat!

Jay avea dreptate. Ploile începură să cadă din nou şi în a doua seară observă cât de mult se înveselise el. Cum de nu-şi dăduse seama cât îl îngrijorase posibilitatea ca ploile să nu mai vină deloc? Obişnuită cu aversele constante din Anglia, uitase cu uşurinţă că, aici, ele puteau face diferenţa dintre viaţă şi moarte.

Petrecură încă o noapte frumoasă, vorbind pe întuneric, aşa cum fac îndrăgostiţii în etapa de explorare a relaţiei lor. Se purtau altfel decât atunci când se aflaseră împreună la palatul lui. De data asta, vorbiră mult mai deschis decât înainte. El îi povesti cum plânsese cu capul în pernă cât fusese la şcoală în Anglia, cât de tare urâse mâncarea fadă englezească şi snobismul britanic îngrozitor. Cât de trişti fuseseră toţi când Laxmi îşi pierduse fetiţa, sora lor.

— Cred că de aceea am îndrăgit-o toţi pe Indi. Deşi n-ar putea niciodată să ia locul surorii mele. A fost greu pentru Laxmi. Copilul e o parte din tine. Cum să te descurci cu partea pe care ai pierdut-o?

— Nu ştiu dacă mama a simţit ceva de genul acesta, spuse ea.

Eliza îi mărturisi că nu crezuse niciodată că mama ei a iubit-o. Că nu se bucurase de niciun moment intim cu Oliver şi că era îngrozită să meargă la culcare seara. Imediat ce Oliver adormea, obişnuia să se ducă în living, unde stătea trează mai toată noaptea şi apoi dormea în timpul zilei cât

era el plecat. Plânse şi îi spuse că nu ştiuse cât de diferit poate fi totul. Cu sunetul constant al ploii pe fundal, Eliza adormi.

Dimineaţa devreme se trezi din cauza unui ciocănit puternic la uşa dormitorului.

Jay se dădu jos din pat, se înfăşură într-un halat şi, când deschise uşa, Eliza îşi trase cearşaful peste cap. Nu fusese niciodată mai fericită, dar una era ca servitorii să ştie de relaţia lor şi alta era să o vadă dezbrăcată în patul lui Jay. Auzi uşa închizându-se şi paşii lui Jay. Rămase surprinsă că el nu se întoarce în pat, aşa că lăsă cearşaful jos şi îl văzu stând în picioare la fereastră şi uitându-se afară tăcut.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea simţind un gol în stomac.

Din glasul ei răzbătea anxietatea.

Jay se întoarse şi îi întinse o foaie de hârtie.

— Uite, rosti el sec. Citeşte.

Eliza coborî din pat şi se apropie de el. Citi hârtia, fără să înţeleagă cum le-ar putea asta afecta relaţia.

— Îmi pare rău, spuse ea.

— Trebuie să plec.

Jay o privi atât de trist, încât o trecu un fior pe şira spinării.

— Acum? Trebuie să pleci acum?

— Să ne aşezăm.

— Nu, spune-mi!

— După cum ai citit şi tu, Anish e mort şi nu am altă opţiune decât să plec. Înţelegi?

— Desigur, răspunse Eliza, deşi ştia că vorbeşte ca un copil îmbufnat.

— S-ar putea să fiu nevoit să urc pe tron imediat.

— Dar te vei întoarce?

El clătină din cap.

— Nu sunt sigur că voi putea. Cel puţin nu imediat.

— Şi eu ce fac?

— Găsim noi o soluție.

Puse un portofel pe noptieră.

— În caz că ai nevoie de bani.

— Poftim? Ce soluție? întrebă ea, ignorând banii.

— Eliza, nu ştiu încă. Dar sigur e că mă aşteaptă un cal afară şi că trebuie să plec.

— Doar n-ai de gând să călăreşti pe vremea asta?

— E mai sigur decât pe motocicletă.

— Mai sigur?

Eliza se aşează pe scaunul de lângă fereastră, uluită că aşa ceva i se întâmplă ei.

— Ți-ai pierdut fratele, iar mama ta şi Priya trebuie să fie distruse. Înțeleg că au nevoie de tine.

— Nu e doar atât, continuă el. Dacă nu fac asta, britanicii ne vor lua regatul. De mult visează să scape de Anish şi e o şansă bună pentru ei.

Jay începu să se îmbrace rapid, iar ea îl privi cuprinsă de angoasă, ştiind că el are dreptate şi că nu mai era nimic de făcut.

— Şi noi?

— Hai să vedem cum se aşază lucrurile. O să trimit o maşină să te ducă la palatul meu imediat ce vremea se îmbunătățeşte. E mai bine să stai acolo cât apele sunt încă tulburi.

— Şi apoi o să vii şi tu?

— Pentru o vreme, probabil că voi fi nevoit să rămân la castelul din Juraipore, cel puțin la început.

— Şi voi merge şi eu acolo?

Jay închise ochii o clipă şi nu vorbi.

— Jay?

Se apropie de ea şi îi strânse mâna cu putere, dar ea îl împinse cât colo.

— Vrei să spui că nu vom putea locui niciodată împreună. Te vei căsători cu nu ştiu ce prințesă, nu-i aşa?

Din nou el nu răspunse.

Eliza se holbă la el, îngrozită de cum decurgeau lucrurile şi dorindu-şi să audă câteva cuvinte de încurajare. În ciuda milei pe care o simţea pentru pierderea lui, un acces de furie o cutremură până în adâncul sufletului.

Fiindcă el nu zicea nimic, Eliza se întoarse şi fugi din cameră şi din cetate, dar mai ales de Jay. În ploaia orbitoare, urcă până în vârful dealului, cu lacrimile brăzdându-i obrajii. Nu-i păsa că nici măcar nu vedea pământul în faţa ei. Pierdută în întunericul furtunii violente, îşi întoarse furia împotriva ei. Ce cretină naivă fusese să se lase sedusă de romantismul locului.

Când se întoarse, udă până la piele şi complet debusolată, constată că Jay plecase. Exact asta îşi dorise: n-ar fi suportat să dea cu ochii de el iar. Dar acum, că el nu mai era, îşi simţi inima sfâşiată în două. Murdară şi debusolată, ştia că nu va găsi nicio cale de alinare, nimic care să-i potolească durerea din inimă. Cea mai frumoasă perioadă din viaţa ei se transformase în cea mai urâtă. I se păruse firesc să-l iubească pe Jay şi totul dusese la asta. Copilăria ei solitară influenţase tot ce urmase, dar Jay reuşise să-i intre în suflet. Cum să accepte că se terminase? Stând singură în dormitorul lor, se întristă tot mai tare şi orice speranţă pieri. Ce să facă ea cu dragostea care îi cuprinsese întreaga fiinţă? Unde să se ducă? Se gândi la ce îi spusese el odată... Trebuie să fii răvăşit de dragoste, ca să o cunoşti cu adevărat. Dar vorbele lui nu o consolară deloc. Îşi frământă mâinile disperată.

Refuză să mănânce toată ziua şi, când lumina se topi afară, se uită pe fereastră la cerul în tonuri purpurii şi negre. Poate într-o zi îşi va aminti aceste nopţi din Udaipore şi nu va mai suferi aşa de tare. Poate într-o zi va reuşi, în sfârşit, să uite bătaia inimii lui când stăteau goi lipiţi unul de altul. Îi atinsese trupul, dar, mai mult decât atât, îi

atinsese sufletul, iar acum nimic nu mai părea normal. Praful deşertului dispăruse şi pământul se înmuiase de la ploaie. O durea că trăise zilele musonului alături de el şi apoi îl pierduse.

34

În prima zi petrecută la palatul lui Jay, Eliza îşi scoase lucrurile din valiza mică, apoi cercetă camera. Se simțea incredibil de tristă şi foarte prost tratată. Fusese foarte încântată să nu dea cu ochii de Dev la sosirea ei cu o seară înainte, mai ales după călătoria lungă, în timpul căreia se văzuseră nevoiți să oprească de nenumărate ori din cauza ploii intermitente. Dealurile albastre Aravalli deveniseră şi mai verzi decât înainte şi panorama de la fereastra ei strălucea cu o viață nouă. Câteva momente se bucurase să privească zorii opalescenți şi răsăritul soarelui peste pământul lui Jay, dar acum avea inima grea.

Îşi aminti sosirea ei la castelul din Juraipore în noiembrie. Încăperea cu tavanul înalt şi frumos, unde îl văzuse prima dată pe Jay cu şoimul lui şi crezuse că e un intrus. Camerele unde Laxmi o primise cu voie bună. Bijuteriile, pumnalele şi vasele de cristal, neprețuite, ce sclipeau în vitrinele mamei lui Jay. Băile din marmură, unde concubinele îi spălaseră părul. Tunelul prin care se strecurase alături de Jay, în drum spre sărbătoarea Holi din oraş. Se tot gândi până când ameți, imaginile şi sentimentele ciocnindu-se unele de altele, şi atunci se opri. Să meargă mai departe ar fi durut-o peste măsură.

După ce se îmbrăcă şi luă micul dejun – Jay păstra personal aici chiar şi când era plecat –, îşi trase ghetele şi se plimbă prin grădină şi livadă, spre lacul nou amenajat. Parfumul pământului încă reavăn o ameți şi aerul i se păru nemaipomenit de dulce. Ploaia parcă schimbase totul.

Florile sălbatice, frunzele copacilor, aroma proaspătă a solului păreau că îi cerşesc atenţia. Însă vederea întinderii nesfârşite de apă ce strălucea în lumina dimineţii o lăsă fără suflare. Lacul argintiu se umpluse exact aşa cum sperase Jay, barajul şi digurile rezistaseră, iar Eliza văzu că stăvilarele se aflau la locul lor. Când se deschideau, apa curgea de-a lungul unor canale construite special pe tot pământul lui Jay şi la marginea mai multor sate. Era un succes fenomenal şi Eliza se mai înveseli puţin ştiind că jucase şi ea un rol în toate acestea. Jay intenţiona să mai excaveze pentru încă un lac şi avea planuri şi pentru altele şi totul începuse cu remarca ei când o adusese aici prima dată.

Îşi aminti ziua aceea, ca întotdeauna, îngrozită de soarta bietei femei arse, dar şi cu melancolie, fiindcă atunci începuse atracţia faţă de Jay. Cufundată în gânduri, privi apa, ascultând behăiturile unei turme de capre aflate departe. Nu auzi paşii apropiindu-se din spatele ei, dar persoana tuşi, aşa că Eliza se întoarse.

— Lată-te aici! spuse ea şi gemu în sinea ei.

Dev nu răspunse imediat, de parcă şi-ar fi analizat posibilele replici.

— Vei găsi tot ce cauţi aici, dacă te laşi dusă de val, rosti el într-un târziu, surprinzând-o pe Eliza.

— Nu caut nimic.

— Toţi căutăm ceva. Te-am văzut sosind azi-noapte. Am crezut că e mai bine să te las în pace.

Eliza rămase nemişcată şi, privindu-l fix, îi cercetă faţa. Dev avea ceva diferit. Îşi pierduse strălucirea şi părea tulburat şi obosit. Eliza spera ca el să nu-i trădeze încrederea lui Jay, dar tot îi venea greu să îi ierte participarea la complotul împotriva lui Jay.

— Am crezut... începu el, apoi tăcu.

— Ai crezut?

— Te măriți cu domnul Salter, nu?

Simți cum i se face pielea de găină când auzi numele lui Clifford şi răspunse politicos.

— Nu sunt sigură că e treaba ta.

Dev clătină din cap.

— Ar fi fost mai bine dacă nu te-ai mai fi întors niciodată aici.

— În India...

El încuviință şi Eliza se uită în ochii lui. Observă ostilitatea cu greu ascunsă din ei, deşi putea să jure că mai apăruse ceva ce nu fusese acolo înainte. Decise să încerce să vadă partea bună a lui Dev, de dragul lui Jay, şi, deşi el nu-i uşură deloc munca, trebui să recunoască în sinea ei că o măcina curiozitatea.

— Ai grijă de proprietate pentru Jay?

— Pedeapsa mea. Bănuiesc că ți-a povestit.

Ea încuviință, dar nu vorbi.

— Eu şi Jay suntem prieteni de mult timp. Am greşit, dar el m-a iertat.

Eliza privi în pământ şi clătină din cap.

— Nu înțeleg cum ai putut face aşa ceva, mai ales când el a fost atât de bun cu tine.

— E complicat.

Nu mai adăugă nimic şi, când Eliza îşi ridică ochii spre el după răspunsul lui evaziv, el îi întoarse spatele şi plecă.

Se duse şi ea în camera ei ca să-şi împacheteze lucrurile. Nu mai voia să rămână doar cu Dev drept companie, aşa că se aşeză pe pat ca să chibzuiască. Un lucru era cât se poate de clar şi de dureros. Trebuia să-şi pecetluiască inima şi să îşi umple timpul, dar, cu toate că nu mai rămăsese nimic aici pentru ea, îi venea greu să plece, mai ales că aroma de lemn de santal încă stăruia în cameră. Totuşi, se ridică în picioare într-un târziu şi se apucă să-şi strângă hainele într-o grămăjoară la marginea patului.

Se uită la ziua călduroasă şi strălucitoare, dar, închisă în sinea ei, nu putu să-i admire frumusețea. Oricât de greu ar fi fost, ştia că doar ea singură trebuia să-şi hotărască soarta, nu Clifford, nu mama ei şi, cu siguranță, nu Jay. Dădu să-şi închidă valiza, dar oare de ce lucrurile care încăpuseră atât de bine când părăsise casa lui Dottie nu se mai potriveau acum? Scoate totul şi o luă de la capăt, apoi, după ce termină, vârî înăuntru şi portofelul lăsat de Jay. Instinctul o sfătui să-i arunce conținutul în prima fântână întâlnită, dar rațiunea interveni ferm. Nu voia să depindă de Jay, dar era posibil să aibă nevoie de bani.

Tocmai când trăgea fermoarul valizei, Dev deschise uşa. Arăta diferit din nou, poate puțin mai vulnerabil şi cu certitudine mai sfios decât înainte.

— Am putea să stăm de vorbă? întrebă el.

Eliza se încruntă.

— Nu prea avem ce să discutăm, nu? zise ea, nedorind să-şi petreacă timpul cu el.

Deşi nu-i plăcuse deloc disprețul lui față de britanici când se cunoscuseră, îl înțelegea. Numai că nu era momentul pentru o discuție în contradictoriu despre plecarea colonişt ilor. În orice caz, acum parcă era de acord cu el.

El ridică mâna.

— Mi-e teamă că avem.

— Da?

— Hai să luăm nişte cafea şi să mergem pe terasă.

Eliza şovăi un moment. Prinsă într-un vârtej de emoții, nu o atrăgea deloc să stea la cafea cu Dev, dar totuşi acceptă invitația. Nu identifică precis ce se vedea în ochii lui, aşa cum stătea în picioare, dar, când alungă o muscă bâzâitoare ce se învârtea în jurul ei bezmetică, se întrebă dacă nu cumva aceasta e vină.

Ajunseră pe terasă şi, după ce un servitor le aduse cafeaua, Eliza observă ceva schimbat la Dev. Părea mai mic

şi puțin pierdut.

— Nu m-ai plăcut niciodată, declară ea.

— Nu e vorba de tine. Eu...

Dev se opri.

— Atunci ce e?

Bărbatul îşi plecă fruntea o clipă şi, când îşi ridică privirea spre ea, Eliza băgă de seama cât de obosit arăta.

— Nu ştiu cum să-ți spun toate astea, rosti el pe un ton nefericit.

Ea zâmbi.

— Am constatat că lucrurile dificile trebuie spuse direct, indiferent de natura lor.

El îşi lăsă capul într-o parte şi Eliza se întrebă ce putea fi atât de greu.

— Probabil că ți-am spus că tata a murit, spuse el. Ei bine...

El se opri.

— Ai spus că nu mai e cu voi, îl corectă ea. Că sunteți numai tu şi mama ta.

— A făcut ceva şi ani la rând nu am putut accepta. Apoi ai intrat tu în peisaj şi, nevoit să stau față în față cu tine, mi-am amintit tot.

— Nu pricep o iotă. Ştiu doar ce mi-a spus Jay, că tatăl tău a avut nişte necazuri.

Dev clătină din cap, apoi privi spre grădina bogată.

— A fugit. N-am ştiut niciodată unde. Nici acum nu ştim.

— Dar ce-are de-a face asta cu mine?

Se lăsă o tăcere lungă, în timpul căreia Eliza se foi nervoasă şi Dev se holbă mohorât la degetele sale.

— Aşadar? insistă ea într-un târziu.

Tot nimic. Eliza dădu să se ridice în picioare.

— Nu, aşteaptă! o opri el.

Eliza îl privi nervoasă.

— Pentru Dumnezeu, vorbeşte odată!

— Unde te duci? întrebă el, arătând spre valiza ei.

— Poate la Juraipore, să fac nişte fotografii oraşului roz. Trebuie oricum să mă întorc să-mi recuperez cât se poate din echipament.

El continuă să se holbeze la ea, de parcă nu ar fi auzit niciun cuvânt, apoi vorbi din nou.

— Tata a pus bomba care ți-a omorât tatăl.

Eliza se prăbuşi pe scaun.

— Repetă ce-ai spus.

— Tata ți-a omorât tatăl. Îmi pare rău, Eliza!

Vorbise pe un ton neutru şi Eliza se chinui să priceapă semnificația cuvintelor.

— Eşti sigur?

Era cea mai stranie conversație pe care o purtase vreodată şi, când inima i-o luă la galop haotic, îşi apăsă pieptul cu mâna. Ce se petrecea? Ce voia să spună? Mintea ei alergă în toate direcțiile, încât nici nu mai ştia ce să gândească sau să simtă. Deşertul se învârtea în jurul ei şi, deşi nu avea mintea limpede, senzația de frig care-o cuprinsese îi spunea că se confrunta cu adevărul.

Totuşi...

— Nu poate fi real, rosti ea.

El încuviință şi o privi atât de trist, încât Eliza aproape că se întinse să-l liniştească, dar se opri la timp. De ce spunea toate prostiile astea? Ca s-o supere şi mai tare? Şi ea ce-ar fi trebuit să răspundă? *Tata ți-a omorât tatăl.* Tata. Tatăl tău. Cuvintele îi răsunară ca un ecou în minte.

În cele din urmă, îşi recăpătă vocea.

— De când ştii?

— Că el a aruncat bomba? Acum câțiva ani am aflat, deşi mi s-a spus să nu vorbesc niciodată despre asta.

— De când ştii cine sunt?

— De când mi-a povestit Jay ce s-a întâmplat cu tatăl tău.

Clătină din cap.

— În copilărie, am simțit nevoia să dau vina pe cineva pentru absența tatei, aşa că l-am învinovățit pe omul ucis de el. Mi-am zis că n-ar fi trebuit să-i stea în cale. M-am convins că nu e vina lui. O nebunie, ştiu, dar pe vremea aia a fost singurul mod de a suporta ideea dispariției tatei.

— Şi când am venit aici?

— Toată argumentația pe care o construisem s-a dărâmat brusc. Tata a fost un criminal şi tatăl tău a murit.

Rămaseră tăcuți câteva minute bune, timp în care Eliza cugetă. După atâta vreme...

— N-ai mai primit nicio veste de la el? întrebă ea.

— Nu, nimic.

— De unde ştii că el a făcut-o? Ai vreo dovadă? Poate că au fost doar zvonuri sau o conjunctură anume.

— Unul dintre ceilalți conspiratori a informat-o pe mama, ca să ştie de ce a trebuit tata să fugă. Ea mi-a explicat puțin la început, dar mi-a zis că plecase fiindcă britanicii voiau să-l spânzure. Abia mai târziu mi-a spus şi de ce.

Dev se aşează, arătând atât de tulburat, încât Eliza se văzu nevoită să încerce să îl liniştească, deşi părea ceva complet eronat.

— Ascultă, Dev, tu nu eşti tatăl tău.

— Nu ştiu. Am aflat tot adevărul când aveam 13 sau 14 ani şi uneori simt că trebuie să continui ce a început el. Apoi, când Chatur mi-a cerut ajutorul, am ştiut că fac o greşeală, dar eram sigur că nu va funcționa şi că lui Jay nu i se va întâmpla nimic.

— Dar a fost arestat.

— Atunci mi-am dat seama ce idiot fusesem şi l-am informat pe Chatur că voi da pe față implicarea lui dacă nu îl convinge pe Clifford să-l elibereze pe Jay.

— Şi implicarea ta ar fi ieşit şi ea la lumină?

— Da. Însă lucrurile nu se termină aici. Chatur ştia,

Eliza. Atât el, cât şi Clifford ştiau de tata şi Chatur m-a ameninţat că îţi spune dacă nu-l ajut. M-am simţit ruşinat. Nu voiam să mai ştie şi alţii, dar mă temeam şi pentru tata. De aceea l-am ajutat pe Chatur.

— Şi s-a dus la Clifford? Şi a recunoscut că tu erai în spatele pamfletelor, şi nu Jay? Că totul fusese o greşeală?

— Da. Şi i-a explicat că nu intenţionasem niciodată să le distribui şi că le scrisesem doar ca să mă prostesc.

— Dar Clifford nu te-a arestat.

— Nu. Jay a aranjat să vin aici.

— Şi de ce-mi spui toate astea?

— Fiindcă vei pleca şi s-ar putea să nu mai am şansa asta. Am considerat că trebuie să ştii. Mi-am luat o greutate de pe umeri.

— Ştii că am văzut ce s-a întâmplat?

El încuviinţă:

— Îmi pare rău.

Într-un fel ciudat, ştia că trebuie să se apropie de el şi să-i strângă mâna, iar el o recompensă cu un zâmbet plin de sinceritate. Totuşi, Eliza nu se putu împiedica să nu considere că ar fi trebuit să afle de la Clifford. Îl va suna cu siguranţă când se va întoarce la Juraipore. Clifford îi ascunsese adevărul despre cine se găsea în spatele atacului de la Delhi şi nu avea de gând să-l ierte.

35

Şoferul şi maşina pe care Jay o trimisese în Udaipore să o ducă la palatul lui se aflau încă la dispoziţia ei şi, aşa cum stătea pe terasă, după plecarea lui Dev, se hotărî să mai stea o zi. Confesiunea lui Dev îi limpezise gândurile şi, privind peisajul scăldat în razele soarelui ce parcă tremura sub valul de căldură, îi păru rău pentru cât suferise el în copilărie. Se bucură că îi spusese şi că în sfârşit toate

misterele din jurul morții tatălui ei fuseseră lămurite. Dimineața căpătă o calitate ciudată, ireală şi, în pofida ploilor, rămase sufocantă.

Intră în palat, trecu printr-un coridor cu paravane de marmură dantelate, îşi lăsă jos geanta şi se întoarse în camera mare cu ferestre uriaşe, unde lumina care intra de deasupra dădea impresia că tavanul e de fapt cerul. Atât de multe se întâmplaseră de când Jay îi arătase acest loc şi trebui să admită că îi venea greu să plece. Pereții aurii străluceau şi îşi imagină cu uşurință vremurile grandioase de altădată, când aici fusese locul de refugiu al familiei regale. Dar Eliza ştia că Jay nu are fonduri să restaureze palatul şi că investise tot în proiectul cu irigațiile. Tocmai se pregătea să scoată geanta care conținea noul Leic dăruit de Clifford, când îl văzu pe Jay în pragul uşii.

— Nu credeam că vei ajunge aici atât de repede, spuse ea. Puteam să jur că vei sta mai mult la castelul din Juraipore.

— Ei bine, sunt aici, replică el. Mă bucur să te văd! Am reuşit să strâng tot echipamentul de la castel şi va sosi după-amiază.

Eliza nu mai scoase niciun cuvânt şi se mulțumi să privească într-un punct deasupra lui. Cum de vorbea de parcă lucrurile erau în regulă între ei? Totul încremenise şi parcă până şi aerul părăsise încăperea, lăsând în urmă doar căldura.

— Eliza?

— Mulțumesc, răspunse ea rece. Aşadar, incendiul a fost o invenție.

El încuviință, apoi făcu câțiva paşi spre ea. Deşi şi-ar fi dorit să se ferească, Eliza nu se mişcă.

— Cum ai călătorit? îl întrebă.

Sprâncenele lui se arcuiră.

— Chiar trebuie să ne purtăm în stil britanic? Nu avem alte lucruri mai importante de discutat?

— Păi, tu să-mi spui.

— Aha!

Se priviră fix până când ea sparse tăcerea.

— Şi? Eşti maharajah acum?

Jay încuviinţă.

— Înţeleg. Foarte bine. Tocmai voiam să-mi iau bagajul. Dacă ai putea aranja să mi-l trimiţi, ţi-aş fi recunoscătoare.

Nu reuşi să-şi ascundă nemulţumirea din glas şi se întoarse cu spatele la el. Imediat îi auzi paşii apropiindu-se.

— Eliza!

Se întinse să-i apuce mâna, dar ea se răsuci să se uite la el şi se feri.

— Am avut încredere în tine, Jay. Nu m-am încrezut în nimeni niciodată, dar în tine, da.

— Dar poţi avea încredere în mine.

Ea îi ignoră expresia lacomă din ochi, în timp ce continuă să vorbească.

— Ştiai că e posibil să preiau tronul dacă se întâmplă ceva cu Anish.

— Da, ştiam. Ce prostie din partea mea să cred că s-a schimbat ceva! Acum, dacă nu te superi, trebuie să plec.

— Eliza. Aici e diferit. Ştii doar. Dorinţele personale nu sunt pe primul plan. Datoria da.

— Nu te îngrijora. Această *dorinţă personală* îţi va uşura viaţa.

— Ascultă-mă. Mai e ceva.

— Ce-ar mai putea fi, Jay? Totul e cât se poate de limpede.

Jay aproape că se strâmbă şi dădu din cap.

— Rămâi aici. Trăieşte aici. Nu vreau să pleci. Voi veni cât de des pot.

Sufletul Elizei împietri şi strânse din dinţi.

— Nu voi fi concubina ta.

— Dar nu îţi cer asta.

— Şi-atunci ce îmi ceri mai precis? Ştii foarte bine că va trebui să te căsătoreşti cu o indiancă pentru a avea moştenitori legitimi.

Vorbele ei sunară amar, dar nu-i mai păsă.

Nu urmă nicio replică.

— Crezi că voi trăi aici tot restul vieții mele, continuă ea, aşteptându-te să vii când şi când?

Jay o privi îndelung înainte de a răspunde.

— Cred că vei avea un loc frumos în care să trăieşti, un proiect pe care să îl administrezi dacă vrei şi o carieră de fotograf de asemenea.

Veni rândul ei să dea din cap.

— De ce nu mi-ai povestit despre tatăl lui Dev?

— Pentru că te-ar fi supărat prea mult.

— M-ar fi întors împotriva lui Dev mai degrabă.

— Poate puțin şi asta. Uite, ce-ar fi să renovez palatul doar pentru tine? Gândeşte-te, Eliza, totul ar putea fi al tău.

Făcu un gest larg cu mâna.

— Chiar crezi că mă poți cumpăra?

— Pentru Dumnezeu, Eliza! Doar ştii că n-am vrut să se întâmple aşa. Şi n-am de gând să te pierd.

Eliza pufni.

— Jay, m-ai pierdut deja. Ne-am pierdut unul pe altul.

Se opri şi amândoi păstrară tăcerea. Deşi voia să fie furioasă şi să-l atace, corectitudinea ei o împiedică.

— N-o să te uit niciodată, Jay, te voi iubi mereu, dar n-a fost să fie. Dacă e să fim cinstiți, întotdeauna am ştiut asta.

Eliza îi întinse mâna. El i-o luă, o trase aproape de el şi o ținu în brațe pentru ultima dată. Când se depărtară, lacrimile îi încețoşau privirea. Văzu că şi Jay are ochii umezi şi, deşi se simți tentată să se înmoaie, refuză cu încăpățânare. Nimic bun nu ar fi ieşit dacă rămânea. Ar fi putut funcționa la început, dar, cu timpul, ar fi devenit imposibil. Trebuia să înceapă de undeva şi să îşi vadă de

viață. Cu cât îşi controla mai mult emoțiile, cu atât mai puternică devenea.

— Eşti o persoană minunată, Eliza. Te rog să nu uiți!

Ea îşi feri privirea ca să nu-i mai vadă suferința de pe chip.

— Îi voi trimite vorbă lui Laxmi şi o să te informeze ea unde să-mi expediezi echipamentul.

— Şi unde ai de gând să te duci?

— Trebuie să-l văd pe Clifford mai întâi, apoi plec la Jaipore şi, ei bine, mă voi ocupa de expoziție dacă reuşesc să strâng suficiente fotografii. Va fi mai curând decât am preconizat inițial. Apoi voi pleca în Anglia, probabil. Încă nu ştiu.

— Mai ai portofelul pe care ți l-am lăsat la Udaipore?

Ea încuviință.

— Nu am vrut să-i iau, dar o să am nevoie de bani pentru montaj şi rame.

— Dacă vreodată ai nevoie de ceva, absolut orice, e suficient să-mi spui.

Eliza îi zâmbi printre lacrimi, apoi se răsuci pe călcâie şi plecă. Nu se mai simțise niciodată atât de tristă, dar nu avea niciun rost să mai amâne momentul.

36

Când ajunse acasă la Dottie, Eliza rămase surprinsă să vadă cufere şi valize îngrămădite în grădina din față şi toate perdelele trase. Prietena ei, aplecată şi numărând valizele, arăta debusolată. Părul îi scăpase din agrafele cu care şi-l prinsese şi avea obrajii roşii. Când dădu cu ochii de Eliza, se îndreptă de spate şi reuşi să zâmbească.

— Ce se întâmplă? întrebă Eliza.

Dottie oftă adânc şi îşi îndepărtă câteva şuvițe de pe frunte.

— Suntem transferați.

Eliza o privi nedumerită.

— Dar de ce atât de curând? Nu eşti de mult aici. Am crezut că vei rămâne destulă vreme.

— Umblă vorba că Anish a murit din cauza tratamentului pe care i l-a recomandat soțul meu.

— Dar e ridicol! pufni Eliza. A murit pentru că era prea gras şi de-a dreptul leneş.

Dottie ridică din umeri.

— În fine, ne îndreptăm spre Sud. Până nu demult, vorbele unui doctor erau lege. Acum se pare că suntem dați la o parte din orice prostie. Dar suficient despre mine. Tu ce faci?

Eliza trase adânc aer în piept înainte să vorbească. Repetase cuvintele, dar acum nu mai păru atât de simplu.

— S-a terminat cu Jay.

Urmări reacția lui Dottie, care păru un amestec de milă şi de uşurare.

— Şi Clifford? o întrebă ea tristă. A fost pierdut fără tine.

Eliza clătină din cap.

— Nu mă întorc la Clifford, dar trebuie să discut cu el. Ştii cumva dacă e acasă?

Aruncă o privire spre vila lui Clifford.

— L-am văzut parcând maşina mai devreme, dar eram puțin ametită.

Dottie îi arătă valizele împrăştiate peste tot.

— Am pierdut câteva obiecte de valoare când ne-am mutat aici şi nu vreau să se mai întâmple.

— Atunci mai bine să nu te reții, dar aş putea să-ți dau o mână de ajutor, dacă vrei.

— Nu-ți bate capul cu mine. Totul e sub control.

Dottie făcu un pas în lateral şi privi spre casă.

— Ce păcat, totuşi! E cel mai frumos loc în care am trăit vreodată. O să-mi fie dor de el şi de tine.

Îi întinse mâinile şi cele două femei se îmbrăţişară.

— Aş vrea să mai pot sta, spuse Dottie după ce se desprinseră din îmbrăţişare. E greu să fii soţie. Chiar când prinzi şi tu rădăcini, cariera soţului le smulge din pământ. Bărbaţilor nu le pasă. Ei au munca şi clubul lor. Şi presupun că ajută dacă ai copii, dar pentru mine...

— Ah, Dottie, aş vrea să-ţi pot fi de folos.

Prietena ei clătină din cap.

— Orice s-ar întâmpla, Eliza, să nu renunţi la munca ta.

Eliza încuviinţă.

— Mulţumesc pentru tot. Ţinem legătura, da?

Dottie zâmbi.

— Clifford îţi va da noua noastră adresă. Ai grijă şi mult noroc! Mă bucur că te-am cunoscut! Îmi promiţi că vei continua cu fotografia?

— Sigur.

După ce Dottie intră din nou în casă, Eliza se îndreptă spre poarta din grădină, o intrare laterală pe proprietatea lui Clifford. Nu voia să ciocăne la uşa din faţă. Mai degrabă dorea să-l surprindă, sperând să aibă un avantaj în ceea ce se anunţa a fi un schimb de cuvinte complicat. Îşi ridică privirea spre cerul senin, punându-şi mâna streaşină la ochi. În copilărie, observarea norilor fusese un joc drag pentru ea şi tatăl ei. Astăzi, nu zări niciun nor.

Deschise poarta care scârţâi puternic. Clifford se afla în grădină şi o auzise. Se ridică în picioare, cu o stropitoare în mână, şi încremeni.

— Bună, Clifford! spuse ea, conştientă de tensiunea dintre ei.

Bărbatul păru să-şi vină în fire şi făcu câţiva paşi spre ea.

— Nu mă aşteptam să te văd.

Ea observă că se îmbujorase şi că roşeaţa i se întindea încet pe gât.

— Păi, nici n-aveai cum.

El îi zâmbi strâmb.

— Te-ai întors?

— Pentru totdeauna? Nu.

— Şi-atunci?

— Am putea sta la umbră? E foarte cald aici, în soare.

Clifford îi arătă o bancă sub un ficus.

— Acolo îţi convine?

Eliza încuviinţă şi el chemă un majordom să le aducă *lassi* dulce cu gheaţă, apoi se aşezară.

După ce-şi găsi o poziţie confortabilă, Eliza privi spre grădină. Ploile recente o împrospătaseră şi bătea o adiere plăcută. Iarba strălucea mai puternic decât înainte şi copacii păreau mai verzi. Până şi florile se desfăcuseră semeţe. *Uimitor ce diferenţă aducea apa aici,* se gândi ea. Însă nu venise să vorbească despre apă. Voia răspunsuri şi, oricât de tulburată se simţea, nimic nu o va opri.

— Aşadar? începu Clifford, răsucindu-se ca să se poată uita direct la ea. Ce-a fost cu plecarea ta bruscă? Şi da, ştiu şi cu cine ai fost. N-am crezut nicio clipă povestea cusută cu aţă albă pe care mi-a servit-o Dottie.

— Îmi pare rău!

— Aşa ar trebui. Şi cu Jayant Singh, dintre toţi oamenii din lume!

Eliza nu replică.

— Eliza, probabil că ai băgat de seamă că bărbaţii ăştia indieni sunt nişte efeminaţi, cu bijuteriile şi hainele lor lucioase.

Eliza se arici, sătulă de aroganţa şi prejudecăţile britanicilor, şi nu-şi putu ascunde iritarea.

— Dacă ai de gând să te măriţi cu un indian, vei fi disprețuită de ambele comunităţi. Căsătoria între persoane de rase diferite e condamnată şi deo parte, şi de alta, ca să ştii. Eu o consider o trădare a principiilor imperiale.

— Nu sunt pregătită să discut asta cu tine. Am propria

părere despre Anglia şi India şi nu voi spune decât că eu văd lucrurile diferit. Asta nu e ţara noastră, Clifford, e a lor şi au tot dreptul să facă lucrurile aşa cum cred ei de cuviinţă. În ceea ce-l priveşte pe Jay, asta rămâne între mine şi el.

— Deci aşa simţi. Trebuie să recunosc că sunt dezamăgit.

— Tot ce se poate. Dar vreau să îţi pun câteva întrebări şi aş fi recunoscătoare dacă mi-ai răspunde sincer.

Clifford rămase debusolat.

— Şi eu care credeam că sunt cel îndreptăţit să pună întrebări. În definitiv, tu eşti cea care a fugit şi a rupt logodna printr-o scrisoare. Nici măcar n-ai avut decenţa să mă anunţi între patru ochi.

Nu fără ruşine, Eliza acceptă frustrarea lui ca pe un lucru îndreptăţit, dar nu avea de gând să se lase influenţată.

— Îmi pare rău, dar nu planificasem să se întâmple aşa, spuse ea, privindu-l fix în ochi.

El pufni.

— Şi care era planul? Să ai o aventură cu prinţul şi apoi să te întorci târâş la bunul şi bătrânul Clifford? Aveam o părere mai bună despre tine.

— Nu a existat niciun plan, rosti ea trist.

Se lăsară câteva momente de tăcere, după care tot Clifford vorbi.

— Îmi vine foarte greu să te iert că ai convins-o pe Dottie să mintă pentru tine.

Eliza nu-i mărturisi că fusese ideea lui Dottie.

— Hai să nu ne certăm, zise ea atunci. Am alte lucruri mai importante pe cap. Şi, pentru că tot ai pomenit de minciuni, de ce m-ai minţit pe faţă în legătură cu arestarea lui Jay?

Clifford îi aruncă o privire nesigură, dar nu deschise gura.

— Ştiai că Jay urma să fie eliberat când am venit la tine. Chatur discutase cu tine şi îţi spusese că fusese o greşeală şi că vinovatul era Dev. Nu cred că Chatur şi-a recunoscut

complicitatea, dar nu l-ai arestat pe Dev, nu? De ce nu, Clifford?

Când Eliza se uită la el, văzu cum bărbatul îi cercetează chipul, de parcă ar fi căutat indicii care să-i spună cât de multe ştia. Se ţinu tare şi-l lăsă să fiarbă în suc propriu.

După un moment, ea dădu din cap.

— Da, ştiu adevărul. În plus, cred că ştiu şi de ce ai permis ca toate astea să se întâmple.

— Şi anume?

— Ştiai că voi veni alergând la tine imediat ce îl arestai pe Jay, nu?

Clifford clătină scurt din cap.

— Nu s-a întâmplat chiar aşa.

— Termină cu minciunile, Clifford! Te-ai bazat pe faptul că voi accepta să mă mărit cu tine ca să îi asigur eliberarea lui Jay.

— Şi totuşi, n-a trebuit să te conving. Tu ai fost cea care te-ai oferit.

Ea se holbă la el.

— Ca o proastă!

Clifford îşi înclestă maxilarele şi îşi feri privirea.

— Ştiai şi că, dacă Jay urma să fie găsit vinovat, îl va împiedica să mai poată conduce vreodată. Însă pesemne că ai ghicit că o asemenea conspiraţie nu va rezista.

— Recunosc că am mirosit ceva putred la mijloc încă de la început. În plus, chiar înainte să-mi spună Chatur despre Dev, a venit fata cu sufletul la gură să-mi mărturisească adevărul şi să mă implore să-l eliberez pe Jay...

Eliza se încruntă.

— Fata? Ce fată?

Clifford se ridică în picioare, făcu câţiva pasi, apoi se răsuci şi se uită la ea, incapabil să vorbească, de parcă răsucea în minte pe toate părţile o problemă majoră.

— Ce fată, Clifford?

— Indira, fireste.

— Indi? Doar nu a fost şi ea implicată!

— Nu. Dev s-a dat de gol faţă de ea că pune ceva la cale cu Chatur. Ea nu l-ar fi rănit niciodată pe Jay, deşi pe tine ar fi vrut să te facă să suferi. Sora ta.

Adierea încetă şi totul încremeni în grădină. Eliza îşi auzea bătăile inimii, dar gura i se uscase şi nu reusi să-şi găsească vorbele. Ce naiba îndruga Clifford?

— Indira e sora ta vitregă, spuse el, rostind cuvintele încet, de parcă o credea retardată. E bastarda tatălui tău.

Eliza se ridică, dar picioarele îi tremurau atât de rău, încât se văzu nevoită să se sprijine de bancă.

— Inventezi, replică ea, doar ca să mă provoci!

Însă avea vocea plată şi ceva îi spunea că ăsta e adevărul. Se gândi la fotografia pe care o găsise în podul mamei ei şi, acoperindu-şi gura cu mâna, îşi dori ca totul să fie o glumă proastă. Clifford clătină din cap.

— Îmi pare rău. E adevărul gol-goluţ.

Îi veni să urle, dar nu voia să-i dea lui Clifford satisfacţia să vadă că avusese succes. Într-un fel, nu-l învinovăţea, fiindcă îl rănise şi acum venise rândul lui s-o rănească. Se chinui să rămână demnă. Aşa cum Jay fusese alături de ea în fiecare respiraţie, îşi dădu seama că Indi trăise acelaşi lucru. Se întrebă cum de putuse să fie atât de oarbă.

— Te simţi bine? o întrebă Clifford amabil, deşi nimic nu o mai putea împăca acum.

Se întoarse spre el şi îi vorbi mânioasă.

— De ce nu mi-ai zis înainte?

— N-am vrut să suferi. Serios. Mie chiar mi-a păsat de tine.

— Dar nu sunt făcută din sticlă.

— E un copil bastard. Cu greu aţi fi devenit prietene, ca să nu mai vorbim de surori.

Eliza se aşează din nou.

— Întotdeauna mi-am dorit o soră. Toată viața.

Își aminti cum mama ei spusese că alungase copilul *murdar.* Mama ei o alungase pe Indi, tatăl ei fusese un necredincios. Acesta era adevărul. Toate acuzațiile aduse de mama ei reprezentau adevărul. Eliza îl ignorase pe Clifford cât se gândise la asta, dar, acum, amintindu-și de vorbele lui Dev, i se făcu pielea de găină.

— Indi nu e singurul secret pe care l-ai ținut departe de mine, nu-i așa, Clifford? întrebă ea pe un ton rece ca gheața.

— Nu știu la ce te referi.

Clifford replicase pe un ton defensiv, iar acum ridică o foarfecă de grădină de pe iarbă și se apucă să taie un tufiș din apropiere.

Explozia nouă de mânie o zgudui.

— Pentru Dumnezeu, nu poți să fii și tu cinstit măcar o dată? Știai că tatăl lui Dev a aruncat bomba care mi-a ucis tatăl. De-aia a acceptat Dev să-l ajute pe Chatur. Era speriat că adevărul se va răspândi. Se temea pentru tatăl lui.

Clifford se opri un moment, apoi vocea îi deveni serioasă.

— Nu am vrut decât să te protejez, Eliza. La ce bun să știi? Nu am reușit niciodată să-l prindem.

Vorbise calm, de parcă repetase cuvintele.

— Cât despre Indi, nu era hotărârea ta.

— I-am promis mamei tale.

— Și totuși, ai aranjat să vin aici, știind de prezența Indirei. De ce?

Pe moment, Clifford nu răspunse și părea nervos.

— Nu credeam că vei afla vreodată.

— Cine mai știe? Indi, evident, dar cine altcineva? Râd cu toții pe la spatele meu?

Clifford vorbi cu privirea plecată și încruntat.

— Nu aș permite niciodată așa ceva. Nu știe nimeni, Eliza. Îți jur! Indi a aflat recent. Chiar înainte să moară,

bunica ei i-a mărturisit adevărul.

Eliza nu mai adăugă nimic. Se uită în sus spre cerul întunecat, apoi se aplecă în față, cu capul prins în palme. Prea multe de analizat. Nu ştia ce să simtă față de Indi şi habar nu avea cum să se poarte de aici înainte. Sufletul i se închise şi, dorindu-şi să se protejeze împotriva unor sentimente atât de nefamiliare, lăsă zidul din jurul ei să crească şi mai înalt. Îşi ridică privirea. Grădina i se păruse atât de drăguță, de luminoasă, de răcoroasă. Acum, se transformase într-un loc al umbrelor instabile.

Îl văzu pe Clifford cum o urmăreşte atent. Fața lui se schimbase şi atitudinea scorțoasă se mai îmblânzise.

— Eu chiar am venit aici ca să fac fotografii pentru arhivă sau am reprezentat doar o parte din conspirația de a spiona familia regală?

— Pentru arhivă, desigur. Am toate fotografiile tale finale. Tot ce alegi, le trimit să fie înrămate, apoi îți vor fi livrate unde doreşti. Ți se pare în regulă? Iar dacă vrei să completezi proiectul, totul va fi arhivat.

— Mulțumesc.

— Fotografiile vor fi la Dottie. Nu-mi imaginez că vrei să stai aici.

— Trebuie să-ți înapoiez aparatul Leica.

— Nu. A fost un cadou. Eu n-am ce să fac cu el.

— Eşti generos. Mulțumesc. Ți-l voi plăti într-o bună zi.

El întinse mâna spre ea.

— Eliza...

Ea clătină din cap.

— Nu te apropia!

Dacă mai scotea un singur cuvânt, ştia că va izbucni în plâns, aşa că se ridică în picioare şi ieşi încet din grădină.

La Dottie acasă, valizele erau încărcate pentru a fi duse la gară. Dottie îşi pusese pălăria şi se apropie în goană, strigând.

— Tocmai plecăm, ai luat adresa de la Clifford?

Eliza dădu din cap şi, apropiindu-se, Dottie observă că e ceva în neregulă.

— Dumnezeule! exclamă ea. Ce s-a întâmplat? Arăți de parcă ai fi văzut o fantomă.

Eliza n-ar fi putut vorbi nici dacă ar fi vrut. Venise în India, în Rajputana, plină de speranțe, dar sub nicio formă nu-şi imaginase că şi-ar putea descoperi o soră aici.

— Ia cheile astea, îi spuse Dottie. Două dormitoare sunt încă aranjate. N-a fost mobila noastră. Stai cât vrei. Chiria e plătită până la sfârşitul lunii viitoare.

Eliza încuviință.

— Mulțumesc. Încă trebuie să îmi aleg fotografiile, asta voi face cât sunt aici.

— Doar o secundă, să-ți scriu adresa nouă.

Dottie se repezi înăuntru şi se întoarse cu o foaie îndoită.

— Nu ştiu ce s-a întâmplat de arăți aşa, dar, dacă ai nevoie de o prietenă, scrie-mi. Vizitează-mă. Oricând...

Eliza îşi înghiți nodul din gât şi îşi dori ca prietena ei să nu plece. În acelaşi timp, îşi dădu seama că era posibil să nu poată vorbi niciodată despre asta.

Dottie întinse mâinile spre ea şi se îmbrățişară câteva momente, apoi se depărtară una de alta. Dottie se urcă în maşina care o aştepta şi plecă. Eliza urmări cum maşina dispare în zare. Fusese îngrozitor de linişte cât Dottie se aflase acolo, dar acum zgomotele din Juraipore o asaltară. Țipete de copii, țărani care-şi vindeau produsele, orăşenii ce-şi vedeau de treburile zilnice. Îşi acoperi urechile cu mâinile şi fugi în casă.

37

Eliza petrecu o noapte agitată la Dottie acasă, prin visele ei perindându-se de la focuri sălbatice din deşert, în care era

prinsă, până la dulciurile pe care tatăl ei le ascundea în buzunare. Numai că, atunci când îşi ridica privirea spre el, tatăl ei se transforma în Chatur. Se spune că ne înfruntăm problemele în vise, dar Eliza avea prea multe ca să fie vreodată rezolvate. Se trezise totuşi cu hotărârea clară de a vorbi cu Indi, în ciuda felului în care se simțea.

După ce îşi ridică fotografiile pentru înrămat, plecă la castel şi se minună din nou la vederea fortificațiilor uriaşe ce se înălțau din stâncă sub cerul galben ca lămâia. Parapeții păreau că se întind pe kilometri întregi. Un servitor în livrea o conduse pe coridoarele cu pereți poleiți, strălucind palid precum cojile de ouă. Nu ştia dacă o va găsi pe Indi aici sau dacă plecase la ea în sat. Traversară o curte înfloritã cu o fântână centrală ce sclipea în lumina soarelui, înconjurată de o verandă din marmură. Merseră apoi într-o parte a castelului pe care nu o ştia. Aici, aerul mirosea mai puțin a iasomie şi mai mult a nucşoară şi a condimente. Bărbatul îi confirmă că e vorba de grădina cu ierburi şi legume şi că se găseau în zona din spatele bucătăriilor.

— Pe aici, zise el, când ieşiră din curte şi o conduse spre scările aproape ascunse.

Urcară până în vârf, unde trecură printr-o serie nesfârşită de curți legate între ele, înconjurate de ziduri înalte, cu arcade pe fiecare parte. Când ajunseră la o clădire mică, în formă de turn, el deschise o uşă spre o altă scară ce şerpuia abrupt.

— Pe aici? întrebă Eliza, uşor neliniştită.

Bărbatul încuviință şi porni în sus. Acolo trase de sfoara unui clopoțel ataşat la o uşă de un albastru-deschis. Eliza habar nu avea la ce să se aştepte, dar auzi clinchetul unei brățări de picior şi răsuflă uşurată când o zări pe Indi.

— Astea sunt camerele tale? întrebă Eliza surprinsă.

— Camera mea.

— De ce aici?

— Vino cu mine şi vei vedea!

Eliza o urmă pe Indira în ceea ce părea a fi o încăpere octogonală, cu o latură lipită de clădirea principală. Murea de cald şi răsuflă uşurată când simți o adiere proaspătă intrând prin cele cinci ferestre înalte şi înguste. Nu semăna deloc cu coridoarele întunecate şi sumbre ale *zenanei,* care era împărțită în apartamente, pentru Laxmi, Priya şi concubine. Aici era un loc fermecător, luminos şi proaspăt. Hipnotizată, Eliza simți că pluteşte în nori.

— Era un turn de veghe, spuse Indira. Vino să vezi panorama.

Eliza se apropie de o fereastră şi admiră imaginea magnifică a oraşului ce se întindea dedesubt, până spre câmpiile din depărtare.

— E o cameră mică, dar îmi place aici, sus. După ce au pus geamuri la ferestre, a devenit singurul loc în care voiam cu adevărat să fiu.

Nu exista altă mobilă, cu excepția unui *charpoy* colorat, plin cu perne, un preş pe podea, un cufăr şi câteva perne pătrățoase pe jos.

Indira îi făcu semn să se aşeze, dar Eliza rămase locului, nedorind să plece de la fereastră, de unde putea admira priveliştea. Ascultă clinchetul clopoțeilor de la gâtul caprelor şi foşnetul frunzelor, în timp ce parfumul amețitor de trandafiri şi de iasomie plutea spre ea. Văzu câteva pete colorate, strălucitoare şi îşi dădu seama că erau eşarfe, fluturând pe sârmele de uscat rufe.

Se desprinse cu greu de la fereastră, se întoarse cu fața spre Indira şi o privi îndelung, înainte să se aşeze pe o pernă.

— Înțeleg de ce îți place aici, spuse ea.

Dar de fapt dorea să o întrebe cum de îndrăzneşte să fie copilul tatălui ei? Ştia că o astfel de atitudine arogantă nu avea cum să ajute şi totuşi nu se simțea în stare să-şi

dezvăluie sentimentele amestecate.

Indira nu vorbi nici ea, împăturind şi despăturind întruna o eşarfă lungă cu care îşi acoperea adesea capul. Astăzi, purta o bluză şi o fustă simple şi sandale. Îşi lăsase părul liber, pe spate. *Arată de parcă aparţine turnului,* se gândi Eliza, *o domniţă aşteptând să fie eliberată.* În multe feluri, chiar asta era. Se simţi cuprinsă de milă. Fata aceasta delicată, cu mâini şi picioare micuţe, nu se bucurase de cel mai bun start în viaţă. Bunica ei se străduise din răsputeri să suplinească absenţa părinţilor, dar fusese suficient vreodată?

În acel moment, Indi sparse tăcerea.

— Să înţeleg că ştii, nu? Se vede în ochii tăi.

Pesemne că Indi sesizase că atitudinea i se îmblânzise, se gândi Eliza. Poate observase o deschidere din partea ei, pe care ea nu dorise sau nu izbutise să o găsească. Îşi înfipse unghiile în palme.

— Nu pot vorbi despre asta.

Mai rămaseră tăcute câteva minute, timp în care Eliza continuă să asculte sunetele de afară ce răzbăteau ocazional până la ele.

— Povesteşte-mi despre copilăria ta, rosti Eliza într-un târziu.

— Dacă te referi la tata...

Eliza tresări vizibil.

— Îmi pare rău.

— Nu. Continuă!

— Nu mi-l amintesc.

— Şi mama ta?

— Ultima oară am văzut-o când aveam aproape trei ani. Cred că era dansatoare, dar bunica nu mi-a vorbit niciodată de ea. Mi-a zis că dezonorase familia. Am avut noroc că bunica m-a acceptat.

Un alt moment de tăcere liniştitor. Se părea că niciuna

dintre ele nu găsea conversația ușor de condus și, deși trebuia să fie aici, Eliza își dori să se afle la kilometri distanță. Oriunde, numai aici nu, unde trebuia să se confrunte cu adevărul.

— Așadar, spuse Eliza, vei rămâne aici?

— Nu mă întorc în sat.

— Jay te va lăsa să rămâi?

Gata, îi rostise numele fără nicio urmă de emoție. Pe un ton neutru.

— Cred că da.

Eliza ridică din umeri, mila resimțită cu puțin timp înainte transformându-se în ranchiună.

— Vreau să te întreb ceva, continuă Eliza, schimbând subiectul. Sticla furată de pirogalol. N-ai... Adică sper că nu ai avut nimic de-a face cu moartea lui Anish, nu?

Ochii lui Indi se măriră câteva secunde, apoi izbucni în râs.

— Vrei să afli dacă l-am omorât pe Anish pentru ca Jay să devină maharajah și, astfel, tu și Jay să terminați?

Reacția virulentă a lui Indi o făcu pe Eliza să se ruşineze puțin că îi trecuse aşa ceva prin cap.

Indi clătină din cap şi ochii i se umplură de lacrimi.

— Nu sunt o ucigaşă, Eliza. Am eu multe defecte, dar nu ăsta. Dar recunosc că eu ți-am spart obiectivul.

Eliza gemu.

— M-ai rănit.

— Îmi pare rău. Am crezut că asta te va determina să pleci.

— Dar eu credeam că suntem prietene.

— Lartă-mă. Nu ştiam cine eşti pe vremea aia, adăugă Indi cu privirea în pământ.

— Aşadar, părea în regulă să răneşti pe cineva care nu era...

Se opri, fiindcă nu reuşi să spună cuvântul.

— Dar tu ai furat pirogalolul?

— Chatur mi-a cerut.

— Dar de ce?

— Ca să-ți provoace necazuri. Să pară că eşti un risc pentru noi toți.

— Aşadar, Chatur a făcut asta.

Indi încuviință.

— Am puțină putere aici, ştii şi tu. Aveam nevoie de Chatur. Îmi pare rău că nu i-am zis lui Jay. Şi acum Priya a pus ochii pe el...

Eliza înlemni.

— Priya?

— E obişnuită să aibă putere la Curte şi e ceva firesc ca o maharani să se mărite cu fratele soțului mort.

— Dumnezeule! N-am ştiut. Dar el o disprețuieşte.

— Tot nu pricepi? În ciuda puterii, pentru noi, căsătoria nu are nimic de-a face cu iubirea, cum îi spuneți voi... aici totul se reduce la datorie şi la familie. Căsătoriile noastre sunt aranjate.

Eliza oftă. Avea să înțeleagă vreodată India?

— Şi cu dragostea cum rămâne? întrebă ea.

— Oamenii ajung să se iubească în timp. În felul acesta rezistă.

— Dar cine poate aranja o căsătorie pentru tine?

Indi dădu din cap.

— Îmi place Dev, dar nu am niciun fel de zestre. Doar casa bunicii. Ai văzut-o. E doar o cocioabă de lut. Nu valorează nimic. Sunt singură pe lume şi probabil că aşa voi fi întotdeauna.

Eliza încuviință şi, brusc, îşi dădu seama cât de important trebuie să fi fost pentru Indi să-şi creeze un aliat din Chatur. Fără niciun statut sau putere, nu prea avea opțiuni. Dar Eliza hotărî că trebuie să-i spună ceva despre relația ei cu Jay. Fusese mai mult decât o simplă dragoste

romantică. Ştia asta, Jay, la fel, şi voia ca şi Indi să afle.

— Îl iubesc pe Jay, spuse ea. Întotdeauna îl voi iubi.

— Şi el pe tine, sunt sigură.

— Dar Priya? Simplul gând mă face să vomit.

— Nu pot spune decât că Jay ne-a surprins întotdeauna. Are propriile sale opinii despre viaţă şi nu va face decât ceea ce va considera că e corect.

— Indiferent de ce ar însemna asta?

Indira încuviinţă şi Eliza se întrebă cum să continue conversaţia şi cum să o ajute pe fată. Atunci, îi veni o idee.

— Te-ai implica vreodată în mişcarea de independenţă? Totul se va schimba pentru oamenii simpli. Acum văd că guvernarea locală e singura cale spre viitor. Sper să poată fi obţinută pe cale paşnică.

— Ei bine, din punctul acesta de vedere, Dev e foarte convingător. M-a făcut să cred că lumea, aşa cum o ştim noi, se apropie de final. Poate nu astăzi, poate nu mâine. Dar cândva, da.

Eliza zâmbi.

— Presupun că nu te referi la sfârşitul lumii. Vrei să zici India Britanică, nu?

— Da, normal, dar Dev crede că şi statele princiare vor dispărea. Desigur că prinţii se luptă să-şi păstreze puterea. Şi cine îi poate învinovăţi?

— Jay va fi un conducător corect cât va rezista regatul.

Se lăsă o tăcere scurtă şi Eliza simţi ce va urma.

— Povesteşte-mi despre el... povesteşte-mi despre tata, te rog, Eliza.

Eliza inspiră adânc, apoi oftă. Îi plăcuse mereu să-şi amintească de el, dar, acum, sentimentele ei de iubire se amestecau cu mânie şi ranchiună şi cu greu ştia de unde să înceapă. Îi veni în minte o zi când el o dusese să vadă cum se înjunghie porcii şi urâse lucrul ăsta. Atâta sânge! Mai bine o ducea la o partidă de vânătoare. Aşteptaseră pe o

platformă înaltă, dar, când viceregele împuşcase un elefant frumos, ea plânsese mult, spre ruşinea tatălui ei.

— L-am iubit pe tata, reuşi să bălmăjească.

— Şi mama ta?

— Infidelitatea lui i-a ruinat viața.

— Probabil că mă urăşti.

Eliza se uită la Indi. Atât de singură!

— Când mi-a spus Clifford, aproape că mi-am ieşit din minți.

Încercată de amintirea palidă a tatălui ei, Eliza se opri, întrebându-se dacă totul fusese real. Oare era prea mică atunci să înțeleagă semnificația imaginii tatălui ei ținând mâna unei indience?

— Eşti furioasă pe mine? întrebă Indi.

Dar Eliza se cufundase în propriile gânduri şi nu răspunse.

— Eşti furioasă pe mine? repetă Indi.

Eliza oftă.

— Da, pe tine, pe tata, pe Clifford că mi-a spus. Cea mai rea e furia îndreptată împotriva mamei, fiindcă i-a permis tatei să o distrugă.

Se opri preț de o secundă.

— Mama a avut o problemă cu băutura.

— Îmi pare rău.

— Şi am dat vina pe ea pentru tot. Am crezut că tata e perfect. Ce proastă am fost!

Se ridică în picioare, fiindcă suferea prea mult.

— Cred că ar trebui să plec acum.

— Atât de repede? De ce nu mergem pe acoperiş să ne uităm la oraş?

— Ca să mă împingi? întrebă Eliza zâmbind.

Indi privi în gol, apoi izbucni în râs şi se ridică în picioare.

— Nu se ştie niciodată. Haide. Sus e locul în care văd dincolo de probleme. Iar acum, înainte de apus, e cel mai

frumos.

Indi luă mâna Elizei şi o conduse pe o scurtătură. Urcară câteva trepte şi ieşiră pe o uşă, apoi chiar i se păru că ajunsese în vârful lumii. Indi îşi întinse braţele în laterale şi se răsuci, râzând şi sărind.

— Haide, Eliza, şi tu! strigă ea, fără să se oprească.

Eliza şovăi, dar nu rezistă tentaţiei şi cele două femei se învârtiră ca nebunele. Era palpitant şi, pe măsură ce gândurile se dizolvară în aer, Eliza se simţi liberă. Se răsuci tot mai iute, imaginile peisajului derulându-se cu rapiditate şi înţelese că, aici, deasupra oraşului, totul putea fi iertat şi că fata asta care avea atât de puţine era de-un sânge cu ea.

Auzi clinchetul clopoţeilor şi se împiedică. Se prăbuşi brusc la pământ. *Exact ca în viaţă,* gândi ea. *Viaţa te ridică şi te aruncă apoi.* O urmări pe Indira învârtindu-se în continuare şi sărind. Observă un vultur avântându-se spre cerul albastru, senin. Se înfierbântase şi asudase, dar briza îi usucă pielea şi în acel moment, în ciuda tuturor celor întâmplate, simţi că, într-o bună zi, va fi fericită din nou.

Când Indi se opri, fără să cadă, Eliza se ridică în picioare şi se apropie de ea. Întinse braţele şi îşi îmbrăţişă sora. Când se desprinseră din îmbrăţişare, Eliza se uită în ochii verzi şi strălucitori ai Indirei.

— Nu eşti singură, spuse ea. Mă ai pe mine, *bahan,* întotdeauna şi nu vei mai fi niciodată singură. Îţi promit!

38

Jaipore

Bulevardele largi ce treceau prin porţile arcuite ale oraşului Jaipore erau pline cu soldaţi şi şiruri de cămile împodobite cu mătase, pompoane şi panglici. Eliza trecu pe sub o arcadă, apoi pe sub alta, cea de-a doua de un roz-aprins şi pictată cu modele complexe din flori albe. Îşi

amintise de oraşul roz din copilăria ei şi se pregătise să fie dezamăgită, dar Jaipore se ridică la înălţimea aşteptărilor. Vilele *haveli,* palatele şi balcoanele străluceau toate în nuanţe de roz.

Sosise în mijlocul festivalului hindus Teej şi avu noroc să găsească o cameră liberă dincolo de arcadele tipice ale unui hotel *haveli* drăguţ, chiar în inima oraşului. Ce ironie să nimerească la sărbătoarea Teej, parte a unei serii de trei festivaluri din perioada musonului, când femeile se rugau la zeiţa Parvati şi la Shiva să le binecuvânteze cu fericire în căsnicie. În principal, un festival pentru femei, Teej era dedicat iubirii soţiei şi devotamentului faţă de soţul ei: ceva ce era puţin probabil ca Eliza să cunoască vreodată. *Iubirea* mai putea fi înţeleasă, dar avea câteva probleme cu noţiunea de *devotament.*

Văzuse micile insecte roşii ieşind din pământ în timpul ploilor, dar nu îşi dăduse seama că festivalurile primiseră numele de Teej de la aceste insecte. Însă managerul hotelului, un bărbat mic cu ochi negri, pătrunzători şi un aer de sărbătoare, îi explicase totul. Aşa aflase că, în vreme ce în nordul Indiei, Teej slăvea sosirea musonului, în Rajputana, proclama şi uşurarea după căldura arzătoare a verii şi că anul acesta ploaia venise mai târziu şi de aceea festivalul se ţinea şi el mai târziu decât de obicei. Bărbatul se dovedi plin de informaţii, nu-i tăcu gura mai deloc până când pe Eliza o luă cu ameţeală, dar el continuă să spună că, deşi a ţine post era esenţial pentru Teej, festivalul aducea multă veselie. Femeile cântau şi dansau. Eliza hotărî să meargă să vadă cu ochii ei, însoţită de aparatul Leica.

Imediat ce ieşi din *haveli,* întâlni un oraş plin de oameni exuberanţi. Privi leagănele atârnate de copacii înalţi şi împodobiţi cu ghirlande din gălbenele. Tot i se părea ciudat că leagănele erau pentru femei şi nu pentru copii, dar o simplă privire spre chipurile femeilor de toate vârstele îi

confirmă încântarea lor. Le observă mâinile decorate cu tatuaje complicate din henna şi trupurile acoperite de bijuterii. *Fie sperau să-şi găsească perechea* – se gândi ea –, *fie se rugau pentru sănătatea partenerului.* Nicio femeie nu îşi dorea să se îmbrace în alb pentru tot restul vieţii.

Eliza descoperi că un bâlci se ridicase la scurtă distanţă de *haveli,* aşa că îşi pregăti aparatul Leica, gata să surprindă roata mare şi şirurile de standuri unde se vindeau păpuşi şi ornamente din textile. Părea că toată lumea din oraş se strânsese aici, adulţii strigându-se cu glas tare şi râzând, în timp ce copiii îşi croiau drum prin mulţime, creând haos oriunde se duceau. Eliza întrebă oamenii dacă îi permit să îi fotografieze şi cei mai mulţi încuviinţară zâmbind, fericiţi să fie surprinşi în cele mai bune haine ale lor. Amuzant era că, de fiecare dată când Eliza îi fotografia, deveneau brusc serioşi. Îşi îndreptă aparatul spre elefanţii decoraţi şi pictaţi, aliniaţi de-a lungul bulevardelor late, cu palanchinele lor drapate în mătase. Observă şi figurinele micuţe ale lui Shiva şi Parvati, aşezate pe bucăţi de catifea, pe care oamenii se înghesuiau să le cumpere. *Ce minunat trebuie să fie,* gândi ea, într-un moment de singurătate, *să faci parte dintr-o comunitate cu aceeaşi credinţă religioasă!*

Eliza renunţase la Dumnezeu în ziua în care bomba zburase prin aer, răpindu-i tatăl pentru totdeauna.

Pe măsură ce lumina deveni gălbuie, amurgul îşi anunţă sosirea şi oraşul, luminat de sute şi sute de opaiţe mici din lut, cu fitil şi ulei, părea pogorât dintr-un basm. Palatul strălucea într-un roz-aprins, iar cetăţile din vârful dealului se ridicau în nuanţe violet peste Aravalli. Întreaga frumuseţe o impresionă pe Eliza, dar, pentru ea, melancolia profundă conta mai mult. Recunoştea că nu va fi niciodată parte a ei. Nu se putu abţine să nu se gândească la Jay şi să-şi amintească tot ce se petrecuse între ei. Întotdeauna va

prețui zilele trăite alături de el, dar venise vremea să-şi vadă de propria viață. Şi, deşi ceva din ea o îndemna să fugă cât mai departe, rămase să privească dansurile. Vederea atâtor femei frumoase ce se mişcau de parcă viața lor depindea de asta o binedispuse.

Se miră când una dintre ele se apropie de ea, o apucă de mână şi o conduse în mijlocul mulțimii. La început, jenată şi stângace, Elizei îi displăcu senzația de expunere. Nu se îmbrăcase potrivit pentru un asemenea abandon sălbatic, dar, după doar câteva minute, dădu frâu liber nebuniei.

În noaptea aceea, dormi ca un copil şi a doua zi hotărî să poarte cele mai frumoase haine indiene ale ei. Îşi contură ochii cu *kajaal,* aşa cum o învățaseră concubinele şi, încă o dată, rămase uimită de felul în care ochii ei verzi se luminară. Îşi dădu cu puțin fard de obraz şi cu ruj, apoi îşi prinse părul cu panglici strălucitoare.

Urma să se ducă să bea o cafea pe verandă, să privească grădina luxuriantă şi să încerce să fie fericită. Apoi se va plimba prin oraş. Astăzi, se va integra, îşi promise în sinea ei.

Împinse uşile grele sculptate ale verandei, dar găsi locul pustiu. Fie venise prea târziu, fie prea devreme şi se întrebă unde s-ar putea duce să caute pe cineva. Un majordom apăru atunci, aşeză un trandafir roşu într-o vază de pe masa ei şi plecă. Eliza se cufundase în gânduri, când auzi vocea unui bărbat. Încremeni preț de câteva clipe. Doar nu era el? Se răsuci într-o parte şi îl văzu stând în picioare chiar acolo, zâmbind, cu ochii precum chihlimbarul, plini de căldură.

— Jay?

El îşi duse degetul la buze şi se apropie. Îngenunche în fața ei şi scoase o cutiuță dintr-un buzunar al tunicii. O deschise şi i-o întinse.

Eliza se holbă la cel mai frumos inel cu safire pe care îl

văzuse vreodată, apoi îşi ridică privirea spre chipul lui solemn.

— După cum se vede, zise el, nu pot să trăiesc fără tine.

Eliza nu-şi putu împiedica lacrimile şi, fără să înţeleagă exact ce se petrece, încuviinţă tăcută.

— Îmi pare rău că te-am făcut să treci prin toate astea. Am crezut că procedez corect. Vreau să-ţi spun că îmi pare rău şi să îţi cer să mă ierţi dacă poţi.

Eliza nu reuşea să vobească. El zâmbi.

— Hai să ne iertăm unul pe altul!

— Vino! spuse el, ridicându-se în picioare şi întinzându-i mâinile. Ne vom clădi credinţa unul în celălalt prin vremuri de restrişte, dar şi de lumină.

Eliza se apropie de el. Îmbrăţişaţi, îi simţi inima bătând odată cu a ei şi ştiu că e bine, chiar dacă surpriza încă stăruia în ea. După aceea se aşezară tăcuţi o vreme, momentul fiind prea preţios pentru a-l tulbura cu întrebări. Razele soarelui se strecurau printre crengile copacilor şi Eliza privi spre păsările zburând prin grădină şi spre cele două maimuţe care se legănau atârnate de ramuri. Îşi dori atât de mult să păstreze această amintire! Pentru tot restul vieţii ei, voia să-şi amintească numai momentul de acum. Fiindcă era perfect şi momentele perfecte nu apar adesea în viaţă. Întrebările îi alergau prin minte şi curând avea să le rostească, dar, deocamdată, ţinu mâna lui Jay şi trăi un sentiment sublim de pace, ca şi cum nimic nu ar mai fi putut merge prost vreodată. Trecură minutele şi nu vorbi niciunul.

— Ai băut deja cafeaua? îndrăzni Jay în cele din urmă.

— O întrebare scurtă şi la obiect, dar nu-mi mai amintesc. Mi-am pierdut şi capacitatea de a gândi. În orice caz, nu mi-e sete acum.

— Atunci vrei să ne plimbăm cât este încă răcoare şi linişte în oraş?

Plecară din *haveli* printr-o alee îngustă, unde doar câteva pisici se întindeau leneşe şi nu catadicsiră să se dea la o parte. Apoi ieşiră pe străzile din Jaipore. Lumina dimineții dezvălui frumusețea oraşului. Totul părea să sclipească, rozul clădirilor mai delicat decât cu o zi înainte.

Cele mai multe magazine încă nu deschiseseră şi, când trecură pe lângă Palatul Celor patru Vânturi, Eliza puse întrebarea care-i stătea pe limbă.

— Cum, Jay? Cum de e posibil?

— Fratele meu mai mic va fi maharajah, iar Laxmi, regentă. Va avea control deplin până când el va atinge majoratul, iar eu voi fi consilierul ei.

— Şi mama ta a fost de acord?

— Mama te îndrăgeşte, Eliza, şi când a văzut cât sunt de hotărât, mi-a dat binecuvântarea. Britanicii, de asemenea. Le-am prezentat situația ca un *fait accompli,* astfel încât nu prea au avut ce să mai comenteze.

— Şi cu Priya cum rămâne?

Eliza îşi lăsă colțurile buzelor în jos şi îşi arcui sprâncenele, intenționând să-l necăjească.

— Credeam că va fi soția ta.

Jay se strâmbă.

— Niciodată. Priya va fi silită să dea înapoi acum, deşi mă îndoiesc că Laxmi va insista ca ea să se îmbrace în alb. Va fi trimisă înapoi la familia ei.

— Îmi pare rău pentru ea.

El îi înconjură umerii cu brațul.

— Şi pentru asta te iubesc şi mai mult.

— Ce se întâmplă cu Chatur?

— Nu mai are nicio putere şi i s-a cerut să plece de la castel. Am numit un nou *dewan.*

— Bravo!

— Acum, cea mai presantă întrebare pentru mine este unde ar trebui să ne căsătorim? Ai un loc care e special

pentru tine?

— Chiar vrei să renunți să fii maharajah pentru mine? Eşti sigur?

El izbucni în râs.

— Nu schimba subiectul! Unde? Poți avea o nuntă ca în basme la palatul din oraş – familia e prietenă cu noi – sau putem face o nuntă mică în Delhi. Palatul se află în inima oraşului Jaipore şi e minunat. Ai crede că acolo e oraşul adevărat. Are de toate, de la grădini cu chiparoşi şi palmieri până la grajduri. Există țesători a căror singură ocupație este să țească haine de mătase brodate cu flori aurii, iar acestea sunt doar pentru elefanți. Maharajahul a îmblânzit maimuțele, aşa că le putem folosi în procesiunea noastră de nuntă.

— Destul!

— Ai ales Delhi?

Ea încuviință.

— Palatul din oraş sună extraordinar şi probabil că e visul oricărei fete, dar cred că o nuntă ca-n poveşti ar fi ceva trist pentru mine fără familie alături.

El se opri şi se uită în ochii ei.

— Cu excepția lui Indi.

— Ți-a spus.

El încuviință.

— Ar fi trebuit să-mi dau seama. Aveți aceiaşi ochi.

— Aproape, deşi ai mei au culoarea bălților, pe când ai ei strălucesc ca smaraldele.

— Ochii tăi sunt frumoşi, tu eşti frumoasă... Îți aminteşti când ți-am spus că tu, Indi şi eu suntem conectați, dar că nu ştiam cum?

— Şi că scria în destinul nostru să fim împreună? Despre asta e vorba?

— Cine ştie? Viața are un fel amuzant de a aranja lucrurile în feluri neaşteptate.

— Dar e bine, nu? Tu şi eu. Noi?

El izbucni în râs.

— E extraordinar de bine. E bine şi pentru Indi. Fiindcă va deveni cumnata mea, îmi pot asuma responsabilitatea zestrei ei.

— Înainte nu puteai?

— Nu aşa de uşor. Suntem împiedicaţi de anumite tradiţii, după cum ştii.

Eliza era atât de fericită, încât zâmbetul nu i se mai şterse de pe chip.

— Sunt atât fericită că ai iertat-o! Îmi făceam griji pentru ce se va întâmpla cu ea.

— Şi mai ştiu un tânăr anume a cărui mamă nu se va mai putea împotrivi acum.

— Dev?

— Întocmai.

Eliza se trezi cuprinsă de un val de angoasă.

— Mi-e teamă că într-o zi mă vei urî. Pentru că ai renunţat la şansa ta de a conduce.

— Îţi faci prea multe griji. Cred că India se va schimba nu peste multă vreme şi mai mult decât ne putem închipui acum. În orice caz, am destule pe cap cu proiectul de irigaţii.

— Da.

— Apropo, trebuie să te pun la curent cu noutăţile de acolo. Am unele idei noi şi, mai important, am permisiunea să îndiguiesc râul despre care am vorbit. Va conta mult în tot ce facem. Şi nu uita că voi lucra şi pe post de consilier pentru Laxmi. Dar destul cu astea. Ţi-am spus cât de grozav arăţi astăzi şi că e o zi norocoasă pentru logodne?

— Ţi-am zis vreodată că ai cele mai uimitoare gene pe care le-am văzut la un bărbat?

Jay îşi flutură genele şi apoi izbucni în râs.

— Şi da, ştiu că e sărbătoarea Teej. Va trebui să mă rog

pentru un sfârşit fericit!

— Ai arăta uimitor cu mâinile pictate, spuse el, apoi se opri. Aşadar, ce se întâmplă cu expoziția ta?

— Încă nu am găsit un loc.

— Ce părere ai de holul principal din palatul meu? Va trebui să reparăm podeaua, desigur, dar lumina e extraordinară şi, dacă trimitem invitațiile la timp, va fi aglomerație mare.

— Serios? Mulțumesc. Mi-ar plăcea mult.

— Cu plăcere.

Se opri şi zâmbi spre ea.

— Şi câți copii vom face?

— Doi poate. Ori trei?

— Mă gândeam la cel puțin cinci.

Ea înghiți în sec. Să-i spună acum sau să mai aştepte puțin până când era sigură? Ezită, apoi începu să vorbească pe un ton serios.

— De fapt, că tot ai adus vorba, aş avea ceva de adăugat.

Jay o privi cu seriozitate.

— Nu trebuie să facem copii. Dacă vrei să te concentrezi pe cariera ta şi nu...

— Nu, prostuțule! Stai locului şi ascultă! Mi-a întârziat ciclul. Doar o săptămână deocamdată, aşa că e prea curând să ştim sigur, dar avem toate şansele să începem cu numărul unu.

Jay privi spre cer, se lovi cu pumnul în piept şi izbucni în hohote de râs. Eliza i se alătură şi ea veselă şi, cu coada ochiului, îi văzu pe negustori deschizându-şi magazinele şi auzi clinchetul brățărilor de picior ale femeilor care treceau pe lângă ei. Localnicii zâmbiră când îi văzură că râdeau cu o asemenea bucurie.

Soarele se ridică pe cer şi, pentru prima dată, Eliza trăi momentul inegalabil al perfecțiunii vieții: fiecare clipă, fiecare fragment de bucurie ce urma să fie savurată. Când

tristețea avea să vină, o va întâmpina cu inima deschisă şi va şti cum să supraviețuiască. Se uită în jur, la oraşul exotic în tonuri de roz şi ştiu că, în sfârşit, trecuse într-o altă etapă. Şi, cu toate că îşi va iubi veşnic tatăl, în pofida greşelilor lui, şi va simți mereu un oarecare regret pentru situația mamei ei, viitorul era cel care conta cel mai mult acum: cariera ei, dragostea pentru Jay şi îngrijirea noii generații. Mama ei se înşelase. Nu exista niciun motiv pentru care o femeie să nu aibă totul şi Eliza îşi jură că, în zilele şi anii care vor urma, va dovedi acest lucru. Nu numai că îşi va vedea de carieră, dar va avea şi o familie a ei, inclusiv sora pe care şi-o dorise dintotdeauna. Îşi ridică privirea spre ceruri. *Bucură-te pentru mine, mamă!* şopti ea. *Bucură-te!*

Epilog

Trei luni mai târziu
Shubharambh Bagh

În octombrie, sosi şi ziua expoziției Elizei. Se trezi de dimineață, lăsându-l pe Jay să doarmă şi, înfăşurată într-un halat, rătăci pe coridoarele palatului, casa ei acum. Eliza iubea lumina strălucitoare a dimineților şi explora adesea singură locul înainte ca restul lumii să se trezească. Se ciupea adesea ca să se convingă de norocul care o adusese până aici. Ea şi Jay se căsătoriseră în Delhi, iar acum se obişnuia cu ideea că va fi mamă peste câteva luni. În plus, terminase proiectul pentru arhiva lui Clifford şi fusese plătită corespunzător. Deşi Clifford nu recunoscuse niciodată, Eliza ajunsese să creadă că, în pofida intențiilor lui onorabile, ulterior, el acționase şi din alte motive când o plasase la castel, şi anume să nu scape din ochi familia

regală şi să raporteze tot ce vedea cât îi fotografia.

Când ajunse în sala mare de recepţie, cu ferestrele ei înalte şi podeaua proaspăt reparată, privi cele 75 de fotografii pe care le agăţase în ultimele două săptămâni. Jay îşi suflecase mânecile şi, lucrând împreună, îi aranjaseră lucrările în cea mai bună lumină posibilă. Toate fotografiile fuseseră înrămate elegant în negru şi poziţionate la distanţe egale pe tot peretele. Feţele mândre ale familiei regale o priveau fix, dar, la fel, şi chipurile sătenilor, ale copiilor şi ale săracilor. Fiecare moment fusese surprins uneori într-o imagine uşor înceţoşată, alteori într-o lumină limpede, rece, alteori, în umbre. Fiecare dintre ele era o operă de artă de sine stătătoare şi Eliza se simţea mândră de rezultate. Pe peretele opus, în contrast puternic cu fotografiile alb-negru, trandafirii roşii, parfumaţi din cele zece vase de porţelan se ridicau semeţi spre adierea blândă, iar între ei, scaunele vopsite în alb îi aşteptau cuminţi pe cei care doreau să se aşeze şi să admire. Eliza se plimbă pe lângă perete, verificând fotografiile una câte una, îndreptându-le, atingându-le suprafaţa, asigurându-se că totul e exact aşa cum trebuia să fie, apoi urcă la etaj să-şi trezească soţul.

După-amiază, Eliza îmbrăcă o rochie lungă şi neagră, largă cât să-i acopere pântecul rotunjit, iar Kiri, care venise să stea cu ei, îi prinse în păr un trandafir roşu. Îşi trase peste umeri un şal din mătase albă, iar când intră şi o văzu Jay fluieră admirativ.

— Ei bine, draga mea, eşti chiar mai frumoasă decât fotografiile tale.

Ea zâmbi larg, încântată peste măsură. Jay purta o ţinută rajputană tradiţională, o *angharki* sau o haină neagră, răscroită adânc în faţă, cu cusături roşii şi albe. Se îmbăiase proaspăt şi avea părul încă umed. Se apropie de el şi-l mângâie pe obraz.

— Şi tu arăţi impresionant.

Se auzi un ciocănit şi el se duse să deschidă uşa.

Indi făcu câțiva paşi înăuntru.

— Am aranjat trandafirii, spuse ea.

Indi fusese responsabilă cu aranjarea florilor şi cu gustările de la petrecerea de deschidere. Îmbrăcase o rochie roşie, de mătase, în stil european.

— Sunteți pregătiți? Cred că tocmai am auzit prima maşină.

Eliza se uită la Jay şi simți că are emoții. Dacă nu veneau oamenii? Dacă nu-i plăcea nimănui munca ei? Dacă toată lumea venea doar ca să se holbeze la mireasa englezoaică a prințului?

— Mă duc jos, spuse Jay. Mai bine să-ți faci apariția când se umple sala.

Ea încuviință mut şi Jay veni să o sărute pe frunte.

— O să fie bine. Îți promit! Am trimis invitații în toate direcțiile. Haide, Indi, să mergem jos! propuse el, întorcându-se.

Jay spusese adevărul. Invitațiile fuseseră trimise la atelierele de fotografie din Delhi, Juraipore şi Udaipore. *Times of India* fusese de asemenea invitat, la fel, *Hindustan Times* şi *Statesman,* alături de toți nobilii şi oamenii de afaceri pe care îi cunoştea Jay. Eliza insistase să-i invite şi pe localnici să vadă fotografiile şi să se alăture petrecerii. Până şi Dev urma să vină acum, că era clar că nu avea să fie arestat de Clifford.

În dormitorul pe care îl împărțea cu Jay, Eliza se privi în oglinda înaltă. Deşi îi plesnea pielea de sănătate şi ochii îi străluceau, nu-şi putea potoli deloc fluturii din stomac, dar cel puțin auzi mai multe maşini sosind. După o jumătate de oră în care umblase agitată prin încăpere, Eliza îşi ridică privirea când Kiri apăru la uşă să o anunțe că a venit momentul. Inspiră adânc de câteva ori.

— Doamnă? Sunteți pregătită?

Eliza încuviință și înghiți în sec, apoi, mergând ca o regină indiană, își făcu apariția în capul scărilor maiestuoase, care duceau în sala de recepții. Rămase acolo câteva momente, cu ochii în vârful pantofilor, înfierbântându-se și cu inima bubuindu-i în piept.

Își făcu atunci curaj, se uită în jos, la lumea strânsă și se minună să vadă că încăperea se umpluse de oameni zâmbitori, care întorseseră privirile spre ea. La primii pași, mulțimea izbucni în urale. Clipi des ca să nu plângă și crezu că o să-i plesnească inima, fiindcă uralele continuară până când ajunse lângă Jay.

— Dă-mi voie să te prezint lui Giles Wallbank, spuse el când se apropie.

— Îmi pare bine de cunoștință! rosti un bărbat blond, întinzându-i mâna. Trebuie să vă spun că fotografiile sunt extraordinare. Ne-ar plăcea să publicăm o selecție în *Photographic Times.* V-ar conveni?

Ea îi oferi un zâmbet generos.

— Nimic nu m-ar putea face mai fericită.

— Vom discuta mai târziu și voi schița un contract cât mai repede. Acum vă las să vă savurați succesul!

După ce bărbatul se îndepărtă, Jay îi întinse mâna.

— Uită-te la reacția lor! îi șopti la ureche, arătându-i oamenii care încuviințau din cap la vederea fotografiilor și care se așezau la coadă ca să stea de vorbă cu ea.

Eliza nu avea să uite niciodată ziua aceasta. Trebuise să vină în India, nesigură pe propriile puteri și pe talentul ei de fotograf. Venise fără să știe cine e ea cu adevărat. Dar toate astea se schimbaseră. Habar nu avea ce-o așteaptă în viitor, dar, deocamdată, nimic altceva nu-i putea face viața mai împlinită. Cu excepția unui singur lucru: venirea pe lume în siguranță a copilului. Se uită în ochii lui Jay, oglinda propriului suflet, și trebui să clipească de mai multe ori.

— Ai reușit, dragostea mea! zise el. Chiar ai reușit. Sunt

mândru de tine!

Nota autorului

Lista cărților care mi s-au părut utile în timpul cercetărilor pentru acest roman include următoarele titluri:

Ahmed Ali, *Twilight în Delhi,* Rupă Publications Pvt Ltd, 2007

Rustom Bharucha, *Rajastan: an oral history,* Penguin Books India, 2003

Diwan Jarmani Dass, *Maharani,* Hind Pocket Books Pvt Ltd, 2007

Sharada Dwivedi şi Shalini Devi Holkar, *Almond Eyes, Lotus Feet,* HarperCollins, 2007

Henri Cartier-Bresson în India, Thames&Hudson, 1993

Caroline Keen, *Princely India and the British,* I.B.Tauris&Co. Ltd, 2012 Amrita Kumar (ed.), *Journeys through Rajashtan,* Rupă&Co., 2011 Antonio Martinelli şi George Michell, *Palaces of Rajashtan,* India Book House PvtLtd, 2004

Gita Mehta, *Raj*, Minerva, 1997

Lucy Moore, *Maharanis,* Penguin Books, 2005

Hugh Purcell, *The Maharaja of Bikaner,* Rupă Publications Pvt Ltd, 2013

Sweta Srivastava Vikram, *Wet Silence: poems about Hindu widows,* Modern History Press, 1975

Mulţumiri

Cuvintele nu pot exprima cât le sunt de recunoscătoare tuturor celor de la Penguin/Viking pentru sprijinul pe care

continui să-l primesc. Mulțumesc, Venetia, Anna, Rose şi Isabel. Mii de mulțumiri lui Lee Motley pentru coperta incredibilă şi tuturor echipelor care se ocupă de vânzări şi de drepturile de autor, care muncesc atât şi reuşesc atât de multe. Mulțumesc agentului meu superstar, Caroline.

Nu aş fi putut scrie această carte fără ajutorul tuturor celor pe care i-am cunoscut în India, aşa că, mii de mulțumiri lui Nikhil Pandit, director, TGS Tours & Travels Pvt Ltd, Jaipur, Rajasthan, pentru organizarea unei excursii senzaționale. Le sunt profund recunoscătoare lui Thakur Shatrujeet Singh Rathore, Thakurani Maya Singh, Thakur Jai Singh Rathore şi Thakurani Mandvi Kumari de la Shahpura Bagh, pentru inimile lor generoase şi timpul şi atenția pe care mi le-au acordat. Nu a fost doar un loc extraordinar în care să stau, dar istoria locului a şi inspirat romanul de față. Îi mulțumesc şi lui Thakur Praduman Singh Rathore de la Chandeleo Garh, o oază retrasă, magică. Nu voi uita niciodată cinele pe acoperis, la lumina stelelor. Le mulțumesc tuturor celor de la Pal Haveli în Jodhpur şi lui Thakur Man Singh şi lui Thakur Prithvi Singh, proprietarii castelelor Narain Niwas şi Kanota din Jaipur. Mulțumiri soferilor şi ghizilor minunați, cu o răbdare fără margini.

Nu pot încheia fără să mulțumesc întregii mele familii pentru că m-a suportat şi mai ales soțului meu şi bucătarului-sef, Richard, care a fost inspirat să gătească o mâncare indiană grozavă.

Rajasthan este un ținut magic şi scrierea poveştii a fost o experiență extraordinară. Mai mult decât în oricare altă parte, e un loc în care sper să mă întorc într-o bună zi. Aşa că, poate, mai presus de toate, mulțumirile mele merg către India şi, desigur, către Rajasthan. În caz că vă puneți întrebări cu privire la scrierea anumitor cuvinte din carte, am folosit *Jaipore, Udaipore* şi *Rajputana* aşa cum se scriau

ele în perioada în care se petrece acțiunea din roman. Juraipore este, firește, un loc fictiv.

Cuprins

Despre autor
Delhi, India – 23 decembrie 1912
Partea întâi
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
Partea a doua
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23

Partea a treia
24
25
26
27
28
29
Partea a patra
30
31
32
33
34
35
36
37
38
Epilog
Nota autorului
Mulțumiri